

Jaarstukken 2021

GEMEENTE

Lansingerland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Managementsamenvatting	5
Financiële verschillen t.o.v. Slotwijziging 2021.....	9
Programma 1: Bestuur en Dienstverlening	12
Beleidsveld Gemeenteraad, College en Griffie.....	14
Beleidsveld Samenwerking en Participatie.....	17
Beleidsveld Dienstverlening.....	20
Programma 2: Openbare Orde en Veiligheid.....	24
Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid	26
Programma 3: Sport, Cultuur en Onderwijs.....	32
Beleidsveld Sport	34
Beleidsveld Cultuur.....	37
Beleidsveld Onderwijs en Kinderopvang.....	40
Programma 4: Sociaal Domein.....	44
Beleidsveld Samenleving	46
Beleidsveld Jeugd.....	49
Beleidsveld Participatie	53
Beleidsveld Maatschappelijke Ondersteuning	58
Programma 5: Kwaliteit Openbare Ruimte.....	63
Beleidsveld Beheer Openbare Ruimte.....	65
Beleidsveld Afval- en Afvalwatermanagement	68
Beleidsveld Vastgoed.....	71
Programma 6: Lansingerland ontwikkelt	75
Beleidsveld Ruimtelijke Ordening	77
Beleidsveld Infrastructuur en Mobiliteit	83
Beleidsveld Economische Ontwikkeling.....	86
Beleidsveld Duurzaamheid	89
Programma 7: Grondzaken	95
Beleidsveld Grondexploitatie.....	97
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen.....	100
Overzicht Overhead	102
Paragrafen	105
Paragraaf Lokale heffingen	107
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	116
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	127
Paragraaf Financiering en treasury.....	131
Paragraaf Bedrijfsvoering	138
Paragraaf Verbonden partijen.....	145
Paragraaf Grondbeleid.....	165

Overzicht van baten en lasten en toelichting	171
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	172
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	174
Verschillenanalyse per programma	187
Overzicht incidentele baten en lasten	194
Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	200
Balans en toelichting	202
Balans	203
Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	206
Toelichting op de balans: vaste activa	212
Toelichting op de balans: vlottende activa	217
Toelichting op de balans: vaste passiva	223
Toelichting op de balans: vlottende passiva	236
Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen	239
Gebeurtenissen na balansdatum	242
Bijlagen	244
Single Information Single Audit (SiSa)	245
Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	253
Overheveling incidentele budgetten	257
Rapportage Interbestuurlijk Toezicht	259
Verplichte BBV indicatoren	263
Stand van Zaken Collegeprogramma	265

Managementsamenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Voor u liggen de jaarstukken 2021. Daarmee sluiten we administratief het jaar 2021 af. Een jaar dat, anders dan gehoopt, nog grotendeels in het teken stond van corona. Gedurende de zomerperiode werden maatregelen afgeschaald en ging de samenleving verder open. Dat zagen we bijvoorbeeld terug in een succesvolle editie van Expeditie Lansingerland. De vele lokale sport- en culturaanbieders die onze gemeente rijk is boden voor de jeugd meer dan 100 verschillende activiteiten aan. Het laat de veerkracht van onze samenleving zien en daar zijn we trots op!

Helaas was het kabinet in november toch genoodzaakt versoepelingen terug te draaien en belandden we in een nieuwe lockdown. Dat had ook zijn weerslag op onze inwoners, ondernemers, verenigingen, de organisatie en het bestuur. Er was weer minder mogelijk, we vergaderden weer digitaal en zorgen namen toe. Als gemeente droegen we zorg voor een goede uitvoering van de steunmaatregelen vanuit het rijk, handhaving van de fysieke maatregelen en zetten we ons in voor goede communicatie met onze partners en inwoners. Ook hier zagen we de veerkracht van onze sterke samenleving. We keken een extra keer om naar hen die het lastig hadden en boden hen de hulp die we konden bieden. Inmiddels zijn de maatregelen weer afgebouwd, maar blijft in het achterhoofd de onzekerheid over nieuwe varianten en mogelijke beperkingen richting het najaar.

Beleidsinhoudelijk resultaat

Uitvoering speerpunten collegeprogramma

2021 was het laatste volledige jaar van de bestuursperiode 2018-2022. We werkten daarin verder aan de uitvoering van de speerpunten uit het coalitieakkoord en collegeprogramma Lansingerland Doet 't. Ook dit jaar hebben we gezamenlijk mooie resultaten geboekt:

- We behaalden in 2021 het onderhoudsniveau dat in het collegeprogramma als opgave is benoemd voor alle onderdelen van de openbare ruimte: onderhoudsniveau B voor het reguliere areaal en onderhoudsniveau A voor de centra en stationsgebieden.
- We ontwikkelden de digitale dienstverlening door, zodat inwoners weer meer producten digitaal kunnen aanvragen. We maakten de website digitaal toegankelijker, ook voor mensen met een visuele beperking.
- We zetten in 2021 vol door in de centrumontwikkeling. We zijn gestart met de herinrichting centrum Bergschenhoek om het Middenplein aantrekkelijker te maken en zetten belangrijke mijlpalen in de ontwikkeling van het nieuwe centrumgebied Berkel Centrum West.
- Op ondermijning zetten we verder in op de integrale aanpak. Zo controleerden we met partners ruim 80 bedrijfspannen en voerden we een Bibob-toets uit op alle 48 betreffende vergunningaanvragen. Daarnaast voorkomen we onveiligheid en criminaliteit door preventieve inzet. Naast het repressieve moet steeds vaker gekozen worden om niet te handhaven, maar op een coachende wijze een situatie te normaliseren. We werken nu met 10 boa's, naast een senior boa.
- De opwaardering van station Rodenrijs is in volle gang.
- Met de realisatie van een vrijliggend fietspad langs het Berkels Dijkje is een echt begin gemaakt aan de regionale hoogwaardige fietsverbinding met Zoetermeer en Rotterdam.
- We zorgen voor re-integratievoorzieningen op maat. Daarom kochten we eind 2021 opnieuw in bij aanbieders die inspelen op de specifieke behoefte van doelgroepen als statushouders, Nieuw Arbeidsbeperkten en kandidaten die als eerste geactiveerd moeten worden.
- We zetten verder in op de transformatie van de jeugdhulp, betere zorg en grip op de uitgaven. De instroom in de jeugdhulp is de afgelopen jaren gedaald. De doorstroom en uitstroom zijn stabiel gebleven. Wel zien we regionaal een toename van de zorgzwaarte en zijn er wachtlijsten. We werken gezamenlijk aan een aanpak om deze terug te dringen.
- In 2021 zijn 264 woningen opgeleverd en is hard gewerkt aan concrete plannen om de komende jaren gemiddeld 400-500 woningen op te leveren. Zo is eind 2021 het bestemmingsplan voor Wilderszijde vastgesteld. Daarmee kan het project voor 2.500 tot 3.000 woningen daadwerkelijk van start. Voor de Langevaart/ Merenweg in Bleiswijk stelde de raad het masterplan vast. Voor Bleizo West is het ontwikkelperspectief vastgesteld.

Beleidsontwikkeling en visievorming

In 2021 stelde het gemeentebestuur ook diverse visies en beleidsdocumenten vast. Te denken valt aan de Horti Science visie en bijbehorende Uitvoeringsagenda, de Mobiliteitsvisie, het Accommodatieplan Sport, het beleidsplan Wet Inburgering en Plan Schuldhulpverlening. Ook voerden college en raad diverse dialoogavonden over het toekomstperspectief voor Lansingerland, aan de hand van de Omgevingsvisie en Samenlevingsvisie.

In 2021 stelde de gemeenteraad ook de Woonvisie 2021-2025 vast waarmee Lansingerland werkt aan een krachtige samenleving en richting geeft aan het woonvraagstuk door 11.000 woningen te bouwen tot 2040. Met Een plek voor iedereen schetst het gemeentebestuur een weg in de complexe opgave om voor alle doelgroepen voldoende en passende huisvesting te realiseren. Het is een samenspel met partners, waarbij we afhankelijk zijn van de ontwikkelingen in de bouwsector en de financierbaarheid van plannen, waar het algemeen belang soms schuurt met het individuele belang. Deze forse opgave vraagt om voortvarende besluitvorming en voldoende uitvoeringskracht om de komende jaren de aantallen ook echt te realiseren.

Uitvoerbaarheid opgaven

En op die uitvoeringskracht zit ook een zorgpunt. De afgelopen raads- en collegeperiode is veel geïnvesteerd in visievorming en het maken van plannen om de komende periode deze plannen uit te voeren. Het uitrollen van onze groeiambities is echter lastig omdat er bijzondere krapte heerst op de arbeidsmarkt. Diverse functies zijn niet (snel) te vervullen. Er staat spanning op de uitvoerbaarheid van ambities.

Door de verder toegenomen krapte op de arbeidsmarkt hebben we te maken met flinke concurrentie en moeten we alle zeilen bijzetten om 'aantrekkelijk' te zijn en blijven als werkgever. In 2021 is de recruitment organisatie verder neergezet. Met de inzet van een moderne arbeidsmarktcampagne die onlangs is gelanceerd, wordt alles in het werk gesteld om nieuwe medewerkers te interesseren voor het werken bij de gemeente Lansingerland. Vanzelfsprekend hoort hier ook aandacht voor het blijven boeien van de al aanwezige medewerkers bij, alsook strategisch personeelsbeleid. Tegelijkertijd vraagt het om focus en het continue gesprek over de passendheid van ambities bij de situatie.

Financieel resultaat

Bedragen x € 1.000	
	Saldo 2021
Primitieve begroting	0
Begroting na wijzigingen	1.149
Jaarrekening	2.692
Jaarrekening t.o.v. begroting na wijzigingen	1.543

Solide financiële uitgangspositie voor de komende jaren

Financieel gezien was 2021 een positief jaar. Ondanks dat wij voor het tweede jaar op rij te maken hadden met Corona is een positief resultaat behaald van €2,7 miljoen positief. Dit wijkt € 1,5 miljoen positief af ten opzichte van de slotwijziging waarbij wij verwachtte een positief resultaat te behalen van € 1,1 miljoen. de uitleg hiervan is opgenomen in het samenvattend financieel resultaat hierna.

Evenals voorgaand jaar hebben wij de kosten en opbrengsten die gerelateerd kunnen worden aan de Corona crisis verrekend met de reserve crisismaatregelen. In 2021 hebben wij per saldo €1,7 onttrokken aan deze reserve en dus aan kosten gemaakt als gevolg van Corona.

Een mutatie die in 2021 heeft plaatsgevonden en maar slechts beperkt invloed heeft op het resultaat 2021 is de aankoop van de preferente aandelen in Stedin van €12,9 miljoen. Deze investering in Stedin levert ons een jaarlijks dividend op van ongeveer €0,4 miljoen. in 2021 is reeds €0,2 miljoen hiervan als baat opgenomen, gezien de volstorting van aandelen halverwege 2021 heeft plaatsgevonden.

Voor het handhaven van deze financiële positie van Lansingerland volgen wij de in het coalitieakkoord onderschreven pijlers:

- structureel sluitende begroting;
- voldoende weerstandsvermogen afgezet tegen de risico's;
- afname van de schulden naar neutraal niveau.

Het weerstandsvermogen geeft aan of de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen zonder de noodzaak om direct te bezuinigen en/of de lokale lasten te verhogen. Met een ratio weerstandsvermogen van 2,2 (2020: 1,6) is Lansingerland hier ruimschoots toe in staat. De ratio ligt dus hoger dan de streefratio van 1,7 zoals opgenomen in de nota Reserves en voorzieningen 2020.

De netto schulden zijn met € 18 miljoen gedaald wat met name de langlopende schulden betreft. De verdere daling zet zich naar verwachting in 2022 en 2023 voort. De netto schuldquote komt nu uit op 24% (2020 gecorrigeerd voor enenco transactie: 23%). Conform de signaleringswaarde opgesteld door de Provincie Zuid-Holland valt deze waarde van de netto schuldquote in de categorie minst risicovol(<90%).

De reserves daalden in 2021 met circa €7 miljoen. Deze daling werd voornamelijk veroorzaakt door uitname van €1,5 miljoen voor de extra deelnemersbijdrage in Recreatieschap Rottemeren, dekking kosten sociaal domein van €1,7 miljoen en afloop reserve boeterente van €2,9 miljoen .

Evenals voorgaand jaar zien wij dat Lansingerland in voldoende mate vet op de botten heeft voor de komende jaren. Maar dat is wel incidenteel van karakter. Zorgpunt blijft, ook voor onze gemeente, de betaalbaarheid van de structurele lasten van de WMO en de Jeugdzorg. In het sociaal domein deden zich in 2020 opnieuw forse kostenoverschrijdingen voor, waarbij wij verwachten dat deze trend wordt doorgezet in 2022. Dat is onze verwachting. Bij de komende begrotingen is het onverkort van belang om kritisch te blijven kijken naar wat wij lokaal kunnen doen en daarbij de nodige maatregelen te treffen om in de toekomst financieel solide te blijven.

Financiële verschillen t.o.v. Slotwijziging 2021

Financiële verschillen t.o.v. Slotwijziging 2021

In onderstaande tabel wordt een toelichting gegeven op het jaarrekeningresultaat ten opzichte van het verwachte resultaat in de slotrapportage.

Bedragen x € 1.000

	Resultaat 2021	Voordeel / Nadeel	Inc. / Str.
0. Saldo Slotwijziging	1.149	Voordeel	Incidenteel
Verwacht gerealiseerd resultaat	1.149	Voordeel	
1. Budgetoverhevelingen	992	Voordeel	Incidenteel
2. Hogere algemene uitkering	916	Voordeel	Incidenteel
3. Lagere doorbelasting rente	-724	Nadeel	Incidenteel
4. Hogere opbrengt burgerleges	90	Voordeel	Incidenteel
5. Lagere dotatie voorziening wethouders	150	Voordeel	Incidenteel
6. Lagere onttrekking reserves implementatiekosten	-407	Nadeel	Incidenteel
7. Verlaging voorziening dubieuze debiteuren SOZA	551	Voordeel	Incidenteel
8. Overige verschil	-25	Nadeel	Incidenteel
Totaal gerealiseerd resultaat	2.692	Voordeel	

Toelichting per afwijking

1. We hebben voorgesteld om €992.000 aan budgetten door te schuiven naar 2022, omdat een deel van het beleid uit 2021 nog niet was afgerond als gevolg van corona. Het voorstel is als separaat beslispunt opgenomen bij de vaststelling van de jaarstukken 2021. Het bedrag bestaat voornamelijk (€760.000) uit gelden die wij via de decembercirculaire 2021 hebben verkregen vanuit het gemeentefonds.

2. Op basis van de decembercirculaire hebben wij €916.000 extra algemene uitkering ontvangen over 2021.

3. Als gevolg van lagere rentelasten en achterblijvende investeringen heeft er minder doorbelasting van rente plaatsgevonden naar projecten. Hierdoor is een negatief resultaat behaald van €724.000

4. Doordat er meer aanvragen voor onder andere rijbewijzen en paspoorten zijn gedaan is er een meeropbrengst van €90.000 gerealiseerd.

5. Door het niet verder dalen van de rekenrente en aanpassing van de sterftetabel heeft er geen dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen plaatsgevonden wat een voordeel van €150.000 opleverde.

6. Door uitstel van diverse werkzaamheden, waarop de budgetten wel waren aangepast, heeft een lagere onttrekking plaatsgevonden van de reserves van €407.000

7. Bij de herberekening van de voorziening dubieuze debiteuren voor sociale zaken is gebleken dat er €550.000 minder aan voorziening nodig is voor de openstaande vorderingen. Hierdoor is de voorziening voor dit deel vrijgevallen in 2021.

Gevolgen corona in 2021

In onderstaande tabel zijn de kosten en opbrengsten weergegeven die zijn gedekt uit de reserve crisismaatregelen. Zoals met u afgesproken geven wij bij ieder P&C product een gedetailleerd overzicht van de bestedingen uit de reserve crisismaatregelen.

De invloed die corona verder heeft gehad op het gevoerde beleid in 2021, voor onze gemeente zijn per beleidsveld en in de paragrafen benoemd in deze jaarstukken. De risico's die voortvloeien uit corona hebben wij beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bedragen x €1

#	omschrijving mutaties reserve crisismaatregelen	kosten	opbrengsten	saldo
1	lct / kantoorruimte+benodigdheden	150	-	150
2	aanpassingen werkomgeving en buitenruimte	13	-	13
3	communicatie	139	-	139
4	extra toezicht beveiliging	37	-	37
5	bedankjes / representatie	25	-	25
6	Compensatie marktgelden	-	-	0
7	hygiëne maatregelen/schoonmaakmiddelen	79	-	79
8	compensatie vergoedingen WMO/ Jeugd/ Catering	1.329	59	1.270
9	extra personeel div teams muv ict+beveiliging+commun.	590	-	590
10	Extra inzet expeditie lansingerland en jongerenwerk	33	-	33
11	Compensatie huurderiving sportverenigingen	-	487	-487
12	Algemene compensatie vanuit september circulaire	-	72	
Totaalsaldo kosten en opbrengsten		2.395	618	1.777

Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

Beoogd maatschappelijk effect

Daadkrachtig, integer en transparant besturen met regionale invloed, lokale participatie en een optimale dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	5.646	5.581	6.098	5.777	-321
Baten	665	670	880	1.181	301
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-4.981	-4.910	-5.218	-4.596	622
Onttrekkingen	103	45	175	130	-45
Toevoegingen	80	0	70	86	16
Mutaties reserves	23	45	105	44	-61
Geraamde resultaat	-4.958	-4.865	-5.113	-4.552	561

Beleidsveld Gemeenteraad, College en Griffie

Wat wilden we bereiken?

Lansingerland is een bestuurskrachtige gemeente met een efficiënt en integer bestuur, waarbij openheid de norm is

Ook in 2021 werkte het college aan goed, efficiënt en ordentelijk bestuur. Het college voerde met de gemeenteraad in het licht van diverse dossiers een continu gesprek over de behoeften van inwoners en ondernemers. Dit draagt bij aan ordentelijke besluitvorming waarin zowel het college als de gemeenteraad afgewogen besluiten kan nemen.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We zorgen voor adequate en actieve informatieverstrekking aan de gemeenteraad

Het college informeerde de raadsleden adequaat en tijdig zodat zij hun werk goed kunnen doen en weloverwogen en op basis van volledige informatie besluiten kunnen nemen. Dit conform de kengetallen van het beleidsveld gemeenteraad, college en griffie (zie tabel kengetallen van dit programma). We hebben de aanpak voortgezet waarin we de gemeenteraad goed en tijdig op de hoogte te hielden over ontwikkelingen rondom corona en specifiek het grootschalig testen in de gemeente begin 2021.

We behouden en monitoren de kwaliteitsslag van de politiek-bestuurlijke besluitvorming

In 2021 bleef het college zorgdragen voor een goede kwaliteit van de voorbereiding van politiek-bestuurlijke besluitvorming. De evaluatie en doorontwikkeling hiervan is een continu proces. Dit hebben we geborgd in de organisatie door integraal advies bij besluitvorming door communicatie, bestuursadvies en concerncontrol. Daarnaast werkten we in 2021 aan een meer intensieve samenwerking en verbinding met de griffie. Aandachtspunten nemen we mee bij de actualisatie van werkprocessen en besluitvormingssjablonen ten behoeve van de start van een nieuw bestuur na maart 2022.

We voeren het waarstaatjegemeente-onderzoek uit

Het vertrouwen in het gemeentebestuur stond ook in 2021 centraal. Vanwege prioritering van onze opdrachten en het verloop in de organisatie voerden we geen waarstaatjegemeente-onderzoek uit. Daarentegen investeerden we in onderzoek en beleidsontwikkeling rondom burgerparticipatie. Met de juiste dialoog tussen college, gemeenteraad en inwoners, goede (proces)afspraken en gedeelde verwachtingen verwachten wij het vertrouwen in het gemeentebestuur hoog te houden. Hiermee hebben we ons voorbereid op de gestelde ambities in 2022 in het kader van een nieuwe Visie Burgerparticipatie.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	2.956	2.634	2.937	2.751	-186
Baten	0	0	0	62	62
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-2.956	-2.634	-2.937	-2.689	248
Onttrekkingen	19	0	130	130	0
Toevoegingen	80	0	70	86	16
Mutaties reserves	-61	0	60	44	-16
Geraamde resultaat	-3.018	-2.634	-2.877	-2.645	232

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€186.000 voordeel)

Jaarlijks herijken we de voorziening wethouderspensioenen om zo te kunnen voldoen aan de huidige en toekomstige verplichtingen voortvloeiend uit de pensioenen van (oud-) wethouders en hun erven. De afgelopen jaren is de voorziening fors opgelopen in verband met dalende rekenrentes en stijgende levensverwachtingen. In 2021 zien we dat de rekenrentes niet verder dalen en dat ook de levensverwachting stagneert. Dit maakt dat de voorziening voldoende gevuld is en dat er zelfs een licht overschot is wat terugvloeit. Jaarlijks is een toevoeging aan de voorziening van €150.000 voorzien, het uitblijven van de toevoeging verklaart een overschot van €150.000.

Daarnaast zijn er kleine overige mutaties die optellen tot €36.000 (voordeel) binnen dit beleidsveld die dit saldo verklaren.

Baten (€62.000 voordeel)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Mutaties reserves (€16.000 voordelig)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Beleidsveld Samenwerking en Participatie

Wat wilden we bereiken?

Effectievere samenwerking en participatie

Voor het realiseren van de ambities van Lansingerland op het gebied van regionale samenwerking blijven wij ons inspannen om onze invloed te vergroten. Lansingerland levert een bijdrage aan de kracht van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Omgekeerd biedt de regio ons mogelijkheden om kansen te benutten. Om onze belangen goed te behartigen en gebruik te maken van de mogelijkheden van onze publieke en maatschappelijke partners, zijn we in diverse samenwerkingsverbanden actief (MRDH, Greenport West-Holland, Corridor A12, GR Jeugd, Alliantie Middengebied).

Participatie is een integraal onderdeel van ons werk. Daarbij gaat het om omgevingsbewust werken: goede communicatie in alle fasen van een project of beleid waarbij betrokkenen intern en extern meedenken en -doen. Het zorgt voor betrokkenheid, duidelijkheid en invloed van inwoners, ondernemers en partners op het juiste moment.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We zorgen voor regionale positionering en bestuurlijke profilering

Met de in 2020 vastgestelde positioneringsstrategie creëerden wij een duidelijk profiel dat onder meer bijdraagt aan een grotere herkenbaarheid en naamsbekendheid van Lansingerland. In voorbereiding op de vaststelling van de Horti Science visie 2030 ontving het college in 2021 veel bijdragen van inwoners en ondernemers via interactieve sessies, expertmeetings, klankbordgroepen en een inwonersavond. Dit draagt bij aan de (bestuurlijke) profilering van Lansingerland als innoverende glastuinbouwgemeente.

We gaan aan de slag met de nieuwe Nota Verbonden Partijen

In 2021 stelde de raad de nieuwe 'Nota verbonden partijen 2021 - 2024' vast (Corsa-nummer T21.04396). De focus van de update ligt bij de rol van de raad bij verbonden partijen. In een extra paragraaf introduceerden we de nieuwe functie van raadsrapporteur waarmee de informatievoorziening naar de raad beter verloopt en de raad beter in positie is om invloed uit te oefenen.

We passen de (Toolkit) Burgerparticipatie toe en ontwikkelen deze door

Omgevingsbewust werken

In 2021 kwam de focus in de organisatie steeds meer op omgevingsbewust werken te liggen. Zo hebben er, als onderdeel van projectmatig werken, bij diverse projecten Factor C-sessies plaatsgevonden. Dit ondersteunt collega's bij het verkrijgen van strategisch inzicht in het krachtenveld met stakeholders en omgevingsfactoren. Ook wordt bij intake- en adviesgesprekken het omgevingsbewust werken meegenomen.

Toepassing toolkit (online) Burgerparticipatie

In 2021 is bij veel projecten en beleidsontwikkeling burgerparticipatie toegepast. We ontvingen input van inwoners of andere stakeholders steeds vaker op een digitale manier. De ervaring in het organiseren van online bijeenkomsten zoals webinars nam toe. Het onderzoek naar het gebruik van een online participatieplatform is verschoven naar 2022.

Behandeling inwonersinitiatieven 'op maat'

In 2021 zijn er diverse inwonersinitiatieven ingediend die via een centraal loket op de juiste plek in de organisatie terecht zijn gekomen. De onderwerpen van deze initiatieven liepen uiteen van het vergroenen van de buitenruimte en het realiseren van een Cruijff Court, tot het opzetten van een houtwerkplaats en het plaatsen van borden 'Verboden voor honden' bij een speeltuin. In veel gevallen kon de gemeente de initiatiefnemers ondersteunen en verder op weg helpen.

Inzet Burgerpanel 'Lansingerland Peilt'

In 2021 zijn er 4 peilingen via het burgerpanel 'Lansingerland Peilt' uitgevoerd (2.135 burgerpanelleden). De peilingen gingen over Waardering openbare ruimte, Burgerparticipatie en Milieubeleid. Ook is er door het ROV Zuid-Holland (Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid) een onderzoek uitgevoerd naar verkeersveiligheid en het verkeersgedrag van mensen.

Uitwerking motie Burgerparticipatie

In 2021 zijn we aan de slag gegaan met de uitwerking van de motie Burgerparticipatie. In de motie geeft de raad aan dat wij in een aantal stappen moeten komen tot een nieuwe Visie Burgerparticipatie.

In 2021 hebben wij hiervoor de volgende stappen gezet:

- Beeldvormende avond Burgerparticipatie met raadsleden georganiseerd (februari)
- Inwonerspeiling over Burgerparticipatie gehouden (juli)
- Aanstellen van een projectleider Burgerparticipatie (november)

De resultaten van de inwonerspeiling (door I&O Research) zijn breed online gedeeld. Het bespreken van de resultaten met de raad tijdens een fysieke bijeenkomst was door corona niet mogelijk. Dit gesprek over de onderzoeksresultaten maar ook over dilemma's, verwachtingen, de reikwijdte van het begrip Burgerparticipatie en de rol van de raad is verschoven naar 2022.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	244	253	253	253	0
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-244	-253	-253	-253	0
Geraamde resultaat	-244	-253	-253	-253	0

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Er is geen afwijking, hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Beleidsveld Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

Een goede dienstverlening met een sterk digitaal component waarbij de mens centraal staat

We bouwen verder aan een dienstverlening in het publieke domein waarbij we rekening houden met het nieuwe normaal. Met meer oog voor flexibiliteit en veilig klantcontact - in het gemeentehuis, maar ook bij samenwerkingspartners of bij inwoners. We richten de dienstverlening in op afspraak waarbij het inloopkarakter zoveel mogelijk verdwijnt. Maatwerk wordt daarbij de nieuwe standaard. Alle producten die digitaal aangevraagd en afgehandeld kunnen worden, behandelen we ook digitaal. We bieden hulp - met de mogelijkheid tot beeldbellen - bij het aanvragen en afhandelen. Is persoonlijk contact nodig, dan staan de deuren van het gemeentehuis open.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We geven de inrichting van de digitale dienstverlening een extra impuls

In 2021 ontwikkelden we de digitale dienstverlening verder en zorgden we er voor dat inwoners nog meer producten digitaal kunnen aanvragen. Daarnaast werkten we verder aan het digitaal toegankelijk maken van de website. Dit deden we samen met interne en externe ketenpartners. In het derde kwartaal van 2021 informeerden we de gemeenteraad van Lansingerland over deze ontwikkelingen.

We bouwen verder aan een effectief dienstverleningsproces

In 2021 garandeerden we, ondanks alle maatregelen, een optimale dienstverlening. Wachttijden waren minimaal in zowel callcenter als aan de balie en aangevraagde producten werden ruim binnen de wettelijke termijn geleverd. Door de aanhoudende crisis was het in 2021 niet mogelijk om trainingen Klantreizen fysiek te organiseren. We stellen de trainingen uit naar een geschikter moment waarbij we samenkomsten veilig kunnen houden.

We organiseren de Tweede Kamerverkiezingen naar de richtlijnen van het nieuwe normaal

De Tweede Kamerverkiezingen organiseerden we aan de hand van een volledig herzien draaiboek. Dit resulteerde in een proces dat stevig staat dat zowel toepasbaar is in een crisissituatie als ook in een situatie waarbij geen beperkende of bijzondere regelgeving geldt

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroet 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	2.447	2.693	2.908	2.772	-136
Baten	665	670	880	1.118	238
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-1.781	-2.023	-2.028	-1.654	374
Onttrekkingen	84	45	45	0	-45
Mutaties reserves	84	45	45	0	-45
Geraamde resultaat	-1.697	-1.978	-1.983	-1.654	329

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€136.000 voordeel)

Door Corona waren er in 2021 minder evenementen rondom Citymarketing waardoor niet het gehele budget is uitgegeven. Ook Burgerparticipatie had te leiden onder Corona waardoor dit later van start ging dan gepland. Inmiddels is de start gemaakt en zullen er in 2022 volop stappen worden genomen. Dit resulteert in een voordeel van €110.000.

De dienstverlening rondom burgerzaken (balies en callcenter) hebben we in 2021 uiterst efficiënt moeten vormgeven om alle diensten te kunnen leveren in Corona-tijd. Doordat niet alle vacatures ingevuld konden worden was dit een erg intensieve periode voor de medewerkers. Dit resulteert in een voordeel van €203.000.

In 2021 zijn er veel aanvragen gedaan voor reisdocumenten, rijbewijzen, huwelijken en overige producten. We zien hier een inhaalslag van aanvragen die in 2020 niet hebben plaatsgevonden. Hierdoor stijgen zowel de lasten als de baten. Wij maken namelijk ook kosten voor aanvragen zoals leges die wij moeten afdragen aan de rijksoverheid, hierbij geldt, des te meer aanvragen, des te meer lasten en baten. Hierdoor ontstaat een nadeel aan de lastenkant van €144.000.

Ten slotte zijn er kleine mutaties die optellen tot €33.000 nadeel binnen het beleidsveld die dit saldo verklaren.

Baten (€238.000 voordeel)

In 2021 zijn er veel aanvragen gedaan voor reisdocumenten, rijbewijzen, huwelijken en overige producten. Hierdoor stijgen zowel de lasten als de baten. Hierdoor ontstaat een voordeel aan de batenkant van €234.000.

Ten slotte zijn er kleine mutaties die optellen tot €4.000 voordeel binnen het beleidsveld die dit saldo verklaren.

Mutaties reserves (€45.000 voordeel)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Kengetallen Bestuur en Dienstverlening

Kengetal	Begroet 2021	Realisatie 2021
Gemeenteraad, college en griffier		
Beantwoording van artikel 37 vragen binnen wettelijke termijn (30 dagen)	100%	96%
Vertrouwen in gemeentebestuur	>33%	N.v.t.
Samenwerking		
Aantal uitgezette enquêtes via het burgerpanel	Min. 5	4
Aantal verbonden partijen	14	14
Dienstverlening		
Gemiddelde wachttijd aan de balie met afspraak	<1 min.	<1 min.
Telefonische bereikbaarheid binnen 30 seconden	<30 sec.	<40 sec.
Maken van een afspraak	< 2 weken	< 2 weken

Toelichting op kengetallen Bestuur en Dienstverlening

Gemeenteraad, College en griffier

Beantwoording van artikel 37 vragen binnen wettelijke termijn

Het college zorgt voor adequate en tijdige informatievoorziening aan de gemeenteraad. In 2021 stelde uw raad 46 Artikel 37 vragen. Twee daarvan zijn met 2 tot 4 dagen termijnoverschrijding beantwoord.

Vertrouwen in gemeentebestuur

In 2018 brachten we op basis van een 'Waar-staat-je-gemeente-onderzoek' het vertrouwen in het gemeentebestuur in beeld. Vanwege keuzes in ambities en prioriteiten hebben we in 2021 niet opnieuw onderzoek gedaan. Daarentegen maken we het vertrouwen in het gemeentebestuur onderdeel van de opgave Burgerparticipatie. De gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie gaat met elkaar in gesprek over de verbinding en de samenwerking tussen de overheid en inwoners.

Samenwerking

Aantal inwoners lid digitaal burgerpanel

Met 1.696 burgerpanelleden hebben we als gemeente een goede afspiegeling van de bevolking om ons te informeren.

Aantal uitgezette enquêtes via het burgerpanel

We zijn omgevingsbewust en hechten waarde aan de mening en ideeën van inwoners. In 2021 zijn er 3 peilingen via het burgerpanel 'Lansingerland Peilt' uitgevoerd over Waardering openbare ruimte, Burgerparticipatie en Milieubeleid. Daarnaast is er door het ROV Zuid-Holland (Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid) een onderzoek uitgevoerd naar verkeersveiligheid en het verkeersgedrag van mensen. Voor dit regionale onderzoek hebben wij toestemming gegeven aan I&O Research om hiervoor ons Burgerpanel te benaderen.

Aantal verbonden partijen

Vanwege toenemende uitbreiding en complexiteit van onze wettelijke opdrachten werken we samen met andere overheden en partners.

Dienstverlening

De kengetallen voor Dienstverlening zijn tot stand gekomen als service level agreement in de uitrol van het Nationaal Uitvoeringsprogramma.

Gemiddelde wachttijd aan de balie met afspraak

Het servicepunt van het team Service en Contact werkte in 2021 alleen op afspraak. We konden zo de publiekstromen op een verantwoorde wijze volgens de coronarichtlijnen ontvangen.

Telefonische bereikbaarheid binnen 30 seconden

Dit kengetal geeft de tijd aan dat een beller gemiddeld moet wachten voordat het gesprek gestart wordt in het callcenter. Er was in 2021 een grote toename aan telefoontjes en de gesprekken duurden iets langer. Dit betekende dat de wachttijden gemiddeld met 10 sec zijn toegenomen.

Maken van een afspraak

Dit kengetal geeft het aantal dagen aan waarbinnen een afspraak gemaakt kan worden voor de publieksbalie. Deze afspraken kunnen digitaal gemaakt worden via de afsprakenmodule op de website, telefonisch via ons callcenter of persoonlijk aan de receptie.

Programma 2: Openbare Orde en Veiligheid

Beoogd maatschappelijk effect

Lansingerland is een veilige en leefbare gemeente om in te wonen, werken, ondernemen en ontspannen

We staan voor een veilig Lansingerland waarbij zowel de fysieke en sociale veiligheid als ook de veiligheidsbeleving toeneemt. We leggen de focus op de aanpak van delicten met een grote impact en delicten die ondermijnend zijn aan de samenleving. Dit kunnen we als gemeente niet alleen. Hiervoor hebben we onze inwoners, politiek en ondernemers nodig. De komende jaren investeren we dan ook in de samenwerking met diverse partners, vergroten we het bewustzijn van het bestuur en zorgen we dat inwoners ons nog beter weten te vinden. We vergroten onze zichtbaarheid in een leefbare en veilige gemeente.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	6.036	6.511	6.736	6.661	-75
Baten	44	65	229	121	-108
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-5.992	-6.446	-6.507	-6.540	-33
Onttrekkingen	73	0	34	33	-1
Toevoegingen	1	0	144	144	0
Mutaties reserves	72	0	-110	-111	-1
Geraamde resultaat	-5.919	-6.446	-6.617	-6.651	-34

Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Iedereen voelt zich veilig in Lansingerland

We staan voor een veilig, leefbaar en weerbaar Lansingerland.

Covid 19 heeft ons ook in 2021 behoorlijk in de greep genomen, waaronder treffen en handhaven van coronamaatregelen en -beleid, de 1,5 meter-samenleving en avondklok en vuurwerkverbod. Onze boa's hebben hiervoor veel inzet gepleegd voor het beheersbaar houden van de pandemie. We hebben ondersteuning ingehuurd om de mensenstromen bij sportverenigingen beheersbaar te houden. Daarnaast is het 'gewone werk', zij het door de pandemie soms gemankeerd, doorgegaan.

We wilden in 2021 op een effectieve wijze:

- de ondermijnende criminaliteit aanpakken, onder meer door met partners regie te voeren bij integrale acties;
- een beter zicht op jeugdigen die (structureel) overlast veroorzaken, zicht op aanwas en het systeem en we wilden een integrale jeugdaanpak;
- High Impact Crimes (HIC) aanpakken.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We hebben een compacte en slagvaardige crisisorganisatie

We voerden ons crisismanagement en de incidentenbestrijding professioneel, efficiënt en effectief uit. De hoogwaardige, compacte crisisorganisatie is samengesteld uit competente sleutelfunctionarissen binnen onze organisatie, die goed opgeleid zijn.

De medewerkers binnen het Team bevolkingszorg zijn op een goed niveau opgeleid en getraind. Is er sprake van een ramp of crisis, dan zijn we in staat om snel een hoogwaardige en effectieve inzet te verzorgen.

Binnen de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond continueerden we de samenwerking met de regiogemeenten, om taken op het gebied van rampenbestrijding, crisis- en risicobeheer, brandweer- en ambulancezorg en geneeskundige hulpverlening snel en effectief uit te voeren.

We voeren regie op de integrale aanpak van ondermijning

Lansingerland kent diverse verschijningsvormen van ondermijnende criminaliteit. Het programmateam ondermijning investeerde in 2021 stevig op de informatiepositie met de aanschaf van een analysetool, maar ook door gebruik te maken van een meldingsapp en een middels een convenant met Meld Misdaad Anoniem. We voerden regie op de integrale aanpak van ondermijning in Lansingerland, met als doel de gelegenheid en aantrekkelijkheid hiervoor te minimaliseren. Dit deden wij onder andere door het uitvoeren van integrale controles met diverse ketenpartners. In 2021 controleerden wij 81 bedrijfspanden en voerden 9 BRP-controles uit. We werkten, in samenwerking met het CCV en de politie, aan initiatieven om de ondermijning op bedrijventerreinen onder de aandacht te brengen en gelegenheid hiervoor terug te dringen.

Door het uitvoeren van Bibob-toetsen voorkomen we dat we als gemeente onbedoeld criminele activiteit faciliteren. In 2021 voerden we bij 100% van de vergunningaanvragen een Bibob-toets uit. Het ging hierbij om 48 aanvragen. Waar nodig treden we repressief op tegen ondermijnende criminaliteit. Zo legde de burgemeester 18 keer een Last onder bestuursdwang op voor het sluiten van een pand, waarvan 3 waarschuwingen hiertoe. Daarnaast legde hij ook 9 keer een Last onder dwangsom op voor het dealen van drugs, waarvan 6 waarschuwingen. De repressieve aanpak gaven we vorm vanuit de bedoeling, door maatwerk toe te passen en waar nodig hulpverlening of zorgtrajecten op te starten.

We voorkomen onveiligheid en criminaliteit door preventieve inzet

De boa is inmiddels niet meer weg te denken uit het veiligheidsbeleid van de gemeente. Het werkterrein van de boa's is het afgelopen decennium veranderd en uitgebreid. Naast het repressieve moet steeds vaker gekozen worden om niet te handhaven, maar op een coachende wijze een situatie te normaliseren. We werken nu met 10 boa's, naast een senior boa.

De uitvoering van de voorgenomen 30 preventieve acties waren dit jaar niet haalbaar. Toch hebben we een aantal preventieve acties uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn:

- 4 acties fietsen in centrum Berkel
- 2 vuurwerkacties
- Meerdere acties voor brugspringers” aan de Rotte. Daarna meegenomen in de surveillance
- Labelactie weesfietsen stations
- Parkeerproblematiek (parkeren buiten de vakken) bij Hogeland. Meerdere weken gewaarschuwd (daarna bekeuren)
- Bijeenkomst en trainingsavond BTL
- Infokraam op de markt van Bergschenhoek met BOA's, Politie en BTL
- 2 x fietszadelhoesjes-actie bij stations, inclusief communicatie
- Langs bij winkeliers voorafgaand aan Oud & Nieuw samen met de beveiligers voor bewustwording

We hebben ingezet op de bestrijding van high impact crimes (HIC). Dit is een verzamelnaam voor delicten als woninginbraak, overvallen, straatroof en geweldsmisdrijven. Deze delicten hebben veel impact op het slachtoffer en hebben veel overeenkomsten zowel qua aard als qua dadergroepen en aanpak. De aanpak ervan is terugkomend onderwerp tijdens de veiligheidsoverleggen met de politie, zowel op uitvoerend als strategisch niveau.

Daarnaast heeft de gemeente met BTL een avond georganiseerd voor BTL-leden om o.a. signalen van mogelijke HIC te herkennen en wat te doen.

Daarnaast hebben we een bijeenkomst met verschillende actoren en experts gehad om het probleem van fietsendiefstal te bespreken, met als uitkomst een actieplan en communicatieplan, met als hoofddoel meer bewustzijn te creëren bij fietsers en het aantal fietsendiefstallen naar beneden te brengen.

Verder is Inzet gedaan met aanvullende beveiligers tijdens Oud & Nieuw in de drie kernen en is cameratoezicht ingezet tijdens de jaarwisseling en hebben we een effectieve groepsaanpak jeugd. Corona heeft ons enerzijds beperkt om meer maatregelen te treffen. Anderzijds is in het kader van Corona een groot aantal maatregelen genomen, die er ook op gericht waren om mensen een veilig gevoel te geven. Wellicht is dat een ander veiligheidsgevoel dan we voor ogen hadden aan de voorkant, maar uiteindelijk hebben veel preventieve acties uit het corona kernteam bijgedragen aan het veiligheidsgevoel.

In de cijfers zien we een daling van de HIC's. De coronamaatregelen hebben (zeker op korte termijn) een effect op de daling van de HIC's gehad. De omvang van dat effect laat zich niet meten.

HIC	2020	2021
Diefstal in/uit woningen	14	11
Diefstal personenauto's	22	12
Openbare geweldpleging tegen personen	4	8
Straatroof	12	9

We zetten in op het voorkomen van overlast gevend en crimineel gedrag bij jongeren

Door het ondertekenen van het convenant aanpak overlast gevende jeugdigen of te wel de groepsaankpak, hebben wij beter zicht op jeugdigen die (structureel) overlast veroorzaken, zicht op aanwas en het systeem. Wij werken integraal bij het aanpakken van problematische jeugdigen met behulp van een stappenplan.

Bij het vaststellen van jeugdoverlast:

- voeren wij een streng gesprek met de jeugdige en diens ouders en/of;
- verbaliseren de politie en de boa's of;
- geven wij een wijkverbod;
- verwijzen wij door naar Halt en/of hulpverlenende instanties gericht op de jeugdige en het systeem.

Jeugd en Jongerenwerk heeft maatwerk geleverd door kwetsbare jongeren te benaderen en te koppelen aan het aanbod dat zij hebben. Halt is in beeld bij onze ketenpartners en de scholen nemen het aanbod van hen af. De boa's en de politie verwijzen door naar Halt bij overlast gevend gedrag.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

- Wij hebben het convenant aanpak overlast gevende jeugdigen of te wel de groepsaankpak ondertekend;
- Jeugd en Jongerenwerk heeft de opdracht gekregen om maatwerk te leveren voor kwetsbare jongeren;
- Overlastplekken en jongeren die overlast veroorzaken worden besproken in het jeugdoverleg;
- Wij hebben gesprekken gevoerd met scholen en het convenant Veilige School opnieuw onder de aandacht gebracht;
- De boa's zijn getraind om te verwijzen naar Halt;
- Nieuwe werkafspraken met Halt zijn gemaakt;
- Gesprekken gevoerd met onze jeugdpartners, waarbij wij actief stil staan bij hun hulpaanbod en manieren bedenken om het beter onder de aandacht te brengen;
- Nieuwe afstemmingsafspraken gemaakt over het delen van informatie en nieuwe afspraken gemaakt over het verwijzen naar Halt en andere externe organisaties.

Het percentage bezochte voortgezet onderwijs instellingen (in het kader van het Convenant Veilige School) is in zijn totaliteit 100%. Gezamenlijk met Halt hebben wij alle VO scholen benaderd en het aanbod, van trainingen, workshops en of voorlichtingen besproken. Vier van de zes VO scholen hebben preventieve trainingen van Halt afgenomen en er is door alle scholen toegezegd trainingen van de overige aanbieders, voor het lopende schooljaar af te nemen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	6.036	6.511	6.736	6.661	-75
Baten	44	65	229	121	-108
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-5.992	-6.446	-6.507	-6.540	-33
Onttrekkingen	73	0	34	33	-1
Toevoegingen	1	0	144	144	0
Mutaties reserves	72	0	-110	-111	-1
Geraamde resultaat	-5.919	-6.446	-6.617	-6.651	-34

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (voordeel € 75.000)

Het voordeel op de lasten wordt voor het grootste deel veroorzaakt doordat het lastenbudget voor de controle op de coronatoegangsbewijzen niet is benut (voordeel € 86.000).

Voor het overige deel zitten er in de lasten kleine nadelen die optellen tot een totaalbedrag van € 11.000.

Baten (nadeel € 108.000)

Het nadeel op de baten wordt veroorzaakt doordat er minder is benut dan de geraamde bijdrage voor de controle op de coronatoegangsbewijzen (€ 86.000).

De overige nadelen worden gevormd door lagere inkomsten op de Leges voor APV Vergunningen (€12.000) en de lagere opbrengsten op Drank en Horecawet (€10.000).

Reservemutaties (nadeel € 1.000)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Kengetallen Openbare Orde en Veiligheid

Kengetal	Begroot 2021	Realisatie 2021
Openbare orde en veiligheid		
Percentage op minimaal niveau opgeleide en geoefende sleutelfunctionarissen	95%	95%
Aantal officieren van Dienst bevolkingszorg	2	3
Percentage Bibob toetsen bij vergunningaanvragen op basis van beleidsregel Wet Bibob Lansingerland 2018	100%	100%
Aantal sluitingen op basis van de Opiumwet in het kader van de aanpak van ondermijning	12	18
Aantal last onder dwangsom in het kader van de aanpak van ondermijning	3	9
Aantal preventieve acties in het kader van leefbaarheid en veiligheid door boa's en samenwerkingspartners	30	20
Percentage bezochte voortgezet onderwijs instelling (in het kader van het Convenant Veilige School)	100%	1

Toelichting op kengetallen Openbare Orde en Veiligheid

Aantal Bibob-toetsen bij vergunningaanvragen op basis van beleidsregel Wet Bibob Lansingerland 2018: 48

In 2020 zijn het aantal aanvragen voor Bibob-toetsen iets afgenomen als gevolg van corona (denk hierbij aan de horeca).

Opgelegde last onder dwangsom drugs dealen: 4

Om drugshandel tegen te gaan legden we als gemeente vier keer een 'last onder dwangsom' op.

Bestuurlijke sluitingen ondermijnende criminaliteit: 18

In de bestuurlijke aanpak pasten we 18 keer de 'last onder bestuursdwang' toe om panden en woningen te sluiten of eigenaren te waarschuwen in de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Aantal uitgevoerde integrale controles in aantal panden: 72

Deze controles zijn uitgevoerd met eigen medewerkers en externe partners onder het RIEC-convenant, onder regie van de gemeente.

Extra inzet tijdelijk cameratoezicht: 9

Op basis van mogelijke dreiging is cameratoezicht voor een individuele casus ingezet. Tijdens de jaarwisseling zijn er drie mobiele camera's in de dorpskernen geplaatst en vijf mobiele camera's op jeugd hotspots. Met de mogelijkheid om de livebeelden direct uit te lezen was het mogelijk om calamiteiten direct in beeld te brengen. Daardoor kon er gericht inzet worden gepleegd.

Aantal bezochte voortgezette onderwijs instellingen (op basis van convenant veilige school): 5

De gemeente heeft in het kader van het convenant de regie en jeugd- en jongerenwerk de coördinatie. De thema's om veilig leer- en werkklimaat op scholen te creëren zijn onder de aandacht gebracht. Voor het schooljaar 2020/2021 worden twee thema's afgenomen om het predicaat veilige school te behouden.

Aantal gecombineerde rondes boa's en buurttoezicht: geen

Door corona zijn in 2020 zijn geen vaste avondrondes meer gelopen met boa's en buurttoezicht.

Percentage op minimaal niveau opgeleide sleutelfunctionarissen: 95%

Alle leden van het team bevolkingszorg volgen minimaal de basistraining, in vrijwel alle gevallen aangevuld met een verdiepingstraining.

Aantal officieren van dienst bevolkingszorg (OvDBz): 4

De officieren van dienst bevolkingszorg blijven getraind door jaarlijks deel te nemen aan diverse trainingen en oefeningen, georganiseerd door de gemeente en Veiligheidsregio.

Programma 3: Sport, Cultuur en Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect

Een vitale samenleving voor alle leeftijden, waarin iedereen actief mee kan doen

Wij zorgen voor de uitvoering van onze wettelijke taken op het gebied van sport, cultuur, onderwijs en kinderopvang. Voor sport houdt dit in dat wij voldoende en adequate binnensport-accommodaties realiseren en exploiteren voor het bewegingsonderwijs in onze gemeente. Op het gebied van onderwijs voldoen we aan onze taken in het kader van de wetten op het primair- en voortgezet onderwijs, waaronder de huisvesting van onze scholen. Hiernaast zorgen we voor een tegemoetkoming in het leerlingenvervoer en handhaving van de leerplicht. Op het gebied van cultuur zorgen we voor de aanwezigheid van bibliotheken en subsidiëren we de lokale omroep. We houden toezicht op de kwaliteit van kinderopvang in onze gemeente en zorgen voor een toegankelijk aanbod van voorschoolse voorzieningen.

We stimuleren en ondersteunen inwoners van alle leeftijden om sportief en cultureel actief te zijn. We ondersteunen hiertoe een actief verenigingsleven, stimuleren de organisatie van aansprekende evenementen en zorgen voor een passend aanbod van accommodaties voor onder meer sportbeoefening, cultuur en bibliotheken. Op deze plekken kunnen mensen elkaar ontmoeten en sociale contacten opdoen. Zo ontstaat samenhang die bijdraagt aan een vitale samenleving waarin iedereen actief mee kan doen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	11.550	11.459	12.727	12.497	-230
Baten	1.351	1.100	1.827	1.703	-124
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-10.199	-10.359	-10.900	-10.794	106
Onttrekkingen	312	5.952	6.730	6.607	-123
Toevoegingen	144	5.690	6.092	6.104	12
Mutaties reserves	168	262	638	503	-135
Geraamde resultaat	-10.031	-10.096	-10.262	-10.291	-28

Beleidsveld Sport

Wat wilden we bereiken?

Lansingerland als sportiefste gemeente op de kaart

Met plezier sporten en bewegen is voor alle inwoners van onze gemeente belangrijk. Onze sportieve ambities hebben wij vastgelegd in de visie 'Scoren met sport' (2019). Wij stimuleren sport en bewegen en maken dit bereikbaar en mogelijk voor iedereen door realiseren en exploiteren van sportaccommodaties en door middel van directe en indirecte subsidies. We hebben hierbij extra aandacht voor kinderen en jongeren, sociale minima, mensen met een beperking en ouderen.

Voor het realiseren van deze ambities zijn vitale sportverenigingen van groot belang. Wij ondersteunen de verenigingen in onze gemeente bij hun rol in de samenleving en hun ontwikkeling. Daarnaast houden we de sportaccommodaties op orde. Dat betekent dat we voldoende capaciteit hebben voor het groeiende aantal inwoners, dat we efficiënt gebruik maken van de accommodaties en dat de accommodaties betaalbaar blijven voor gebruikers en gemeente. In 2020 heeft het Rijk besloten om de minimale norm voor bewegingsonderwijs voor primair onderwijs te verhogen van 1,5 naar 2 uur gym per week. Veel van onze scholen voldoen overigens al aan deze nieuwe norm.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We stellen een nieuw speelbeleid en een plan voor het realiseren van een beweegvriendelijke(r) openbare ruimte vast

In september 2021 stelde de raad het Accommodatieplan sport vast. Het plan voor een beweegvriendelijke openbare ruimte/speelbeleid is hier een vervolg op. In het derde en vierde kwartaal hebben wij een start gemaakt met het opstellen van het plan, de verwachting is dat in 2022 besluitvorming kan plaatsvinden.

We zorgen dat sportbeoefening bereikbaar is voor al onze inwoners

Vanwege beperkende maatregelen rond corona was het in 2021 geruime tijd niet mogelijk om te sporten, zowel in verenigingsverband als bij bijvoorbeeld sportscholen. In 2021 lag de focus daarom vooral op het in stand houden van de sportinfrastructuur in Lansingerland. Dit hebben wij onder meer gedaan door sportorganisaties regelmatig te voorzien van informatie over regelgeving en hen te ondersteunen bij de naleving hiervan. Bovendien hebben wij sportverenigingen financieel ondersteund door de huur van gemeentelijke (sport-)accommodaties voor het eerste en tweede kwartaal (deels) kwijt te schelden.

Daarnaast zijn verenigingen ondersteund bij het opzetten van activiteiten die binnen de maatregelen wél mogelijk waren. Onze sportcoaches hebben hierin een belangrijke rol vervuld. Door de regionale samenwerking 'Inclusief Sport en bewegen Haaglanden' zorgen wij dat mensen met een beperking in staat zijn om zo dicht mogelijk bij huis te sporten. Om kinderen uit gezinnen met een laag inkomen in staat te stellen om te sporten werken wij samen met het Jeugdsportfonds (Programma 4)

We bundelen de krachten van sportverenigingen, bedrijfsleven en gemeente in het Pact van Lansingerland

In 2021 lag de focus zowel bij sportorganisaties als het bedrijfsleven niet op het maken van samenwerkingsafspraken en het organiseren van evenementen. Wij hebben het afsluiten van het Pact van Lansingerland daarom doorgeschoven naar 2022.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	2.451	2.453	2.492	2.546	54
Baten	762	592	874	905	32
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-1.690	-1.861	-1.618	-1.641	-22
Onttrekkingen	237	60	214	212	-2
Toevoegingen	127	0	154	165	12
Mutaties reserves	110	60	60	46	-14
Geraamde resultaat	-1.579	-1.801	-1.558	-1.594	-36

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (nadeel € 54.000)

De afwijkingen zijn kleiner dan € 100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Baten (voordeel € 32.000)

De afwijkingen zijn kleiner dan € 100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Reservemutaties (nadeel € 14.000)

De afwijkingen zijn kleiner dan € 100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Beleidsveld Cultuur

Wat wilden we bereiken?

Een bruisend, bindend en boeiend cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen

Cultuur is van grote waarde voor de samenleving en is mede bepalend voor de identiteit van Lansingerland. In de Cultuurnota bruisen, binden, boeien (2017) staan onze culturele doelstellingen. Wij streven naar een divers cultureel aanbod dat voor iedereen toegankelijk is en waarbij nieuwe verbindingen ontstaan met andere sectoren zoals onderwijs, economie, ruimtelijke ordening, zorg en welzijn. Daarin werken wij samen met culturele partners en inwoners.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We starten met de realisatie van Blok B

In 2021 werkten we aan de realisatie van Cultuurhuis Casa Cadanza in Berkel en Rodenrijs. In 2021 werkten we onder andere aan de ontwikkeling van het schetsontwerp naar het definitief ontwerp voor het Casco + van het gebouw. Ook startten we met placemaking activiteiten en troffen we voorbereidingen voor de ontwikkelovereenkomst die tot realisatie van het cultuurhuis leidt. Daarnaast bereidden we de oprichting van de stichting voor de exploitatie van Casa Cadanza voor.

We stimuleren, verbinden en presenteren het culturele aanbod

In 2021 was het vanwege de coronamaatregelen op verschillende momenten niet of nauwelijks mogelijk om culturele activiteiten in georganiseerd verband te ontplooiën. In 2021 richtten we ons op stimulering van culturele activiteiten via coulante hantering van de twee reguliere subsidies, de Subsidieregeling Sociaal Domein en Cultuur en de Subsidieregeling Levendig Lansingerland. Middels de Cultuurtrein, de uitwerking aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), droegen we bij aan het op peil houden van culturele leerlijnen op basisscholen.

Daarnaast richtten we ons via regelmatige communicatie over de maatregelen en ondersteuning, het instellen van een coronaregeling en door de inzet van de cultuurcoach, op het in stand houden van de culturele infrastructuur en positieve stimulering voor behoud van een divers aanbod op het gebied van kunst en cultuur buiten school. We stimuleerden 24 initiatieven op het gebied van cultuureducatie voor jeugd en ouderen en cultuurparticipatie voor alle leeftijden op het gebied van muziek, zang, dans, theater en kunstzinnige vorming.

We subsidiëren en bestendigen het bibliotheekwerk

De focus voor de bibliotheek lag in 2021 vanwege de coronamaatregelen op het in stand houden van het brede maatschappelijke aanbod en daar waar mogelijk dit aanbod op een creatieve manier beschikbaar maken voor de doelgroep. Naast haar vijf wettelijke taken op het gebied van ter beschikking stellen van kennis en informatie, ontwikkeling en educatie, bevordering van lezen en literatuur, het organiseren van ontmoeting en debat en kennis laten maken met kunst en cultuur, organiseerde de bibliotheek uiteenlopende activiteiten voor specifieke doelgroepen. Centraal stond daarbij taal en ontmoeting voor een diverse doelgroep van Nederlands- en anderstaligen, zowel digitaal als op locatie en in samenwerking met vele maatschappelijke partners.

Wat heeft het gekost?

Kunstzinnige vorming

In 2021 zijn er minder aanvragen gedaan voor de subsidieregeling Levendig Lansingerland (€ 41.000). Daarnaast is er een onderbesteding van de beschikbaar gestelde coronagelden voor cultuur. Er zijn hiervoor minder aanvragen binnengekomen dan verwacht (€ 40.000). Het totale positieve resultaat is € 81.000.

Evenementen en volksfeesten

In 2021 zijn veel van de volksfeesten niet doorgegaan in verband met de coronamaatregelen. Dit zorgt voor een positief resultaat van € 28.000.

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	1.694	1.606	1.597	1.455	-141
Baten	12	0	114	114	0
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-1.682	-1.606	-1.483	-1.341	141
Onttrekkingen	41	60	60	0	-60
Toevoegingen	0	0	97	97	0
Mutaties reserves	41	60	-37	-97	-60
Geraamde resultaat	-1.641	-1.546	-1.519	-1.438	81

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (voordeel € 141.000)

Het voordeel op de lasten ontstaat door lagere lasten aan subsidies in het kader van kunstzinnige vorming (voordeel € 81.000) en doordat het geraamde budget voor het cultuurhuis (€60.000) voor werken door derden via het algemene inhuurbudget is gedekt.

Baten (saldo € 0)

De afwijkingen zijn kleiner dan € 100.000 en worden daarom niet verder toegelicht.

Reservemutaties (nadeel € 60.000)

De onttrekking uit de reserve is niet meer nodig. De geraamde onttrekking van € 60.000 voor werken door derden voor het Cultuurhuis zijn in 2021 via het algemene inhuurbudget gedekt.

Beleidsveld Onderwijs en Kinderopvang

Wat wilden we bereiken?

Goed en passend toekomstgericht onderwijs voor iedereen dichtbij

In de visienota Onderwijs 2017-2025 staan de doelen voor de komende jaren. Een gemeente waarin:

1. Goed basis- en voortgezet onderwijs dichtbij huis beschikbaar is voor ouders en leerlingen;
2. Het onderwijs aansluit bij de veranderende behoefte en wensen van de samenleving;
3. Gemeente en onderwijs samen zorgen voor een sluitende ondersteuning voor kinderen die een extra steuntje in de rug nodig hebben;
4. Kinderen worden uitgedaagd om het maximale uit zichzelf te halen.

Achterstanden en leerproblemen pakken we snel en adequaat aan. Jongeren hebben toegang tot de onderwijsinstelling die het best bij hen past, binnen of buiten onze gemeente. Verder hebben ze duidelijke carrièremogelijkheden in de regio door een sterke samenwerking tussen VMBO, MBO en het lokale bedrijfsleven.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We starten met de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs

We zijn samen met de schoolbesturen aan de slag gegaan met de uitvoering van de eerste projecten uit het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 (IHP). In 2021 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de vervangende nieuwbouw van de Wiekslag, de Oosthoek en de Prins Johan Friso (Orionstraat). Daarnaast zijn we begonnen met de voorbereidingen voor restauratie/nieuwbouw van de Parel. Ook is zoals beschreven in het IHP een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de verduurzaming van de schoolgebouwen in Lansingerland. Door Covid-19 en de sluiting van de scholen, is het onderzoek vertraagd. De planning van de verduurzamingsprojecten is hierdoor uitgelopen. Bij de Gouden Griffel/ Prinses Maxima (Annie M.G. Schmidtlaan) en de Pius X (Noorderparklaan) is een groot deel van de verduurzamingsmaatregelen wel uitgevoerd in 2021. Ten slotte is tijdelijke uitbreiding gerealiseerd bij de Gouden Griffel (Theo d'Orsingel) en zijn we gestart met de voorbereidingen voor tijdelijke uitbreiding van de Klipper, Prinses Maxima en de Gouden Griffel in Berkel Westpolder voor 2022.

We zorgen voor een toegankelijk aanbod aan voorzieningen van voor- en vroegschoolse educatie

In 2021 zetten wij de Specifieke Uitkering voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) in voor een toegankelijk aanbod aan voorzieningen voor voor- en vroegschoolse educatie. In samenwerking met de aanbieders van voor- en vroegschoolse educatie zorgden we voor voldoende voorzieningen verspreid door de gemeente. Daarnaast startten we met het monitoren van de resultaatafspraken voor voor- en vroegschoolse educatie. Dit proces loopt door in 2022.

We zorgen voor goede uitvoering van leerlingenvervoer

In 2021 voerden we onze wettelijke taak op het gebied van leerlingenvervoer goed uit. Conform onze verordening en beleidsregels zorgden we voor een tijdige afhandeling van alle aanvragen voor leerlingenvervoer. De gecontracteerde vervoerder heeft de leerlingen in Lansingerland volgens de gemaakte afspraken vervoerd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	7.405	7.400	8.638	8.496	-143
Baten	578	508	839	684	-155
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-6.827	-6.892	-7.799	-7.812	-12
Onttrekkingen	34	5.832	6.456	6.395	-61
Toevoegingen	17	5.690	5.842	5.842	0
Mutaties reserves	17	142	614	553	-61
Geraamde resultaat	-6.810	-6.750	-7.185	-7.258	-73

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (voordeel € 143.000)

Het voordeel op de lasten ontstaat doordat het budget uit de specifieke uitkering voor onderwijsachterstandenbeleid in 2021 niet volledig is benut. Dat levert een voordeel op van € 151.000.

De overige nadelen en voordelen binnen de lasten van dit beleidsveld zijn kleiner dan € 100.000 en tellen op tot een nadeel van € 8.000.

Baten (nadeel € 155.000)

Het nadeel op de baten ontstaat doordat de bijdrage uit de specifieke uitkering voor onderwijsachterstanden niet volledig is benut in 2021 en er daarmee minder baten zijn gerealiseerd. Dit levert een nadeel op van € 151.000.

De overige nadelen en voordelen binnen de baten van dit beleidsveld tellen op tot een bedrag van € 4.000.

Reservemutaties (nadeel € 60.000)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Kengetallen Sport, Cultuur en Onderwijs

Kengetal	Begroot 2021	Realisatie 2021
Sport		
Aantal klokuren gymonderwijs primair onderwijs	390	
Aantal uren gebruik sportaccommodaties (totaal)	39.000	
% inwoners die lid zijn van een sportvereniging (T-1): alle inwoners	32%	
% inwoners die lid zijn van een sportvereniging (T-1): jeugd (5 t/m 19)	58%	
Cultuur		
Aantal gesubsidieerde culturele initiatieven	35	24
Aantal scholen dat meedoet met Cultuurtrein	14	22
Percentage inwoners dat lid is van de bibliotheek	20%	20%
Onderwijs en kinderopvang		
Aantal leerlingen primair onderwijs	7.087	6811
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	4.361	4594
Aantal Integrale Huisvestings Projecten	9	7
Aantal jaarlijkse GGD onderzoeken KDV, BSO, gastouders	99	80

Toelichting op kengetallen Sport, Cultuur en Onderwijs

Sport

Om de sportbeoefening in Lansingerland te meten, gebruiken we de deelnamecijfers van het CBS. Deze worden maximaal eens per twee jaar gemeten (laatste keer 2020). Voor 2021 zijn daarom geen nieuwe cijfers bekend.

Voor wat betreft de kengetallen voor bezetting van sportaccommodaties: de bezetting is door de coronamaatregelen in 2021 veel lager dan verwacht.

- Van januari tot half mei waren sportaccommodaties gesloten.
- Van half mei tot begin juni mocht alleen buiten gesport worden
- Vanaf half november moesten accommodaties om 17:00 uur dicht
- Vanaf 19 december waren deze volledig gesloten

Effectief zijn de binnensportaccommodaties dus 6 maanden open geweest, ook nog eens in de maanden dat normaliter de laagste bezetting wordt gehaald. Dit zorgt voor een lager gebruik van de sportaccommodaties dan vooraf voorzien.

Cultuur

Aantal gesubsidieerde culturele activiteiten

Wij ondersteunen culturele organisaties met 2 regelingen: de culturele basisregeling Cultuureducatie & Cultuurparticipatie en de Subsidie voor Culturele Programmering. We gaven in 2021 in totaal 24 partijen subsidie voor het organiseren van reguliere en incidentele culturele initiatieven en activiteiten. In verband met de coronamaatregelen schuift de uitvoering van een aantal activiteiten door naar 2022.

Aantal scholen dat meedoet met Cultuurtrein

De Cultuurtrein is het cultuureducatieprogramma voor basisscholen dat is opgezet door de Bibliotheek Oostland in samenwerking met Kunstgebouwen. Deze is geïnitieerd naar aanleiding van de Rijksregeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Er wordt ingezet op implementatie, verdieping en borging van cultuureducatie in het basisonderwijs door middel van o.a. trainingen en coaching van docenten, co-teaching en inspiratie voor leerlingen en het bevorderen van de samenwerking tussen scholen en culturele aanbieders.

Cultuurhuizen in Lansingerland

Cultuurhuizen in Lansingerland zijn een plek waar het maken van kunst en cultuur centraal staat. In de cultuurhuizen werken verschillende culturele organisaties op het gebied van cultuur, educatie en/of recreatie samen in één gebouw. Er zijn in 2021 twee Cultuurhuizen; Cultuurhuis 't Web in Bleiswijk en de Cultuurfabriek in Bergschenhoek. Een derde cultuurhuis in Berkel en Rodenrijs is in ontwikkeling.

Percentage inwoners dat lid is van de bibliotheek

Bibliotheek Oostland biedt op vier locaties in de gemeente de vijf kerntaken vanuit de bibliotheekwet: ter beschikking stellen van kennis en informatie; bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie; bevorderen van lezen en laten kennismaken met literatuur; organiseren van ontmoetingen en debat en laten kennismaken met kunst en cultuur. Het aantal leden van de bibliotheek was in 2021, gelijk aan het aantal in 2020. Dit is circa 20% van onze inwoners.

Onderwijs en kinderopvang

Aantal Integrale Huisvestingsprojecten

In juli 2020 stelde de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan vast. Direct daarna startte schoolbesturen en gemeente met de voorbereidingen voor de uitvoering van het IHP. Dit is aanvullend op het al lopende project vervangende nieuwbouw Prins Willem Alexander/de Kwakel.

Programma 4: Sociaal Domein

Beoogd maatschappelijk effect

Een krachtige samenleving met gezonde en veerkrachtige inwoners

Ook 2021 stond weer voor een groot deel in het teken van corona. Ondanks de beperkende maatregelen waar we dit jaar weer mee te maken hadden kijken we binnen onze samenleving vooral naar mogelijkheden. Maatschappelijke partners en zorgaanbieders zoeken naar manieren hoe de inwoner toch bereikt kan worden. Digitaal of telefonisch contact biedt daarin (gedeeltelijk) een oplossing.

Vanuit het sociaal domein zetten we in op de uitvoering van diverse wettelijke taken. De belangrijkste zijn de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening, de nieuwe Wet Inburgering, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Wet Publieke Gezondheid. Met de beleidsaccenten hadden we meer sturingsinstrumenten in handen om instroom in de maatwerkvoorzieningen te voorkomen.

Het (blijven) stimuleren van zelf- en samenredzaamheid, inzetten op positieve gezondheid en preventie zorgt voor een gezonde en energieke samenleving. Waarbij we altijd een vangnet bieden voor degenen voor wie zelfredzaam zijn niet of beperkt mogelijk is. Door de inzet van vrijwilligers, mantelzorgers en formele ondersteuning kunnen we dit vangnet bieden aan onze kwetsbaarste inwoners.

Met alle hulp, ondersteuning en activiteiten die we inzetten en een toenemende vraag binnen het sociaal domein op verschillende vlakken zien we dat in 2021 de kosten binnen de begroting (na slotwijziging) blijven.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	54.162	48.418	52.188	52.337	149
Baten	17.044	10.846	11.400	12.587	1.187
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-37.118	-37.572	-40.787	-39.750	1.037
Onttrekkingen	2.191	2.577	4.101	3.971	-129
Toevoegingen	3.282	13	2.472	2.531	59
Mutaties reserves	-1.091	2.564	1.628	1.440	-188
Geraamde resultaat	-38.209	-35.008	-39.159	-38.310	849

Beleidsveld Samenleving

Wat wilden we bereiken?

Een sterke en verbonden samenleving waaraan iedereen naar vermogen meedoet

We vinden het belangrijk dat iedereen naar eigen vermogen mee kan doen in de samenleving. Preventie op het gebied van gezondheidsklachten voor vooral kwetsbare doelgroepen is hier een belangrijk onderdeel in. Het doel is om met elkaar een samenleving te creëren waarin iedereen een zo gezond mogelijk en sociaal betekenisvol leven heeft. Een samenleving waarin iedereen kan meedoen, mensen steun krijgen als dat nodig is en verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf én elkaar. Met andere woorden: een krachtige samenleving waarin de inwoner centraal staat.

Met de komst van de nieuwe Wet Inburgering begeleiden we nieuwkomers vanaf het eerste moment zodat zij zo goed als mogelijk mee kunnen doen in de samenleving.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We versterken de Lansingerlandse standaard door de uitvoering van beleidsaccenten

De 'Lansingerlandse Standaard' (de uitvoering van onze wettelijke taken binnen het sociaal domein) is versterkt door de uitvoering van de tien beleidsaccenten. De inzet van de subsidiepartijen en de Samenleving is ondanks de corona beperkingen die er nog lang waren met alternatieve vormen ingezet op ondersteuning voor bijvoorbeeld kinderen die bij echtscheidingen betrokken zijn en ouderen die eenzaam zijn. Voor ouderen zijn er bijvoorbeeld sport- en culturele activiteiten georganiseerd om elkaar te ontmoeten en zijn er extra cursussen opgezet om te ondersteunen bij zingevingsvraagstukken.

We garanderen de publieke gezondheidszorg in onze gemeente door onze afspraken met de GGD en stellen een preventieakkoord op

In 2021 heeft de GGD zorg gedragen voor het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Net als in 2020 heeft de GGD 2021 ingezet op taken die te maken hebben met de corona-crisis. Zij hielden zich bezig met onder andere testen, bron- en contact onderzoek, vaccineren, outbreak management en het monitoren van zorgcontinuïteit.

De focus heeft in 2021 met name gelegen op corona, het ontwikkelen van de GGD 3.0 visie, en het opzetten van een nieuwe basistaak 'advisering gezonde leefomgeving' in het kader van de omgevingswet. Wij hebben deelgenomen aan de werkgroep Voor Elkaar in Rijnmond waarin er een uitwisseling van informatie plaats vindt tussen de gemeenten over de preventieve gezondheidszorg.

We ronden de voorbereidingen op de nieuwe Wet inburgering af en voeren deze uit vanaf 1 juli 2021

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering ingegaan. Gemeenten zijn nu verantwoordelijk voor het aanbieden van een passend inburgeringsaanbod bestaande uit een leerroute, participatieverklaringstraject en een module arbeidsmarkt & participatie. Verder heeft de gemeente de taak om inburgeraars met een asielstatus de eerste zes maanden financieel te 'ontzorgen'. De nieuwe wet geeft de gemeente de regie en maakt het mogelijk leerroutes te combineren met de toeleiding naar arbeid.

Om invulling te geven aan deze nieuwe verantwoordelijkheden stelden wij in 2021 een nieuw beleidsplan Wet inburgering op. Het hoofddoel is om inburgeringsplichtigen snel en volwaardig mee te laten doen aan de Nederlandse maatschappij. De vier uitgangspunten die het inburgerstelsel in Lansingerland vormgeven zijn: integrale aanpak, direct actief, duurzaam maatwerk en regionale samenwerking waar nodig. In de tweede helft van 2021 startten wij inkoopprocedures en vormden intern meerdere implementatiewerkgroepen, zodat wij in 2022 in staat zijn ons nieuwe takenpakket goed uit te voeren.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	2.535	2.862	3.364	3.258	-105
Baten	0	3	3	0	-3
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-2.535	-2.860	-3.361	-3.258	102
Onttrekkingen	129	68	475	472	-3
Toevoegingen	202	0	111	111	0
Mutaties reserves	-73	68	364	361	-3
Geraamde resultaat	-2.608	-2.792	-2.997	-2.898	99

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Op het beleidsveld samenleving is een positief resultaat van €99.000. Deze afwijking wordt verklaard door de hieronder beschreven posten:

Lasten (€105.000 voordeel)

De rijksoverheid stelt ieder jaar budget beschikbaar voor maatschappelijke begeleiding van (asiel)statushouders via de meicirculaire. Humanitas biedt de maatschappelijke begeleiding aan alle nieuwe (asiel)statushouders die jaarlijks onder de taakstelling vallen en een woning betrekken in de gemeente Lansingerland. Het is de gemeente echter niet gelukt om in 2021 iedereen die onder de taakstelling (87 personen) valt te huisvesten (€67.000 voordeel). Wij moeten deze achterstand het komende jaar inhalen. Dit betekent dat Humanitas pas in 2022 de betreffende personen kan begeleiden en bij ons in rekening brengt. Wij stellen de gemeenteraad daarom voor dit budget over te hevelen naar 2022.

Voor expertise sociaal domein is dit jaar minder gebruik gemaakt van extern advies. Dit leidt tot een voordeel van €53.000.

Als laatste zijn er kleine overige mutaties die optellen tot €15.000 (nadeel) binnen het beleidsveld die dit saldo verklaren.

Baten (€3.000 nadeel)

De afwijking is kleiner dan €100.000 en wordt daarom niet verder toegelicht.

Reservemutaties (€3.000 nadeel)

De afwijking is kleiner dan €100.000 en wordt daarom niet verder toegelicht.

Beleidsveld Jeugd

Wat wilden we bereiken?

Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op en ontwikkelen zich tot zelfredzame inwoners

Wij hebben de ontwikkeling van jeugdigen gestimuleerd en gefaciliteerd. Op die manier droegen we bij aan een stevige basis voor een veilige en gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren. Die stevige basis wordt allereerst door de ouders en/of verzorgers zelf gelegd. Naarmate het kind ouder wordt, bouwen onder andere de opvang, school, sportclubs, vrienden en vakantiebaantjes mee aan de basis. In Lansingerland krijgen kinderen de ruimte om hun eigen talenten te benutten en te ontplooien. Op die manier kunnen zij als zij volwassen zijn volledig en volwaardig meedoen in de maatschappij. We hebben het afgelopen jaar een breed palet aan activiteiten uitgevoerd, variërend van algemene, preventieve activiteiten tot specialistische hulp voor jeugdigen die dat nodig hebben.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We benutten de eigen kracht van jeugdigen en hun ouders/verzorgers

Ook in 2021 hebben we gewerkt met de Lansingerlandse Standaard. Hieronder vallen onder andere het Centrum voor Jeugd en gezin (CJG) en het Jeugd- en Jongerenwerk. Het CJG ziet in het kader van het basistakenpakket meerdere keren per jaar alle kinderen uit Lansingerland in de leeftijdscategorie 0-4 jaar. Ook op de basisschool en middelbare schoolleeftijd blijft het CJG jaarlijks betrokken. Op deze manier hebben ze kinderen goed in beeld, wordt hun ontwikkeling gevolgd en kunnen afwijkingen tijdig gesignaleerd worden. Het CJG is een laagdrempelige voorziening waar ouders met opvoedvragen terecht kunnen. Het bereik van het CJG was ook in 2021, ondanks de corona hoog, doordat zij onder andere gebruik maakten van beeldbellen. In de leeftijdsgroep van 0-4 jaar is 98,5% van de kinderen in beeld bij het CJG.

In 2021 hebben we vanuit het Rijk extra financiële middelen gekregen voor de ondersteuning van jongeren na coronatijd. Deze zijn op verschillende manieren gebruikt, waaronder Happylessen op het voortgezet onderwijs (tegen somberheid en depressie) en Join Us (eenzaamheid onder jongeren). Ook is er vanuit het Pubers in de Spotlight netwerk eind 2021 een mini-hackathon georganiseerd door WijWijs om jongeren mee te laten denken over onderwerpen die jeugd raken (indeling buitenruimte, diversiteit/inclusiviteit).

We voorkomen problemen bij risicogroepen en zetten in op preventie

Het CJG is in Lansingerland toegangspartij voor onze jeugdhulp en is daardoor zichtbaar aanwezig in het netwerk en kan doorverwijzen indien nodig. Alle expertise is gebundeld in 1 team Jeugd: jeugdverpleegkundigen, jeugdconsulenten met een jeugdhulpverleningsachtergrond maar ook jeugdartsen en een expert jeugd GGZ. Hierdoor kan de professional met de best passende expertise de brede uitvraag doen. Zo pakt het CJG de lichte casussen op waarbij ingezet kan worden op vrij toegankelijke zorg.

Vanuit het aanvullend preventief pakket van het CJG worden preventieve trainingen en interventies ingezet. De specifieke cijfers per training volgen later in het jaarverslag van het CJG. Daarnaast leverde Kwadraad ook kortdurende pedagogische interventies zoals sociale vaardigheidstrainingen, weerbaarheidstrainingen, trainingen voor kinderen in echtscheiding en kinderen met ouders met psychiatrische problematiek.

Met Jeugdcoaches op School en praktijkondersteuners jeugd GGZ bij huisartsen, ingezet vanuit de veranderopgave jeugdhulp, versterkten wij onze lichte hulp dichtbij de inwoners. Met deze lichte hulp willen we de instroom in de (zwaarbelaste) specialistische jeugdzorg verminderen. Vragen op het gebied van opvoeden en opgroeien vereisen namelijk niet altijd een zwaar professioneel hulpverleningstraject. Soms is lichte ondersteuning of een preventieve training voldoende. De Jeugdcoach op School schakelt tussen gezin, Team Jeugd, school en hulpverlening en/of biedt zelf lichte ondersteuning. In 2021 hebben zij 368 trajecten gestart, 249 lichte en 119 intensieve. 241 trajecten zijn er in 2021 afgesloten.

Eind 2020 gingen ook de eerste praktijkondersteuners jeugd ggz aan de slag bij twee gezondheidscentra. Op dit moment werken vier praktijkondersteuners jeugd ggz bij verschillende praktijken. In 2021 zijn er 229 kinderen gezien door een poh'er en zijn er van 128 kinderen de trajecten al afgesloten. In 55% van de gevallen zijn de trajecten afgesloten zonder verdere verwijzing.

We verbeteren of stabiliseren de probleemsituatie van jeugdigen en gezinnen

In de tweede helft van 2021 hebben 1421 inwoners van ons een individuele voorziening jeugdhulp ontvangen. Dat is meer dan dat er begroot was (1375), maar wel in lijn met voorgaande jaren (2e halfjaar 2019: 1480, 2e halfjaar 2020: 1431). De instroom is weliswaar gedaald, maar omdat de uitstroom nog wat is achtergebleven, is het resultaat dat het aantal cliënten ongeveer constant is gebleven. Met de inzet van deze voorzieningen op basis van de Jeugdwet helpen we de eigen kracht van jeugdigen en gezinnen te versterken en zorgafhankelijkheid te verkleinen. Team Jeugd heeft ingezet op de juiste (specialistische) hulp in het gezin. Zij zijn ook casusregisseur van deze gezinnen. In 67% van de kinderen die hulp hebben ontvangen is er sprake van een verbetering. De ambitie was om dit cijfers minimaal 80% te laten zijn. In deze aantallen ontbreken de gegevens van Q4 nog, deze worden eind april/medio mei verwacht.

In 2021 speelde corona ook een grote rol in het leven van jeugdigen en hun ouders. Ook is de druk op de jeugdconsulenten en de jeugdhulp verder toegenomen. Dat zien we terug in de langer dan gewenste doorlooptijd voor het opstellen van een ondersteuningsplan. Regionaal werkten gemeenten en aanbieders aan het aanpakken van de wachtlijstproblematiek bij de specialistische jeugdhulp en het zicht krijgen op de kinderen die op de wachtlijst staan zodat we mogelijk overbruggingszorg kunnen inzetten. De wachttijden voor specialistische jeugdhulp zijn in de tweede helft van het jaar gedaald. Wel hebben wij, maar ook de zorgaanbieders, gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis te kampen met personeelstekorten, ondanks de extra gelden die vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld voor de jeugdzorg. Er heerst namelijk een krapte op de arbeidsmarkt om geschikt personeel aan te wenden. Dit heeft invloed op allerlei facetten van de jeugdzorgketen (ernstiger problematiek, hogere werkdruk en financiële consequenties).

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling was in 2021 een belangrijk aandachtspunt. De instroom van meldingen bij Veilig Thuis bleef stabiel t.o.v. 2020. Wel zien zij een verzwaring van de casuïstiek vanwege de coronacrisis. Wel zijn het aantal adviezen en ondersteuningsaanvragen sterk gestegen.

We verstevigen onze grip op het gebruik en de kosten van jeugdhulp

In 2021 hebben we de maatregelen van de veranderopgave jeugdhulp verder uitgebreid. We scherpten de verordening en beleidsregels aan om de bovengenoemde verandering van mindset ook met onze regelgeving te ondersteunen. Het aantal huisartsenpraktijken met een praktijkondersteuner jeugd is uitgebreid van 2 in 2020 naar 6 in 2021. Bij een praktijk zijn in de regel meerdere huisartsen actief. Bij de verdere uitrol van praktijkondersteuners bij huisartsen zijn we op praktische problemen gestuit, zoals gebrek aan tijd bij huisartsen, ruimtegebrek in praktijken en/of gebrek aan geschikte kandidaten.

Er is ingezet, samen met jeugdhulpaanbieders, op een integrale aanpak bij complexe casuïstiek door zo vroeg mogelijk tot een passende aanpak te komen. Tenslotte is ingezet op het verbeteren van casusregie en het eerder afschalen van specialistische hulp. Voor de specialistische hulp is gestart met de nieuwe inkoop (per 2023) in samenwerking met de regio.

Met de combinatie van de maatregelen (met name JOS'ers en poh'ers) willen we het aantal trajecten specialistische ambulante hulp in natura verlagen. Het kengetal 'aantal unieke cliënten in het 2e halfjaar' is 1421 in 2021. Dit is hoger dan het beoogde doel (1375), maar sluit wel aan bij voorgaande jaren. De oorzaak ligt met name in het achterblijven van de uitstroom.

Voor Jeugd met een beperking is, na de sterke toename in 2019, de ontwikkeling van het aantal cliënten in 2020 en 2021 gematigder. De inspanningen in het kader van de veranderopgave zijn hier debet aan, zoals het sterker sturen vanuit de toegang op het doel en professionalisering van het contractmanagement.

Tenslotte is er in 2021 gewerkt aan de implementatie van het nieuwe woonplaatsbeginsel wat per 2022 in werking is getreden. Deze voorbereiding is erop gericht dat er geen kinderen tussen wal en schip zouden vallen. De implementatie is in Lansingerland goed verlopen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	18.329	18.819	19.745	19.980	235
Baten	358	0	408	408	1
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-17.972	-18.819	-19.337	-19.572	-234
Onttrekkingen	1.807	2.509	3.443	3.198	-245
Toevoegingen	3.067	0	1.858	1.858	0
Mutaties reserves	-1.260	2.509	1.586	1.340	-245
Geraamde resultaat	-19.232	-16.310	-17.752	-18.231	-479

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€ 235.000 nadeel)

Bij de verdere uitrol van praktijkondersteuners bij huisartsen zijn we op praktische problemen gestuit, zoals gebrek aan tijd bij huisartsen, ruimtegebrek in praktijken en/of gebrek aan geschikte kandidaten. Hierdoor is het budget niet volledig benut (€ 35.000 voordeel).

Het tekort in de GRJR komt voorlopig uit op € 239.000. De oorzaak hiervan is dat er op de percelen pleeghulp, langdurig verblijf en ambulante hulp hogere kosten gerealiseerd zijn dan we in eerste instantie hadden geraamd (€ 239.000 nadeel).

Als laatste zijn er kleine overige mutaties die optellen tot € 31.000 (nadeel) binnen het beleidsveld die dit saldo verklaren.

Reservemutaties (€ 245.000 nadeel)

Vanuit de reserve is € 245.000 minder onttrokken dan geraamd. De oorzaak ligt vooral bij de minder kosten die we hebben gemaakt voor de praktijkondersteuners (zie hierboven toelichting bij de lasten). Verder is voor BasisGGZ minder onttrokken dan geraamd. Oorzaak hiervan is de vertraging in de aanbesteding BasisGGZ door een kortgeding. De overeenkomsten zijn daarom pas 15 oktober ingegaan.

Beleidsveld Participatie

Wat wilden we bereiken?

Financieel zelfredzame, betrokken volwassenen

Met een overgroot deel van de volwassen inwoners gaat het goed. Onze ondersteuning richtte zich specifiek op de kleine groep volwassenen in de knel: inwoners die achterop zijn geraakt in de samenleving. Dit zijn inwoners met financiële problemen, die geen baan kunnen vinden of die schulden hebben en daardoor gezondheidsproblemen ontwikkelen en geïsoleerd leven.

We hebben ons ingezet op preventie, om te voorkomen dat onze inwoners in financiële problemen raakten, schulden ontwikkelde en/of afhankelijk werden van een uitkering. Voor inwoners die toch financiële problemen of schulden hadden en/of afhankelijk raakten van een uitkering boden we ondersteuning. Onze hulp en ondersteuning was afhankelijk van de specifieke behoeften van de betreffende inwoner (maatwerk).

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We voorkomen schuldenproblematiek bij kwetsbare inwoners

Financiële problemen of schulden verhielpen we zoveel mogelijk met schuldhelptrajecten ter ondersteuning van huishoudens. In totaal namen in 2021 ongeveer 286 inwoners deel aan een formeel schuldhelpverleningstraject. Ongeveer 24 inwoners sloten hun schuldhelpverleningstraject met succes af, waarna zij schuldenvrij een nieuwe financiële start konden maken. We zagen eind 2021 het aantal aanvragen voor een schuldhelpverleningstraject licht stijgen. Hoewel de stijging lijkt vooralsnog mee te vallen. Veel schuldeisers (zoals de belastingdienst en verzekeraars) blijven terughoudend met incasseren en verlengen de betaalpauze tot in ieder geval 31 december 2021. Ongeveer 145 inwoners namen deel aan een informeel (vrij toegankelijk) traject in 2021 om hun (financiële) administratie op orde te krijgen. Dat is 15 meer dan in 2020. Deze 'informele trajecten' bestaan uit hulp en ondersteuning bij geldzaken door geschoolde vrijwilligers.

Om schulden te voorkomen hebben we vanuit het accent 'Grip op geld' verder ingezet op het vroegtijdig doorgeven van signalen. Hierdoor ontstonden meer mogelijkheden voor partijen om signalen over (dreigende) problematische schulden door te geven. Vervolgens zetten we met de aanpak Vroeg eropaf hulp in om probleemverergering te voorkomen. Daarnaast probeerden wij ook jongeren positief te beïnvloeden via voorstellingen over geld en financiën.

Mensen met een laag inkomen hebben gemiddeld meer zorg nodig. Met de collectieve zorgverzekering boden wij ze een goede verzekering met minder zorgkosten. In 2021 namen 1.650 inwoners met een laag inkomen, waarvan 1.096 volwassenen, deel aan onze collectieve zorgverzekering. Hiermee bereikten we ca. 41,2% van de doelgroep. Dat ligt ver boven het landelijk gemiddelde van 30%.

Daarnaast maakten 1036 inwoners met een laag inkomen gebruik van de Rotterdampas. Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur kende in 2021 in totaal 288 aanvragen toe. Hiervan werden 253 toegekend voor deelname aan een sport of zwemles, en 35 voor deelname aan culturele vorming. We gaven ondersteuning aan gezinnen met een laag inkomen voor binnen- en buitenschoolse activiteiten via Stichting Leergeld. Stichting Leergeld heeft 1835 aanvragen behandeld, waarvan er 1628 zijn toegekend en hiermee zijn 660 kinderen bereikt.

Als onderdeel van de corona steunmaatregelen van de rijksoverheid voerden we meerdere regelingen uit die liepen tot 1 oktober 2021. De regeling tijdelijke ondersteuning noodzakelijk kosten (Tonk) kon sinds januari 2021 aangevraagd worden. Er is weinig gebruik gemaakt van deze regeling. Dit komt overeen met het een landelijk beeld. Er zijn 38 aanvragen binnen gekomen. De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) lieten we uitvoeren door het Regionaal Bureau Zelfstandigen in Rotterdam. Van de derde, vierde en vijfde tranche (1 oktober 2020 tot 1 oktober 2021) maakten 332 Lansingerlandse ondernemers gebruik voor een uitkering levensonderhoud en 27 voor een lening bedrijfskapitaal.

We voorkomen dat inwoners een bijstandsuitkering nodig hebben

We deden er zoveel mogelijk aan om te voorkomen dat inwoners een bijstandsuitkering nodig hebben. We zetten extra in op de preventie van jeugdwerkloosheid. Door scholingsadviesgesprekken, een Jongerensteunpunt en intensieve begeleidingstrajecten zorgden we ervoor dat jongeren naar school of werk gaan. Voor jongeren werkten we samen met De Jonge Krijger, een gespecialiseerde partij die coaching- en adviestrajecten voor jongeren aanbiedt. In 2021 adviseerden of coachten zij 32 jongeren richting school of werk.

Met onze aanpak aan de poort bemiddelden we inwoners die een uitkering aanvroegen waar mogelijk direct naar werk. Vanuit handhaving en toezicht zetten we 43 quickscans in om onterechte verstrekking van bijstandsuitkeringen tegen te gaan. Hiermee voorkwamen we de instroom van 18 uitkeringen in 2021, met een fictieve besparing van € 270.000.

Het absolute aantal bijstandsuitkeringen in 2021 bleef stabiel en ging van 613 naar 612. In 2020 zagen we nog een significante stijging van het aantal bijstandsuitkeringen ten gevolge van de coronacrisis. Deze groei zette begin 2021 nog door, maar vanaf het derde kwartaal daalde het aantal uitkeringen. Dit is in lijn met de nationale economie die aantrok en een grotere vraag naar arbeid. Hierdoor hebben we 2021 afgesloten met een lager aantal uitkeringen dan in 2020, terwijl de bevolking van Lansingerland in 2021 met 1,95% is gestegen. Het percentage inwoners met een uitkering is hierdoor gedaald van 1,24% naar 1,19%. Dit is positiever dan waarop we hadden geanticipeerd en begroot. We gingen initieel uit van het CPB/Berenschot-scenario van matig economisch herstel, waarbij het aantal bijstandsuitkeringen in 2021 zou stijgen met 12%.

We leveren maatwerk aan bijstandsgerechtigde inwoners

In 2020 en 2021 brachten we ons uitkeringsbestand in beeld met ons nieuwe vaardigheden- en motivatieprofiel (onderdeel van het uitvoeringsplan 'Werken Werkt'). Dit geeft inzicht in wie onze bijstandsgerechtigde inwoners zijn en op welke gebieden ondersteuning benodigd is om te komen naar (een vorm van) werk. Zodat we een interventie kunnen inzetten, die aansluit bij de specifieke hulpvraag en competenties.

Voor kandidaten die een kleine afstand hebben tot de arbeidsmarkt, werd ingezet op het directe bemiddeling of het zodanig versterken van een kandidaat dat deze na het beëindigen van de begeleiding geschikt is om te werken. Inwoners met een langere afstand tot de arbeidsmarkt hadden vaak andere (gecombineerde) vormen van ondersteuning nodig. Afhankelijk van de vraag ging dit om maatschappelijke participatie en/of passende hulp en ondersteuning vanuit de Wmo. Dit heeft gezamenlijk geleid tot de inzet van 430 re-integratieactiviteiten (zoals werkfitheid, jobcoaching, loonkostensubsidie, scholing, proefplaatsing, uitstroompremie). We hebben helaas wel gezien dat de coronacrisis het afgelopen jaar een dempend effect heeft gehad. Veel voorzieningen hebben periodes stilgelegd of moesten in een minder efficiënte vorm plaatsvinden.

Om beter aan te sluiten op de hulpvragen die uit het motivatie- en vaardighedenprofielen naar voren zijn gekomen, hebben we eind 2021 de re-integratievoorzieningen opnieuw ingekocht. De nieuwe aanbieders die nu onder contract staan spelen beter in op de specifieke behoefte van verschillende doelgroepen zoals statushouders, Nieuw Arbeidsbeperkten en kandidaten die eerst geactiveerd moeten worden.

We werken samen met werkgevers om duurzame matches te bereiken

We werkten samen met werkgevers bij het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dit deden we door in onze arbeidsmarktregio samenwerkingsplannen te maken in de regionale doe-agenda 'Perspectief Op Werk'. Deze stelden we op om gezamenlijk de mismatch op de arbeidsmarkt aan te pakken. We brachten door middel van een sectorgerichte aanpak in kaart wat de behoefte van werkgevers is bij het vinden van personeel en creëren op die manier kansen voor zowel deze werkgevers als onze inwoners met een uitkering. Hierbij hielden we oog voor de veranderingen op de arbeidsmarkt door de coronacrisis en zetten we in op de (nieuwe) kansrijke sectoren.

Waar nodig boden we (in samenwerking met het werkgeversservicepunt) extra voordelen voor werkgevers, zodat zoveel mogelijk werkgevers zich inzetten voor een inclusieve arbeidsmarkt. Denk aan een werkgeverscheque of loonkostensubsidie. Bovendien zorgden we ervoor dat we als regio aantrekkelijk zijn voor ondernemers, omdat er voldoende arbeidspotentieel is. Hiervoor werkten we vanuit het budget voor economische ontwikkeling samen met de gemeenten Zoetermeer en Pijnacker-Nootdorp aan een arbeidsmarktoffensief gericht op een sterk economisch vestigingsklimaat met voldoende en passend 'human capital'.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroet 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	21.394	15.736	16.583	17.113	530
Baten	16.481	10.582	10.688	11.941	1.253
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-4.913	-5.155	-5.895	-5.171	724
Onttrekkingen	0	0	41	41	0
Toevoegingen	0	0	416	416	0
Mutaties reserves	0	0	-375	-375	0
Geraamde resultaat	-4.913	-5.155	-6.270	-5.546	724

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Op het beleidsveld participatie is een positief resultaat van €724.000. Deze afwijking wordt verklaard door de hieronder beschreven posten:

BUIG uitkeringsgelden (€92.000 nadeel)

Met name in het begin van de coronaperiode was er veel onduidelijkheid over de effecten van corona op het uitkeringsbestand. Het uitgangspunt voor de BUIG in 2021 was matig herstel van de economie (Berenschot advies). Dit betekende in 2021 een verhoging van het uitkeringenbestand met 12,18%. Gedurende het jaar werd duidelijk dat de geprognosticeerde stijging niet plaatsvond. Wij hebben met de zomerrapportage en slotwijziging in totaal € 900.000 afgeraamd op de begroting. Bij de jaarrekening zien we een beperkte overschrijding. Dit komt mede doordat de corona steunmaatregel voor zelfstandigen (Tozo) afliep op 1 oktober 2021. Voor de aanvragers die ook na 1 oktober nog extra steun nodig hadden, heeft de rijksoverheid een tijdelijke versoepeling/ uitbreiding van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) beschikbaar gesteld. Dit liep tot en met 31 december 2021 en heeft voor hogere kosten gezorgd.

Re-integratie en scholing (€165.000 voordeel)

Wij hebben in 2021 minder trajecten begeleiding bij re-integratie ingezet. Voor een groot deel komt dit doordat een deel van 2021 vrijheid beperkende coronamaatregelen van toepassing waren. Veel voorzieningen hebben periodes stilgelegd of moesten in een minder efficiënte vorm plaatsvinden. Uiteindelijk zijn hierdoor minder trajecten ingezet. Daarnaast zorgen de extra corona middelen compensatie sociaal domein (die vanuit de rijksoverheid beschikbaar zijn gesteld) voor een vertekend beeld, omdat deze extra middelen nu niet ingezet konden worden.

Tijdelijke overbruggingsuitkering zelfstandig ondernemers (Tozo) (€22.000 nadeel)

In het voorjaar 2020 introduceerde de rijksoverheid de Tijdelijke overbruggingsuitkering zelfstandig ondernemers (Tozo) als steunmaatregel. Op basis hiervan kunnen zelfstandigen een tegemoetkoming krijgen als gevolg van de geleden omzetsderving door corona. Het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ) voert deze regeling voor ons uit. De uitvoeringskosten kosten hiervan bedroegen €174.000. De regeling liep tot 1 oktober 2021. Op de lasten hadden we een afwijking van € 770.000 nadeel. De oorzaak hiervan was vooral dat de realisatie van Tozo 3 hoger was dan dat we begroot hadden. Op de baten realiseerde we een voordeel van 748.000. De oorzaak hiervan zat hem vooral in de hogere baten van Tozo 1. De totale kosten voor levensonderhoud en kapitaalverstrekking Tozo in 2021 bedraagt voor Lansingerland € 1.193.000. Dit volledige bedrag declareren wij bij de rijksoverheid.

Individuele bijzondere bijstand (€74.000 nadeel)

De kosten voor bijzondere bijstand zijn fors gestegen in 2021 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021, namelijk met 22%. De belangrijkste oorzaak hiervan is de toename van de aanvraag van sociaal medische indicatie (SMI). Ouders met een laag inkomen die sociaal medische problemen ervaren kunnen door deze indicatie aanspraak maken op kinderopvang (nadeel €110.000). De verwachte aanvragen TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten) bleef achter bij de werkelijke aanvragen. Vandaar een overschot van €36.000.

Schuldhelpverlening (€62.000 voordeel)

We hebben minder uitgegeven aan formele schuldhelpverleningstrajecten dan begroot. Dit kwam doordat er minder formele trajecten zijn ingezet dan verwacht ten tijde van de begroting. Afgelopen 1 oktober zijn een aantal corona steunmaatregelen gestopt, waaronder de Tozo en de Tonk. We verwachten daarom in 2022 meer formele aanvragen in behandeling te nemen.

Vrijval voorziening dubieuze debiteuren (€550.000 voordeel)

Bij het herrekenen van de voorzieningen dubieuze debiteuren blijkt dat deze voor een deel kan vrijvallen ten opzichte van voorgaand jaar. Hierdoor ontstaat een voordeel van €550.000.

Als laatste zijn er overige mutaties €134.000 (voordeel) binnen het beleidsveld die dit saldo verklaren. Het gaat hier om een opeenstapeling van verschillende kleine kostenposten.

Reservemutaties (€0)

De afwijkingen is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Beleidsveld Maatschappelijke Ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

Zelfredzame, betrokken en vitale inwoners

Wij streven er naar dat volwassenen en ouderen voor zichzelf kunnen zorgen. Het investeren in hun eigen netwerk en het deelnemen aan de samenleving is hier een belangrijk onderdeel van. Waar mogelijk dragen wij bij aan het vergroten van de zelfregie van de inwoner. Voor andere inwoners bieden we een vangnet en zorgen we dat hun situatie stabiliseert of zoveel mogelijk stabiel blijft. Ouderen ondersteunen wij zodat zij zo zelfstandig mogelijk functioneren, wonen en participeren.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We benutten de eigen kracht van de samenleving, volwassenen en ouderen

Zelfredzame, betrokken, vitale inwoners staan bij ons centraal. Om dit te realiseren ondersteunden wij in 2021 de inwoners op verschillende manieren. Zo konden inwoners gebruik maken van vrij toegankelijke voorzieningen. Waar nodig indiceren we maatwerk zoals hulp bij het huishouden of een woningaanpassing.

Vrijwilligers & mantelzorgers

We hebben een uitgebreide pool van vrijwilligers die zich inzetten als coach bij de sportvereniging, werken als 'maatje' voor de inwoner of maaltijden bezorgt.

Samen met het Mantelzorgsteunpunt spanden wij ons in om in 2021 het aantal geregistreerde mantelzorgers toe laten nemen tot 950. Aan het einde van 2021 hadden 1100 mantelzorgers zich geregistreerd. Om deze mantelzorgers te bedanken voor ondersteuning aan hun naasten hebben we in 2021 in alle kernen een high tea georganiseerd. Zij dragen tenslotte bij aan de 'samenredzaamheid' in Lansingerland.

We voorkomen problemen bij risicogroepen en zetten in op preventie

Subsidies

Door het verstrekken van subsidies zijn er inloopfuncties voor ouderen of mensen met GGZ problematiek. Daarnaast boden we in 2021 een uitgebreid scala aan vrij toegankelijke voorzieningen.

We voorzien in passende ondersteuning bij probleemsituaties

Langer thuis

Door de vergrijzing en het langer thuis beleid is het belangrijk dat we inwoners voorbereiden op het wonen in een woning die bij hun omstandigheden past. Een omgeving die veilig is en aansluit bij de mogelijkheden van de inwoner. Om de oudere inwoners te informeren op welke wijze daar zelf op in kunnen spelen hebben we samen met diverse partijen de waaier veilig thuis ontwikkeld. Hierin staan praktische tips wat kan helpen met een dag of weekstructuur, hoe je ongelukken in de woning kan voorkomen en zelf zo fit en gezond mogelijk kan blijven.

De oudere inwoners die zwaardere zorg nodig hebben en niet meer thuis kunnen wonen hebben onze aandacht. We hebben in 2021 met het zorgkantoor, twee zorgaanbieders en 3B wonen een convenant opgesteld waarin we ons committeren aan het realiseren van voldoende geschikte woonplekken voor deze doelgroep.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	11.904	11.000	12.496	11.986	-510
Baten	205	262	302	237	-65
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-11.699	-10.739	-12.194	-11.749	446
Onttrekkingen	255	0	142	261	119
Toevoegingen	13	13	88	147	59
Mutaties reserves	242	-13	54	114	60
Geraamde resultaat	-11.457	-10.752	-12.140	-11.635	506

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€510.000 voordeel)

Bij de zomerrapportage hoogde uw raad met 1,5 miljoen euro de begroting voor de Maatschappelijke voorzieningen op. Aan het einde van het jaar houden we 500.000 euro over. Deze lagere last wordt vooral veroorzaakt door de maatwerkvoorziening 'begeleiding' waar we in de volgende paragraaf een nadere toelichting opgeven.

De maatwerkvoorziening 'begeleiding' heeft een lagere last van €445.000

De voorziening 'begeleiding' Wmo bestaat uit verschillende producten. Begeleiding individueel, begeleiding groep en begeleiding mantelzorger zijn onderdeel van de totale voorziening. Op meerdere producten zien we een lagere inzet dan begroot. We zien dit jaar ook dat er kortere/geen wachttijden zijn voor Wlz-instellingen (verpleeghuizen). Hierdoor kunnen ouderen sneller gebruik maken van een verpleeghuisplek en zetten we voor een kortere periode begeleiding in om de periode tot aan Wlz verblijf te overbruggen. De snellere doorstroom in verpleeghuizen die gerelateerd is aan corona zien wij als incidenteel. We verwachten dat het gebruik te zijner tijd weer zal stabiliseren.

De maatwerkvoorziening 'collectief vervoer' heeft een hogere last van €95.000

De hogere kosten op collectieve vervoersvoorziening zijn ontstaan door de meerkosten als gevolg van corona. Het meerwerk zat in het extra moeten schoonmaken van de taxi's en het coronaproof maken door het plaatsen van spatschermen in de taxi's, om de anderhalve meter te waarborgen. Door deze laatste maatregel kon de bezetting van de taxi's niet optimaal benut worden.

De verschillen tussen begroot en werkelijk bij de andere voorzieningen hebben een klein voor- of nadeel, maar zorgen als som voor een voordelig verschil van €160.000.

Baten (€65.000 nadeel)

Het inkomen uit de eigen bijdrage valt €65.000 lager uit dan begroot

De meeste gebruikers van een maatwerkvoorziening betalen het abonnementstarief van €19 per maand. Hier zijn een aantal uitzonderingen op. Bijvoorbeeld als een gebruiker het huishouden voert met iemand anders die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft behaald. Bij het opstellen van de begroting is niet exact te voorspellen welke inwoners een maatwerkvoorziening aanvragen en of zij onder de uitzonderingsregel van de eigen bijdrage vallen.

Reservemutaties (€60.000 voordeel)

Vanuit de reserve is € 60.000 meer onttrokken dan geraamd. Dit heeft te maken met de meerkosten Corona die we gecompenseerd hebben aan een vervoersaanbieder.

Kengetallen Sociaal Domein

Kengetal	Begroot 2021	Realisatie 2021
Samenleving		
Percentage inwoners dat maatwerkondersteuning ontvangt in het kader van de Participatiewet, Jeugdwet of Wmo	8,0%	6,3%
Jeugd		
Aantal unieke cliënten dat gebruik maakt van een maatwerkvoorziening Jeugdwet (2e half jaar)	1.375	1.348
Gemiddeld aantal indicaties per cliënt	1,4	1,65
% met een positieve gedragsverbetering door hulp (bron: CEO Jeugd)	80%	67%
Participatie		
Aantal lopende bijstandsuitkeringen op 31 december	695	612
% inwoners met een bijstandsuitkering	2,3%	1,20%
Aantal kandidaten dat is uitgestroomd naar betaald werk	100	89
Aantal kandidaten dat parttime is gaan werken	20	n.v.t.
Aantal inwoners waarvoor instroom is voorkomen (preventie)	45	18
Aantal formele en informele schuldhulptrajecten	370	331
Gebruik JCF, JSF en Stichting Leergeld	1.940	1916
Gebruik Collectieve zorgverzekering	1.260	1.069
Maatschappelijke ondersteuning		
Aantal unieke cliënten (jeugd, volwassenen en ouderen) dat gebruik maakt van een maatwerkvoorziening Wmo (2e half jaar)	2.250	2.399
Gemiddeld aantal indicaties per cliënt (jeugd, volwassenen en ouderen)	1,8	1,8
Aantal geregistreerde mantelzorgers	950	960
Tevredenheid kwaliteit ondersteuning (bron: CEO)	88%	84%
% door hulp een betere kwaliteit van leven heeft (bron: CEO)	85%	84%

Toelichting op kengetallen Sociaal Domein

Percentage inwoners dat maatwerkondersteuning ontvangt

Dit percentage betreft de maatwerkvoorzieningen uit de Jeugdwet, Participatiewet en Wmo.

Aantal unieke cliënten dat gebruik maakt van een maatwerkvoorziening Jeugdwet (2e half jaar)

Dit getal geeft aan hoeveel cliënten in (een deel van) het tweede halfjaar gebruik heeft gemaakt van de Jeugdwet. Vooral de ontwikkeling in de tijd is relevant. Ten opzichte van het tweede halfjaar in 2020 (jaarrapportage 2020: 1528) is het aantal met 180 unieke cliënten gedaald. We kunnen hier voorzichtig uit concluderen dat de maatregelen uit de veranderingopgave gericht op het afbakenen van jeugdhulpplicht, betere toegang en steviger contractmanagement effectief zijn geweest en dat de groei is afgeremd.

Gemiddeld aantal indicaties per cliënt

Cliënten hebben vaak meerdere indicaties, dat kan gelijktijdig of opeenvolgend zijn. Daarom is het gemiddeld aantal indicaties per cliënt groter dan 1. De indicaties zijn iets hoger dan begroot, maar het daadwerkelijke aantal is iets gedaald ten opzicht van 2020 (van 1,9 naar 1,65).

% met een positieve gedragsverbetering door hulp (bron: CEO Jeugd)

We meten dit kengetal via cliëntervaringsonderzoeken. De effectiviteit van de hulp kunnen we afmeten aan dit kengetal. Hoe hoger het percentage, hoe beter. In 2021 hebben we lager gescoord dan was begroot. In 2020 was er hoger dan begroot gescoord, waardoor er voor 2021 hoger was ingezet in de begroting, namelijk 80%. Dit bleek niet realistisch.

Aantal lopende bijstandsuitkeringen op 31 december

Dit getal geeft het aantal bijstandsuitkeringen aan op 31 december. Vaak ligt het aantal bijstandsuitkeringen wat lager dan het aantal bijstandsgerechtigden (personen), omdat er meer personen binnen een huishouden van één uitkering afhankelijk kunnen zijn.

% inwoners met een bijstandsuitkering

Percentage bijstandsgerechtigden ten opzichte van de totale beroepsbevolking in Lansingerland.

Aantal kandidaten dat is uitgestroomd naar betaald werk

Het aantal bijstandsgerechtigden dat is uitgestroomd naar betaald werk en niet langer afhankelijk is van een bijstandsuitkering.

Aantal kandidaten dat parttime is gaan werken

Dit wordt niet specifiek geadministreerd en is dus niet meetbaar.

Aantal inwoners waarvoor instroom is voorkomen (preventie)

Het aantal inwoners waarbij de ondersteuningsvraag niet heeft geleid tot het toekennen van een bijstandsuitkering. Dit traject heeft maar 6 maanden plaatsgevonden vanwege onderbezetting van consulenten op team participatie.

Aantal formele en informele schuldhelptrajecten

Formele trajecten: schuldhelpverleningstraject conform de gemeentelijke wet schuldhelpverlening
Informele trajecten: Vrijwillige helpverlening gericht op financiële kennis en vaardigheden bijbrengen met als doel uit de schulden te komen en te blijven

Gebruik JCF, JSF en Stichting Leergeld

Het aantal toekenningen aan kinderen door het Jeugdfonds Sport en Cultuur (gericht op sport- en cultuurdeelname van kinderen uit minimagezinnen) en Stichting Leergeld (gericht op onderwijsdeelname).

Gebruik Collectieve zorgverzekering

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de collectieve zorgverzekering (gemeentepakket) via de gemeente. Dit aanbod is alleen toegankelijk voor inwoners met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm.

Aantal unieke cliënten (jeugd, volwassenen en ouderen) dat gebruik maakt van een maatwerkvoorziening Wmo (2e half jaar)

Dit getal geeft aan hoeveel cliënten in (een deel van) het tweede halfjaar gebruik heeft gemaakt van de Wmo. Ten opzichte van 2020 (jaarrekening 2020: 2439) is het aantal met 40 unieke cliënten gedaald.

Gemiddeld aantal indicaties per cliënt (jeugd, volwassenen en ouderen)

Cliënten hebben vaak meerdere indicaties, dat kan gelijktijdig of opeenvolgend zijn. Daarom is het gemiddeld aantal indicaties per cliënt groter dan 1.

Aantal geregistreerde mantelzorgers

Dit betreft het aantal geregistreerde mantelzorgers bij Steunpunt mantelzorg van Welzijn Lansingerland.

Tevredenheid kwaliteit ondersteuning (bron: CEO)

We meten dit kengetal via cliëntervaringsonderzoeken. Hoe hoger het percentage, hoe beter.

% door hulp een betere kwaliteit van leven heeft (bron: CEO)

We meten dit kengetal via cliëntervaringsonderzoeken. Hoe hoger het percentage, hoe beter.

Programma 5: Kwaliteit Openbare Ruimte

Beoogd maatschappelijk effect

Onze ambitie is dat de inwoner van Lansingerland zijn leef- en woonomgeving ervaart als veilig en aantrekkelijk om te wonen, werken, ontmoeten en ontspannen

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroet 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	32.191	30.565	31.048	31.593	544
Baten	19.244	17.405	18.720	19.125	406
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-12.947	-13.160	-12.329	-12.467	-138
Onttrekkingen	2.765	1.360	1.309	1.273	-35
Toevoegingen	1.485	576	5.192	5.302	110
Mutaties reserves	1.280	784	-3.884	-4.029	-145
Geraamde resultaat	-11.666	-12.376	-16.213	-16.496	-284

Beleidsveld Beheer Openbare Ruimte

Wat wilden we bereiken?

Een duurzaam ingerichte en onderhouden leefomgeving, die technisch op orde is en aansluit op de behoeften van de gebruikers

We behaalden in 2021 het onderhoudsniveau dat in het collegeprogramma 2018-2022 als opgave is benoemd voor alle onderdelen van de openbare ruimte: onderhoudsniveau B voor het reguliere areaal en onderhoudsniveau A voor de centra en stationsgebieden.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We beheren en onderhouden de openbare ruimte en voeren de werkzaamheden op basis van de beheerplannen uit

We voerden dagelijks onderhoud, groot onderhoud en renovaties uit om aan het vastgestelde onderhoudsniveau en de geldende veiligheidsnormen te voldoen. Daarbij maakten we gebruik van gespecialiseerde aannemers en onze buitendienst. We namen nieuw ontwikkelde gebieden (o.a. Westpolder, Meerpolder en Parkzoom) op in onze beheersystemen en voegden deze gebieden toe aan onze onderhoudscyclus. Door te schouwen en inspecties uit te voeren controleerden we of het vastgestelde onderhoudsniveau werd gerealiseerd.

We betrekken inwoners bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en meten de mate van tevredenheid

In november 2021 voerden we een belevingsonderzoek uit met de openbare ruimte van Lansingerland als onderwerp. We maakten gebruik van het burgerpanel 'Lansingerland peilt' en deden een oproep om mee te doen op social media. Aan het onderzoek deden daarom meer deelnemers mee dan andere jaren. Het merendeel van de deelnemers was tevreden over de openbare ruimte in de eigen buurt. Inwoners gaven de openbare ruimte in de hele gemeente gemiddeld een 7,1 als rapportcijfer. Om de waardering en beleving van inwoners zo optimaal mogelijk te houden betrokken we ze zo vroegtijdig mogelijk bij grote investeringsprojecten in de wijk en/of buurt. In de afgelopen coronaperiode zetten we vaker online tools in om dit doel te bereiken. Een goed voorbeeld daarvan was de lancering van de online participatietool 'De Speeltuinchef'. Met deze tool konden (jonge) inwoners op actieve wijze bijdragen aan de herinrichting van de speelplek in de buurt.

We zorgen voor een veilige buitenruimte

In onze prioritering van onderhoudswerkzaamheden stond veiligheid bovenaan. Onveilige situaties pakten we direct aan. In 2021 waren er 4 gegrond verklaarde aansprakelijkheidsstellingen.

We maken wijken toekomstbestendig door bij renovaties aandacht te hebben voor klimaatadaptatie

Bij renovaties maakten we gebruik van de leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) om te komen tot een zo duurzaam mogelijk ontwerp, passend binnen de huidige financiële en inhoudelijke kaders. In de leidraad DIOR staan de minimale eisen voor de inrichting van een duurzame en kwalitatief hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte.

In 2021 hadden we in diverse projecten oog voor klimaatadaptatie. Voorbeelden hiervan zijn de omvorming van verharding naar groen, de toepassing van waterdoorlatende verharding, het aanbrengen van extra variatie in het groen ten behoeve van de biodiversiteit en het afkoppelen van regenwatervoorzieningen van het riool.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	16.010	15.622	14.903	14.664	-239
Baten	3.078	1.104	1.249	1.373	124
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-12.933	-14.517	-13.654	-13.292	363
Onttrekkingen	574	749	227	219	-8
Toevoegingen	226	220	3.523	3.495	-29
Mutaties reserves	349	529	-3.296	-3.275	21
Geraamde resultaat	-12.584	-13.988	-16.951	-16.567	384

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€239.000 voordeel)

De kosten voor o.a. het afvoeren van (veeg)vuil zijn lager uitgevallen, de inzet van veegwagens was minder nodig door een gespreide bladuitval. Hierdoor is €127.000 euro minder uitgegeven.

De baggerwerkzaamheden zijn in 2021 niet afgerond i.v.m. de corona-lockdown in het najaar. Hierdoor zijn de lasten €67.000 euro lager dan begroot.

De overige mutaties van €45.000 bestaan uit geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Baten (€124.000 voordeel)

Voor de begraafplaatsen is €66.000 meer aan opbrengsten gerealiseerd in 2020. De inkomsten als gevolg van grafrechten fluctueren jaarlijks. Deze fluctuatie heeft een aantal variabelen ten grondslag: aantal sterfgevallen/begravingen in de gemeente, de keuze om een particulier grafrecht af te sluiten of juist keuze voor een algemeen graf (waarvoor geen grafrechten verschuldigd zijn) en het aantal verlengingen van (particuliere) grafrechten. In 2021 waren er meer sterfgevallen als gevolg van de corona-pandemie, dit leidde in combinatie met het type gebruikte graven tot incidenteel meer inkomsten van €66.000.

De overige mutaties van €58.000 bestaan uit diverse geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Reservemutaties (€21.000 voordeel)

De overige mutaties van €21.000 bestaan uit diverse geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Beleidsveld Afval- en Afvalwatermanagement

Wat wilden we bereiken?

Het duurzaam en kostenbewust inzamelen en transporteren van (afval)water en huishoudelijk afval

In 2021 stelde de gemeenteraad het nieuwe Afvalbeleid vast en troffen we voorbereidingen voor de implementatie van dit nieuwe beleid. Op het gebied van riolering was veel aandacht voor onderzoek (inspecties) en planvorming.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We zorgen voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater

In 2021 hebben we 50 kilometer vrij verval riolering gereinigd en geïnspecteerd. Ook repareerden we de herstelpunten die uit de inspectie van 2020 naar voren kwamen. We sloten een nieuwe raamovereenkomst met een gespecialiseerde aannemer voor storingen en reparaties aan de gemalen. In 2021 waren er relatief weinig calamiteiten. In 2021 was er 1 calamiteit als gevolg van een storing aan een gemaal (Cissy van Marxveldtplantsoen in Berkel en Rodenrijs) en er was sprake van 1 calamiteit door een verstopping van de riolering (hoofdruiol Weidebloembuurt in Berkel en Rodenrijs). Beide calamiteiten zijn zo snel mogelijk verholpen.

We faciliteren de inzameling en verwerking van het hemelwater

In 2021 vervingen wij het gemengde rioolstelsel in Dorp-Noord Oost van Bergschenhoek door een gescheiden stelsel. We vervingen ook het rioolstelsel in de Vogelbuurt in Berkel en Rodenrijs en maakten een start met vervangingswerkzaamheden in de Bloemenbuurt van Berkel en Rodenrijs. Tot slot zijn er ook voorbereidingen getroffen voor werkzaamheden in de Schildersbuurt in Bleiswijk en de Julianalaan-Hoeksekade in Bergschenhoek.

In 2021 ontvingen wij geen aansprakelijkheidsstellingen als gevolg van regenval.

We stellen een nieuw Afvalbeleid vast

Op 25 maart 2021 stelde de gemeenteraad het nieuwe afvalbeleid “Van afval naar grondstof - op weg naar volledig circulair in 2050” vast.

We realiseren een hoger scheidingspercentage dan in 2020

We ontplooiden in 2021 diverse activiteiten om een hoger afvalscheidingspercentage te realiseren dan in 2020. Activiteiten hadden onder meer betrekking op de plaatsing van nieuwe inzamelingsmiddelen bij hoogbouw en gerichte voorlichting over het belang van afvalscheiding. Deze activiteiten droegen bij aan het verbeteren van het percentage van 57,3% naar 58,3%.

We meten de tevredenheid van inwoners over de inzameling en verwerking van afvalwater

In 2021 voeren wij een tevredenheidsonderzoek uit over afvalwater. We zetten hier het burgerpanel ‘Lansingerland Peilt’ voor in. We sturen waar nodig (en binnen de kaders) bij op de punten waar ontevredenheid over is.

We meten de tevredenheid van inwoners over de inzameling van huishoudelijk afval

De inzameling van het huishoudelijk afval ging in 2021 als thema mee in de peiling Openbare Ruimte 2021. In dit belevingsonderzoek gaf 75% van de respondenten aan (zeer) tevreden te zijn over de inzameling van het huishoudelijk afval.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	10.985	11.343	11.642	12.087	444
Baten	13.709	13.990	14.287	14.615	328
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	2.723	2.647	2.645	2.529	-116
Onttrekkingen	52	28	213	0	-213
Toevoegingen	15	15	1.132	1.132	0
Mutaties reserves	37	13	-919	-1.132	-213
Geraamde resultaat	2.760	2.660	1.726	1.397	-329

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€444.000 nadeel)

Riolering

In 2021 waren de kosten voor onderhoud aan riolering en rioolgemalen lager dan begroot. Door een tekort aan PVC en andere materialen is er vertraging ontstaan bij het uitvoeren van herstelmaatregelen aan het riool. Hierdoor zijn de kosten voor onderhoud, de toe te rekenen overhead en BTW zijn €162.000 lager zijn dan begroot. De lagere kosten resulteren in een hogere storting in de voorziening van riolering. De dotatie is hierdoor €310.000 hoger dan begroot.

Afval

Vanwege hogere opbrengsten van diverse afvalstromen (€320.000) en lagere kosten op diverse posten zoals de doorbelasting op ingeleend personeel (€ 82.000) is er sprake van een overschot op de begroting. In geval van afval storten wij dit overschot in de egalisatievoorziening. De dotatie is hierdoor €296.000 hoger dan begroot.

Baten (€328.000 voordeel)

Afval

De opbrengst voor diverse afvalstromen nam in 2021 fors toe, met €320.000. Dit geldt vooral voor het oud papier en karton (OPK), maar ook voor PMD en glas. Alleen op het OPK is er sprake van een overschot van ruim €260.000,-.

De overige mutaties van €8.000 bestaan uit geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Reservemutaties (€213.000 nadeel)

Er was voor 2021 €175.000 aangevraagd als onderdeel van het nieuwe Afvalbeleid. Vanwege de hoge opbrengsten op diverse afvalstromen en lagere uitgaven op diverse posten is geen gebruik gemaakt van dit bedrag.

De overige mutaties van €38.000 bestaan uit geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Beleidsveld Vastgoed

Wat wilden we bereiken?

Gemeentelijk vastgoed zetten we in om onze maatschappelijke doelstellingen te realiseren

Inspanningen van de gemeente waren gericht op het realiseren van een zo goed mogelijk financieel en maatschappelijk rendement van het gemeentelijk vastgoed en een duurzaam & veilig beheer van de panden.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We optimaliseren het maatschappelijk en financieel rendement van de panden

Voor het vastgoed dat in bezit is van de gemeente, hanteerden we huurtarieven conform vastgestelde beleidslijnen. Met onze beheerders monitorden we de financiële prestaties van de gebouwen. We streefden ernaar om minimaal hetzelfde financiële resultaat te behalen als begroot. Door de coronamaatregelen bleven de sporthallen en het zwembad in 2021 enige tijd gesloten. We hebben de huren daarom gedeeltelijk kwijtgescholden aan de verenigingen. De kwijtgescholden huur hebben we van het Rijk teruggekregen via de subsidie TVS (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties Covid 19). Met de exploitant Sportfondsen zijn afspraken gemaakt om op het gebied van bewegen voor doelgroepen en efficiënt inzetten van sporthallen verdere voortgang te boeken.

We verduurzamen het gemeentelijk vastgoed

In 2021 zijn we gestart met de voorbereidingen van een duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP). Verduurzaming van onze panden voerden we uit conform de principes van Trias Energetica: beperk de energievraag, gebruik duurzame energie en gebruik fossiele brandstoffen efficiënt. We vervingen bijvoorbeeld de bestaande verlichting door LED-verlichting in onze panden, 12 panden voorzagen wij van spouwmuurisolatie en we brachten lichtgewicht zonnepanelen aan op de wand van Sporthal De Ackers. De panden Emmastraat 30 (de Peuterhoek) en de Götzenhainsingel 12 (The Hangout) in Bleiswijk zijn geheel gasloos gemaakt. We troffen ook voorbereidingen om andere panden gasloos te maken; dit bleek meer tijd te kosten door het aanvragen van de benodigde vergunningen en de noodzakelijke verzwaring van de bestaande elektra-aansluiting door Stedin. Voor het verduurzamen van het zwembad de Windas schakelden we een extern adviesbureau in voor onderzoek en advies.

We herbeoordelen inefficiënt vastgoed

Onze vastgoedportefeuille bevatte enkele panden die in de huidige vorm niet efficiënt ingezet zijn. Voor deze panden werkten we in 2021 de ingezette strategie verder uit. Dit mondde o.a. uit in de sloop van de Hoekeindseweg 94 en het vaststellen van een nota van uitgangspunten door de gemeenteraad voor de Wildert 2.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	5.195	3.600	4.502	4.842	339
Baten	2.458	2.311	3.183	3.137	-46
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-2.737	-1.289	-1.319	-1.705	-385
Onttrekkingen	2.139	583	868	1.054	186
Toevoegingen	1.244	341	537	675	138
Mutaties reserves	895	242	331	379	47
Geraamde resultaat	-1.842	-1.047	-988	-1.326	-338

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€339.000 nadeel)

In 2021 zijn bij diverse gebouwen duurzame maatregelen aangebracht, zoals spouwmuurisolatie, zonnepanelen op de wand bij sporthal De Ackers (Bergschenhoek) en het gasloos maken van de Emmastraat 30 (Bleiswijk). Hierdoor zijn de kosten €286.000 hoger dan begroot.

De overige mutaties van €53.000 bestaan uit geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Baten (€46.000 nadeel)

De overige mutaties van €46.000 bestaan uit geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Reservemutaties (€48.000 voordeel)

Onttrekking (€186.000 voordeel)

Door de coronacrisis werden de sporthallen in 2021 deels gesloten. Om de verenigingen te compenseren zijn de huren deels kwijtgescholden. Dit was meer dan begroot en leidde tot een hogere onttrekking van €126.000 uit de reserve Crisismaatregelen.

De overige mutaties van €60.000 bestaan uit geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Toevoeging (€138.000 nadeel)

In 2021 hebben we vanuit het Rijk subsidie ontvangen (TVS) ter compensatie van de kwijtgescholden huurpenningen. De subsidie was €126.000 hoger dan begroot. Dit leidde tot een hogere toevoeging aan de reserve Crisismaatregelen.

De overige mutaties van €12.000 bestaan uit geringe posten die niet verder worden toegelicht.

Kengetallen Kwaliteit Openbare Ruimte

Kengetal	Begroot 2021	Realisatie 2021
Beheer openbare ruimte		
Percentage Groen & Spelen, Onkruidbestrijding, Zwerfvuil, Bebording, Belijning & Straatmeubilair voor regulier beheergebied op minimaal onderhoudsniveau B	100%	100%
Percentage Groen & Spelen, Onkruidbestrijding, Zwerfvuil, Bebording, Belijning & Straatmeubilair voor centra en stationsgebieden op minimaal onderhoudsniveau A	100%	100%
Uitvoeren tevredenheidsonderzoek openbare ruimte via burgerpanel	Uitgevoerd	Uitgevoerd
Aantal aansprakelijkheidsstellingen	10	4
Afval- en afvalwater management		
Maximaal aantal calamiteiten per jaar door (technische) gebreken aan de riolering	1	1
Maximaal aantal calamiteiten door verstopping van de openbare riolering	3	1
Aantal aansprakelijkheidsstellingen n.a.v. grondwaterstand	1	0
Vaststellen nieuw afvalbeleid	Uitgevoerd	Uitgevoerd
Uitvoeren tevredenheidsonderzoek afvalwater via burgerpanel	Uitgevoerd	Uitgevoerd
Uitvoeren tevredenheidsonderzoek afvalscheiding via burgerpanel (We voeren 1x per twee jaar een tevredenheidsonderzoek uit dat specifiek op afvalscheiding is gericht)	Uitgevoerd	Uitgevoerd
Opstellen uitvoeringsplan Afvalbeleid	Uitgevoerd	Uitgevoerd
Verhogen scheidingspercentage	Hoger dan in 2020	Gerealiseerd
Modernisering afvalbrengstation	In voorbereiding	In uitvoering
Vastgoed		
Aantal panden gasloos	3	2
Het plaatsen van zonnepanelen op Zwembad De Windas	Gerealiseerd	In onderzoek

Toelichting op kengetallen Kwaliteit Openbare Ruimte

Beleidsveld Beheer Openbare Ruimte

Uit schouwen en inspecties bleek dat de onderdelen Groen & Spelen, Onkruidbestrijding, Zwerfvuil, Bebording, Belijning & Straatmeubilair voldeden aan de vastgestelde onderhoudsniveaus (B voor het reguliere beheergebied en A voor de centra en stationsgebieden). In november 2021 voerden we een belevingsonderzoek uit met de openbare ruimte als onderwerp. Hierbij maakten we gebruik van het digitale inwonerspanel 'Lansingerland Peilt'. Inwoners gaven de openbare ruimte in de hele gemeente gemiddeld een 7,1 als rapportcijfer. In 2021 waren er 4 gegrond verklaarde aansprakelijkheidsstellingen voor het beleidsveld Beheer Openbare Ruimte. Daarmee voldoen we ruimschoots aan de doelstelling van maximaal 10 per jaar.

Beleidsveld Afval en Afvalwatermanagement

Er waren in 2021 geen gegronde aansprakelijkheidsstellingen als gevolg van de grondwaterstand in Lansingerland. Wel was er 1 calamiteit als gevolg van een storing aan een gemaal en er was sprake van 1 calamiteit door een verstopping van de riolering.

Op 25 maart 2021 stelde de gemeenteraad het nieuwe afvalbeleid "Van afval naar grondstof - op weg naar volledig circulair in 2050" vast. Dit afvalbeleid omvatte tevens een uitvoeringsparagraaf (omzetting naar activiteiten met bijbehorende planning). Voor de modernisering van het afvalbrengstation is in 2021 grond aangekocht (interne koop) en startte de planvorming. Er zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar o.a. vergunningen, bodemkwaliteit en verkeersafwikkeling.

Beleidsveld Vastgoed

De Peuterhoek en The Hangout in Bleiswijk zijn geheel gasloos gemaakt. We troffen ook voorbereidingen om andere panden gasloos te maken. Dit bleek meer tijd te kosten dan vooraf voorzien, mede door externe afhankelijkheden. In 2021 is opdracht gegeven aan een onderzoeksbureau om de mogelijkheden voor de verduurzaming van het zwembad de Windas te onderzoeken en te adviseren over een aanpak.

Programma 6: Lansingerland ontwikkelt

Beoogd maatschappelijk effect

Ook in een groeiend Lansingerland blijft het goed wonen, werken, ondernemen en recreëren

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	9.900	11.454	20.515	20.082	-433
Baten	4.284	3.209	5.754	5.721	-33
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-5.617	-8.245	-14.761	-14.361	401
Onttrekkingen	1.136	2.765	8.360	8.849	489
Toevoegingen	348	41	2.040	2.028	-12
Mutaties reserves	787	2.724	6.320	6.822	501
Geraamde resultaat	-4.830	-5.520	-8.441	-7.539	902

Beleidsveld Ruimtelijke Ordening

Wat wilden we bereiken?

Ruimtelijke ontwikkelingen die bij dragen aan goed wonen, ondernemen, werken en recreëren

Het faciliteren en scheppen van randvoorwaarden voor ontwikkeling op het gebied van wonen, werken, recreëren en infrastructuur.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

Samen met onze partners werken we aan de verbetering van de waterkwaliteit

In 2021 werkten we aan een meervoudige onderhandse aanbesteding voor de Groen Blauwe Leefomgevingsvisie. Deze is in Q1 2022 gegund.

We werken samen met onze partners aan de waterkwaliteit in Lansingerland. Hiervoor participeren wij in de regionale Watertafel van het hoogheemraadschap van Delfland, het overleg Emissieloze Kas en de bilaterale overleggen met het Hoogheemraadschap Delfland en het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard. Het Afsprakenkader Emissieloze Kas loopt eind 2022 af en is grotendeels uitgevoerd. Eind 2021 werkten we samen aan een aangescherpt afsprakenkader om de samenwerking te verlengen. We werken samen met onze partners aan de groenkwaliteit en biodiversiteit in Lansingerland. Dat doen wij in het Recreatieschap Rottemeren, de Landschapstafel Bijzonder Provinciaal Landschap Midden Delfland en met organisaties, zoals Rotta, Midden-Delfland Vereniging, Gebruikersplatform Groenzoom, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

In 2021 is het Ontwikkelplan Landschapspark Rottemeren vastgesteld door het AB van het Recreatieschap. Door de participerende gemeenten is een eenmalige bijdrage geleverd om over te kunnen gaan tot de realisatie van de kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos.

Ook werkten we samen met het Hoogheemraadschap Delfland (HHD) aan een prijsvraag om de biodiversiteit in de Voorafschse Polder te verhogen. Eind 2021 zijn een aantal van de ideeën gerealiseerd en zijn de twee resterende kavels van de gemeente overgegaan naar het HHD zoals eerder overeengekomen was.

We werken samen met onze partners aan de uitvoering van het milieubeleidsplan

Vooruitlopend op de bouwsteen Milieubeleid voor de Omgevingsvisie 2.0 werkten we in 2021 samen met onze gebiedspartners aan een Nota van Uitgangspunten Milieubeleid Lansingerland met daarin de thema's: geluid, luchtkwaliteit, bodem, externe veiligheid, geur, lichthinder en trillingen.

We participeren in de Bestuurlijke Regiegroep Rotterdam The Hague Airport (RTHA) samen met de gemeenten Rotterdam, Schiedam en de provincie Zuid-Holland. Ook participeren wij in de Commissie Regionaal Overleg RTHA. Wij maken tevens deel uit van het co-creatietraject dat luchthaven RTHA in 2020/2021 opstart ter voorbereiding van het nieuwe luchthavenbesluit voor RTHA. Afgelopen jaar werkten we samen binnen het RTHA participatietraject om te komen tot een nieuw luchthavenbesluit. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu welke het proces trekt.

We werken aan een sterke woonomgeving midden in de metropool

In 2021 stelden we de 'Woonvisie 2021-2025 Een plek voor iedereen' vast: een meerjarige beleidskoers die inspeelt op de lokale woonbehoefte, rekening houdt met de Regioakkoordafspraken (actualisatie in 2022) en aandacht heeft voor een gezonde bevolkingsopbouw in de toekomst. Specifieke aandacht gaat uit naar de doelgroepen lage- en middeninkomens, starters, ouderen en kwetsbaren waar wonen en zorg met elkaar verbonden vraagstukken zijn. In het streven naar een blijvend krachtige samenleving zetten we onverminderd in op het onderscheidende rustige, aantrekkelijke woonmilieu. Zodoende benutten we de woonvisie voor grotere ontwikkellocaties zoals Wilderszijde, Wolfend in Bergschenhoek en nieuwbouw Bleiswijk. De koersvastheid die de woonvisie biedt, zal bijdragen aan voortzetting van de sterke ambitie om de druk op de woningmarkt te verminderen. We werkten intensief samen met partners om de in de toekomst benodigde woningen te kunnen ontwikkelen. Tegelijkertijd speelt daarbij een zekere afhankelijkheid. Bewonersparticipatie, beschikbaarheid van menskracht en bouwmaterialen zijn factoren die invloed hebben op de doorlooptijd van woningbouwontwikkelingen.

De intensieve inspanningen voor de ontwikkellocatie Wilderszijde leidden eind 2021 tot vaststelling van het bestemmingsplan. Daarmee kan het project voor 2500-3000 woningen daadwerkelijk van start. Voor het nieuwbouwproject Bleiswijk stelden we begin 2021 de Nota van Uitgangspunten vast. Voor het kleinschalige project De Wildert verkregen we subsidie voor een gemeenschappelijke ruimte voor senioren van de provincie Zuid-Holland. Ten behoeve van sociale woningbouw in Westpolder Bolwerk deelplan 5 verkreeg woningcorporatie 3B Wonen overheidssubsidie. Dit geldt ook voor de sociale woningbouw op de locaties Hordijk en Julianastraat/Bernhardlaan. Verder startten we een pilot voor een fonds duurzaam funderingsherstel.

De koers om de komende jaren gemiddeld 400-500 woningen op te leveren, leidde in 2021 tot 264 opgeleverde woningen, waarvan 43 sociale huurwoningen.

Beleid voor het verstrekken van een starterslening is vastgesteld. Dit hulpmiddel helpt starters bij het aanschaffen van een koopwoning. Daarnaast stelden we een doelgroepenverordening vast. Deze is nodig en zetten we in voor de regeling van betaalbare koop en middenhuur in bestemmingsplannen en is daarmee een belangrijk middel om de haalbaarheid van de doelstellingen van de Woonvisie Lansingerland 2021-2025 te vergroten.

In 2021 ronden we het onderzoek naar Flexwonen op inhoud af. Flexwonen is vastgesteld als een gewenst aanvullend woonproduct in Lansingerland. Nader onderzoek naar locaties, kosten en een samenwerkingspartij vindt in 2022 plaats. De huisvestingstaakstelling voor 87 statushouders is voor een groot deel volbracht. Binnen de context van een lage mutatiegraad en noodzakelijke huisvesting van andere urgenten huisvestten we 71 statushouders.

Ten behoeve van de doelgroep woonwageneigenaren stelden we Woonwageneigenarenbeleid op dat we integraal opnemen in de woonvisie. Dit beleid effectueren we in 2022.

Met de woningcorporaties en de huurdersvereniging maakten we meerjarige prestatieafspraken voor 2022 en 2023. Sturend daarin waren de gemeentelijke Woonvisie en het Koersplan van woningcorporatie 3B Wonen.

We voerden wet- en regelgeving op het gebied van omgevingsrecht adequaat uit. De onverminderd hoge hoeveelheid aanvragen in combinatie met capaciteitsgebrek (mede door krapte op de arbeidsmarkt) zorgden er echter voor dat de dienstverlening onder druk kwam te staan (langere doorlooptijden).

We bereiden voor en implementeren werkprocessen Omgevingswet en verwerken hierbij de visie dienstverlening

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

Vooralsnog treedt op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. 26 wetten op het gebied van ruimte, wonen, milieu, natuur, water en infrastructuur worden erin samengevoegd. Er komt daarmee één integrale wet voor de fysieke leefomgeving. Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet de gemeente voor veel zaken meteen klaar staan. Daarom pakt de gemeente de invoering van deze wet project matig aan. Wij hebben dit jaar voor uw gemeenteraad drie beeldvormende avonden georganiseerd over de invoering van de Omgevingswet. De doelen van de avonden waren: de raad informeren over onze opgave, het kennisniveau verhogen, inzicht geven in en verband leggen tussen de noodzakelijke besluitvorming.

Het in 2021 opgestelde projectplan vormde de basis voor “een gemeenschappelijk en helder beeld van wat het project inhoudt, wat we moeten opleveren, wie waarvoor verantwoordelijk is en welke inzet van mensen en middelen nodig is”. Voor de invoering hanteren wij het overzicht van de VNG van 27 “Minimale acties Omgevingswet voor gemeenten”, die nodig zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Wij hebben deze 27 minimale acties ondergebracht in vijf deelprojecten, ook wel sporen genoemd. Naast het overkoepelende spoor 0 (over ambities, strategie, aanpak, financiën en communicatie) gaat het om vijf sporen: 1. Omgevingsvisie, 2. Omgevingsplan, 3. Vergunningverlening, toezicht en handhaving, 4. Digitaal Stelsel Omgevingswet en 5. Veranderopgave. Per spoor hebben wij hiervoor in 2021 het volgende gedaan:

Spoor 1: Omgevingsvisie

In september 2021 stelde uw raad de ontwerp Omgevingsvisie 1.0 vast. Daarna hebben wij deze ter inzage gelegd voor zienswijze. Hiervoor organiseerden wij in oktober 2021 twee informatiemomenten voor inwoners en ondernemers: een live online uitzending met een algemene toelichting op de Omgevingsvisie en een informatiebijeenkomst in het gemeentehuis. Tenslotte hebben wij de definitieve vaststelling voorbereid voor besluitvorming in februari 2022. De Omgevingsvisie vervangt de huidige Structuurvisie en geeft aan wat voor gemeente we willen zijn, voor welke uitdagingen we staan en welke keuzes we maken in de toekomst voor een verbonden, vindingrijk en gezond Lansingerland. Met deze visie hebben we als organisatie en samenleving een afwegingskader voor het maken van de juiste keuzes voor Lansingerland. Het is een levendig kerninstrument van de Omgevingswet, dat we aanscherpen op belangrijke ontwikkelingen en bijdragen vanuit de samenleving. Het wordt de centrale plek voor beleid voor de leefomgeving.

Spoor 2: Omgevingsplan

Wij hebben uw gemeenteraad voorstellen gedaan voor het Plan van aanpak Omgevingsplan 2022-2029, delegatie en het aanwijzen van gevallen bindend adviesrecht. Ook hebben wij voorbereidingen getroffen om per 1 december 2021 bij nieuwe initiatieven om te schakelen naar het instrumentarium van de Omgevingswet, te stoppen met het opstarten van nieuwe bestemmingsplanprocedures en per die datum over te stappen naar het omgevingsplan/de Omgevingswet.

Spoor 3: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

De gemeenteraad heeft in december 2021 de Verordening commissie ruimtelijke kwaliteit vastgesteld. Verder stond in regionale oefensessies en een online ketendag de samenwerking bij meervoudige vergunningaanvragen centraal. We oefenden met al onze ketenpartners met vergunningverlening, werkafspraken en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Spoor 4: Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

We zijn dit najaar aangesloten op het Digitale Stelsel Omgevingswet landelijke voorziening (DSO-LV). Het DSO is één digitaal loket voor het aanvragen van vergunningen, raadplegen van de geldende regels per locatie en op termijn informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt moet elke gemeente zijn aangesloten op het DSO. Wij zijn als gemeente verplicht om voor drie onderdelen met (lokale) systemen aan te sluiten op het DSO-LV om informatie te versturen en te ontvangen. Zo kunnen wij vergunningaanvragen en meldingen ontvangen uit het omgevingsloket, onze omgevingswetbesluiten publiceren en toepasbare regels publiceren voor het indienen van aanvragen en meldingen. Eén van de drie onderdelen was reeds in huis. Hiermee kunnen wij aanvragen en meldingen ontvangen vanuit het DSO. Dit jaar hebben wij twee ontbrekende onderdelen aangeschaft en geïmplementeerd. Het gaat om de onderdelen regelbeheer en omgevingsbeleid. Met het onderdeel regelbeheer kan in het DSO een aanvraagformulier worden samengesteld waarin onze indieningsvereisten zijn meegenomen. Met het onderdeel omgevingsbeleid kunnen wij het omgevingsplan wijzigen. Daarna zijn wij gestart met het oefenen in het DSO.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroet 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	7.056	6.243	14.603	14.518	-85
Baten	3.741	2.860	4.775	4.801	26
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-3.315	-3.383	-9.828	-9.717	111
Onttrekkingen	348	605	5.887	6.448	561
Toevoegingen	288	41	1.609	1.597	-12
Mutaties reserves	60	564	4.278	4.852	574
Geraamde resultaat	-3.255	-2.819	-5.550	-4.866	684

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€ 85.000 voordeel)

Voor de geluidsschermen aan de N209 heeft de gemeente de subsidie aangevraagd en het voorlopig ontwerp opgesteld. Uit het definitief ontwerp van de Provincie Zuid-Holland bleek dat de ramingen hoger uitvielen. De aanvullende budgetten zijn aangevraagd bij het Rijk als subsidieverstrekker en inmiddels is 50% van het bedrag ontvangen. De aanvullende baten en lasten van ieder € 150.000 zijn budgettair neutraal.

Over 2021 hebben we voor de anterieure overeenkomsten (AOK's) € 888.000 minder opbrengsten dan begroot (nadeel). In het afgelopen jaar is er gebleken dat er in de voorbereiding meer tijd en kosten voor onderzoek nodig waren voordat er daadwerkelijk een AOK getekend wordt. Dit gaat met name om interne uren in de voorbereiding op het project voordat de overeenkomst is gesloten. In feite zijn de opbrengsten slechts uitgesteld en verwachten we dat de kosten de komende jaren alsnog gedekt worden. Dit geldt voor bijvoorbeeld Schapenwei; daar zal nog een AOK voor worden gesloten. Daarom zijn we nu voorzichtiger met het maken van kosten voordat er een overeenkomst ligt en zullen we een project tijdig stil leggen tot er minimaal een intentieovereenkomst gesloten (zoals bijvoorbeeld Wolfend). Het merendeel van de overige overschrijdingen valt te verklaren uit de kosten i.v.m. juridische procedures cq. extra doorlooptijd en onderzoeken op verzoek van het bestuur. Dit geldt bijvoorbeeld voor Parq Verde en Hoeksekade Noord. Daarnaast zijn de kosten € 89.000 hoger uitgevallen dan begroot (nadeel). De langere doorlooptijd betekent vaak ook dat kosten doorgeschoven worden. Echter, deze hogere kosten worden m.n. verklaard door de AOK Wilderszijde. De totale gebiedsexploitatie is weliswaar positiever dan begroot, maar de indexatie van de kosten heeft voor de AOK een fors negatieve impact. Per saldo levert dit een nadelig resultaat van € 977.000 op voor alle AOK's samen.

Voor de invoering van de Omgevingswet hanteren wij een reserve om de kosten voor de komende jaren uit te dekken. Er was een onttrekking begroot van € 679.000 in 2021. Doordat de minister de datum van inwerkingtreding heeft verplaatst en wij minder tijdelijke capaciteit hebben ingehuurd, zijn de werkelijke uitgaven (€ 506.000) achtergebleven. Het restant van € 173.000 vloeit terug naar de reserve en zal in 2022 bij de Zomerrapportage opnieuw worden aangevraagd.

De Gebiedsvisie Bosland was afhankelijk van de vaststelling van een definitieve locatie voor de woonwagenvoerwoningen. Dit is gebeurd in het begin van 2022. Daarom zijn de kosten voor de Gebiedsvisie niet meer in 2021 gemaakt (€ 60.000 voordeel).

De resterende afwijking is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Baten (€ 26.000 voordeel)

Zie voor de anterieure overeenkomsten de toelichting hierboven gegeven bij de lasten.

Zie voor de geluidsschermen de toelichting hierboven gegeven bij de lasten.

Enkele omgevingsvergunningen zijn in 2021 pas ingediend in plaats van 2020. Dit betroffen grote projecten. Dit werkt door in 2021 en verklaart grotendeels het verschil (€ 630.000 voordeel).

In 2021 ontvingen we subsidie van het Rijk voor het toetsen van aanvragen van omgevingsvergunningen waar het ministerie bevoegd gezag voor is (€ 55.000 voordeel).

De resterende afwijking is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Reservemutaties

Lasten (€ 12.000 voordeel)

De afwijking is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Baten (€ 561.000 voordeel)

Zie voor de Omgevingswet de toelichting hierboven gegeven bij de lasten.

Het aanvullende verlies op de anterieure overeenkomst voor Wilderszijde van € 713.000 is onttrokken aan de algemene reserve (voordeel).

De resterende afwijking is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Beleidsveld Infrastructuur en Mobiliteit

Wat wilden we bereiken?

De inwoners van Lansingerland kunnen zich op een snelle, adequate en veilige manier verplaatsen

Fietsers moeten zich zeker voelen op onze fietspaden en -routes.

De fiets is onverminderd populair, al fietsen we vaker vanuit een recreatief oogpunt.

OV-gebruikers reizen gemakkelijk met betrouwbare en snelle OV-lijnen van en naar goede knooppunten.

Door de voortdurende Coronacrisis is het OV-gebruik sterk achtergebleven. Er is bezuinigd op het voorzieningenniveau maar in Lansingerland is de negatieve impact beperkt gebleven.

Automobilisten kunnen rekenen op een vlotte doorstroming en voldoende parkeerplaatsen.

Mede door de Coronacrisis is de doorstroming op onze wegen goed geweest. We evalueerden het parkeren in Berkel centrum en we telden op een groot aantal wegen de intensiteiten en de snelheid.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We werken aan een duurzame en veilige bereikbaarheid

In 2021 startten we de werkzaamheden voor de opwaardering van station Rodenrijs. Onderdeel van het project zijn een bewaakte fietsenstalling, verbeterde wachtruimten, uitbreiding van de fietsenstallingen en vergroening van de openbare ruimte. We vroegen hiervoor 1,9 mln euro subsidie aan bij de Metropoolregio.

We realiseerden een vrijliggend fietspad langs het Berkels Dijkje. Dit is een eerste onderdeel van een regionale hoogwaardige fietsverbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam. We vroegen hiervoor 560.000 euro subsidie aan bij de Metropoolregio.

In 2021 werkten we de Mobiliteitsvisie 2040 uit. De Uitgangspunten zijn vastgesteld en er was een beeldvormende raadsavond over onder andere de doorlopen participatie.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	818	1.126	957	850	-106
Baten	58	87	87	16	-71
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-760	-1.039	-869	-834	36
Onttrekkingen	89	210	10	10	0
Toevoegingen	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	89	210	10	10	0
Geraamde resultaat	-671	-829	-859	-824	36

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€ 106.000 voordeel)

Door latere vaststelling van de Mobiliteitsvisie vindt ook de uitwerking tot een uitvoeringsprogramma later plaats. De kredieten voor de benodigde onderzoeken en beleidsvorming worden overgeheveld naar 2022 (€ 19.000 voordeel).

De heropenstelling van de Noordeindseweg Berkel is in 2021 niet gerealiseerd. Deze investering en de bijbehorende kapitaallasten volgen op een later moment (€ 30.000 voordeel).

Het overige voordeel van € 57.000 bestaat uit diverse kleine posten.

Baten (€ 71.000 nadeel)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Reservemutaties (€ 0)

De afwijking is € 0 en daarom niet verder toegelicht.

Beleidsveld Economische Ontwikkeling

Wat wilden we bereiken?

Een economisch succesvolle gemeente met een aantrekkelijk ondernemersklimaat

Een aantrekkelijk ondernemersklimaat in Lansingerland trekt nieuwe bedrijven aan, zorgt ervoor dat gevestigde bedrijven behouden blijven en faciliteert de lokale economie om vitale, levendige en aantrekkelijke kernen te stimuleren.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We versterken onze positie als innovatieve glastuinbouwgemeente samen met partners

Lansingerland is met haar innovatieve Horti Science District uniek in de wereld! Door de aanwezigheid van het meest prestigieuze tuinbouwinstituut ter wereld, de aanwezigheid van drie wereldmarktleiders, kennis- en onderwijsinstellingen en een krachtig bedrijfsleven. Dit alles versterkten we in 2021 met de ontwikkeling van de Horti Science visie en bijbehorende Uitvoeringsagenda. Beide documenten werden begin 2022 vastgesteld door de gemeenteraad. In de visie staan onze belangrijkste keuzes voor het Horti Science beleid tot en met 2030. Deze keuzes krijgen pas echt betekenis als we ze in de praktijk gaan brengen, aan de hand van concrete plannen. Daarom ontwikkelden we in 2021 een breed gedragen uitvoeringsagenda tot 2025. Dit deden we onder andere met buurgemeenten, provincie Zuid-Holland, MRDH, Greenport West-Holland, VNO-NCW Oostland, Glastuinbouw Nederland, Tuinbouw Jongeren Oostland, kennis- en onderwijsinstellingen, bedrijfsleven, inwoners en andere koepelorganisaties.

We stellen een visiedocument op voor een duurzame en toekomstbestendige economie

Corona heeft in 2021 veel impact gehad. Veel ondernemers in Lansingerland hebben hier onder geleden. Daarom stond dit jaar in het teken van de vaststelling en uitvoering van het coronaherstelplan, dat ook nog van kracht is in 2022. Daar waar mogelijk hebben we ondernemers zoveel mogelijk financieel ontlast. Zo betaalde de gemeente de lidmaatschapskosten voor de winkeliersverenigingen en branchevereniging voor de horeca voor 2021, is de precario voor non-food op de weekmarkt kwijtgescholden en zijn er geen kosten doorberekend voor het aanvragen van een evenementenvergunning. Voorts werden de tijdelijke terrassen ook in 2021 langer toegestaan en is er een campagne “koop lokaal” gelanceerd.

Er zijn grote stappen gemaakt met het opstellen van de visie Home of Horti Science welke begin 2022 is vastgesteld.

We werken het plan van aanpak voor het arbeidsmarktoffensief verder uit

In 2021 richtten wij ons vanuit deze visie en ambitie met name op de beschikbaarheid van voldoende geschoolde arbeidskrachten op middellange en lange termijn. Hierin zochten we de verbinding en afstemming met Ondernemers, Onderwijs en Overheid. Werkbedrijf De Binnenbaan, MBO Rijnland, Lentiz MBO Oostland, ondernemers en de gemeenten Lansingerland en Zoetermeer hebben met elkaar samengewerkt binnen de A12-corridor om de opleiding “Logistieke Leerweg” mogelijk te maken. Deze opleiding sluit goed aan op de arbeidsmarkt. De eerste lichting van 15 personen is inmiddels gestart, met als doel dat ondernemers op termijn voldoende opgeleid personeel kunnen vinden.

Eind 2021 is een start gemaakt met een verkenning om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te koppelen aan winkeliers en horeca. Dit traject wordt verder vormgegeven samen met Koninklijke Horeca Nederland.

We hanteren een gebiedsgerichte aanpak voor de bedrijventerreinen

In oktober 2021 hebben de gemeenteraden van Lansingerland en Zoetermeer het ontwikkelperspectief ‘PROEFtuin Bleizo’ vastgesteld. Hiermee wordt richting gegeven aan de toekomstige ontwikkeling naar een aantrekkelijk en groen woon- en werkmilieu op steenworp afstand van het nieuwe station Lansingerland-Zoetermeer. Het ruimtelijk raamwerk voor PROEFtuin Bleizo biedt ruimte voor 4.000 tot 6.000 woningen en 150.000 m² bruto vloeroppervlakte (bvo) aan werkruimte en voorzieningen. In 2022 wordt gestart met het opstellen van een ontwikkelstrategie.

De start aanpak bedrijventerreinen zal starten in 2022.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	969	2.836	3.790	3.705	-85
Baten	229	259	618	628	11
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-740	-2.578	-3.172	-3.077	96
Onttrekkingen	699	1.950	2.438	2.391	-47
Toevoegingen	60	0	431	431	0
Mutaties reserves	639	1.950	2.007	1.960	-47
Geraamde resultaat	-101	-628	-1.165	-1.117	49

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€ 85.000 voordeel)

De afwijking is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Baten (€ 11.000 voordeel)

De afwijking is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Reservemutaties (€ 47.000 nadeel)

De afwijking is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Beleidsveld Duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

Een duurzamer Lansingerland

Wij zetten in op de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. Onze duurzaamheidsvisie 'Lansingerland Duurzaam' en het uitvoeringsprogramma duurzaamheid is het uitgangspunt voor onze inzet.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We brengen nadere focus aan

In 2021 actualiseerden we de uitvoeringsagenda Lansingerland duurzaam, op basis van de huidige stand van zaken. We scherpten de strategie aan en categoriseerden de eerdere projectenlijst. We behouden de drie pijlers van ons beleid: energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. Per pijler benoemen we de topprioriteiten waar we stevig op inzetten.

Op het gebied van de energietransitie focussen we op de glastuinbouw en de verduurzaming van wijken. We werkten nauw samen met de glastuinbouwsector en relevante stakeholders om stappen te zetten in de energietransitie. Een belangrijke mijlpaal in 2021 was de ontwikkeling en ondertekening van een intentieovereenkomst met Gasunie, Ministeries van EZK en LNV, Provincie Zuid-Holland, Glastuinbouw Nederland en omliggende gemeenten voor een aansluiting op WarmtelinQ. Als onderdeel hiervan realiseert Gasunie een T-stuk in hun aan te leggen Warmteleiding WarmtelinQ, om zo in de toekomst een aansluiting voor de glastuinbouw en geschikte wijken in Lansingerland te kunnen realiseren.

Voor de gebouwde omgeving werkten wij samen met de energiecoöperatie Nieuwe Lansinger Stroom, 3B Wonen en Stedin aan vervolgstappen voor een wijkaanpak. Na een gedegen gezamenlijke analyse selecteerden we de zuidzijde van Bleiswijk als gebied waar we starten met een wijkgerichte aanpak. In deze aanpak stimuleren we met name isolatie, hybride warmtepompen en het aardgasvrij-ready maken van woningen. Voor deze aanpak dienden we een subsidieaanvraag van 1.7 miljoen in bij het rijk in het kader van het programma Proeftuinen Aardgasvrije Wijken. Het is onbekend of deze zal worden toegekend.

Tegelijkertijd werden inwoners al gestimuleerd te verduurzamen door gesprekken met energiecoaches en voorlichting vanuit de energiewinkel en het energieloket.

Op het gebied van circulaire economie focussen we op ons inkoopbeleid en het afvalbeleid. Met name op het afvalbeleid zijn in 2021 ontwikkelingen geweest om de hoeveelheid afval terug te dringen. We beschrijven dit in Programma 5.

Op het gebied van klimaatadaptatie stelden we met betrokkenheid van veel professionele stakeholders de Ruimtelijke Adaptatie Strategie op, die de context en strategie op het gebied van klimaatadaptatie bevat. Dit is een belangrijk fundament voor het klimaatbestendig houden van onze gemeente.

We passen duurzaamheid in de praktijk toe

Duurzaamheid is geen op zichzelf staand thema, maar moet zo veel mogelijk een integraal kwaliteitsaspect zijn van de keuzes die we maken. We laten duurzaamheid steeds meer een vast onderdeel zijn van ons handelen en beleid. Het wordt een kwaliteitsaspect van de keuzes die we maken. Dit doen wij binnen veel werkelden op dagelijkse basis. Zo stelden we in juli 2021 de Regionale Energie Strategie 1.0 vast, om zo beleid op het gebied van energie consistent toe te passen in de regio én binnen onze organisatie. Ook nemen wij bijvoorbeeld energie, materiaalgebruik en klimaatadaptatie altijd mee in nieuwe gebiedsontwikkelingen. Onze inkoopvoorwaarden stellen duurzaamheidseisen aan onze eigen inkopen. In 2021 vulden we ons beleid onder andere aan door het opstellen van het handelingsperspectief voor biomassaverbranding, wat duidelijkheid geeft over dit thema aan onze stakeholders. Ook stelden we een nieuwe lijst van mogelijke laadpaallocaties op. Daarnaast continueerden we de verdere verduurzaming van ons vastgoed door het aanbrengen van zonnepanelen en energiebesparende maatregelen.

We benutten de kracht van samenwerking met belangrijkste stakeholders binnen en buiten onze gemeentegrens

De transitie maken we niet alleen, maar samen met onze stakeholders. We faciliteren de duurzame transitie in de samenleving en benutten haar kracht. Zo stelden we in 2021 een duurzaamheidslening beschikbaar aan inwoners, om zo duurzaamheidsmaatregelen aan hun woning gunstig te kunnen financieren. Hier wordt goed gebruik van gemaakt: in 2021 ontvingen wij 42 aanvragen.

Ook startten we met een pilot om energiescans aan bedrijven aan te bieden, om zo de aanleg van zonnedaken door bedrijven te stimuleren. Er is nog veel onbenut dakoppervlak dat daardoor duurzame energie kan opwekken. Deze pilot is nog niet afgerond.

Tenslotte zijn we gestart met een regionaal samenwerkingsverband klimaatadaptatie, waarmee we bij het rijk succesvol € 680.000 subsidie hebben aangevraagd voor klimaatadaptatieve maatregelen in Lansingerland. Dit komt ten goede aan uitvoeringsprojecten en zal in 2022 worden uitgekeerd. We hebben de pilot groenblauwe schoolpleinen afgerond door de aanleg van drie groene schoolpleinen te faciliteren. De lessen uit deze pilots stellen we beschikbaar aan de andere scholen en we faciliteren hun initiatieven door het beschikbaar stellen van een subsidie.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroet 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	1.058	1.249	1.166	1.009	-157
Baten	256	4	274	276	2
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-802	-1.245	-892	-733	158
Onttrekkingen	0	0	25	0	-25
Toevoegingen	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	25	0	-25
Geraamde resultaat	-802	-1.245	-867	-733	133

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€157.000 voordeel)

In 2021 hadden wij een onderbesteding op de personeelskosten van € 98.000. Door de huidige omstandigheden op de arbeidsmarkt hadden wij moeite om vacatures ingevuld te krijgen.

Voor het Fonds Duurzaam Funderingsherstel is de vormgeving van de loketfunctie niet meer in 2021 afgerond. Deze kosten zullen daarom doorschuiven naar 2022 (€ 25.000 voordeel).

Het overige voordeel van €34.000 bestaat uit diverse kleine posten.

Baten (€0)

De afwijking is kleiner dan €100.000 en daarom niet verder toegelicht.

Reservemutaties (€25.000 nadeel)

Omdat de loketfunctie voor het Fonds Duurzaam Funderingsherstel niet meer in 2021 opgezet kon worden, heeft er geen onttrekking plaatsgevonden van de algemene reserve (€25.000 nadeel).

Kengetallen Lansingerland ontwikkelt

Kengetal	Begroot 2021	Realisatie 2021
Ruimtelijke ordening		
Aantal sociale woningen	80 (particulier)	43
Aantal starterswoningen	37 (GREX), 13 (particulier)	27
Aantal gehuisveste statushouders (taakstelling)	PM (vaststelling 1e helft 2021)	71 (taakstelling 87)
Aantal nieuwbouwwoningen	350	264
% aanvragen voor omgevingsvergunning binnen wettelijke termijn afgehandeld	98%	99%
Aantal aanvragen	600	638
Aantal handhavingszaken	50	76
Aantal handhavingszaken uitmondend in last onder dwangsom, resp. last onder bestuursdwang	10 resp. 1	9 resp. 0
Infrastructuur en mobiliteit		
Fietsgebruik per werkdag-etmaal telpunt	2.000	1.985
Klanten-rapportcijfer busvervoer Rotterdam e.o. (RET)	7,8	8,0
Verkeersslachtoffers	0	0
Aantal OV-reizigers	14.000	*
Aantal scholen dat meedoet met verkeersveiligheidscampagnes	3	3
Economische ontwikkeling		
Aantal bedrijven	5.724	8.883
Vloeroppervlak winkels	79.235	78.400
Aantal verkochte kavels op bedrijventerrein	4	6
Bezettingsgraad markt	95%	93%
Aantal parkmanagementorganisaties	6	5
Aantal Bedrijven InvesteringsZones (BIZ)	2	2
Duurzaamheid		
Aantal laadpalen geplaatst	130 (40)	61
Aantal zakelijke gemeente kilometers verduurzaamd (Ton CO2 bespaard)	30.000 KM (6,6 ton CO2)	60.000 km (13,2 ton CO2)
Aantal toegekende duurzaamheidsleningen (revolverend fonds)	40	42
Totale korting op leges ter stimulering van duurzame woningbouw (groene leges)	€ 350.000	€ 72.000
Aantal toegekende pilotsubsidies groenblauwe schoolpleinen	3	3, waarvan 2 in 2021 en 1 in 2020 toegekend
Aantal verstrekte subsidies Tuin van de Toekomst	60	144

Toelichting op kengetallen Lansingerland ontwikkelt

Aantal sociale woningen:

43 sociale huurwoningen zijn opgeleverd in 2021. De overige 37 woningen worden in 2022 opgeleverd.

Aantal starterswoningen:

50 starterswoningen zijn opgeleverd in 2021 (37 uit grex + 13 particulier).

Aantal gehuisveste statushouders:

De huisvestingstaakstelling voor 87 statushouders is voor een groot deel volbracht. Binnen de context van een lage mutatiegraad en noodzakelijke huisvesting van andere urgenten huisvestten we 71 statushouders.

Aantal nieuwbouwwoningen:

In 2021 zijn er in totaal 264 nieuwbouwwoningen opgeleverd (202 uit de grex en 62 particulier).

Percentage aantal aanvragen binnen wettelijke termijn afgehandeld:

We verleenden 1 aanvraag van rechtswege.

Aantal aanvragen:

Na beoordeling bleken 41 aanvragen vergunningsvrij te zijn, maar het aantal blijft onverminderd hoog.

Aantal handhavingszaken:

Dit is hoger dan geraamd en wat opvalt is dat het veelal kleinere zaken betreft (o.a. handhavingsverzoeken voor kleinere bouwwerkzaamheden bij burens). Het lijkt reëel aan te nemen dat dit mede verzaakt werd doordat mensen meer thuis waren/werkten.

Aantal handhavingszaken uitmondend in een last onder dwangsom, resp. last onder bestuursdwang:

Veel handhavingszaken worden afgehandeld voordat wordt toegekomen aan een last onder dwangsom. Bestuursdwang toepassen is zeer uitzonderlijk en komt bijna nooit voor.

Fietsgebruik per werkdag-etmaal telpunt:

De Corona-crisis verstoorde ook in 2021 het beeld van verkeer en vervoer. Fietsen deden we in 2021 gemiddeld minder tijdens de spitsuren, maar verhoudingsgewijs vaker in de weekenden.

Klanten-rapportcijfer busvervoer Rotterdam e.o. (RET):

Uit het klanttevredenheidsonderzoek over 2021 is voor de regio een 8,0 gekomen voor de bus en een 7,9 voor de metro.

Verkeersslachtoffers:

Het aantal dodelijke verkeersslachtoffers in 2021 was 0.

Aantal OV-reizigers:

*) Door Corona wisselde het aantal reizigers in de MRDH tussen 40% en 70% van het aantal in 2019. Daarmee ligt het ongeveer 20 procentpunt hoger dan 2020.

Aantal scholen dat meedoet met verkeersveiligheidscampagnes:

Het aantal scholen dat verkeerseducatie biedt bleef gelijk.

Aantal bedrijven:

Na consultatie van de Kamer van Koophandel, bleek het aantal economisch actieve bedrijven in Lansingerland hoog te zijn en te liggen op 8.883.

Vloeroppervlakte winkels:

Uit het recent uitgevoerde koopstromenonderzoek is gebleken dat Lansingerland in totaal 78.400 m² vloeroppervlakte aan winkels heeft. De lichte daling ter opzichte van 2020 kan mede verklaard worden door de coronacrisis.

Aantal verkochte kavels op bedrijventerreinen:

Ondanks dat de gemeente Lansingerland nagenoeg geen uitgeefbaar bedrijventerrein meer heeft, zijn er 6 kavels verkocht. Dat zijn er 2 meer dan in 2020.

Bezettingsgraad markt:

Als gevolg van de coronacrisis is de bezettingsgraad van de markt licht gedaald naar 93%. Dit percentage is nog steeds onverminderd goed.

Aantal parkmanagementorganisaties en BIZ-en:

De gemeente Lansingerland kent 5 parkmanagementorganisaties en 2 BIZ-en.

Aantal laadpalen geplaatst:

De plaatsing van laadpalen hangt voornamelijk af van aantal aanvragen dat wij ontvangen. In 2021 zijn 61 nieuwe laadpalen geplaatst.

Aantal zakelijke gemeente kilometers verduurzaamd (ton CO₂ bespaard):

In lijn met 2020.

Aantal toegekende duurzaamheidsleningen:

Het aantal toegekende duurzaamheidsleningen hangt voornamelijk af van het aantal aanvragen dat wij ontvangen. Dit aantal was conform onze prognose.

Totale korting op leges ter stimulering van duurzame woningbouw (groene leges):

Van de 14 aangevraagde particuliere woningen die in aanmerking konden komen voor groene leges heeft 50% hier gebruik van gemaakt. Dit aantal is lager dan geraamd. Deels hangt dit samen met het lage aantal aangevraagde woningen door particulieren.

Aantal toegekende pilotsubsidies groenblauwe scholen:

Aantal is conform het gestelde doel voor deze pilot.

Aantal verstrekte subsidies Tuin van de Toekomst:

Het aantal verstrekte subsidies hangt af van aantal aanvragen van inwoners. Er zijn in 2021 144 subsidies verstrekt.

Programma 7: Grondzaken

Beoogd maatschappelijk effect

Met ons grondbeleid dragen we bij aan de realisatie van ruimtelijke doelstellingen op het gebied van wonen, werken, ondernemen en recreëren.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	35.061	56.567	38.589	48.599	10.010
Baten	41.851	55.825	39.263	52.096	12.833
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	6.790	-741	673	3.497	2.823
Onttrekkingen	602	620	618	2.831	2.213
Toevoegingen	7.228	-71	1.552	6.541	4.988
Mutaties reserves	-6.625	690	-934	-3.710	-2.775
Geraamde resultaat	165	-51	-261	-213	48

Beleidsveld Grondexploitatie

Wat wilden we bereiken?

Realiseren van gebiedsontwikkelingen binnen de financiële kaders en ruimtelijke randvoorwaarden

We produceerden en verkochten bouwgrond, hiermee gaven we invulling aan de doelstellingen op het gebied van wonen, werken, ondernemen en recreëren. We verkochten bouwgrond voor een marktconforme prijs en we beheersten de grondexploitaties en de hiermee samenhangende risico's.

Wat hebben we daarvoor in 2021 gedaan?

We actualiseren de grondexploitaties en risicoanalyse

Wij actualiseerden de grondexploitaties en risicoanalyses volledig, gelijktijdig met de jaarrekening. Daarnaast rapporteerden we bij de begroting over grote gerealiseerde afwijkingen en gaven we een globale doorkijk naar de eerstvolgende actualisatie. Bij het in kaart brengen van de risico's en de mogelijke effecten hiervan, formuleerden we beheersmaatregelen en voerden we deze uit. Voor meer details over de grondexploitaties verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid en het MPG 2022.

We verkopen bouwgrond voor woningbouw en bedrijven

In 2021 gaven we circa 3,43 ha aan bouwgrond uit op de gemeentelijke bedrijventerreinen Oudeland en Leeuwenhoekweg. Verder verkochten we grond voor 414 woningen. Hiermee leverden wij een bijdrage aan de totale woningbouwopgave in Lansingerland.

We verkopen gronden conform de Nota Grondbeleid

We verkochten gronden voor een marktconforme prijs. In 2021 richtten we onze inspanningen daarom op onderhandelingen met partijen om tot resultaten te komen en leverden waar nodig maatwerk. In ons grondbeleid zijn extra mogelijkheden opgenomen om kaders mee te geven aan woningbouwontwikkelingen. Denk hierbij aan de indexatie en termijnen van het beschikbaar houden van o.a. sociale woningbouw en middeldure huurwoningen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	35.061	56.567	38.589	48.599	10.010
Baten	41.851	55.825	39.263	52.096	12.833
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	6.790	-741	673	3.497	2.823
Onttrekkingen	602	620	618	2.831	2.213
Toevoegingen	7.228	-71	1.552	6.541	4.988
Mutaties reserves	-6.625	690	-934	-3.710	-2.775
Geraamde resultaat	165	-51	-261	-213	48

Waar zitten de financiële afwijkingen?

De overschrijding van lasten en baten is gesaldeerd €2,83 miljoen positief.

De grondexploitaties worden budgettair neutraal begroot. Het saldo van de projecten wordt, behoudens de winst- of verlies name die in het boekjaar plaatsvindt, overgeboekt naar de balans. In 2021 behaalden wij de volgende resultaten op onze projecten:

Winstnames:

- Project Oudeland: €2,49 mln.
- Project Wilderszijde: €1,27 mln.
- Project Rodenrijse Zoom (afgesloten): €0,12 mln.
- Project Parkzoom (afgesloten): €1,03 mln.
- Project Ruimte-voor-Ruimte Groenzoom Noordeinde: - €0,28 mln. (afname winst)
- Project Meerpolder: - €0,25 mln. (afname winst)

Totaal: € 4,38 mln.

Verliesnames:

- Project Berkel Centrum West: €0,25 mln.
- Project Westpolder-Bolwerk: €1,76 mln.
- Project Leeuwenhoekweg: €0,06 mln.
- Project Wilderszijde: - €1,62 mln. (vrijval)
- Landscheidingspark Horeca: €0,16 mln.

Totaal: € 0,60 mln.

Per saldo leidde bovenstaande tot een positief resultaat van €3,78 miljoen op onze projecten. Gezien er in de begroting reeds uitgegaan was van een onttrekking aan de voorziening verlieslatende complexen van € 0,96 miljoen, is er een voordeel van € 2,83 miljoen ontstaan ten opzichte van de begroting. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2020 is besloten dat het resultaat direct wordt verrekend met de algemene reserve, behalve voor project Ruimte-voor-Ruimte Groenzoom Noordeinde. Voor dit project wordt de winstname opgenomen in de dekkingsreserve kapitaallasten RvR De Groenzoom. Derhalve wijken de reservemutaties voor een gelijk bedrag af ten opzichte van de begroting na wijziging (€ 2,8 miljoen).

De overige verschillen zijn kleiner dan €100.000 en daarom niet verklaard.

Kengetallen Grondzaken

Kengetal	Begroot 2021	Realisatie 2021
Grondexploitatie		
Aantal woningen gronduitgifte	ca. 400	414
Verkoop van bedrijventerreinen	ca. 6 ha	ca. 3,43 ha

Toelichting op kengetallen Grondzaken

Aantal woningen gronduitgifte: Het aantal woningen waarvoor gronden zijn uitgegeven is in lijn met de begroting. De aantallen zijn begroot op basis van de MPG 2020, en door ontwikkelingen in projecten hebben zich in de loop der tijd kleine wijzigingen voorgedaan.

Verkoop van bedrijventerreinen: Binnen project Oudeland is er in 2021 minder grond verkocht (geleverd) dan begroot. De 6 ha is gebaseerd op MPG 2020. Bij de MPG 2021 is de verwachte gronduitgifte naar beneden bijgesteld. Er zijn wel grondverkoopovereenkomsten gesloten waarvan de levering gekoppeld is aan de onherroepelijke omgevingsvergunning welke voor een aantal kavels doorschuift naar 2022.

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen toegelicht. Dit zijn inkomsten die niet specifiek toe te rekenen zijn aan een bepaald programma, maar waarmee uiteindelijk de saldi van de programma's 1 tot en met 7 kunnen worden gedekt. In de staat van Baten en Lasten (hoofdstuk 4.1) is de (financiële) samenhang tussen de programma's en algemene dekkingsmiddelen weergegeven.

De algemene dekkingsmiddelen zijn:

- Lokale heffingen;
- Algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht Overhead

Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de baten en lasten van overhead niet onder de afzonderlijke programma's worden opgenomen. Daarom begroten we op een centrale begrotingspost het 'overzicht overhead'. Overhead is hier gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. Om inzichtelijk te maken waar de overhead uit bestaat, is deze verdeeld in vijf onderdelen: personeel, uitbestede bedrijfsvoering, huisvesting, automatisering en grondexploitatie.

Overzicht Overhead

Bedragen x € 1.000					
	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Huisvesting	2.448	2.523	2.415	2.385	-29
Automatisering	2.090	2.574	2.450	2.437	-13
Uitbestede bedrijfsvoering	594	678	567	554	-13
Personeel	11.283	12.155	12.838	12.661	-177
Grondexploitatie (dekking)	-1.272	-725	-1.064	-1.274	-210
Totaal lasten	15.142	17.205	17.205	16.763	-443
Huisvesting	0	0	5	8	3
Automatisering	0	0	0	0	0
Uitbestede bedrijfsvoering	0	0	0	0	0
Personeel	8	26	20	3	-17
Grondexploitatie (dekking)	0	0	0	0	0
Totaal baten	8	26	25	10	-15
Saldo van baten en lasten	-15.134	-17.179	-17.180	-16.752	428
Onttrekkingen reserves	1.487	764	2.218	1.339	-879
Toevoegingen reserves	66	80	305	291	-15
Gerealiseerd resultaat	-13.712	-16.495	-15.267	-15.704	-436

Waar zitten de financiële afwijkingen?

Lasten (€443.000 voordelig)

Lasten Huisvesting (€29.000 voordelig)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Lasten Automatisering (€13.000 voordelig)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Lasten Uitbestede bedrijfsvoering (€13.000 voordelig)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Lasten Personeel (€177.000 voordelig)

In 2021 heeft de aanbesteding van ons E-HRM systeem plaatsgevonden. Deze aanbesteding resulteerde in het feit dat we bij onze bestaande aanbieder zijn gebleven. Dit heeft geleid tot voordelen in de implementatiekosten van €140.000.

Corona heeft ook in 2021 een grote impact gehad op onze informatievoorziening en automatisering. In het laatste kwartaal wilden we aanvullende ondersteuning inhuren. Het is niet gelukt om hiervoor tijdig geschikte kandidaten te vinden. Hierdoor zijn in het laatste kwartaal minder kosten gemaakt dan verwacht wat oploopt tot een voordeel van €114.000.

Ten slotte zijn er overige kleine afwijkingen die optellen tot €177.000 voordelig binnen lasten bedrijfsvoering.

Lasten grondexploitaties (€210.000 voordelig)

Het voordeel van €210.000 wordt veroorzaakt door het kunnen toeschrijven van meer uren naar de grondexploitaties en anterieure overeenkomsten. Op ieder uur wat hieraan wordt doorgerekend wordt een opslag voor overhead meegenomen.

Baten (15.000 nadelig)

Baten Huisvesting (€3.000 voordelig)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Baten Personeel (€17.000 nadelig)

De afwijking is kleiner dan € 100.000 hierdoor hoeft afwijking niet verklaard te worden.

Paragrafen

Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt dat een aantal verplichte paragrafen moet worden opgenomen in de jaarstukken. Zij geven, als een dwarsdoorsnede door de programma's, inzicht in een aantal bedrijfsvoeringsaspecten van de gemeente. De paragrafen zijn:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de belastingen, heffingen en leges die de gemeente Lansingerland heft. De paragraaf toont de tariefontwikkeling, de opbrengsten en de lokale lastendruk. De lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente.

We onderscheiden twee soorten heffingen: heffingen waarvan de besteding gebonden is (zoals de rioolheffing en de afvalstoffenheffing) en de gemeentelijke heffingen die als algemene dekkingsmiddel mogen worden ingezet, waarvan de besteding niet van te voren is bestemd (zoals de onroerende zaakbelasting en de hondenbelasting).

De gemeente Lansingerland kent de volgende belastingen en rechten:

1. Onroerende zaakbelasting (OZB);
2. Afvalstoffenheffing;
3. Rioolheffing;
4. Lijkbezorgingsrechten;
5. Leges burgerzaken;
6. Leges bouw;
7. Hondenbelasting;
8. Marktgelden;
9. Precariobelasting.

Overzicht opbrengst lokale heffingen

In onderstaand overzicht staan de opbrengsten aan lokale heffingen van de belangrijkste heffingen in zowel 2020 en 2021 en de afwijking in 2021 ten opzichte van de begroting.

Enkele omgevingsvergunningen zijn in 2021 pas ingediend in plaats van 2020. Dit betroffen grote projecten. Dit werkt door in 2021 en verklaart grotendeels het verschil in gerealiseerde baten vanuit bouwleges. Bij de leges burgerzaken wordt het verschil veroorzaakt door een hoger dan verwacht aantal huwelijken en aanvragen voor reisdocumenten.

Bedragen x € 1.000					
	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
OZB woningen	8.553	8.756	8.756	8.802	46
OZB niet-woningen	6.322	7.212	6.722	6.701	-20
Afvalstoffenheffing	6.569	6.958	7.025	7.039	14
Rioolheffing	6.557	6.644	6.800	6.782	-18
Lijkbezorgingsrechten	265	212	240	307	66
Leges burgerzaken	451	491	480	590	110
Leges bouw	2.734	2.650	2.310	2.971	661
Hondenbelasting	292	299	299	307	7
Marktgelden	15	71	64	48	-16
Precariobelasting, uitstallingen	37	45	45	40	-5
Precariobelasting, kabels en leidingen	201	200	200	201	1
Totaal	31.996	33.538	32.941	33.786	845

COELO 2021 en woonlasten

Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert ieder jaar de zogeheten "Atlas van de lokale lasten". Onderdeel van deze atlas is een tarievenoverzicht. Het overzicht 2021 is hieronder opgenomen, aangevuld met de gegevens van Lansingerland.

De onderstaande tabel laat zien dat de door gemeente Lansingerland gehanteerde OZB-tarieven van woningen en niet-woningen in 2021 onder het landelijk gemiddelde zitten. Desondanks zijn de gemiddelde woonlasten in Lansingerland 13% hoger dan het landelijk gemiddelde. Belangrijke oorzaak hiervan is een relatief hoge gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente Lansingerland (€ 380.000) ten opzichte van het landelijk gemiddelde (€ 290.000).

Bedragen x € 1,-

	Laagste 2021	Gemiddelde 2021	Hoogste 2021	Lansingerland 2021	afwijking in %
OZB woningen (eigenaar)	0,0369%	0,1043%	0,2506%	0,0953%	-8,63%
OZB niet-woningen (eigenaar)	0,0665%	0,2740%	0,9431%	0,2332%	-14,89%
OZB niet-woningen (gebruiker)	0,0000%	0,2045%	0,5226%	0,1895%	-7,33%
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden)	38	305	468	306	0,33%
Rioolheffing	95	201	500	254	26,37%
Hondenbelasting (eerste hond)	20	44	134	83	88,14%
Woonlasten	598	811	1.517	920	13,44%

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

De onderstaande tabel laat de gemeentelijke woonlasten van Lansingerland in 2021 zien, bij een gemiddelde WOZ-waarde van € 380.000:

Meerpersoonshuishouden met eigen woning en een WOZ-waarde van € 380.000 in 2021 *Bedragen x € 1,-*

Lokale lasten Lansingerland	Aanslag 2020	Aanslag 2021	Verschil in €	Verschil in %
OZB	348,94	360,54	11,60	3,32%
Afvalstoffenheffing	290,49	305,58	15,09	5,19%
Rioolheffing	249,35	253,59	4,24	1,70%
Aanslag gemeentelijke belastingen (via SVHW)	888,78	919,71	30,93	3,48%

Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar ervoor	Realisatie 2020	Realisatie 2021
A) OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	348,94	360,54
B) Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	249,35	253,59
C) Afvalstoffenheffing voor een gezin	290,49	305,58
D) Eventuele heffingskorting	0,00	0,00
E) Totale woonlasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	888,78	919,71
F) Landelijke gemiddelde jaar ervoor	740,00	776,00
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	120,11%	118,52%

Woonlasten en de tarieven in de regio

In de Atlas van de lokale lasten wordt inzicht gegeven in de gemeentelijke woonlasten. Daarbij wordt het gemiddelde bedrag berekend dat een meerpersoonshuishouden op basis van de gemiddelde WOZ waarde van een eigen woning in de betreffende gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. In de ons omringende gemeenten hebben de gemiddelde woonlasten voor meerpersoonshuishoudens zich als volgt ontwikkeld.

De woonlasten 2021 bedragen landelijk gemiddeld € 811. In alle omliggende gemeenten zijn de lokale lasten gestegen ten opzichte van 2020. In Lansingerland is de stijging met 3,5% het hoogst; in Delft is de stijging met 0,78% het laagst. De stijging in Lansingerland is voornamelijk veroorzaakt door een toename van het tarief afvalstoffenheffing, evenals een toename van de gemiddelde OZB-aanslag.

Bedragen x € 1,-

Gemeenten	2020	2021	Mutatie t.o.v. 2020
Lansingerland	889	920	3,5%
Pijnacker-Nootdorp	896	926	3,4%
Delft	861	867	0,8%
Zuidplas	839	845	0,8%
Zoetermeer	766	792	3,4%

De onderstaande tabel laat de OZB-aanslagen en woonlasten 2021 in de regio zien:

OZB-aanslag tov WOZ-waarde	Gemiddelde WOZ-waarde	WOZ-waarde t.o.v. landelijk gemiddelde	OZB-tarief	Gemiddelde OZB aanslag	OZB-aanslag t.o.v. landelijk gemiddelde	Verhouding WOZ-waarde OZB-aanslag
Lansingerland	380.000	131%	0,0953%	360,54	118%	0,90
Delft	262.000	90%	0,1066%	282,04	92%	1,02
Pijnacker-Nootdorp	368.000	127%	0,8950%	324,34	106%	0,84
Zoetermeer	257.000	89%	0,1482%	382,31	125%	1,41
Zuidplas	317.000	109%	0,1060%	333,60	109%	1,00
Nederland	290.000	100%	10,4300%	305,00	100%	1

Woonlasten tov WOZ-waarde	Gemiddelde WOZ-waarde	WOZ-waarde t.o.v. landelijk gemiddelde	Gemiddelde woonlasten MPH	MPH t.o.v. landelijk gemiddelde	Verhouding WOZ-waarde woonlasten
Lansingerland	380.000	131%	919,71	113%	0,87
Delft	262.000	90%	867,24	107%	1,18
Pijnacker-Nootdorp	368.000	127%	925,90	114%	0,90
Zoetermeer	257.000	89%	791,52	98%	1,10
Zuidplas	317.000	109%	845,45	104%	0,95
Nederland	290.000	100%	811,00	100%	1,00

Onroerende zaakbelasting (OZB)

Er zijn twee soorten OZB: de eigenarenbelasting en de gebruikersbelasting. Voor woningen bestaat er alleen een eigenarenbelasting. Voor niet-woningen (onder andere bedrijfspanden, maatschappelijke voorzieningen zoals scholen en zwembaden, maar ook bouwgronden) bestaat er zowel een eigenaren- als een gebruikersbelasting. Jaarlijks bepaalt de gemeente de waarde van de onroerende zaak, de zogeheten WOZ-waarde.

Lansingerland kent een tariefdifferentiatie voor woningen en niet-woningen. Een dergelijke tariefs-differentiatie tussen woningen en niet-woningen wordt in vrijwel heel het land toegepast.

Het OZB-tarief wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde. Het verloop van de OZB-tarieven over de afgelopen jaren ziet er als volgt uit:

Tarieven Onroerende Zaakbelasting	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Mutatie t.o.v. 2020
Eigenaar (woning)	0,1095%	0,1003%	0,0953%	-5,0%
Eigenaar (niet-woning)	0,2348%	0,2325%	0,2332%	0,3%
Gebruiker (niet-woning)	0,1908%	0,1889%	0,1895%	0,3%

Opbrengsten onroerende zaakbelasting

De gerealiseerde OZB-opbrengsten 2021 zijn in lijn met de begroting na slotwijziging .

Bedragen x € 1.000

Opbrengst OZB	Realisatie 2020	Primitief 2021	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Woningen (eigenaren)	8.553	8.756	8.756	8.802	46
Niet-woningen (eigenaren)	3.720	4.156	4.156	4.069	-87
Niet-woningen (gebruikers)	2.602	3.056	2.566	2.633	67
Subtotaal niet-woningen	6.322	7.212	6.722	6.701	-21
Totaal	14.875	15.968	15.478	15.504	26

Waardering Onroerende zaken (WOZ)

Uitvoering

SVHW te Klaaswaal voert per 1 januari 2013 de Wet WOZ en de heffing en inning van gemeentelijke belastingen uit voor onze gemeente.

Waarderingskamer

De Waarderingskamer (WAKA) heeft de uitvoering van de WOZ voor 2020 binnen het voorzieningengebied van SVHW beoordeeld als 'goed'. Dit algemeen oordeel wordt afgegeven aan een organisatie die WOZ-taxaties van goede kwaliteit levert en daarnaast op alle onderdelen van het WOZ-werkproces voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen. Het SVHW heeft ook voldoende maatregelen getroffen voor adequate aansturing en kwaliteitsbeheersing van de werkzaamheden. Zie hiervoor ook de website van de Waarderingskamer: www.waarderingskamer.nl/nc/alle-beoordelingen/gemeentepagina/lansingerland/.

Bezwaarschriften

Het aantal ingediende bezwaarschriften is met 11% gestegen ten opzichte van 2020, nadat er zich in 2020 al een forse stijging van 55% ten opzichte van 2019 voor deed. Ook blijft het aantal ingediende bezwaren door no-cure-no-pay (ncnp) bureaus bij woningen stijgen. Dit is in lijn met de landelijke trend waarbij meer bezwaar wordt aangetekend. Uit een onderzoek van december 2020 door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) blijkt dat het aantal bezwaren (landelijk) in de periode 2015-2019 is gestegen van zo'n 160.000 naar 204.000. Het aandeel ncnp-bureaus steeg van 17% naar 43%. Voor niet-woningen is er een landelijke daling te zien van het totaal aantal bezwaren (van 60.000 in 2015 naar 53.000 in 2018). Echter steeg het aandeel bezwaren door ncnp-bureaus van 20% naar 55%. Het SVHW voert actief campagne om het aandeel bezwaarschriften dat via ncnp-bureaus binnenkomt te verkleinen. SVHW heeft hiervoor samen met andere belastingkantoren een werkgroep gevormd om gezamenlijk op te trekken in de richting van de ncnp-bureaus. Daarnaast heeft de SVHW een taskforce opgericht om het aantal WOZ-bezwaren van ncnp-bureaus te verminderen. Communicatie speelt hierbij een belangrijke rol, onder andere door ervoor te zorgen dat bezwaar maken via de website van de SVHW heel eenvoudig is.

Aantallen bezwaarschriften WOZ	2019	2020	2021	Mutatie t.o.v. 2020
Ingediend	547	839	937	11,7%
Nog in behandeling (januari 2022)	-	77	98	27,3%
Waarvan afgehandeld:				
Toegekend	224	276	400	44,9%
Afgewezen en anderszins afgedaan	318	486	439	-9,7%

Afvalstoffenheffing

De gemeente Lansingerland kent voor de afvalstoffenheffing een gedifferentieerd tarief voor één-persoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Het verloop van de tarieven afvalstoffenheffing over de afgelopen jaren ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1,-				
Tarieven afvalstoffenheffing	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Toename t.o.v. 2020
Eenpersoonshuishoudens	149,59	232,39	244,47	5,2%
Meerpersoonshuishoudens	187,02	290,49	305,58	5,2%

Baten en lasten afvalstoffenheffing en dekkingspercentage

In 2021 zijn de opbrengsten van de diverse afvalstromen fors toegenomen. We realiseerden € 320.000 meer dan begroot. Ook de kosten waren lager dan begroot waardoor de kostendeckendheid in 2021 105% was. Dit overschot storten we in de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing.

Bedragen x € 1.000				
Afvalinzameling	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten (toegerekende kosten, inclusief BTW)	6.784	6.958	6.675	-283
Baten afvalstoffenheffing	6.569	7.025	7.039	14
Saldo	-215	67	364	297
Dekkingspercentage	97%	101%	105%	

Rioolheffing

Het tarief is een vast bedrag voor maximaal 500 m3 afgevoerd afvalwater voor huishoudens. Voor de zogenaamde grootverbruikers geldt dat boven de 500 m3 voor iedere volgende 500 m3 afgevoerd afvalwater of een gedeelte daarvan een opslag wordt geheven. In de Rioolverordening 2020 is besloten de huidige methodiek te handhaven en geen differentiatie in tariefeenheden aan te brengen.

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

De gemeente kiest voor doelmatig en risico gestuurd werken. Er wordt zoveel mogelijk integraal en wijkgericht gewerkt. Om uiteindelijk alle activiteiten te kunnen uitvoeren, is in 2021 in totaal 8,9 fte berekend in de organisatie. Om de kosten als gevolg van de activiteiten te kunnen dekken, is het tarief in 2021 met 1,7% gestegen. Het tarief van de rioolheffing stijgt vanaf 2016 in 25 jaar geleidelijk met 1,7% per jaar tot een kostendeckend niveau van € 345,45 in 2041. Dit is conform Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Bedragen x € 1,-				
Tarieven rioolheffing	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Mutatie t.o.v. 2020
Woningen	245,18	249,35	253,59	1,7%

Baten en lasten rioolheffing en dekkingspercentage

Doordat er minder kosten aan het onderhoud en inspectie zijn geweest, is de dotatie in de voorziening € 309.000 hoger dan begroot. Lagere lasten zijn het gevolg van een tekort aan materialen op de markt.

Het gerealiseerd saldo van € 1.505.000 is door middel van een storting verrekend met de voorziening riolering.

Bedragen x € 1.000				
Rioolheffing	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten (toegerekende kosten, inclusief BTW)	6.161	5.666	5.355	-311
Baten (rioolheffing en overige heffingen)	6.570	6.862	6.860	-2
Saldo	409	1.196	1.505	309
Dekkingspercentage	107%	121%	128%	

Lijkbezorgingsrechten

De gemeente Lansingerland heeft het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen vastgelegd in een beheerverordening. De vigerende beheerverordening van de gemeente Lansingerland dateert uit 2009. De lijkbezorgingsrechten zijn per 1 januari 2021 niet aangepast. In onderstaande tabel staan de begrote en gerealiseerde bedragen in 2020 en 2021.

Bedragen x € 1.000				
Lijkbezorgingsrechten	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Begraafplaatsrechten	265	240	307	66

Leges Bouwvergunningen

Enkele omgevingsvergunningen zijn in 2021 pas ingediend in plaats van 2020. Dit betroffen grote projecten. Dit werkt door in 2021 en verklaart grotendeels het verschil in gerealiseerde baten vanuit bouwleges.

Bedragen x € 1.000				
Bouwleges	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Leges bouw	2.734	2.310	2.971	661

Hondenbelasting

Voor de hondenbelasting bestaat een tarief voor de eerste hond, een tarief voor de tweede en volgende hond en voor een geregistreerde kennel. Het verloop van de tarieven hondenbelasting over de afgelopen jaren is ongewijzigd en ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1,-				
Hondenbelasting	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Mutatie t.o.v. 2020
Eerste hond	81,48	81,48	82,78	1,6%
Elke volgende hond	114,12	114,12	115,95	1,6%
Geregistreerde kennel	244,68	244,68	248,59	1,6%

Marktgelden en precariobelasting (uitstallingen)

De marktrechten zijn per 1 januari 2021 niet aangepast. In onderstaande tabel staan de begrote en gerealiseerde bedragen in 2020 en 2021.

Bedragen x € 1.000

Marktgelden en precariobelasting	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Marktgelden	15	64	48	-16
Precariobelasting	37	45	40	-5

Precario op kabels en leidingen

Sinds 1 juli 2017 is de precariobelasting voor nutsnetwerken afgeschaft. De gemeente Lansingerland kan gebruikmaken van een overgangsregeling, waardoor de gemeente tot en met 2021 precario kan blijven heffen op ondergrondse energieleidingen. Dit levert Lansingerland € 200.000 inkomsten per jaar op. Deze belasting heffen wij op Dunea.

Bedragen x € 1.000

Precario op kabels en leidingen	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Precario kabels en leidingen	201	200	201	1

Leges burgerzaken

De opbrengsten van de gemeentelijke leges burgerzaken in 2020 en 2021 staan in onderstaand overzicht nader gespecificeerd.

De gerealiseerde baten uit de leges burgerzaken zijn in 2021 boven begroting en fors toegenomen ten opzichte van 2020. Corona heeft enig negatief effect op de inkomsten uit de leges burgerzaken in 2020. In 2021 heeft zich een zichtbare inhaalslag voorgedaan op aanvragen burgerlijke stand en reisdocumenten.

Bedragen x € 1.000

leges	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Leges burgerlijke stand	91	86	125	39
Leges basisadministratie persoonsgegevens	19	24	22	-2
Leges reisdocumenten	104	120	173	53
Leges rijbewijzen	200	215	211	-4
Leges naturalisatie (vanaf 2014 inclusief overige leges)	25	35	48	12
Leges gehandicaptenparkeerkaart	12	0	11	11
Totaal	451	480	590	110

Kwijtscheldingen

De ontwikkelingen met betrekking tot de aangevraagde kwijtscheldingen geven het volgende beeld:

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	2020	2021	Mutatie t.o.v. 2020
Ingediende aanvragen	888	821	-7,5%
Nog in behandeling	0	0	0,0%
Waarvan afgehandeld:			
Toegekend (geheel of gedeeltelijk)	729	722	-1,0%
Afgewezen	159	99	-37,7%

Lasten kwijtscheldingen

Het totaal aantal aanvragen tot kwijtschelding is in 2021 gedaald ten opzichte van 2020. Het aantal toegekende kwijtscheldingen is wel ongeveer gelijk gebleven.

De uitgaven aan kwijtscheldingen van de gemeentelijke belastingen en rechten geeft het volgende overzicht:

Bedragen x € 1.000				
Lasten kwijtschelding	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Afvalstoffenheffing	181	201	193	-8
Rioolheffing	171	201	176	-25
Hondenbelasting	0	0	0	0
Onroerende-zaakbelasting	2	0	1	1
Totaal	354	402	371	-31

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan in hoeverre de gemeente Lansingerland in staat is om haar financiële risico's op te vangen en welke methode gebruikt wordt voor het bepalen van het risicoprofiel. Daarnaast beschrijft de paragraaf op hoofdlijnen op welke wijze 'risicobeheersing' onderdeel is van de bedrijfsvoering van de gemeente.

Op basis van het BBV nemen gemeenten een aantal verplichte financiële kengetallen op in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en het jaarverslag. Dit om de leden van provinciale staten en de gemeenteraad gemakkelijker inzicht te geven in de financiële positie van hun provincie of gemeente

Risicobeheersing in de gemeente Lansingerland

De nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2023 beschrijft op welke wijze Lansingerland haar risico's beheerst en hier verantwoording over af legt. De nota beschrijft o.a. welke informatie we in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opnemen. Ten opzichte van de vorige nota risicomanagement (2015-2018) geeft deze paragraaf in de begroting meer inzicht dan voorheen in de risico's die de gemeente loopt op structurele tegenvallers en wat dat zou betekenen voor de toekomstige begrotingssaldi. In de jaarstukken (een document dat meer terugkijkt) ligt het accent vooral op het weerstandsvermogen en de risico's op incidentele tegenvallers.

Op basis van de huidige inzichten loopt Lansingerland haar grootste incidentele financiële risico's bij de grondexploitaties. Het risico op de grondexploitaties houdt verband met de hoge boekwaarde van reeds gedane investeringen in grond en de marktomstandigheden. Het risico is dat grond niet, later, of voor een lagere prijs wordt verkocht dan nu voorzien. Om dit risico te 'beheersen' moeten we vooral inspelen op de marktontwikkelingen en het onderscheidende vermogen van de gemeente als toekomstige woongemeente of vestigingsplaats voor een bedrijf. Dit is daarom ook een speerpunt van het college. Om de boekwaarde op de huidige grondexploitaties niet (verder) op te laten lopen is de gemeente terughoudend met het doen van nieuwe uitgaven. Uitgaven doen we pas als deze noodzakelijk zijn om 'inkomsten' te genereren. Waar mogelijk benutten we schaalvoordelen om werkzaamheden te clusteren. In 2021 is de boekwaarde van de meeste projecten verder afgenomen. Dit betekent dat de inkomsten uit grondverkoop hoger zijn geweest dan de uitgaven. Voor een verdere toelichting op de risico's van de grondexploitaties zie Paragraaf Grondbeleid.

De grootste risico's op structurele tegenvallers zijn er binnen het sociaal domein. In de begroting 2022-2025 zijn deze lasten op basis van de inzichten medio 2021 zo adequaat mogelijk geraamd. Het betreft open-einden regelingen waarbij niet of nauwelijks financiële plafonds zijn in te bouwen. De afgelopen jaren laten zien dat o.a. door besluiten van het Rijk (bijvoorbeeld abonnementstarief Wmo) de lasten in een korte periode zeer snel kunnen groeien en het tempo van de groei ook steeds sneller toeneemt. Voor de Jeugdwet werken we aan een veranderprogramma in lijn met de Landelijke Hervormingsagenda dat moet leiden tot een afvlakking c.q. stabilisering van de stijging van de lasten (los van de groei van het aantal inwoners). De potentiële opbrengsten/besparingen van dit veranderprogramma zijn in de meerjarenraming verwerkt. Risico is dat we deze besparingen uiteindelijk niet (kunnen) realiseren en er structurele tegenvallers ontstaan. De eerstvolgende actualisatie van deze risico's op structurele tegenvallers in het meerjarenbeeld vindt zoals gebruikelijk plaats bij de begroting (2023).

Inventarisatie risico's

Op basis van het risicoprofiel van de gemeente Lansingerland kan worden bepaald hoeveel middelen nodig zijn om alle risico's te kunnen opvangen. Daarbij maken we onderscheid tussen 'incidentele risico's' en het risico op structurele tegenvallers. Incidentele risico's dienen te worden afgedekt door het beschikbare weerstandsvermogen en voor het opvangen van structurele risico's zal voldoende 'flexibiliteit' in de begroting aanwezig moeten zijn. Dit laatste maken we jaarlijks inzichtelijk door in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting een aantal scenario's te schetsen die zich voor kunnen doen en daarbij aan te geven wat de financiële impact is op de saldi van de meerjarenbegroting.

De benodigde weerstandscapaciteit voor incidentele risico's wordt berekend op basis van een risicosimulatie. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die ervan uitgaat dat nooit alle risico's zich tegelijk én in hun maximale omvang zullen voordoen. Indien dat wel het geval is, zou op basis van de in beeld gebrachte risico's, hiermee een bedrag gemoeid zijn van € 86,9 miljoen (feitelijk het absoluut maximum aan financieel gevolg van de in beeld gebrachte risico's).

Dit is als volgt te verdelen over de algemene dienst en de grondexploitaties:

Algemene dienst € 27,0 miljoen

Grondexploitaties € 59,9 miljoen

Top 10 risico's gemeente Lansingerland

De top 10 aan risico's zijn op basis van hun aandeel in het totaal benodigde weerstandsvermogen:

			Bedragen x € 1.000
Nr.	Risico	Kans	Maximaal bedrag
1	Ontwikkeling Wilderszijde o.b.v. bestemmingsplan	N.v.t., zie toelichting	20.000
2	Fiscale optimalisatie Westpolder wordt niet gerealiseerd.	30%	12.500
3	Vraag naar bedrijventerrein Oudeland komt onder druk	30%	3.500
4	Juridisch risico REMU	10%	10.000
5	Lagere dekking Rijk inkomensdeel BUIG	30%	4.000
6	Kavels niet verkoopbaar planologisch	50%	1.400
7	Verwachte versnelling eind exploitatie Groenzoom vindt niet plaats	30%	2.000
8	Kavels worden niet meer ontwikkeld	30%	830
9	Verkoop vrije kavels blijft achter bij tempo afdracht aan Provincie	50%	630
10	Ramp en schade aan gemeentehuis dat (deels) niet verzekerd is	10%	3.000

toelichting risico's

Uit het voorgaande tabel blijkt dat onze grootste risico's betrekking hebben op de grondexploitaties, waarvan Oudeland, Westpolder en Wilderszijde de grootste invloed hebben. De genoemde bedragen zijn de mogelijke verdere verliezen op de grondexploitaties als de ontwikkelingen niet lopen zoals we nu inschatten op basis van de huidige marktomstandigheden. Naast bovenstaande incidentele effecten zijn er, als het risico zich voordoet, ook structurele effecten omdat schulden niet of minder snel kunnen worden afgelost. Op basis van de huidige rekenrente grondexploitaties van 1,1% betekent elke € 10 miljoen verdere verlies name op de grondexploitatie een toename van de structurele rentelast op de begroting van € 0,11 miljoen.

Ten opzichte van het laatste P&C-document (begroting 2022) is een aantal risico's uit de top 10 gemuteerd. Zo is het risicobedrag voor 'niet of later verkopen van incurante restkavels' Oudeland naar beneden bijgesteld en valt daardoor uit de top 10. Het risico is nog wel aanwezig, maar het potentiële effect is veel kleiner, zo is door de lage rente het effect van later verkopen 'beperkt'. In 2021 is een juridisch geschil met een ontwikkelaar in het 'oordeel' van de gemeente afgerond en is dit risico vervallen. Hierdoor komen een aantal risico's die niet eerder in de top 10 stonden de top 10 binnen, waaronder een zeer algemeen risico van grootschalige schade aan het gemeentehuis dat deels niet verzekerd is (risico nummer 10). Goed om nog te benadrukken dat dit een algemeen risico is dat al meer dan 10 jaar in de risicoanalyse wordt meegenomen; er is dus geen relatie met de stormschade aan het dak van het gemeentehuis.

Het grootste risicobedrag is gerelateerd aan de gebiedsontwikkeling Wilderszijde (risico nummer 1). Eind 2021 stelde de gemeenteraad het bestemmingsplan vast en is het hele gebied een 'actieve' grondexploitatie geworden. Dit betekent dat we ook een specifieke risicoanalyse maken voor het gebied. De gebied specifieke risico's tellen op tot een benodigd risicobedrag van circa € 5,5 miljoen. Naast deze risico's is het financiële resultaat van Wilderszijde ook afhankelijk van algemene ontwikkelingen, zoals de eventuele (snellere) stijging van kosten en ontwikkelingen van vrij op naam (VON)-prijzen. In dat kader zijn heel veel scenario's mogelijk, zowel in positieve als negatieve zin. Voor het weerstandsvermogen is een zwaarder weer scenario doorgerekend waarbij de kosten 2% per jaar sneller stijgen dan nu doorgerekend in de gebiedsexploitatie en de grondprijzen/woningprijzen 2% per jaar minder stijgen (dat komt nagenoeg overeen met geen prijsstijging over de hele looptijd van de exploitatie). Dit scenario levert een circa € 30 miljoen nadeliger resultaat op dan het resultaat op basis van de huidige uitgangspunten. Het resultaat op basis van de huidige uitgangspunten is circa € 20 miljoen positief, een daling met € 30 miljoen betekent dus in zo'n situatie een tekort van circa € 10 miljoen. Daarbij opgeteld de € 5,5 miljoen voor de gebied specifieke risico's, leidt tot een benodigd weerstandsvermogen van € 15,5 miljoen voor Wilderszijde. Uitgaande van de vorige 'reservering' van € 26 miljoen (zie begroting 2022) zou dat een verlaging met € 10,5 miljoen zijn. Gezien het beginstadium van het project is het wenselijk een robuuste 'buffer' aan te houden. Als alternatieve (of toetsende) methode is via de methode van de Rekenkamer (zie ook de nota Weerstandsvermogen voor een nadere toelichting hierop) een berekening gemaakt. Uitgaande van 10% van de nog te realiseren opbrengsten en 10% van de boekwaarde per 1/1/2022 is dan een weerstandsvermogen nodig van € 18 miljoen. Wij stellen voor dit bedrag te hanteren als risicobuffer voor Wilderszijde en dit naar boven af te ronden naar € 20 miljoen. De weerstandsratio verbetert dan, maar er is ook oog voor enige mate van voorzichtigheid in relatie tot het project Wilderszijde.

Het risico juridische procedure Remu is nog niet vervallen. Dit risico hangt samen met de verkoop van de aandelen Eneco. Zoals vermeld in het raadsvoorstel over de verkoop van Eneco is door de aandeelhouders Eneco als geheel verkocht, maar is het risico van de juridische procedure Remu bij de voormalige aandeelhouders gebleven. Het aandeel van de gemeente Lansingerland in dit risico is op basis van de huidige inzichten circa € 10 miljoen. De kans op toekennen van de claim achten wij, mede door eerdere uitspraken van de Rechtbank en het Gerechtshof Amsterdam in de kwestie, zeer laag.

Van het Rijk ontvangt de gemeente jaarlijks geld voor de uitvoering van het inkomensdeel van de Participatiewet, de zogenoemde BUIG-uitkering. Indien de werkelijke lasten voor de uitkeringen hoger liggen dan geldt eerst een eigen risico, daarboven kan de gemeente een aanvraag indienen voor een aanvullende uitkering. Met het oog op de mogelijke economische nasleep van Corona gaan we in de meerjarenraming uit van een stijging van de uitkeringslasten, maar ook een stijging van de BUIG-uitkering. Mocht deze laatste ontoereikend zijn dan komt een eventueel nadeel tot de drempel voor een aanvullende uitkering ten laste van de gemeente. Het risico baseren we op elk jaar van de meerjarenraming een tekort van maximaal € 1 miljoen. De kans achten we beperkt omdat we enerzijds zelf deels kunnen sturen op het aantal bijstandsgerechtigden, via re-integratie, en anderzijds het Rijk de BUIG laat meebewegen met de macro-economische situatie.

Risico's verbonden partijen

De gemeente Lansingerland neemt deel in diverse gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen. In de paragraaf verbonden partijen van deze begroting is een overzicht hiervan opgenomen en is per partij ook inzicht gegeven in de risico's bij de verbonden partij.

Uit de grondexploitaties en risico inventarisaties die ten grondslag liggen aan de jaarrekeningen 2021 van de gemeenschappelijke regeling Hoefweg en Bleizo blijkt dat de risico's die deze partijen lopen nog opgevangen kunnen worden binnen de eigen grondexploitaties (de grondexploitatie bevat zelf nog voldoende weerstandscapaciteit). De gemeente zelf hoeft op basis van de huidige inzichten geen weerstandscapaciteit voor Hoefweg en Bleizo aan te houden.

Voor Bleizo-Oost, het deel ten oosten van de HSL, is inmiddels het bestemmingsplan definitief vastgesteld. De economische groei en vraag naar logistieke kavels in de Corridor A12 maakt dat er ruimte is voor logistieke bedrijventerreinen. Partijen in de Corridor A12 hebben hierover met elkaar afspraken gemaakt, waardoor het bestemmingsplan voor Bleizo-Oost vastgesteld kon worden. Voor Bleizo-West doen we onderzoek naar een alternatief ontwikkelprogramma. Hiervoor is een eerste stedenbouwkundige verkenning uitgevoerd. De vaststelling van het bestemmingsplan voor Bleizo-West is opgeschort totdat er meer duidelijkheid is over de uitkomsten van het onderzoek.

Risico's als gevolg van Corona en Oekraïne

Het COVID-19 (Corona) virus had en heeft direct en indirect invloed op onze financiën. Op dit moment lijkt COVID-19 onder controle, maar nieuwe uitbraken zijn niet uit te sluiten. Daarnaast stoppen nu diverse vangnetregelingen voor ondernemers. Een deel van hen zal het, naar verwachting, zonder deze vangnetregelingen niet redden. Hoe groot de financiële impact in 2022 en de daarop volgende jaren is nu onmogelijk volledig te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Om financieel de risico's te kunnen opvangen besloot de gemeenteraad in mei 2020 om een bestemmingsreserve van € 5 miljoen voor het begrotingsjaar 2020 in te stellen. Deze reserve wendden we aan om de incidentele extra lasten en incidentele gederfde inkomsten te dekken. In de managementsamenvatting van deze jaarstukken is een overzicht opgenomen van de aanwending van deze reserve. Deze aanwending hangt samen met een aantal risico's die hieronder zijn beschreven en zich in 2020 en 2021 ook hebben gemanifesteerd. Via het Rijk zijn de gemeenten overigens ook (deels) gecompenseerd voor Corona gerelateerde uitgaven.

De VNG stelde een aantal handreikingen beschikbaar om de risico's Corona in beeld te brengen. Een aantal van deze risico's zijn ook van toepassing op de gevolgen van de oorlog in Oekraïne. In zijn algemeenheid geldt dat de risico's op dit moment wel kwalitatief zijn te duiden, maar nog zeer moeilijk kwantitatief. Deze eerste risico beschouwing is daarom ook vooral kwalitatief van aard en geeft de grootste financiële risico's weer die het college op dit moment ziet. De lijst is, in willekeurige volgorde, als volgt:

- Toename van het aantal bijstandsgerechtigden; als gevolg van Corona en de oorlog in Oekraïne krijgt de economie en daarmee de werkgelegenheid forse klappen. In eerste instantie vallen 'ontslagen' medewerkers terug op de WW. Afhankelijk van de duur van de WW valt een deel van deze personen uiteindelijk ook terug op de bijstand. Ons huidige bestand is ongeveer 600 bijstandsgerechtigden. Een stijging van dit aantal is een reëel risico. Daarom hielden we in de begrotingscijfers 2022-2025 rekening met een stijging. Risico is dat zich een nog negatiever scenario voordoet en de lasten nog sneller gaan stijgen. Het Rijk compenseert deze lasten (op termijn) mogelijk, maar uitgaande van de huidige systematiek voor financiering zal dat veelal met enige vertraging gaan (voordat de Rijksbijdrage om hoog gaat). De stijging van bijstandsgerechtigden betekent ook dat de ambtelijke organisatie meer inzet zal moeten plegen op participatie en rechtmatigheid en dus (tijdelijk) meer formatie nodig heeft.
- Toename van het aantal schuldhelpverleningstrajecten; als gevolg van Corona krijgt de economie en daarmee de werkgelegenheid forse klappen. Ondernemers en (ontslagen) werknemers kunnen in de financiële problemen komen en te maken krijgen met (toenemende) schulden. De gemeente is verantwoordelijk voor de schuldhelpverlening. Dus een toenemend beroep betekent meer werk en meer lasten voor de gemeente. Vanaf de begroting 2022 is reeds rekening gehouden met een stijging van het budget voor formele en informele schulddienstverlening van 5% per jaar tot aan 2025.

- Effecten op woningmarkt; diverse partijen voorspellen zwaar(der) weer voor de woningmarkt (ook omdat de rente en de inflatie stijgen, waardoor huishoudens minder geld over hebben voor hypotheeklasten). Op de korte termijn zijn de effecten nog beperkt, maar het valt niet uit te sluiten dat de economische teruggang door sijpelt naar de woningmarkt. Naast het economische risico is door Corona en oorlog Oekraïne ook een risico dat productieketens voor grond- en hulpstoffen voor de bouw stil vallen. Risico voor de gemeente is dat projecten vertraging oplopen of stilvallen en inkomsten later of niet binnen komen. Denk hierbij aan inkomsten uit grondverkoop en bouwleges. Op dit moment zijn daar nog geen indicaties van, of goede inschattingen van te maken, maar het college is zich wel bewust van dit risico en we monitoren dit risico nauwlettend. Het college merkt wel op dat de impact van een terugval op de huizenmarkt in financiële zin waarschijnlijk minder impact op Lansingerland zal hebben dan in de vorige crisis. De grondposities van de gemeente zijn fors kleiner, de schuldenlast lager en de rente is ook lager dan destijds (en de gemeente beschikt over eigen geld in de vorm van de opbrengst Eneco).
- Effecten op bedrijventerreinen; door de Corona-crisis en de oorlog in Oekraïne kunnen investeerders voorzichtiger worden c.q. investeren bedrijven minder. Dit kan gevolgen hebben voor de nog uit te geven bedrijventerreinen (minder opbrengst, latere opbrengst, etc.).
- Gemeentefonds; de inkomsten van de gemeente komen voor zo'n 50% uit het gemeentefonds. Het gemeentefonds volgt de 'trap-op-trap-af' systematiek. Als het Rijk meer uitgeeft gaat er ook meer naar de gemeenten. Het Rijk betaalt nu het crisis maatregelen pakket. Hierdoor zal de Staatsschuld oplopen. Het risico c.q. de verwachting is dat dit op termijn Rijksbezuinigingen nodig maakt. Ook gemeenten zullen dan worden geraakt. Met welke omvang is nog onbekend.
- Toename beroep op voorzieningen Wmo en Jeugdwet; de Corona crisis legde en legt op heel veel mensen ook een psychische en fysieke wissel. Met name op ouderen (eenzaamheid) en jongeren (leerlingen/scholieren). Een reëel risico is dat meer mensen uit deze doelgroepen in de problemen gaan komen en er extra hulp of ondersteuning nodig is. De gemeente is, als er geen vangnetten zijn in de eigen omgeving, verantwoordelijk voor deze hulp. Dit betekent een potentiële toename van de lasten in het sociaal domein voor de voorzieningen en ook extra formatie die hier voor nodig is.
- Extra kosten a.g.v. maatregelen; de gemeente en verschillende verbonden partijen maken extra kosten a.g.v. Corona. Denk aan Veiligheid/beveiligers, voorlichting, extra kosten VRR, GGD, fysieke maatregelen gemeentehuis, etc. Deze kosten dekken we ten laste van de reserve Corona.
- Minder inkomsten gemeente; op diverse onderdelen loopt de gemeente risico op minder inkomsten. Bijvoorbeeld inkomsten uit belastingen (OZB), leges, incidentele verhuur van maatschappelijke gebouwen. Eventuele lagere inkomsten in 2020 en 2021 dekken/dekten we uit de reserve crisismaatregelen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit betreft de middelen die de gemeente heeft of ter beschikking kan krijgen om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Het uitgangspunt daarbij is dat structurele risico's opgevangen moeten worden door structurele 'weerstandscapaciteit' en incidentele risico's opgevangen worden door incidentele 'weerstandscapaciteit'. Dit onderscheid is ook van belang met het oog op het 'structureel evenwicht' in de begroting en het toezicht van de provincie hierop.

Incidentele weerstandscapaciteit

De gemeente Lansingerland rekent alleen de algemene reserve tot de incidentele weerstandscapaciteit. De overige reserves rekenen wij niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit zijn de bestemmingsreserves en de stille reserves. Bestemmingsreserves worden niet meegenomen, omdat hier al een bestemming aan is toegekend. Stille reserves (ontstaan wanneer de boekwaarde van de activa lager is dan de verkoopwaarde) worden niet meegenomen, omdat deze pas geïncasseerd kunnen worden als de activa verkocht wordt. Echter, als er expliciete besluiten worden genomen om stille reserves te gelden te maken, dan worden deze toegevoegd aan de weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit betreft de flexibiliteit die er in de begroting is. Dit betreft de mate waarin lasten verder zijn terug te brengen (door bezuinigingen), inkomsten te verhogen en de inzet van de post onvoorzien. Zodoende bestaat structurele weerstandscapaciteit uit:

- Onbenutte belastingcapaciteit;
- Post onvoorzien;
- Bezuinigingspotentieel lastenniveau tot wettelijke taken.

De onbenutte belastingcapaciteit is in theorie niet gemaximeerd. Er zijn geen maximum tarieven voor de OZB. Wel zijn er landelijk afspraken over de maximale jaarlijkse stijging van de OZB (macro-norm) en geldt voor het doen van een aanvraag tot artikel 12 dat de OZB boven de drempelpercentages ligt (gebaseerd op 120% van het landelijk gemiddelde OZB-percentage).

De post onvoorzien bedroeg in de begroting 2018-2021 nog structureel € 250.000. Op grond van de financiële verordening 2017 bepaalt het college jaarlijks opnieuw de omvang van de post onvoorzien en motiveert de omvang in de begroting. Voor de begroting 2019-2022 zag het college aanleiding de hoogte van de post onvoorzien naar € 100.000 bij te stellen. Aangezien de post onvoorzien nauwelijks wordt aangesproken stelde het college voor in de begroting 2021 de post verder te verlagen naar € 50.000. De post 'onvoorzien' is in 2021 door de Raad niet ingezet. Vanaf de begroting 2022 is de post onvoorzien gekoppeld aan het aantal inwoners en is deze € 1 per inwoner.

Ten behoeve van de kadernota 2015 is het bezuinigingspotentieel in beeld gebracht indien de gemeente alleen de wettelijke taken zou uitvoeren en op taken met een inspanningsverplichting het minimale zou doen. In dat geval zou de gemeente nog enkele miljoenen kunnen bezuinigen. Dit zou dan wel gepaard gaan met veel maatschappelijke onrust en de bezuinigingen zijn veelal niet direct in het eerstvolgende begrotingsjaar in te voeren. De flexibiliteit op dit punt is beperkt.

In de grondexploitaties en kredieten is meestal ook een post 'onvoorzien' opgenomen. Binnen de grondexploitaties en projecten zelf is dus ook enige mate van weerstandscapaciteit aanwezig. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen op gemeenteniveau houden we geen rekening met deze posten 'onvoorzien'.

Benodigde weerstandscapaciteit

De omvang van alles risico's is na identificatie ingeschat middels het benoemen van een kans en een gevolg (kwantificering). Op basis van de ingevoerde risico's is de risicosimulatie uitgevoerd. Op basis van deze simulatie kan (met een zekerheidspercentage van 90%) gesteld worden dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 39,9 miljoen.

De benodigde weerstandscapaciteit is als volgt te verdelen:

Algemene dienst € 4,1 miljoen

Grondexploitaties € 35,8 miljoen

De Rekenkamer Lansingerland gaat als ‘benchmark’ voor de risico’s op grondexploitaties uit van een benodigde weerstandscapaciteit van 10% van de boekwaarde van de grondexploitaties in exploitatie en 10% van de nog te realiseren opbrengsten en kosten. Op basis van de jaarrekening 2021 en de onderliggende grondexploitaties is dan circa € 40 miljoen nodig voor de gemeentelijke grondexploitaties (inclusief Wilderszijde). Voor Hoefweg is dit circa € 2,0 miljoen en voor Bleizo circa € 12 miljoen. Totaal dus circa € 54 miljoen. Deze berekeningswijze van de Rekenkamer is sterk genormeerd en houdt geen rekening met de specifieke omstandigheden. Enige afwijking tussen deze berekening en de eigen berekening is dus logisch. De eigen berekening van circa € 36 miljoen is € 18 miljoen lager dan de € 54 miljoen op basis van de methode Rekenkamer. De afwijking zit voor € 14 miljoen in het feit dat op basis van ons eigen risicobeleid we geen weerstandsvermogen hoeven aan te houden voor Hoefweg en Bleizo (de risico’s van Hoefweg en Bleizo zijn nog op te vangen binnen de verwachte positieve resultaten van deze grondexploitaties, als de risico’s optreden wordt het resultaat lager, maar blijven de grondexploitaties wel positief). Voor de gemeentelijke grondexploitaties (inclusief Wilderszijde nog in exploitatie te nemen deel) is op basis van de methode Rekenkamer circa € 40 miljoen nodig. In de benodigde weerstandscapaciteit is dit € 36 miljoen (en dus iets lager dan berekend door de Rekenkamer, maar geen grote afwijking). Belangrijk oorzaak van deze lagere inschatting is dat voor bijvoorbeeld project Westpolder nagenoeg alle toekomstige opbrengsten al contractueel zijn vastgelegd en het risicoprofiel daarmee minder hoog is dan een bepaald percentage van de verwachte (maar nog niet gecontracteerde) opbrengsten. Op basis hiervan is er geen reden het risicoprofiel van de gemeente bij te stellen voor de bepaling van het weerstandsvermogen.

Beoordeling weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Lansingerland bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Het weerstandsvermogen geeft aan of de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen zonder de noodzaak om direct te bezuinigen en/of de lokale lasten te verhogen. Met een ratio weerstandsvermogen van 2,2 (2020: 1,6) is Lansingerland hier ruimschoots toe in staat. De ratio ligt hiermee boven de doelstelling van 1,7 zoals opgenomen in de nota Reserves en voorzieningen 2020.

		Bedragen x € 1.000
Weerstandscapaciteit	Voorstel resultaatbestemming 2021	Reserves onderdeel weerstandscapaciteit
Stand algemene reserve per 31 december 2021 voor resultaat 2021		87.712
Weerstandscapaciteit voor resultaatbestemming		87.712
Resultaatbestemming 2021:		
Extra verkregen gelden decembercirculaire voor 2022	-721	
Maatschappelijke begeleiding asielzoekers	-90	
Gebiedsvisie Bosland	-60	
Loketfunctie funderingsproblematiek	-25	
Doorontwikkeling Lansingerland Academie	-100	
Positief resultaat 2021		2.692
Subtotaal	-996	2.692
Totale weerstandscapaciteit ultimo 2021		89.408
Benodigde weerstandscapaciteit		39.900
Ratio weerstandsvermogen		2,2

Prognose ontwikkeling weerstandsvermogen en (risico) Vennootschapsbelasting

In de begroting 2022 is de meest recente prognose van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen opgenomen. Ten opzichte van die prognose is de ratio eind 2021 in werkelijkheid beter, vooral door de lagere risicobuffer die voor Wilderszijde nodig is. Het eerstvolgende moment voor actualisatie van de meerjarenprognose van het weerstandsvermogen is de begroting 2023.

Met ingang van 2016 is de gemeente voor haar ondernemersactiviteiten belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Op basis van een analyse van o.a. PWC gaan we er vooralsnog vanuit dat Lansingerland voor het grondbedrijf (nog) niet door de ondernemingspoort gaat en daardoor geen Vpb hoeft te gaan betalen. Mocht dit wel het geval zijn, dan wordt de jaarlijkse belastinglast geschat op circa € 0,5 miljoen per jaar.

Financiële kengetallen

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De netto schuldquote (en de quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) is iets toegenomen t.o.v. de jaarstukken 2020 en lager dan verwacht bij de begroting 2021. Dit komt door de verkoop van de aandelen Eneco. De bij de verkoop ontvangen middelen zijn uitgezet bij de Rijks schatkist (onder E. Uitzetting). Daarnaast was de verkoopopbrengst een incidentele bate in 2020 waardoor de totale baten veel hoger waren dan in 2021. De schuldquote ligt onder de 90% en daarmee in de minst risicovolle categorie van de Provincie Zuid-Holland.

Bedragen x € 1.000

Netto schuldquote	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	156.368	138.098	138.097
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	7.743	7.000	5.026
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	22.722	15.000	20.249
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	376	376	376
E Uitzetting < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	138.992	12.000	117.108
F Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	1.010	77.315	209
G Overlopende activa (cf. art. 49 BBV)	6.144	3.000	5.218
H Totale baten cf. art. 17 lid c BBV)	318.092	181.795	190.847
Netto schuldquote ((A+B+C-D-E-F-G)/H) x 100%	13%	37%	21%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast. Bij beide berekeningen worden bij de financiële activa de verstrekte leningen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	156.368	138.098	138.097
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	7.743	7.000	5.026
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	22.722	15.000	20.249
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	3.790	3.590	2.187
E Uitzetting < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	138.992	12.000	117.108
F Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	1.010	77.315	209
G Overlopende activa (cf. art. 49 BBV)	6.144	3.000	5.218
H Totale baten cf. art. 17 lid c BBV)	318.092	181.795	190.847
Netto schuldquote ((A+B+C-D-E-F-G)/H) x 100%	12%	35%	20%

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

De solvabiliteit is in 2021 ten opzichte van 2020 en begroting 2021 stabiel. De solvabiliteit valt eind 2021 in de minst risicovolle categorie. Door de inzet van reserves neemt het eigen vermogen de komende naar verwachting jaren wel af.

Bedragen x € 1.000

Solvabiliteit	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
A Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	256.420	232.653	248.496
B Balanstotaal	469.024	414.139	449.290
Solvabiliteit (A/B) x 100%	55%	56%	55%

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft het structurele en reële evenwicht van de begroting weer. Thans wordt er onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaren voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen.

Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

De jaarrekening 2021 heeft in lijn met de begroting een tekort. Met name de stijgende lasten voor de WMO leiden er toe dat de structurele lasten toenemen.

Bedragen x € 1.000

Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
A Totaal structurele lasten	153.846	131.860	141.039
B Totaal structurele baten	152.628	126.851	136.198
C Totaal structurele toevoegingen aan reserves	733	718	718
D Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	1.934	1.302	901
E Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV)	318.093	181.795	190.847
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+D-C)/E	0,0%	-2%	-2%

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit van de gemeente geeft de belastingdruk voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde ten opzichte van het landelijk gemiddelde (t-1) weer. Een percentage > 100% geeft weer dat de belastingdruk van de gemeente hoger is dan het landelijk gemiddelde.

Bedragen x € 1,-

Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar ervoor	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	348,94	332,60	360,54
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	249,35	253,59	253,59
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	290,49	305,58	305,58
D Eventuele heffingskorting	0,00	0,00	0,00
E Totale woonlasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	888,78	891,77	919,71
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	740,00	776,00	776,00
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	120%	115%	119%

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft een indicatie van risico's van de boekwaarde van de bouwgronden op de totale baten van de gemeente. De boekwaarde van de bouwgronden moet terugverdiend worden via de totale baten. Het betreft de verhouding tussen de boekwaarde van de bouwgronden en de totale baten. > 100% betekent dat de boekwaarde hoger is dan de totale baten in enig jaar. Dit betekent een verhoogd risico voor de gemeente.

Ten opzichte van de jaarstukken 2020 is het geïnvesteerde vermogen in de grondexploitaties toegenomen. Dit komt door het per 31/12/2021 in exploitatie nemen van Wilderszijde. Hierin is feitelijk geen nieuwe geldstroom geïnvesteerd, maar het eind 2020 nog onder gronden en terreinen opgenomen 'geïnvesteerde' vermogen is nu opgenomen als 'bouwgronden in exploitatie'. Deze post is hierdoor toegenomen. Het kengetal werd in 2020 daarnaast incidenteel positief beïnvloed door de bate uit de verkoop van de aandelen Eneco. Het kengetal valt qua signaalwaarde van de Provincie in de categorie 'risicovol'.

Bedragen x € 1.000

Grondexploitatie	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
A Bouwgronden in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	92.627	71.125	105.748
B Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV)	318.092	181.795	190.847
Grondexploitatie ((A+B)/C) x 100%	29%	39%	55%

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Door de Provincie zijn een aantal signaleringswaarden geformuleerd voor de kengetallen. Samengevat ziet het beeld voor Lansingerland er op basis van de jaarrekening 2021 als volgt uit:

	Categorie A: minst risicovol	Categorie B: neutraal	Categorie C: meest risicovol
1. Netto schuldquote			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	> 130%
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
5. Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

Kengetal	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
1. Netto schuldquote			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	13%	37%	21%
b. met correctie doorgeleende gelden	12%	35%	20%
2. Solvabiliteitsratio	55%	56%	55%
3. Grondexploitatie	29%	39%	55%
4. Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
5. Belastingcapaciteit	102%	115%	119%

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Een groot deel van het gemeentelijk vermogen is geïnvesteerd in kapitaalgoederen. Deze kapitaalgoederen zijn van groot belang voor het functioneren van onze gemeente, onder andere op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, verkeer, vervoer en recreatie.

In onderstaande tabel geven we de kerncijfers weer van de belangrijkste kapitaalgoederen conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

				Bedragen x € 1,-
Kapitaalgoederen	Areaal	m2/st		Vervangingswaarde
Groen - algemeen	4.000.000	m2		30.000.000
Groen - bomen	24.000	stuks		
Wegen	3.572.000	m2		195.000.000
Riolering	594	km		475.000.000
Civiele kunstwerken	2.235	stuks		126.000.000
Gebouwen	63	stuks		150.000.000
Totale vervangingswaarde				976.000.000

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen is gebaseerd op door de raad vastgestelde beheerplannen (IBP, GRP, MJOP). In de beheerplannen is opgenomen op welke wijze het onderhoud, zowel regulier als periodiek, plaatsvindt. Voor alle beheerplannen geldt dat het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau minimaal B is. Randvoorwaarde is het waarborgen van de veiligheid en het voorkomen van kapitaalvernietiging. In de centra en stationsgebieden onderhouden we de onderdelen civiel, onkruidbestrijding, zwerfvuil, vegen en maaien op onderhoudsniveau A.

Het Integraal Beheerplan (IBP) Openbare ruimte 2017-2024 zorgt ervoor dat we het beheer zo integraal mogelijk aanpakken. Op deze manier zorgen we voor een zo hoog mogelijke kwaliteit en werken we efficiënt. In onderstaande tabel is een overzicht van de beheerplannen opgenomen.

Omschrijving Beheerplan	Vastgesteld door de raad	Frequentie Actualisatie	Actualisatie	Financiële vertaling in de begroting	Achterstallig onderhoud	Reserves en Voorzieningen
Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2017-2024	27 oktober 2016	4 jaar. In 2018 verwerkten we eenmalig eerder genomen besluiten.	2020	Ja	Nee	Reserve baggeren
Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025	26 november 2020	5 jaar	2020	Ja	Nee	Voorziening Riolerings
Beheerplan Gebouwen 2017-2024	27 oktober 2016		2019	Ja	Nee	Reserve GO Gemeentelijke gebouwen

Groen

De vooraf gestelde doelen voor 2021 zijn behaald. We verrichtten jaarlijks terugkerend onderhoud, voerden inspecties uit en vervingen groen waar dat technisch noodzakelijk was. Daarbij hanteerden we een duurzame aanpak. Voorbeelden daarvan zijn de toepassing van goede standplaatsverbetering en het stimuleren van biodiversiteit door rekening te houden met de beplantingskeuze. We hielden ook rekening met duurzaamheid door invulling te geven aan social return, het toepassen van klimaatbestendige maatregelen en de verbetering van ecologisch maaibeheer.

In 2021 zetten we extra in op klimaatadaptatie, biodiversiteit en participatie. In het door het Rijk vastgestelde Deltaplan Klimaatadaptatie werd gemeenten gevraagd passende maatregelen te nemen. Wij stimuleerden met de publiekscampagne 'Tuin van de Toekomst' om versteende ruimte van particulieren te vergroenen. Bij realisatie van nieuw openbaar groen zijn er specifieke keuzes gemaakt en dragen we als gemeente bij aan een hogere biodiversiteit en houden we rekening met klimaatadaptatie. Ons groenbeheer is zo vormgegeven dat het de biodiversiteit ten goede komt.

Civiele Kunstwerken (water)

We bereikten de doelen voor 2021 en alle werkzaamheden voerden we conform het onderhoudsplan uit.

In 2021 is het vervangen van de brug met monumentale status in de Dominee van Koetsveldstraat (Berkel en Rodenrijs) uitgevoerd. In 2021 werkten we ook aan het vervangen van duikers in het Ruyvensepad (Berkel en Rodenrijs) en in het Huijgensplantsoen (Berkel en Rodenrijs). In 2021 gingen we verder met het onderhoudsniveau gefaseerd te verhogen van C naar B, voor kunstwerken is het onderhoudsniveau B bereikt.

Wegen

We bereikten de doelen voor 2021 en alle werkzaamheden voerden we conform het onderhoudsplan uit.

In 2021 voerden we de projecten Berkels-dijkje (Bergschenhoek) en Molenweg (Berkel en Rodenrijs) uit. Ook werkten we aan meerjarige wijkaanpakken van de Vogelbuurt (Berkel en Rodenrijs) Bloemenbuurt (Berkel en Rodenrijs), Dorp Noord Oost (Bergschenhoek), Schildersbuurt (Bleiswijk). In 2021 gingen we verder met het onderhoudsniveau gefaseerd te verhogen van C naar B, voor wegen is het onderhoudsniveau B bereikt.

Riolering

Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 is het kader voor beheer- en onderhoudsactiviteiten voor het kapitaalgoed Riolerings. Dit plan geeft duidelijkheid over wat we doen om de waarde in stand te houden van leidingen, kolken en gemalen in de openbare ruimte. Zo hebben we ca. 50 kilometer aan riolering gereinigd en geïnspecteerd en hebben we NEN-keuringen uitgevoerd van de gemalenkasten.

Bij de meerjarige integrale wijkaanpakprojecten Vogelbuurt (Berkel en Rodenrijs), Bloemenbuurt (Berkel en Rodenrijs), Dorp Noord-Oost (Bergschenhoek) en Schildersbuurt (Bleiswijk) wordt het bestaande riool volledig vervangen.

In 2021 is er een schaarste ontstaan aan PVC en andere materialen, waardoor herstelmaatregelen zijn uitgesteld totdat deze materialen weer beschikbaar zijn. Hierdoor is de storting in de voorziening hoger dan geraamd.

Gebouwen

De gemeente is juridisch eigenaar van circa 60 vastgoedobjecten. De vastgoedportefeuille bestaat onder andere uit het gemeentehuis, gemeentewerf, afvalbrengstation, sporthallen, maatschappelijke accommodaties, kinderdagopvang, strategische objecten en onderwijsgebouwen. Van deze laatste groep (onderwijsgebouwen) zijn 20 stuks overgedragen aan schoolbesturen voor primair onderwijs. Van 2 onderwijsgebouwen is de gemeente vooralsnog eigenaar en zijn wij in onderhandeling met schoolbesturen over het formeel in gebruik geven of in eigendom overdragen van deze schoolgebouwen.

Wij streven naar maatschappelijk en financieel rendement van ons vastgoed. Uitgangspunt is dat er alleen sprake is van eigendom en/of exploitatie daar waar dat noodzakelijk is voor de uitoefening van een publieke taak. We pakten mogelijkheden om niet essentieel vastgoed van de hand te doen op.

Het beheer en de exploitatie van 17 gebouwen is door de gemeente bij Sportfondsen belegd. Het groot onderhoud voerde de gemeente uit, conform het Beheerplan Gebouwen en het bijbehorende Meerjaren-Onderhoudsprogramma (MJOP). De kosten voor het groot onderhoud werden gedekt door de bestemmingsreserve Gebouwen.

Daar waar sprake is van vervanging bekeken we of er mogelijkheden waren om de producten te verduurzamen. Het verduurzamen van ons vastgoed voerden we uit conform de principes van Trias Energetica: beperk de energievraag, gebruik duurzame energie en gebruik fossiele brandstoffen efficiënt en maken wij onderdeel van het MJOP. Hiermee voorkwamen wij kapitaalvernietiging en pasten op natuurlijke momenten verduurzaming toe.

In 2021 maakten we de panden Emmastraat 30 (de Peuterhoek) en de Götzenhainsingel 12 (The Hangout) in Bleiswijk geheel gasloos. We troffen ook voorbereidingen om andere panden gasloos te maken, dit bleek meer tijd te kosten door het aanvragen van de benodigde vergunningen en de noodzakelijke verzwaring van de bestaande elektra-aansluiting door Stedin. Voor het verduurzamen van het zwembad de Windas schakelden we een extern adviesbureau in voor onderzoek en advies. Voor 3 andere panden vroegen wij de vergunning voor het plaatsen van de warmtepompen aan. We voorzagen een danszaal in sporthal de Sterrenhal (Berkel en Rodenrijs) en een yoga-zaal in het Berghonk (Bergschenhoek) van infrarood verwarming. Aanvullend hebben we 3 panden voorzien van spouwmuurisolatie en brachten 296 zonnepanelen aan. Dit brengt het totaal aantal zonnepanelen op gemeentelijke panden op 1.411 stuks.

Een aantal werkzaamheden stelden wij uit om investeringen af te kunnen stemmen op het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, er is geen sprake van een structurele onderhoudsachterstand.

Paragraaf Financiering en treasury

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie (treasury). Hoofddoel van deze functie is dat er tijdig voldoende geld aanwezig is om aan alle financiële verplichtingen te voldoen.

Met betrekking tot treasury is wet- en regelgeving van toepassing die zowel extern als intern van aard is.

De belangrijkste externe wet- en regelgeving omvat:

- Wet Financiering Decentrale Overheden (FiDo)
- Regeling Uitzetting Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo)
- Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof)
- Regeling Schatkistbankieren
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- Gemeentewet (toezichthoudende rol Provincie)
- Financiële-verhoudingswet (toezichthoudende rol Provincie)

De belangrijkste interne regelgeving omvat:

- Treasurystatuut 2020
- Financiële Verordening Gemeente Lansingerland 2017

Treasurybeleid

De gemeente onderscheidt een drietal subdoelstellingen van de treasuryfunctie:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals met name renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's.
3. Het streven, binnen de kaders van wet- en regelgeving en binnen de bepalingen van het Treasurystatuut, naar een optimale financieringsstructuur en beheersing van de daarmee gemoeide kosten.

Om deze doelstellingen te realiseren richt de treasuryfunctie zich op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de huidige en toekomstige financiële inkomende en uitgaande geldstromen, financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Binnen de wettelijke kaders is het doel om tegen zo laag mogelijke kosten te financieren.

Daarbij is het van belang om de financiële inkomende en uitgaande geldstromen adequaat te administreren en betrouwbare prognoses te hebben van toekomstige geldstromen. Onze liquiditeitsprognoses worden in beginsel op weekbasis geactualiseerd.

Risicobeheer

Bij het risicobeheer staat het risicoprofiel van de gemeente ten aanzien van treasury centraal. De risico's vallen in de volgende soorten uiteen:

- Renterisico's op vaste en vlottende schuld (opgenomen geld);
- Kredietrisico's;
- Liquiditeitsrisico's.

Het renterisico treedt op bij het aantrekken van nieuw geld. Wij beperken deze risico's doordat wij dagelijks de renteontwikkeling monitoren. Met behulp van een in beginsel wekelijks geactualiseerde liquiditeitsprognose wordt de geldbehoefte gevolgd en tijdig afgedekt. Het risico dat op enig moment geen geld beschikbaar zou zijn, is volgens onze geldverstrekkers voor gemeenten verwaarloosbaar.

Renterisico's op vaste en vlottende schuld (opgenomen geld)

Om een grens te stellen aan korte financiering (rentetypische looptijd tot één jaar) is in de Wet FiDo de kasgeldlimiet opgenomen. Het doel van de kasgeldlimiet is het voorkomen dat fluctuaties in korte rente (schulden minder dan 1 jaar) direct een grote impact hebben op de rentelasten in het exploitatiejaar. De kasgeldlimiet voor gemeenten bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Deze wordt gedefinieerd als alle lasten op de begroting vóór verdeling van de reserves. De hoogte van de kasgeldlimiet is voor 2020 berekend op €16,9 miljoen. In 2021 is de kasgeldlimiet niet overschreden. In onderstaande tabel staat het kasgeldlimiet 2021 uitgesplitst per kwartaal.

Renterisiconorm

In het kader van de wet FiDo wordt jaarlijks de renterisiconorm vastgesteld. Het doel van het beheersen van de renterisiconorm is spreiding in de aflossing en / of renteherziening in de leningenportefeuille waardoor mogelijke renterisico's worden beperkt. Door deze spreiding wordt voorkomen dat op een bepaald moment veel leningen op hetzelfde moment moeten worden afgelost of de rente herzien wordt waardoor sterk afwijkende markttrentes grote gevolgen hebben op de begrotingssaldi.

De renterisiconorm is wettelijk bepaald op 20% van de op 1 januari bestaande omvang van het begrotingstotaal. De hoogte van de renterisiconorm bedraagt voor 2021: € 39,7 miljoen. De aflossingen op vaste leningen bedroegen in 2021 € 16,2 miljoen en bleef daarmee binnen de renterisiconorm.

Kredietrisico's

Het kredietrisico is het risico op een waardedaling van een uitstaande vordering ten gevolge van het niet (tijdig) kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit. De gemeente Lansingerland kent garantieleningen, garantstellingen en waarborgen.

Garantieleningen

De gemeente Lansingerland heeft enkele garantieleningen lopen die in de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw zijn verstrekt aan de woningcorporatie 3B Wonen. Het betreffen leningen waarbij de aflossingen en de rentebetalingen één op één worden doorgezet naar de corporatie en wij als garantsteller fungeren. Ultimo 2021 bedragen deze leningen in totaal € 0,9 miljoen. Het betreffen annuïtaire leningen en deze zijn contractueel geheel afgelost in 2030.

Garantstellingen en borgstellingen

De gemeente heeft aan verschillende partijen garantstellingen en waarborgen afgegeven. Een nadere toelichting hierop staat verderop in deze paragraaf.

Liquiditeitsrisico's

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een gemeente over onvoldoende middelen beschikt om aan onze directe verplichtingen te voldoen. In onze liquiditeitsprognose wordt onze geldbehoefte gevolgd en tijdig afgedekt. Gezien de kredietwaardigheid van de overheden is, volgens onze geldverstrekkers, het risico verwaarloosbaar dat op enig moment geen geld beschikbaar zou zijn. Dit risico heeft zich in 2021 niet voorgedaan.

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Kasgeldlimiet 2021	Q1	Q2	Q3	Q4
Vlottende schuld	-	-	-	-
Vlottende middelen	119.187	113.200	122.489	113.510
Netto vlottende schuld	-119.187	-113.200	-122.489	-113.510
Toegestane kasgeldlimiet	16.878	16.878	16.878	16.878
Ruimte (+) of overschrijding (-)	136.065	130.078	139.367	130.388

Renteschema

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV is een renteschema opgenomen. Met dit schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Het schema voor Lansingerland is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Schema rentetoerekening 2021	
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.448
De externe rentebaten	-79
Saldo externe rentelasten en rentebaten	3.369
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-1.217
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-1.217
Saldo door te rekenen externe rente	2.152
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen (die gewaardeerd zijn op contante waarde)	0
Totaal rentetoerekening intern	0
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (renteomslag)	2.152
Boekwaarde vaste activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari 2021	212.257
Berekende omslagrentepercentage	1,01%
Gekozen renteomslagpercentage (mag 0,5% afwijken van berekend)	0,75%
De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	1.592
Renteresultaat op het taakveld treasury	-560

Rentelasten

De rentelasten voor 2021 bedragen € 3,4 miljoen voor alle langlopende en kortlopende leningen. De rentelasten met betrekking tot de leningen van de woningcorporatie ad € 0,1 miljoen worden weer geheel doorbelast aan deze woningcorporatie.

Rente bouwgrond in exploitatie (BIE)

In 2021 is € 1,2 miljoen rentelasten toegerekend aan de bouwgrond in exploitatie (BIE). Deze toerekeningsmethodiek is dwingend voorgeschreven.

Renteomslagpercentage

Voor 2021 bedraagt het renteomslagpercentage 1,01%. Op basis van dit renteomslagpercentage zijn de rentelasten toegerekend aan de verschillende taakvelden. Dit wijkt af van het berekende percentage bij de begroting, dat gesteld was op 0,75%. Gezien de afwijking kleiner is dan 0,5% dan het berekende percentage en minder dan 25% afwijkt van het begrote bedrag aan toe te rekenen rente hebben wij ervoor gekozen de rente niet te herrekenen.

Financieringsbehoefte

De gemeente voert activiteiten uit die meerjarig worden gefinancierd. Dit zijn de investeringen van de gemeente, zoals die blijken uit de staat van activa en de investeringen die zijn en worden gedaan in de grondexploitatie. Bij deze laatste worden eerst de kosten (zoals aankoop, bouw- en woonrijp maken) gemaakt, en later worden deze in beginsel terugverdiend door grondverkoop. Afhankelijk van de looptijd van een grondexploitatie liggen de gelden over een lange periode vast en is financiering nodig. Ter financiering kunnen ook leningen worden aangetrokken.

Leningenportefeuille

Per 1 januari 2021 bedraagt de huidige leningenportefeuille voor Lansingerland € 156,3 miljoen, waarvoor een gemiddeld gewogen aan de banken te betalen rentepercentage geldt van 2,21%. Gebaseerd op de afgesloten leningsovereenkomsten dienen komende jaren de volgende aflossingen (rente en aflossing van bestaande leningen) plaats te vinden (exclusief bedragen voor herfinanciering):

2022 € 19,3 miljoen

2023 € 70,7 miljoen

2024 € 13,2 miljoen

In totaal betreft de aflossing over de jaren 2022-2024 € 103,2 miljoen. In 2023 wordt een lening van de BNG ad € 50,0 miljoen in één keer afgelost. Door de instroom van de Eneco-gelden en de verwachte positieve liquiditeitsbijdrage vanuit de GREX, is de verwachting dat er op basis van onze liquiditeitspositie in de periode 2022-2024 geen herfinanciering nodig is.

Garantstellingen en borgstellingen

De gemeente heeft aan verschillende partijen garantstellingen en waarborgen afgegeven.

Er zijn achtervangovereenkomsten afgesloten met de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Deze borgstellingen hebben betrekking op het aantrekken van vaste langlopende leningen door woningstichtingen voor (her)financiering van al bestaande gewaarborgde geldleningen. In 2021 is de achtervangovereenkomst met het WSW herzien.

Aan particulieren zijn gemeentegaranties afgegeven onder de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Deze stichting is in 1995 verzelfstandigd onder de naam Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Er komen geen gemeentegaranties meer bij en het totale bedrag aan gewaarborgde geldleningen neemt af met de door particulieren gedane aflossingen.

Voor de WSW en SWS en de particuliere hypotheekleningen is het gemeentelijk aandeel beperkt tot 50%.

De garantie inzake de hypotheekleningen van personeel betreffen een tweetal hypotheekleningen afgesloten bij het Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel (HvO). Er worden geen nieuwe hypotheekgaranties voor overheidspersoneel meer afgegeven.

Per 31 december 2021 bedraagt het totaal van gewaarborgde geldleningen € 243,4 miljoen.

Bedragen x € 1.000

Waarborgsommen en garantieleningen	Primaire zekerheid	Secundaire zekerheid	Tertiaire zekerheid	Oorspronkelijk bedrag	Restant 31-12-2020	Restant 31-12-2021
Garantiefonds WSW	Woningbouwvereniging	WSW	Gemeente (50%)	204.312	193.530	188.529
Garantiefonds SWS	Sportvereniging	SWS	Gemeente (50%)	243	121	104
Hypotheekleningen particulieren	Particulier	WEW	Gemeente (50%)	1.516	1.088	1.047
Hypotheekleningen personeel	Personeel	Gemeente (100%)	-	225	225	225
Onderwijsinstellingen	Instelling	Gemeente (100%)	-	53.439	43.745	42.118
Overige instellingen	Instelling	Gemeente (100%)	-	1.605	1.129	1.045
Totaal				261.340	239.838	233.068

Kasstroomoverzicht

Onderstaand overzicht geeft het kasstroomoverzicht weer volgens de directe methode:

Bedragen x € 1.000

Kasstroomoverzicht (directe methode)	2021
Ontvangsten van afnemers	115.081
Betalingen aan leveranciers en werknemers	113.585
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:	
Ontvangen interest	79
Ontvangen dividend	908
Betaalde interest	3.512
Kasstroom uit operationele activiteiten	-1.030
Investeringsactiviteiten:	
Investeringsactiviteiten	49.587
Verkoop	44.673
Kasstroom uit grondexploitatie	-4.914
Financieringsactiviteiten:	
Investeringsactiviteiten in immateriële vaste activa	1.688
Desinvesteringen in immateriële vaste activa	3.717
Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa	22.532
Desinvesteringen in materiële vaste activa	32.980
Investeringsactiviteiten in financiële vaste activa	13.358
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0
Desinvestering aandelen Eneco	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-882
Financieringsactiviteiten:	
Ontvangen aflossingen op verstrekte geldleningen	2.103
Opgenomen geldleningen - langlopende schulden	0
Aflossing geldleningen - langlopende schulden	18.272
Opgenomen geldleningen - kortlopende schulden	0
Aflossing geldleningen - kortlopende schulden	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-16.169
Netto kasstroom boekjaar	-22.995
Beginstand liquide middelen	126.374
Eindstand liquide middelen	103.378
Mutatie liquide middelen inclusief vorderings 's-Rijks Schatkist	-22.995

EMU saldo

1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan of onttrekking uit reserves	142.657
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	-7.590
3. Bruto toevoegingen aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	-1.020
4. Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-17.392
5. Bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen in relatie tot de onder 4. genoemde investeringen	1.586
6. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	4
7. Aankoop van grond en uitgaven aan bouwrijp en woonrijp maken	0
8. Baten bouwgrondexploitatie	-271
9. Betalingen ten laste van voorzieningen	-1.778
10. Kosten transacties met derden, ten laste van de reserves	0
Berekend emu saldo	116.196
11. Verkoop van deelnemingen en aandelen:	
11a. Gaat u effecten verkopen?	nee
11b. Indien ja: wat is de verwachte boekwinst?	n.v.t.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft volgens het BBV inzicht in de beleidsvoornemens op het gebied van de bedrijfsvoering. De term 'bedrijfsvoering' verwijst naar de ondersteunende processen om ambities te realiseren.

Ondanks de verschillende aspecten binnen de bedrijfsvoering, is er een gezamenlijk doel: proactief werken, aantoonbaar en zichtbaar betrokken zijn bij de ontwikkelingen in Lansingerland en adviseren op basis van integrale afwegingen.

Per bedrijfsvoeringsonderdeel geven we inzicht in de ontwikkelingen die in 2021 zijn uitgevoerd.

Personeel en Organisatie

We bevinden ons in een transitie in de richting van een toekomstbestendige en wendbare organisatie, met de benodigde professionalisering en rolvastheid, zowel in de organisatie als tussen organisatie en bestuur. De aanpassingen in de topstructuur, domeinstructuur en functie indeling en -waardering zijn hier onderdeel van geweest. Deze ingezette stevige organisatieontwikkeling - om een toekomstbestendige organisatie te zijn en te blijven - is in 2021, onder begeleiding van de bureaus Haagse beek en LCT voor respectievelijk teaminrichting & functiewaardering en teamontwikkeling (soft skills), voortgezet en nagenoeg afgerond. De ontwikkeling van de organisatie stopt hier uiteraard niet. Ontwikkeling is tenslotte een continu proces en om onze dienstverlening richting burgers en ondernemers te kunnen blijven leveren, blijft de organisatie zich doorontwikkelen.

Ook in 2021 is de vitaliteit en inzetbaarheid van medewerkers een belangrijk onderwerp van gesprek geweest. Er is steeds aandacht geweest voor de mentale en fysieke gezondheid van medewerkers. Het blijft extra belangrijk om iedereen betrokken te houden en de verbinding met elkaar en tussen de teams te versterken.

Het ziekteverzuim was in 2021 5,05%. Dit is een daling t.o.v. 2020 (5,9% en 2019 5,3%), mogelijk als gevolg van mutaties in het personeelsbestand en door het werken op afstand minder mensen zich ziekmelden.

Door de verder toegenomen krapte op de arbeidsmarkt hebben we te maken met flinke concurrentie en moeten we alle zeilen bijzetten om 'aantrekkelijk' te zijn en blijven als werkgever. Het grote aantal niet vervulde vacatures maakt onze organisatie kwetsbaar. Met de inzet van een moderne arbeidsmarktcampagne die aan het begin van het 2e kwartaal 2022 gelanceerd zal worden en extra inzet op recruitment wordt alles in het werk gesteld om nieuwe medewerkers - ervaren, maar ook jong professionals - te interesseren voor het werken bij de gemeente Lansingerland. Vanzelfsprekend hoort hier ook aandacht voor het blijven boeien van de al aanwezige medewerkers bij. Zo is het Management Development traject voortgezet. En verlegt de focus zich naar aanpassing van houding en gedrag, sturing op realisatie van opgaven en ruimte voor (talent)ontwikkeling.

In 2021 is er natuurlijk ook ingezet op het professionaliseren van het team O&HRM en de dienstverlening o.a. door een verdere verbetering en digitalisering van P&O werkprocessen en met de intensivering van medewerkers- en management selfservice (e-HRM). Hiervoor is een Europese aanbesteding succesvol afgerond. Verder wordt vanaf 1 maart 2021 gebruik gemaakt van één leverancier, zijnde een inhuurdesk, middels een inhouse constructie. Dit houdt in dat de werkzaamheden van de dienstverlener worden uitgevoerd op de werklocatie van Gemeente Lansingerland. Uiteraard alleen wanneer dat gezien de Corona-maatregelen verantwoordelijk is.

De uitvoering van de Wet banenafpraak in de gemeentelijke organisatie is de afgelopen 2 jaar helaas gestagneerd. Als gevolg van de coronamaatregelen werkten we verplicht thuis wat het zeer lastig maakte om een goede basis te kunnen bieden voor mensen uit de doelgroep van de Wet banenafpraak. Op dit moment hebben we 6,6 banen ingevuld van de 14 die we graag in 2024 gerealiseerd willen hebben. Met het einde van de coronamaatregelen in zicht zijn inmiddels acties in gang gezet om in 2022 meer banen te kunnen invullen.

Financiën en Planning & Control

Voor wat betreft de financiën is 2021 een roerig jaar geweest. Diverse ontwikkelingen volgden elkaar snel op, deels te danken aan wisselende berichtgeving vanuit het Rijk. In het voorjaar van 2021 ontstond het inzicht dat gemeenten rekening moesten gaan houden met financieel zwaar weer. Toen zijn we in Lansingerland een intensief traject gestart van het in kaart brengen van mogelijke ombuigingen om op die manier weerbaar te zijn voor komende financiële problematiek. Aan de hand van het document 'Totaaloverzicht begrotingsknoppen' (T21.02747) hebben we in meerdere beeldvormende avonden raadsleden meegenomen in die aanpak. Op die manier is invulling geven aan de motie 'M2020-017 Proces bezuinigingsscenario's 2021 starten voor de kadernota'. Na de Kadernota 2022 die de raad voor het zomerreces heeft behandeld, deden zich verschillende nieuwe (en onverwachte) inzichten voor, onder meer door de berichtgeving vanuit het Rijk en provincie over de compenserende budgetten voor de toegenomen kosten in de Jeugdzorg. Dat heeft ertoe geleid dat het financiële meerjarenbeeld in de Begroting 2022-2025 ten opzichte van dat in de Kadernota 2022 aanzienlijk kon worden bijgesteld. Bij de begrotingsbehandeling oordeelde de raad vervolgens dat voorgenomen ombuigingen (zowel aan de lasten- als aan de batenkant) niet in volle omvang nodig werden geacht. Voor het einde van het jaar heeft de raad de 1e Begrotingswijziging 2022 vastgesteld waarin de door ons noodzakelijk geachte intensiveringen waren opgenomen. Ook zijn daarin de (positief) gewijzigde ramingen van de algemene uitkering Gemeentefonds verwerkt, zoals toegelicht in de Septemercirculaire 2021. Het is opmerkelijk en zeker niet gebruikelijk dat een septemercirculaire dergelijke grote financiële aanpassingen laat zien: in de regel gebruikt het Rijk daarvoor de meicirculaire. Dat betekent nog eens te meer dat gemeenten zeer afhankelijk zijn van de informatieverstrekking vanuit het Rijk. Dergelijke forse aanpassingen van het financiële beeld zijn derhalve niet te scharen onder de uitspraak dat wij als gemeente 'niet-in-control' waren.

Audit en AO/IC

In de huidige organisatie is een nadrukkelijke scheiding aangebracht tussen de beslissende, financieel beleid makende en beheersende rol en de toetsende en controlerende rol. De eerste rol is belegd bij de vak afdelingen en de afdeling Financiën. Binnen gemeentelijke organisaties zien we een toenemende behoefte aan deze onafhankelijke rol en positie. Zo eist de nieuwe AVG (intern) onafhankelijk toezicht op het systeem van privacy borging in de organisatie en is deze onafhankelijke rol ook nodig in het kader van ENSIA. Door de toetsende en controlerende rol bij Concernstaf te belegen is de organisatie in staat om onafhankelijk controle en advisering op gebieden als interne controle, privacy en informatiebeveiliging uit te voeren. Deze toetsende en controlerende rol bevat een continue deel in de vorm van de toetsing van alle collegevoorstellen, directievoorstellen en een cyclus van 'in control'/management gesprekken op het niveau van teammanagers, directie en college. In 2021 hebben wij daarnaast het volgende gedaan:

- De interne controle is een nuttig instrument voor het in control zijn van onze organisatie en het doel is het vaststellen van de juistheid, volledigheid en de rechtmatigheid van de in de financiële administratie verantwoorde opbrengsten en uitgaven. Ter voorbereiding op de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording stelde het college een intern controleplan voor de interne controle 2021 vast en bood dit plan ter kennis name aan de BAC (en de accountant) aan. Hiermee bieden we een gestructureerde basis onder de toekomstige rechtmatigheidsverantwoording.
- In het controleplan prioriteerden we de financiële processen en maakten een planning voor de controles. We hebben de uitkomsten van de interne controle geanalyseerd en hebben acties ondernomen daar waar nodig. Zoals elk jaar had de naleving van de aanbestedingsregels daarbij onze extra aandacht.
- Gezien de omvang van de lasten in het sociale domein (circa 30% van de gemeentebegroting) en de aard van de uitgaven stelden we voor het sociaal domein een specifiek intern controleplan op (dat wel integraal onderdeel vormt van het intern controleplan dat het college vast stelde). Om goed zicht te houden op de rechtmatigheid van de uitgaven in het sociaal domein controleren we het sociaal domein uitgebreider dan op basis van de eisen van de accountant voor de jaarrekening 2021 nodig zou zijn. De uitkomsten rapporteren we in een afsluitende rapportage aan het college.

- In 2021 voerden we de ENSIA-audit uit. De audit is tijdig uitgevoerd en vastgelegd in de ENSIA-tool van het Ministerie. De tool is de basis voor de verantwoording over informatiebeveiliging die het college, gelijktijdig met de jaarstukken, aflegt aan de raad. Voor de inhoudelijke uitkomsten van de ENSIA-audit verwijzen wij naar het onderdeel Informatieveiligheid en privacy. Voor 2021 stonden geen specifieke doelmatigheidsonderzoeken gepland. In aanloop naar de Kadernota 2021 voerden we een benchmark/analyse uit van de lasten en lasten in de begroting 2021 ten opzichte van vergelijkbare gemeenten en ten opzichte van de middelen die we voor taken krijgen via de algemene uitkering. We maakten hierbij gebruik van 'open-data' via het CBS. De uitkomsten presenteerden we aan de Raad. De Raad betrok de uitkomsten bij het besluitvormingsproces rondom de Kadernota 2022.

Informatievoorziening en Automatisering

Ook in 2021 is er veel thuis gewerkt. In combinatie met ontwikkelingen op dit vlak heeft dit impact gehad op de werkzaamheden, beheerlast en werkdruk van het team dat belast is met informatievoorziening en automatisering.

Op gebied van techniek en infrastructuur hebben we te maken gehad met een aantal verstoringen. Deze verstoringen zijn verholpen en er zijn zogenaamde health checks uitgevoerd. De hier uit voortgekomen verbeteracties zijn uitgevoerd om de kans op toekomstige verstoringen te verkleinen. Verder is het beheer van onder andere de back-up bij gespecialiseerde partijen ondergebracht. Als laatste is apparatuur besteld om capaciteitsproblemen te voorkomen. Dit kent vanwege schaarste in de markt een grote doorlooptijd. Extra capaciteit wordt hierom pas in 2022 gerealiseerd.

Het is mogelijk gemaakt om aanvullende thuiswerkvoorzieningen te bestellen voor medewerkers. Daarnaast wordt achter de schermen gewerkt aan het verbeteren van mogelijkheden op gebied online samenwerken en hybride werken, zoals het implementeren van een proeftuin op gebied van hybride vergaderen. Deze ontwikkelingen bieden veel nieuwe mogelijkheden en hebben grote technische impact.

Op gebied van informatievoorziening en datagedreven werken hebben we stappen gezet die aansluiten bij de vastgestelde visie op informatievoorziening en ICT. Managementinformatie is verbeterd en binnen de organisatie is een informatievoorzieningsproject gestart om meer grip te krijgen op het sociaal domein. Hier leveren we een belangrijke bijdrage aan.

Op gebied van geo informatie is gewerkt aan het wegwerken van achterstanden en het verhogen van kwaliteit van gegevens in basisregistraties. Dit is een proces dat in 2022 vervolgd wordt. Werkprocessen en afspraken zijn geactualiseerd om hieraan bij te dragen. Voorbereidingen zijn getroffen om technisch tijdig aan te sluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Op gebied van documentaire informatievoorziening is ingezet op het wegwerken van achterstanden. Op basis van de archiefinspectie zijn verbeteracties geïnitieerd. Zo is er een nieuwe archiefverordening opgesteld en is er een project gestart om een deel van het archief op te schonen.

Op gebied van informatieveiligheid zijn aanvullende maatregelen geïmplementeerd. Procedures rondom het afhandelen en communiceren over grote verstoringen zijn geactualiseerd en geprofessionaliseerd.

Ten slotte is er gestart met de organisatieontwikkeling die zorgt voor een nog betrouwbaardere en toekomstbestendige dienstverlening rondom informatievoorziening en automatisering. Deze ontwikkeling zal in 2022 verder worden voortgezet conform het besluit in de eerste begrotingswijziging van 2022.

Juridische zaken

In 2021 is het belangrijkste deel van het Haagse Beek traject afgerond. Er is een visie op de toekomst van de centrale juridische functie opgesteld. De ingezette ontwikkeling van het team zal ook in 2022 voortvarend worden voortgezet aan de hand van visie en de uitgevoerde Quik Scan juridische kwaliteitszorg.

Op het gebied van privacy is er opnieuw veel aandacht geweest voor bewustwording in onze organisatie en is er een jaarplan 2022-2023 vastgesteld waarin acties zijn opgenomen met als doel dat onze organisatie kan voldoen aan de eisen die de AVG stelt.

De stijging die in 2020 waarneembaar was in het aantal klachten, heeft zich ook in 2021 doorgezet. Ook is een stijging in het aantal aansprakelijkstellingen, bezwaren en wobverzoeken duidelijk te zien. Opvallend daarbij te noemen zijn de bezwaarschriften gericht tegen de TOZO besluiten als gevolg van de corona maatregelen. De processen aansprakelijkstelling door derden, aansprakelijkstellingen door gemeente en bezwaren zijn verbeterd en geïmplementeerd in het zaakstelsel.

Dienstverlening

In het tweede jaar van de coronacrisis heeft het team Service & Contact de dienstverlening wederom uitstekend neergezet. Binnen alle geldende maatregelen garandeerde de gemeente een goede dienstverlening zonder wachttijden aan de balie of de receptie en zeer korte wachttijden aan de telefoon. We zorgden er voor dat inwoners veel zelf kunnen regelen: de digitale dienstverlening is volop in ontwikkeling en veel producten kunnen 24 uur per dag, 7 dagen in de week vanaf elk gewenst apparaat en vanaf elke locatie worden aangevraagd. Voor hen die persoonlijk contact nodig hadden, bleef het gemeentehuis open. In elke situatie en met alle maatregelen zorgden we voor een persoonlijke ontvangst en hulp aan de balie. We boden in alle situaties een luisterend oor aan die inwoners en ondernemers die ons, om welke reden dan ook, nodig hadden.

Inkoop

Op het gebied van inkoop is ingezet aan het blijven voldoen aan de rechtmatigheidseisen, inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijs-kwaliteit verhouding en het optimaal functioneren van de inkoopfunctie in de organisatie. In 2021 is de professionaliseringsslag een minder grote geweest dan wij voor ogen hadden door structurele onderbezetting in het team.

In 2021 zijn de punten uit de evaluatie van het decentrale inkoopmodel verwerkt in het Haagse Beek traject en hebben we kennisgemaakt met het (deels) nieuwe bestuur van Ondernemend Lansingerland.

Communicatie

Communicatie

Team Communicatie ondersteunt het college van B&W bij haar communicatie naar 'buiten'. De resultaten op beleidsvelden staan elders in deze jaarrekening genoemd. Ook draagt het team eraan bij om de organisatie communicatiever te maken en adviseert zij de organisatie, teams en medewerkers op allerlei communicatieve vlakken. Van folder tot webinar. Van strategisch plan tot fotografie. Van content voor socials tot aan het bedankbriefje voor een inwoner.

De betrokkenheid van inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen bij het maken van beleid, het nemen van besluiten of bij de uitvoering van projecten of werkzaamheden is belangrijk. Duidelijke informatie, een heldere rolbeschrijving en gezamenlijke uitgangspunten scheelt vragen bij mensen. Daarnaast is participatie een speerpunt van onze raad en college van B&W.

Begrijpelijk taal en beeldgebruik

Het college blijft een groot voorstander van tijdige, transparante en duidelijke communicatie. Waarbij begrijpelijk taal- en beeldgebruik een vereiste is. Dat deden we bij coronacommunicatie bijvoorbeeld via video's. Maar ook infographics (plaatjes met korte uitleg) dragen bij aan het verduidelijken van bijvoorbeeld de gemeentelijke begroting. Mooie, duidelijke en herkenbare beelden zorgen voor een aantrekkelijk beeld bij de gemeentelijke berichtgeving en de positionering van Lansingerland. In 2021 is hier een begin mee gemaakt, en het wordt verder doorgepakt in 2022.

Corona

Ook in 2021 had corona grote impact op onze samenleving, de organisatie en haar medewerkers. Team communicatie draagt bij aan de communicatie over coronamaatregelen, verwijzing naar de juiste websites en regelingen voor bijvoorbeeld ondernemers, en interne communicatie. Communicatie over corona deed de gemeente niet alleen. Via een regionale samenwerking met Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) werd de informatie van de Rijksoverheid en VRR centraal beschikbaar gesteld en gedeeld. Dit gaat in 2022 door.

Antwoord op vragen

Daarnaast monitort team communicatie wat er in de samenleving leeft, speelt en gebeurt. Actieve terugkoppeling van vragen naar beleidsvelden of collega's zorgt dat mensen antwoord krijgen op hun vragen. Het webcare team (contentredactie) geeft ook direct antwoord aan vraagstellers via de diverse kanalen (multi-channel). Op deze manier houdt de gemeente betrokkenheid bij haar inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen. Niet alleen in 2021.

In december 2021 startte de communicatie over de tijdelijke noodopvang. Waarbij ook ruimte was voor emoties en sentiment. Alle informatie wordt gedeeld via de website, nieuwsuitzending, nieuwsbrief, callcenter en socials. Communicatie over noodopvang loopt door in 2022.

Informatieveiligheid en Privacy

De inwerkingtreding van de AVG, het rekenkameronderzoek, de diverse audits op informatiebeveiliging en onze ervaringen maken continu duidelijk dat informatiebeveiliging en privacy aandacht blijven vragen, zo ook in 2021. Voor beide onderdelen stelden we een jaarplan op, dat we uitvoerden in 2021. Mede als gevolg van Corona/lockdowns/verplicht thuiswerken etc. konden helaas niet alle activiteiten worden uitgevoerd of afgerond. Zo liepen een aantal DPIA's (Data Protection Impact Assessment) vertraging op, is de actualisatie van het verwerkingsregister nog niet afgerond en konden de geplande pentesten niet doorgaan.

Voor informatiebeveiliging lag daarbij de focus op beleidsmatige taken, waaronder het actualiseren van het beleid. Hierin verwerkten we de omslag van de BIG-maatregelen (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten) naar de BIO-maatregelen (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Het college stelde in 2020 het geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid en privacy beleid vast en vanaf 2021 werken we volgens dit beleid.

Via o.a. de VNG/IBD hebben we toegang tot actuele informatie rondom informatiebeveiligingsvraagstukken en zijn we in staat om ons beleid en processen aan te passen aan de actualiteit. Zo werden we eind 2021, net als de rest van de wereld, geconfronteerd met de effecten van het log4j beveiligingslek. Naar aanleiding van dit lek is gestructureerd geanalyseerd welke applicaties in Lansingerland hier kwetsbaar voor zijn, welke risico's dit met zich meebrengt en welke maatregelen we hiervoor kunnen nemen om deze risico's te beheersen. Op grond van die analyse zijn diverse applicaties (tijdelijk) uitgeschakeld. Dit had en heeft wel gevolgen voor diverse bedrijfsprocessen. Hierover informeerde het college de gemeenteraad begin 2022. Inmiddels lijkt de storm op dit vlak te zijn gaan liggen en zijn diverse applicaties weer ingeschakeld.

Het succes van informatiebeveiliging en privacy borgen staat of valt met mensen. Om deze reden was continue bewustwording van medewerkers ook in 2021 weer een speerpunt. Zo hielden we presentaties voor nieuwe collega's, werden berichten geplaatst op @Work over actuele informatiebeveiligingsvraagstukken en is informatiebeveiliging en privacy ook periodiek onderwerp van gesprek in college, directie en MT overleggen. Deze bewustwording wordt in samenhang met privacy opgepakt gezien het feit dat houding en gedrag van mensen bepalend is.

In 2021 voerden we voor diverse processen Privacy Impact Assessments (PIA's) uit (Wmo, jeugd en veiligheid). Het opstellen van deze PIA's leidt vervolgens tot organisatorische en technische maatregelen die we treffen om persoonsgegevens voldoende te beschermen. Naast deze 'thema' PIA's is er ook doorlopend aandacht voor het waarborgen van de privacy bij de implementatie van nieuwe systemen en gegevensverwerkingen. Waar nodig voeren we een PIA uit. Jaarlijks legt het college apart verantwoording af over de informatieveiligheid via ENSIA. De ENSIA-verantwoording 2020 van het college aan de Raad en de externe partijen (Rijk, BKWI) is afgerond in voorjaar 2021 en de verantwoordingen zijn met het college gedeeld.

De FG bracht over het jaar 2021 een toezichtsverslag uit. Conclusie van dit verslag is dat de gemeente nog flinke stappen moet zetten op het gebied van privacy. Zowel in het actueel zijn van overkoepelend beleid en maatregelen (denk aan het verwerkingsregister) als in het nemen van maatregelen in de diverse teams en processen in de organisatie. Zeker in een organisatie als een gemeente, waar veel privacy gevoelige informatie wordt verwerkt, is het belangrijk deze verwerkingen beheerst te laten plaatsvinden. Om dit te kunnen doen zijn wel capaciteit en middelen nodig. De FG vraagt daar aandacht voor en adviseert hiertoe een 'verbeterplan' op te stellen inclusief mijlpalen en voldoende middelen om dit plan ook uit te voeren.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Van een financieel belang is sprake indien de gemeente risico loopt met aan deze partijen beschikbaar gestelde middelen of als de gemeente aangesproken kan worden als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Van bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, vanwege vertegenwoordiging in het bestuur of vanwege het hebben van stemrecht.

De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Als gemeente kunnen wij door toenemende uitbreiding en complexiteit niet al onze taken meer zelfstandig uitvoeren. Samenwerking met andere partners, waaronder andere overheden, kan dan een oplossing bieden. De 'Nota verbonden partijen 2016 - 2020' (corsanummer T16.02321) geeft inzicht in het (wettelijk) kader en geeft het afwegingskader een handvat voor het toe- en uittreden bij verbonden partijen. De nota en bijbehorend addendum (T17.01105) gaan ook in op de vertegenwoordiging in verbonden partijen. Daarnaast besteedt de nota aandacht aan de spelregels voor governance en het uitvoeren van risicomanagement met de bestaande (wettelijke) instrumenten van informatievoorziening en aanvullende mogelijkheden om bij te dragen aan de kaderstellende, toezichhoudende en controlerende rol van de raad. Belangrijk hierbij is dat de raad middels een zienswijze hun reactie kunnen geven op de begrotingen van de verbonden partijen. De begrotingswijzigingen die worden aangedragen door de verbonden partijen worden niet middels een zienswijze aan de raad voorgelegd.

Overzicht

In onderstaand overzicht staat de meest essentiële financiële informatie van de verbonden partijen. In de latere tabellen staat per verbonden partij de informatie die op grond van artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht is inclusief bij welk programma uit de begroting het hoort en op welke wijze de verbonden partij bijdraagt aan de realisatie van de doelstelling van het programma. Daarnaast schrijft artikel 15 BBV voor dat de lijst van verbonden partijen, wordt onderverdeeld in:

1. gemeenschappelijke regelingen;
2. vennootschappen en coöperaties;
3. stichtingen en verenigingen
4. overige verbonden partijen.

in de navolgende tabellen nemen wij de verplichte informatie op per verbonden partij, zoals gesteld in het BBV.

Gemeenschappelijke regelingen	Gemeenschappelijke regelingen	Programma	Begroot 2021	Realisatie 2021
Bedrijvenschap Hoefweg	Bedrijvenschap Hoefweg	6. Lansingerland Ontwikkelt	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Bleizo	Bleizo	6. Lansingerland Ontwikkelt	Niet van toepassing	Niet van toepassing
DCMR Milieudienst Rijnmond	DCMR Milieudienst Rijnmond	6. Lansingerland Ontwikkelt	1.456.591	1.506.115
Jeugdhulp Rijnmond	Jeugdhulp Rijnmond	4. Maatschappelijke ondersteuning	7.690.033	8.940.479
MRDH (Metropoolregio Rotterdam-Den Haag)	MRDH (Metropoolregio Rotterdam-Den Haag)	6. Lansingerland Ontwikkelt	165.134	165.134
Openbare Gezondheidszorg Rotterdam-Rijnmond	Openbare Gezondheidszorg Rotterdam-Rijnmond	4. Maatschappelijke ondersteuning	451.714	456.282
Recreatieschap Rottemeren	Recreatieschap Rottemeren	3. Sport, cultuur en onderwijs	196.400	196.400
Schadevergoedingsschap HSL-Zuid	Schadevergoedingsschap HSL-Zuid	6. Lansingerland Ontwikkelt	Niet van toepassing	Niet van toepassing
SVHW (Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffingen en Waardebepaling)	SVHW (Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffingen en Waardebepaling)	8. Algemene dekkingsmiddelen	488.000	508.000
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	2. Openbare orde en veiligheid	3.617.368	3.706.532
Vennootschappen en coöperaties	Vennootschappen en coöperaties	Programma	Begroot 2021	Realisatie 2021
Dunea (vh Duinwater-bedrijf Zuid-Holland)	Dunea (vh Duinwater-bedrijf Zuid-Holland)	8. Algemene dekkingsmiddelen	Te completeren	Te completeren
Eneco Groep N.V.	Eneco Groep N.V.	8. Algemene dekkingsmiddelen	2,25 miljoen	2,3 miljoen
Stedin Holding N.V.	Stedin Holding N.V.	8. Algemene dekkingsmiddelen	1,6 miljoen	1,75 miljoen
Vennootschappen en coöperaties	Vennootschappen en coöperaties	Programma	Begroot 2021	Realisatie 2021
Parkmanagement Bedrijvenpark Oudeland (PMBO)	Parkmanagement Bedrijvenpark Oudeland (PMBO)	6. Lansingerland Ontwikkelt	57.000	20.000
Vennootschappen en coöperaties	Vennootschappen en coöperaties	Programma	Begroot 2021	Realisatie 2021
BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	8. Algemene dekkingsmiddelen	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Bedrijvenschap Hoefweg

Naam verbonden partij	Bedrijvenschap Hoefweg
Vestigingsplaats	Bleiswijk
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	Ontwikkeling van het bedrijventerrein Hoefweg (Hoefweg Noord) voor vestigingsmogelijkheden voor bedrijven. Met de ontwikkeling van dit gebied wil de gemeente een gunstig economisch klimaat en daarmee indirect een interessant werk - en woongebied creëren voor de inwoners.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Geen structurele bijdrage aan of van het Bedrijvenschap. Art. 24 en 25 van de GR: de gemeente levert een financiële bijdrage aan het startkapitaal, de gemeenten zorgen voor voldoende middelen zodat de GR aan verplichtingen aan derden kan voldoen. De inbreng en risicoverdeling is op 50%-50% voor elke gemeente vastgesteld. De GR neemt voor 30% deel aan de CV Prisma en voor 31% in de BV Prisma.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 9,45 mln. Per 31-12-2021: € 9,86 mln.
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 17,4 mln. Per 31-12-2021: € 10,9 mln.
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	€ 0,4 mln.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen. Het financiële belang blijft gelijk.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	De grondexploitatie Hoefweg kent per 1-1-2022 een positief resultaat van € 12,1 mln. (netto contante waarde). Ten opzichte van 2020 blijft het resultaat hiermee nagenoeg gelijk. De risicoanalyse toont aan dat er geen risicovoorziening getroffen hoeft te worden. Het risico met de meeste invloed op de uitkomst van de grondexploitatie betreft de uitgifteprijs. De Vpb-afdracht is inmiddels afgestemd met de Belastingdienst.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Het onderzoek naar het ontwikkelprogramma van Bleizo-West kan mogelijk een wijziging van de opdracht voor de GR Bleizo opleveren. Een bestuurlijke keuze over de ontwikkelrichting is hierover nodig. Ook afstemming met stakeholders zal moeten plaatsvinden. De afwikkeling van Prisma BV/CV is van invloed op de mogelijke opheffing van Bedrijvenschap Hoefweg. Zolang Prisma niet opgeheven is, kan Bedrijvenschap Hoefweg ook niet opgeheven worden.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Financiële analyse: Gemiddeld Bestuurlijke analyse: Laag De grondexploitatie van Bedrijvenschap Hoefweg is ruim positief loopt tot en met 2024. In deze periode is bijsturing nog goed mogelijk. Bestuurlijk hebben we (indirecte) invloed.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	De ontwikkeling van het bedrijventerrein Hoefweg stimuleert de vestigingsmogelijkheden voor bedrijven en een gunstig economisch klimaat.

BLEIZO

Naam verbonden partij	BLEIZO
Vestigingsplaats	Bleiswijk
Deelnemende partijen	Gemeente Zoetermeer en Gemeente Lansingerland
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	Het doel van deze GR is het ontwikkelen van het gebied rondom het OV knooppunt Bleizo (station Lansingerland-Zoetermeer), gericht op het realiseren van een nieuw economisch knooppunt met een eigen identiteit. Met de ontwikkeling van een OV-knooppunt en het gebied daarom heen wil de gemeente een gunstig economisch klimaat en een interessant werk- en woongebied creëren voor de inwoners.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	(art. 32 GR Bleizo) Beide gemeenten staan ervoor in dat de GR Bleizo altijd over voldoende middelen beschikt om verplichtingen aan derden te voldoen. Een batig/nadelig saldo komt voor 50% ten gunste/laste van Lansingerland.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 3,7 mln Per 31-12-2021: € 4,7 mln
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021 € 44,6 mln Per 31-12-2021 € 40,9 mln
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	€ 0,9 mln
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Het financiële belang van Lansingerland is ongewijzigd: 50% van winst of verlies van GR Bleizo.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	De grondexploitatie Bleizo kent per 1-1-2022 een positief resultaat van € 15,1 mln. (netto contante waarde). Ten opzichte van 2020 is het resultaat met € 6 mln. verbeterd na belasting. Dit wordt met name veroorzaakt door de een kosten- en opbrengstenstijging door aanpassing van de parameters, de vrijval van kosten voor bouw- en woonrijpmaken en de aanpassing van de verwachte VPB-last. De risicoanalyse toont aan dat er geen risicovoorziening getroffen moet te worden. De risico's met de meeste invloed op de uitkomst van de grondexploitatie zijn de opbrengstenindexering, de rentelasten en de afwijking van de eenheidsprijzen.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Het onderzoek naar het ontwikkelprogramma van Bleizo-West kan mogelijk een wijziging van de opdracht voor de GR Bleizo opleveren. Een bestuurlijke keuze over de ontwikkelrichting is hierover nodig. Ook afstemming met stakeholders zal moeten plaatsvinden. De kavels in Bleizo-Oost zijn verkocht.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Financiële analyse: Gemiddeld Bestuurlijke analyse: Laag De GR Bleizo kent nog een behoorlijke looptijd. Ondanks dat de belangen aanzienlijk zijn, maakt dit dat bijsturing mogelijk is. Bestuurlijk hebben we (indirecte) invloed.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	De realisatie van vervoersknooppunt Bleizo (station Lansingerland-Zoetermeer) en de ontwikkeling van het gebied rondom het knooppunt dragen bij aan de ontwikkeling van Lansingerland als gemeente waarin aantrekkelijk en op duurzame wijze kan worden gewerkt en gewoond.

DCMR Milieudienst Rijnmond

Naam verbonden partij	DCMR Milieudienst Rijnmond
Vestigingsplaats	Schiedam
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	Uitvoeren van de Wet Milieubeheer (Wm), de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet bodembescherming (Wbb) voor de Gemeente Lansingerland en advisering op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening. Het publieke belang is het bereiken van een goed leefmilieu voor burgers en bedrijven.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	2023: € 1.642.367 2022: € 1.567.144
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 6.038.000 Per 31-12-2021: € 4.866.000
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: pm Per 31-12-2021: pm
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Het financieel resultaat over 2021 na bestemming bedraagt minus € 954.000
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Er zijn geen wijzigingen in het financiële belang dat de gemeente in de DCMR heeft.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	De benoemde risico's uit 2020-2021 die samenhangen met het op orde krijgen van de bedrijfsvoeringssystemen, vormen nauwelijks tot geen risico meer. De nu begrote en vanuit de eigen exploitatie van de DCMR gedekte bedragen zijn zo realistisch mogelijk geraamd. Voor de overdracht van diverse bodemtaken vanuit de provincie naar de gemeente (wijziging bevoegd gezag per inwerkingtreding van de Omgevingswet) stellen we bij de begroting 2023 voor extra middelen te reserveren.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Een aandachtspunt is de glastuinbouw en de ontwikkelingen die hier spelen in combinatie met strenger wordende regelgeving. Voor rozentelers loopt (regionaal) een verlengde maatwerkprocedure en dit speelt ook bij brijnlozingen. Dit vraagt extra inzet van de DCMR, maar de verwachting is dat dit geen substantiele (en zeker geen structurele) financieringsverzwaring met zich meebrengt.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Het financiële risico is gemiddeld tot laag. Dit heeft te maken met het feit dat in de Gemeenschappelijke Regeling een garantstelling voor de deelnemende gemeenten is opgenomen en ook het weerstandsvermogen is nog steeds voldoende. Het bestuurlijke (inhoudelijke) risico is laag, omdat de belangen van DCMR hetzelfde zijn als onze belangen, er duidelijke afspraken met de DCMR zijn gemaakt die we regelmatig monitoren en we veel vertrouwen in deze verbonden partij hebben.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	De DCMR Milieudienst Rijnmond levert met inzet van wettelijke instrumenten en vanuit zijn specifieke deskundigheid een bijdrage aan het verlagen van de milieubelasting van bedrijven en aan het verhogen van de milieukwaliteit en veiligheid in het Rijnmondgebied. Hiermee draagt het bij aan de ontwikkeling van Lansingerland als gemeente waarin aantrekkelijk kan worden gewoond, gewerkt en gerecreëerd.

Jeugdhulp Rijnmond

Naam verbonden partij	Jeugdhulp Rotterdam
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	1. Uitvoering te geven aan de wettelijke verplichtingen tot regionale samenwerking uit de Jeugdwet in het kader van Veilig Thuis (AMHK), jeugdreclassering en jeugdbescherming. 2. Het uitvoeren van bovenlokale taken door middel van het contracteren en/of subsidiëren van aanbieders van jeugdhulp, -reclassering en -beschermingsmaatregelen in het kader van de Jeugdwet. 3. Realiseren van overleg, kennisontwikkeling- en overdracht tussen de aangesloten gemeenten.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	De Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond is opgericht voor de inkoop van verschillende vormen van jeugdhulp waar gemeenten verantwoordelijk voor zijn. De inleg van de gemeente Lansingerland bedraagt in 2021 € 10.482.000 (inclusief organisatiekosten) ten opzichte van het totaal van € 277.649.000. Dit is inclusief de extra afrekening over 2021 van € 7.364.000, ons aandeel hierin is ongeveer € 449.000.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 0 Per 31-12-2021: € 0
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Vreemd vermogen: Per 1-1-2021: € 54.524.000 Per 31-12-2021: € 73.010.000
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	€ 0
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	De primitieve begroting GRJR van 2021 bedroeg € 247 miljoen. In de loop van het jaar werden we geconfronteerd met een aantal ontwikkelingen die het realiteitsgehalte in de begroting 2021 beïnvloeden. Het betrof de volgende vier punten: 1. De indexatie pleeghulp naar het prijspeil 2021 (€ 2,2 miljoen); 2. De overschrijding van jeugdhulptrajecten in het kader van Adolescentenstrafrecht (ASR) (€ 780.000); 3. De toenemende druk op de spoedhulp (€ 11,5 miljoen) betreft wachttijden en spoedhulp; 4. De oplopende wachttijden. Dit leiden uiteindelijk tot de 1e begrotingswijziging in 2021 (€ 10,4 miljoen GRJR) en onze bijdrage hierin was € 374.117. Voor zienswijze hiervan zie BR2100092. Daarnaast is er nog € 4 miljoen dekking vanuit de SPUK. Voor de SPUK acute Jeugd-GGZ is binnen de gewijzigde begroting zowel aan de baten - als aan de lastenkant € 4,0 miljoen opgenomen. Later in 2021 bleek echter dat de verantwoording via de gemeente Rotterdam loopt en dus buiten GRJR om. De bijgestelde begroting 2021 exclusief de SPUK bedraagt € 257 miljoen.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	Toenemend zorggebruik in een openeinde regeling: De Jeugdwet bevat een open einde regeling. Omdat er in onze gemeente sprake is van een toenemend zorggebruik, zowel in aantallen als in zwaarte, levert dit een financieel risico op. Wij sturen (conform de Veranderopgave Jeugdhulp) hierop door middel van de (lokale) toegang, de samenwerking met onze toegangspartners en samenwerking met huisartsen. Aanbieders van semi-publieke en/of kwetsbare voorzieningen hebben problemen in de bedrijfsvoering en/of hogere productie dan begroot. Het betreft hier met name Jeugd bescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR) en Veilig thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR). Dit is opgevangen door middel van tussentijdse verhoging van de begroting. Schommelingen in macrobudget, wijzigingen in landelijk politiek beleid. De keer op keer stijgende kosten van de jeugdhulp heeft de rijksoverheid ertoe aangezet om aan de gemeenten tijdelijke extra middelen beschikbaar te stellen. De rijksoverheid heeft uit het transformatiefonds aan de regio Rijnmond transformatiemiddelen beschikbaar gesteld om transformatie en sturend vermogen te bevorderen.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	1. In het licht van de (financiële) ontwikkelingen in de specialistische jeugdhulp zetten wij in op de realisatie van de veranderopgave jeugdhulp. Dat betekent dat wij waar mogelijk sturen op vermindering van het gebruik van specialistische jeugdhulp. 2. Op lokaal en regionaal verband werken aan de (verbeterpunten uit de) regiovisie ter versterking van de jeugdhulp. Waaraan de ontwikkelingen van de landelijke hervormingsagenda synchroon lopen. 3. Doorontwikkeling van de informatievoorziening zodat inzicht verkregen wordt op betrouwbare basisinformatie voor onder andere cliëntstromen en wachttijden. 4. Borging van de zorgcontinuïteit als gevolg van de implementatie van de regionale- en lokale inkoopcontracten die per 1 januari 2023 ingaan.

Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Risicobeleid GR Op basis van een risico-inventarisatie die in samenwerking met de gemeenten is opgesteld is geconcludeerd dat de omvang van het gewogen risico beheersbaar is en dat er geen apart weerstandsvermogen gevormd hoeft te worden. Wel is voor 2021 een risicobudget opgenomen ter hoogte van € 3.600.000. De risico-inventarisatie is gedurende het jaar enkele malen uitgevoerd. Gedurende het jaar werd op basis van de kwartaalrapportages duidelijk dat er sprake was van te verwachten overschrijdingen op budgetten. In de buraps wordt het risicobudget ingezet om geprognoseerde tekorten te verkleinen. Daarnaast is het risicobudget voor €1,9 mln ingezet om Corona gerelateerde kosten op te vangen. In de jaarrekening is het risicobudget volledig aangewend. Voor de deelnemende gemeenten geldt daarbij dat eventuele overschrijdingen in het budget lopende het begrotingsjaar, of bij de jaarrekening door de gemeenten moeten worden vergoed, waarbij de extra inbreng plaatsvindt op basis van de weging en de verrekening van het daadwerkelijk gebruik van individuele gemeenten plaatsvindt bij de berekening van de vlaktaks. Gemeentelijk risicobeleid - Op basis van de financiële analyse is er een hoog risico verbonden aan de GR Jeugdhulp. De gemeente heeft een hoge jaarlijkse financiële bijdrage. In 2015 is besloten dat eventuele tekorten door de deelnemende gemeenten worden gedekt, waardoor gebruik wordt gemaakt van het weerstandsvermogen van de gemeenten. - Op basis van de bestuurlijke analyse is er een gemiddeld risico verbonden aan de GR. De te leveren afspraken zijn van invloed op de gemeentelijke doelstellingen. Lansingerland is vertegenwoordigd in het AB. Omdat Rotterdam een grote invloed heeft op de besluitvorming brengt dit een zeker risico met zich mee. Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma? De Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd en dat zorgcontinuïteit is geboden. Met de in 2021 vastgestelde regiovisie 'Nabij en Passend' en de aangescherpte inkoopstrategie '23 is een beweging naar meer lokale sturing tot stand gebracht. Wij organiseren de zorg voor onze jeugdigen zo veel als mogelijk lokaal. Voor dusdanig specialistische zorg die niet lokaal kan worden georganiseerd schalen we op naar de GRJR. Zo draagt de GRJR bij aan onze doelstelling probleemsituaties van jongeren te verbeteren of stabiliseren.
--	--

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Naam verbonden partij	Metropoolregio Rotterdam Den-Haag (MRDH)
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling van de VP: Hoe ziet ons publiek belang eruit?	Het versterken van de internationale concurrentiepositie van de regio door verbetering van de bereikbaarheid en het economisch vestigingsklimaat.
Wat draagt Lansingerland financieel bij aan deze VP: hoe ziet ons financieel belang eruit?	De MRDH is gestoeld op twee pijlers: Vervoersautoriteit (Va) en Economisch Vestigingsklimaat (EV). In eerste pijler wordt gewerkt aan verbetering van de bereikbaarheid in twee programma's: Exploitatie Verkeer en Openbaar Vervoer, en Infrastructuur Verkeer en Openbaar Vervoer. Voor beide programma's is de Brede Doeluitkering (BDU) van het Rijk de belangrijkste dekking voor de kosten. De BDU bedraagt jaarlijks ruim € 500 miljoen. Daarvan wordt ca. 80% besteed aan het programma Exploitatie Verkeer en Openbaar Vervoer, en de overige 20% aan investeringen. Het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit (IPVa) beschrijft waar de deze middelen concreet aan worden besteed. De tweede pijler van de MRDH betreft het economisch vestigingsklimaat. Voor het gelijknamige programma Economisch Vestigingsklimaat (EV) wordt de begroting bepaald door een gemeentelijke opdracht per inwoner van € 2,77. Uitgaande van 63.338 inwoners op 1 januari 2021 betreft de totale opdracht van Lansingerland aan het EV-programma voor dat jaar € 175.446.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 30.206.327 Per 31-12-2021: € 32.507.907
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 1.472.506.678 Per 31-12-2021: € 1.435.141.064
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	€ 1.459.857
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Er zijn geen veranderingen in 2021 in het bestuurlijke en publieke belang dat de gemeente in de MRDH heeft.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	De jaarrekening laat een positief resultaat zien. Ook de begroting is meerjarig positief. Wel is er een constante druk van de investeringen voor overbesteding. Overbesteding is toegestaan voor maximaal drie achtereenvolgende jaren. Ook de coronacrisis heeft een langlopend effect op de exploitatie van het openbaar vervoer. Met het afbouwen van de Rijksregeling voor een aanvullende subsidie neemt de financiële opgave voor de MRDH de komende maanden weer verder toe. De MRDH is met het Rijk en de vervoerbedrijven in gesprek over een 'zachte landing' en terugkeer naar een normale subsidieverhouding tussen MRDH en de vervoerbedrijven.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor Lansingerland de komende 2 jaar?	De belangrijkste aandachtspunten voor Lansingerland zijn de verdere uitwerking van de projecten uit het Investeringsprogramma en het genereren van de daarbij behorende financiën. In het Investeringsprogramma zijn ook andere projecten opgenomen, zoals Corridor A12 (o.a. logistieke hotspot), energie-infrastructuur (warmtenet), geothermie, Greenport en vaarroutes (Rotte - Rijn - Vliet). De MRDH kan in het samenbrengen van gemeenten en het definiëren van regionale projecten een coördinerende of voorttrekkersrol vervullen, bijvoorbeeld door in gesprek te gaan met andere gemeenten en marktpartijen. Onder de noemer van het programma Mobiliteit en Verstedelijking (MOVE) wordt aan een aantal tafels de strategie van de regio uitgewerkt. Deze studies moeten richting geven aan nieuwe grote infrastructurele projecten in relatie tot andere ruimtelijke ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave. Dit geeft richting aan de doorontwikkeling van het hoogwaardige OV-net in onze regio. Ook in Lansingerland worden OV-lijnen verkend, zoals ZoRo Rail. De projecten en de organisatie van de Vervoersautoriteit (Va) worden grotendeels bekostigd uit de reguliere Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer. Daarnaast zijn er nog specifieke rijksbijdragen, zoals gelden het Actieprogramma Regionaal OV en de Specifieke Uitkering Verkeersveiligheid. Beide zijn toegevoegd aan de BDU. De komende jaren is er een stevige opgave om de kosten van het openbaar vervoer te drukken. Door een olopende beheerlast neemt het investeringsvermogen af. Naast de concrete opgaven in relatie tot de pijlers en programma's zijn de zichtbaarheid en de werkprocessen van de MRDH, evenals de relaties met de gemeenten, een bilijvend aandachtspunt. Door hieraan te blijven werken wordt het draagvlak voor de MRDH verder versterkt.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Uit de financiële analyse blijkt dat het risico gemiddeld is. Dit is met name gelegen in het beperkte weerstandsvermogen van de MRDH enerzijds en de afdekking van de risico's door de MRDH anderzijds zoals ook opgenomen in het treasurystatuut. De wettelijke termijn van overbesteding is bepaald op een maximale periode van drie achtereenvolgende kalenderjaren. Om in de toekomst meer duidelijkheid te hebben over de (financiële) risico's van grote infrastructurele projecten heeft de MRDH de beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen opgesteld. Het bestuurlijk risico is laag. Lansingerland onderschrijft het belang van de MRDH en staat achter de missie en de visie. De uitwerking van de programma's vindt in goed overleg met alle gremia plaats.

Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?

Het doel van de GR MRDH is het versterken van de internationale concurrentiepositie van de metropoolregio. Verbetering van de bereikbaarheid en het economisch vestigingsklimaat van de metropoolregio, en daarmee de leefbaarheid van het gebied, komen ten goede van de inwoners, de bedrijven en de maatschappelijke organisaties in de gemeente Lansingerland.

Wel is het zaak om scherp in het oog te houden of de GR dit doel ook blijft dienen. Daarom wordt de MRDH als GR iedere vijf jaar geëvalueerd. Eind 2021 is het proces voor een tweede evaluatie van de MRDH gestart. Hierbij zal worden getest in hoeverre de suggesties voor verbetering uit de eerste tussenevaluatie zijn opgevolgd en geïmplementeerd. Met name de rol van de adviescommissie behoeft verdere uitwerking. Het eindrapport van de tweede evaluatie wordt in de eerste helft van 2022 verwacht.

Gemeenschappelijke Regeling GGD Rotterdam-Rijnmond

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling GGD Rotterdam-Rijnmond
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	Artikel 3 van de GR: Het lichaam heeft tot doel: • het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking of van specifieke groepen daarbinnen, in het rechtsgebied van het lichaam; • het voorkómen en het vroegtijdig opsporen van ziekten onder de bevolking; • alles wat met het bovenstaande in de ruimste zin verband houdt. De regeling regelt de deelnemersbijdrage van de deelnemende gemeente voor de inkoop van het basispakket. De GGD is leverancier en uitvoerder van het basispakket. Het publieke belang is de openbare gezondheid.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Lansingerland droeg in 2021 € 457.854 bij, bestaande uit € 342.405 voor de inkoop van het algemene basistakenpakket en € 115.449 voor de inspecties kinderopvang. De gemeenschappelijke regeling van de GGD-RR kent geen balans en andere financiële staten om in de begroting op te nemen aangezien alleen de gemeente Rotterdam eigenaar is van de organisatie. Personeel en eventuele risico's zijn daarmee voor rekening van de gemeente Rotterdam. De gemeenschappelijke regeling GGD-RR regelt in materiële zin slechts de inkoop van producten.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: Begroting basistakenpakket 2022)	De gemeenschappelijke regeling van de GGD-RR kent geen balans en andere financiële staten om in de begroting op te nemen aangezien alleen de gemeente Rotterdam eigenaar is van de organisatie. Personeel en eventuele risico's zijn daarmee voor rekening van de gemeente Rotterdam. De gemeenschappelijke regeling GGD-RR regelt in materiële zin slechts de inkoop van producten. Daarmee is de gemeenschappelijke regeling financieel "leeg", dus zonder bezittingen, waardoor er ook geen balans is. Het financiële risico voor deelname aan de regeling is voor regiogemeenten dus ook niet aanwezig.
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: Begroting basistakenpakket 2022)	Niet van toepassing, zie tekst bij 'Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021'.
Financieel resultaat 2021 (Uit: Begroting basistakenpakket 2022)	Niet van toepassing, zie tekst bij 'Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021'.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2022 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Vooralsnog geen.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	Geen. De gemeente Rotterdam is risicodrager.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Uitvoering van de verplichtingen uit de Wet publieke gezondheid (WPG) tegen een aanvaardbare kostprijs blijft een aandachtspunt. De GGD Rotterdam-Rijnmond heeft in het kader van de vierjaren afspraken een begroting die t/m 2022 alleen geïndexeerd wordt. Voor 2022 legt de GGD voor de reguliere activiteiten geen claims neer en vragen zij geen extra geld. Vanaf 2023 wordt bekeken wat de gevolgen van de coronacrisis voor begroting 2023 en verder voor de GGD en gemeenten betekenen. Een laatste aandachtspunt zijn de kinderopvanginspecties. Wegens corona zijn deze in 2021 niet 100% uitgevoerd. We zijn nog in gesprek met de GGD over de financiële afspraken hierover. Voor 2022 is nog niet helder hoe de uitbetaling van de inspecties eruit zal zien omdat dit afhankelijk is van de situatie rondom corona. Per 1 januari 2023 wordt er een extra basistaak toegevoegd m.b.t. de collectieve advisering gezonde leefomgeving gekoppeld aan de invoering van de omgevingswet.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Er is zowel financieel als bestuurlijk een beperkt risico. De gemeente Rotterdam is financieel risicodrager. Daarnaast dragen de activiteiten van de verbonden partij bij aan het oorspronkelijke doel van de verbonden partij.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	De Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond zet zich in voor een goede en voor iedereen toegankelijke gezondheidszorg. Daarnaast zet de GGD zich in om ziekten en andere problemen te voorkomen. Hiermee draagt het bij aan Lansingerland als gezonde samenleving.

Recreatieschap Rottemeren

Naam verbonden partij	Recreatieschap Rottemeren
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	In stand houden, ontsluiten en exploiteren van recreatiegebied Rottemeren. Openlucht recreatie, natuurbescherming en natuur- en landschapsschoon bewaren en bevorderen.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Deelnemers: Zuidplas 4%, Rotterdam 91%, en Lansingerland 5%, bijdrage in 2020 € 196.400,-
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 13.022.728,- Per 31-12-2021: € 12.704.486,-
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 5.313.157,- Per 31-12-2021: € 10.142.782,-
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	€ 20.420 positief resultaat
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen veranderingen in het financiële belang van 5%.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	Concrete risico's, overigens van een laag en middel gehalte, worden genoemd bij de weerstandsparagraaf in de begroting van het recreatieschap: • invoering VPB; • locatie asfaltfabriek; • essentaksterfte; • nazorg grondwaterverontreiniging Hoge Bergse Bos; • mogelijke procedure i.v.m. geannuleerd evenement; • Ezelsbruggetje.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Met de vaststelling van het Ontwikkelplan Landschapspark de Rottemeren is een ontwikkelrichting gekozen voor het Recreatieschap Rottemeren en deze is afgestemd met de omgeving. Dit wordt uitgewerkt in een uitvoeringsagenda met uitvoeringsacties. De kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos en de ontwikkeling van De Groene Boog, maken dat het gebied in de picture staat en de (deel)gebieden de komende jaren aangepakt gaan worden. In de samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer is afgesproken dat vanaf 2019 de jaarlijkse kosten niet meer als fixed price bepaald worden maar kostendekkend (op basis van nacalculatie) worden. Samen met de herijking van het Terrein Beheer Model (t.b.v. onderhoud) en het ontwikkelplan met uitvoeringsagenda verwachten wij dat dit tot financiële veranderingen kan leiden. Hier zal in de loop van 2022 meer bekend over worden.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Het financiële risico is laag. Er is sprake van een hoge Algemene reserve. De genoemde risico's zijn dusdanig beperkt van aard, dat er sprake is van meer dan gewenste weerstandsratio. Bestuurlijk risico is laag vanwege (indirecte) invloed via AB en DB.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	Het in stand houden, ontsluiten en exploiteren van het recreatiegebied Rottemeren draagt bij aan de ontwikkeling van Lansingerland als gemeente waarin op aantrekkelijke wijze gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden.

Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Naam verbonden partij	Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4
Vestigingsplaats	Rotterdam
	In artikel 2 van de gemeenschappelijke regeling staat opgenomen; "Het doel van de regeling is het bevorderen dat de behandeling van verzoeken om schadevergoeding die verband houden met de aanleg van de HSL-Zuid en de verbreding, verlegging en reconstructie van de A-16 (...) respectievelijk de A-4, zoals bedoeld in artikel 1 onder f, en de beslissingen op die verzoeken doelmatig, deskundig en op gelijke wijze plaatsvinden. Door deze regeling wordt tevens voor de burgers duidelijkheid geschapen over de terzake bevoegde instantie."
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Alle kosten van het Schap en van de door het Schap toegekende schadevergoedingen worden betaald door de Rijksoverheid.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Er is geen sprake van een eigen vermogen.
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Er is geen sprake van vreemd vermogen.
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Financieel resultaat 2021: Algemene kosten € 92.042,90 Deskundigenkosten € 75.679,55 Schadevergoedingen € 0,00 Totaal € 167.722,45
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Vanwege het feit dat alle kosten voor rekening komen van het Ministerie van I&W is er geen sprake van een financieel belang voor de gemeente.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	Er zijn thans geen financiële risico's bekend. Het Schap heeft met de accountmanager van het Ministerie de afspraak gemaakt dat wanneer er een schadeverzoek met een aanmerkelijk belang wordt ingediend dat deze, met het oog op risicomanagement, direct bij het Ministerie kenbaar wordt gemaakt.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Het maatregelenpakket dat is aangekondigd om de geluidsbelasting van de HSL te verminderen, wordt in twee delen aanbesteed en uitgevoerd. Het 1e pakket aan maatregelen is eind 2020 vastgesteld en de realisatie van deze maatregelen is begonnen in 2021. Het traject voor het 2e pakket aan maatregelen is nog niet afgerond waardoor het nog niet duidelijk is welke maatregelen wanneer getroffen gaan worden. Qua locatie kunnen deze pakketten elkaar overlappen. ProRail coördineert de uitvoering van het maatregelenpakket. Nieuwe en aanvullende aanvragen tot schadevergoeding kunnen worden afgehandeld als vast staat welke maatregelen er getroffen worden en wat het effect is op de geluidsbelasting van het object van de aanvrager. Besluitvorming door het Schap vindt plaats sinds de verlenging van de Gemeenschappelijke Regeling (verlengd tot 1 januari 2026). Vanwege doorlooptijden van advisering, besluit, bezwaar en eventueel beroep en hoger beroep verdient het de voorkeur dat belanghebbenden die menen in aanmerking te komen voor schadevergoeding, daartoe tijdig een verzoek indienen.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Er is geen sprake van een financieel risico omdat alle kosten voor rekening komen van het Ministerie van I&W. In bestuurlijke zin is geen risico te verwachten omdat het Algemeen bestuur van het Schap bevoegd is te beslissen op de aanvragen.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	Het doelmatig, deskundig en gelijkmatig behandelen van alle verzoeken om schadevergoeding in verband met de aanleg van de HSL-Zuid draagt bij aan het minimaliseren van de negatieve impact.

SVHW (Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffingen en Waardebepaling)

Naam verbonden partij	SVHW (Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffingen en Waardebepaling)
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	(art 3 GR) Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot - de heffing en invordering van belastingen - de uitvoering van Wet waardering onroerende zaken (woz) - de administratie van vastgoedgegevens - het verstrekken van vastgoedgegevens aan deelnemers en derden
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	De bijdrage van Lansingerland voor 2022 is begroot op € 583.000. In 2021 was deze bijdrage € 547.000,-.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 693.000 Per 31-12-2021: € 849.000
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 7.193.000 Per 31-12-2021: € 6.159.000
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	In 2021 is een positief resultaat van € 228.000,- gerealiseerd 2020: €102.000,- negatief)
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen veranderingen
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	SVHW is een belangrijke organisatie voor haar deelnemers, continuïteit van de bedrijfsvoering is daarom essentieel. Bij het opvangen van de gevolgen van calamiteiten is het onwenselijk dat de organisatie afhankelijk zou zijn van de besluitvorming van deelnemers. Dit dient op het niveau van directie en Dagelijks Bestuur te kunnen worden beslist. Gelet op de behoefte aan continuïteit van de bedrijfsvoering is er een financiële buffer van minimaal 400.000 en maximaal 700.000 euro ingesteld. Er doen zich geen juridische procedures voor die aanleiding kunnen geven tot enig financieel nadeel. SVHW heeft binnen haar mogelijkheden maatregelen getroffen om de economische gevolgen voor de ondernemers te beperken, onder andere door het aanbieden van uitstel van betaling. Er kan druk komen te staan op de cashflow, doordat de continuïteit van ondernemingen die geraakt worden door de Coronacrisis onder druk komt te staan. Hierdoor is de kans aanwezig, dat als gevolg van faillissementen het aantal afboekingen van oninbare posten zal toenemen. SVHW heeft intern technische en organisatorische maatregelen genomen om uitval van bedrijfskritieke processen te voorkomen.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Door gemeentelijke herindelingen (samenvoeging) zijn er deelnemers uitgetreden en nieuwe toegetreden. Het aantal deelnemers is daardoor gewijzigd naar 14. De uittrekkende deelnemers betalen een uittredingsvergoeding die de frictiekosten van dit proces dekken. Mogelijk treden er op de korte termijn nieuwe deelnemers toe, de mogelijke financiële gevolgen hiervan zijn (nog) niet bekend.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Op basis van de financiële en bestuurlijke analyse kan worden vastgesteld dat het risicoprofiel gemiddeld is. De jaarlijkse bijdrage is gemiddeld en de gemeente is deels financieel aansprakelijk. Het weerstandsvermogen van SVHW is op peil en de bedrijfsvoering en kwaliteit van het risicomanagement zijn toereikend. Uit de financiële analyse komt derhalve de score gemiddeld. De bestuurlijke analyse geeft tevens een score van gemiddeld. Lansingerland is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur, er zijn duidelijke afspraken over de informatievoorziening welke naar tevredenheid worden gehonoreerd en het belang van het SVHW komt volledig overeen met het belang van Lansingerland. De te leveren prestaties door het SVHW zijn echter maximaal van invloed.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	De uitbesteding van de werkzaamheden m.b.t. belastingen past in het streven van de gemeente om waar mogelijk in regie te werken en een kostenbesparing te realiseren.

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Rotterdam - Rijnmond
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	De VRR behartigt ons publieke belang door het voorkomen, beperken en bestrijden van rampen en crises.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Bijdrage 2021 is € 3.782.213. Dit bedrag is als volgt opgebouwd: € 3.756.213 (basiszorg) en € 26.000 (FLO) Bijdrage 2022 is € 3.827.581. Dit bedrag is als volgt opgebouwd: € 3.825.129 (basiszorg) en € 2.452 (iof bijdrage).
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 13.067.221 Per 31-12-2021: € 5.085.215
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 70.887.141 Per 31-12-2021 € 96.224.925
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	-/- € 195.000
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Er zijn geen veranderingen in het financiële belang dat de gemeente in deze verbonden partij heeft. In 2021 is het inwonersaantal aangepast naar het aantal inwoners per 1-1-2020, conform de CBS cijfers.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	In de jaarrekening 2021 zijn de volgende risico's opgenomen: • Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid niet verzekerbare risico's. Het gaat hier om juridische gevolgen, zoals claims; • Wegvallen en niet toereikend zijn van gelden landelijk expertisecentrum (LEC); • Spreiding en beschikbaarheid ambulancezorg. Risico bestaat eruit dat de gemaakte afspraken met zorgverzekeraars over spreiding en beschikbaarheid van de ambulancezorg niet nagekomen worden, met als gevolg een korting als maatregel; • Gevolgen van (veranderde) wet en regelgeving niet tijdig op kunnen vangen; • Vertraagd tempo en/of onvoldoende aanpassingen bijdragen van stakeholders van de VRR t.b.v. kostenontwikkeling; • Wet normalisering rechtspositie ambtenaren • Deeltijdregeling brandweervrijwilligers; • Alarmering bevolking. Uutfaseren luchtalarm is uitgesteld. Een aantal Veiligheidsregio's, waaronder de VRR is in overleg met de Minister om sirenes in de buurt van chemisch-industriële complexen over te nemen. • Personele capaciteit brandweer. In diverse delen van de regio staat de dekking van de brandweertzorg onder druk bij gebrek aan vrijwilligers die overdag beschikbaar zijn. Lansingerland kent op dit moment geen wervingsproblemen. Ondanks alternatieven, zoals opgenomen in het Plan brandweertzorg, lukt het in delen van de regio niet om de gewenste dekking te garanderen. Verwachting is dat verdere aanpassingen (zoals o.a. het bemannen van vrijwilligersposten door beroepsbrandweer) gaan knellen qua financiën. • Gevolgen ontwikkelagenda VRR. Samen met de regiogemeenten onderzocht de VRR of de taken en budgetten van de VRR nog voldoende op elkaar zijn afgestemd. De uitkomst van de besluitvorming omtrent de ontwikkelagenda wordt gebruikt als input voor het VRR meerjarenbeleidsplan 2023-2027 en is gebruikt voor de Kadernota 2023. De financiële gevolgen zijn merkbaar in de begrotingen voor de jaren 2023 t/m 2026. Voor het begrotingsjaar 2023 wordt tevens een nieuwe kostenverdeelstelsel gebruikt voor het bepalen van de gemeentelijke bijdrage. • Effecten en kosten als gevolg van grote crises (bv. Uitbraak griep/pandemie). • Financiële gevolgen van schade die niet meer of beperkt verzekeraar is.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	De belangrijkste punten zijn: • Invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en het, naar het zich laat aanzien, verdwijnen van de vrijwilligersstatus bij de brandweer; • De invoering van de Omgevingswet, verwacht vanaf 1 januari 2023; • Mogelijk hoger uitvallen FLO kosten bij de eindafrekening in 2023, als gevolg van een groter nadelig effect van het versneld sparen.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	De omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan de VRR is hoog. Ondanks dat de jaarlijkse financiële bijdrage hoog is, is het financiële risico gemiddeld. Dit heeft ermee te maken dat VRR vaste taken heeft. De in kaart gebrachte negatieve risico's zijn laag. Het risico wordt verspreid doordat 15 gemeenten deelnemen aan deze Gemeenschappelijke regeling. Het bestuurlijke inhoudelijke risico is laag. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met de VRR die we regelmatig monitoren. De gemeente Lansingerland is in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door de burgemeester, met de portefeuille 'Bedrijfsvoering'.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	De Veiligheidsregio voert taken uit op het gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweertzorg, ambulancezorg en geneeskundige hulpverlening. Daarmee draagt het bij aan Lansingerland als een veilige en leefbare gemeente.

NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (Handelsnaam Dunea)

Naam verbonden partij	NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland Handelsnaam Dunea
Vestigingsplaats	Zoetermeer
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	Het publieke belang bestaat uit de gewaarborgde levering van drinkwater aan onze inwoners. Zo zijn alle 17 gemeenten in het leveringsgebied aandeelhouders. Dunea wil een vitale organisatie zijn die toekomstbestendige producten en diensten levert en daarbij duidelijk zichtbaar is als maatschappelijke onderneming. Het nieuwe strategisch kader "Koers 2020" is eind 2020 van kracht geworden en heeft vier accenten: • Klantaccent, onderscheidend in dienstverlening en kwaliteit; • Beter voorbereid op de toekomst door verbreding producten & diensten; • Het zijn van duinbeheerder van wereldklasse; • Strijden voor het drinkwaterbelang van de Lek en de Maas.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Lansingerland bezit 186.584 aandelen (na de periodieke herverdeling in 2018) van de in totaal 4.000.000 uitgegeven aandelen. Het aandelenkapitaal in Dunea vertegenwoordigt een waarde van €0,- op onze balans. Statutair mag Dunea geen dividend uitkeren.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (jaarrekening 2021 nog niet gepubliceerd)	Per 1-1-2021: € 236.8 mln. Per 31-12-2021: € xxx mln (nog niet bekend)
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (jaarrekening 2021 nog niet gepubliceerd)	Per 1-1-2021: € 359.5 mln. Per 31-12-2021: € xxx mln (nog niet bekend)
Financieel resultaat 2021 (jaarrekening 2021 nog niet gepubliceerd)	Resultaat na belasting boekjaar 2021: € xxx mln nog niet bekend (2020: € 7.0 mln)
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	Lansingerland is aandeelhouder en loopt daardoor in principe geen of een beperkt financieel of bestuurlijk risico.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	De aandachtspunten blijven het verzorgen van een goede drinkwatervoorziening en beheer van het duingebied. In de aandeelhoudersvergadering van November 2019 is daarnaast besloten tot een statutenwijziging en oprichting van een dochtervennootschap opdat Dunea NV in een later stadium kan beschikken over een vergunde warmtedochter die een rol kan spelen bij projecten op het gebied van Aquathermie binnen het leveringsgebied van Dunea. Deze activiteiten zijn in 2020 gefinancierd met vanuit de winst over boekjaar 2019 (winsttoewijzing). In 2021 hebben de eerste investeringen in aquathermie projecten vanuit de nieuwe dochtervennootschap plaatsgevonden.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Op basis van de financiële en bestuurlijke analyse kan worden vastgesteld dat het risicoprofiel laag is. Lansingerland is aandeelhouder en loopt daardoor in principe geen of een beperkt financieel of bestuurlijk risico.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	Dunea beheert de natuur (duinlandschap) en het water in Zuid-Holland. Dunea zorgt voor schoon drinkwater in Lansingerland.

Eneco Groep

Naam verbonden partij	Eneco Groep N.V.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	Deze verbonden partij draagt niet meer bij aan de realisatie of borging van een publiek belang. Ter toelichting het volgende. De gemeente Lansingerland heeft zich in 2017 bezonnen op het toekomstig aandeelhouderschap van Eneco Groep N.V. Daartoe is in 2017 een traject gelopen, gezamenlijk met alle aandeelhouders van Eneco, om hier op een zorgvuldige wijze naar te kijken. In dit proces is de raad intensief betrokken. Uitkomst is dat Lansingerland constateert dat het aandeelhouderschap in Eneco niet noodzakelijk is om publieke belangen te realiseren of te borgen. Mede om die reden heeft Lansingerland op 31 oktober 2017 besloten om het aandelenbelang in Eneco af te bouwen. Na een zorgvuldig gecontroleerd veilingproces is de bieding van het consortium van Mitsubishi / Chubu als beste beoordeeld. Op 30 januari 2020 besloot Lansingerland dit bod te accepteren en alle aandelen te verkopen aan dit consortium. Het consortium heeft het bod gestand gedaan omdat meer dan 75 procent van geplaatste kapitaal de aandelen verkoopt én de regulatorische toestemmingen ontvangen zijn. De levering van de aandelen heeft inmiddels plaatsgevonden op 24 maart 2020 en de verkoopopbrengst van EUR 137,6 miljoen is op 25 maart 2020 geheel ontvangen.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Als gevolg van de verkoop in 2020 is de gemeente Lansingerland geen aandeelhouder meer.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Als gevolg van de verkoop in 2020 is de gemeente Lansingerland geen aandeelhouder meer.
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Als gevolg van de verkoop in 2020 is de gemeente Lansingerland geen aandeelhouder meer.
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Als gevolg van de verkoop in 2020 is de gemeente Lansingerland geen aandeelhouder meer.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	In 2020 zijn de aandelen in Eneco verkocht en geleverd.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	In verband met de verkoop en de levering van de aandelen aan Mitsubishi / Chubu zijn er geen grote financiële risico's bekend. Het risico met betrekking tot de claim van de oud-aandeelhouders van REMU blijft, naar rato van het aandelenbelang, voor rekening en risico van de aandeelhouders. Deze claim bedraagt EUR 134 miljoen verhoogd met een vordering van een jaarlijkse wettelijke handelsrente van 8 procent. Het risico op toekenning van de claim wordt beduidend kleiner geacht dan 50 procent. Voor dit risico is geen voorziening opgenomen maar dit risico is wel verwerkt in het benodigde weerstandsvermogen. Op 8 december 2020 deed het Gerechtshof Amsterdam uitspraak in het hoger beroep. Hierbij is Eneco (en hiermee de voormalige aandeelhouders) in het gelijk gesteld. Op 8 maart 2021 heeft de eisende partij het cassatieberoep ingesteld.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Als gevolg van de verkoop in 2020 is de gemeente Lansingerland geen aandeelhouder meer.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Op 30 januari 2020 heeft Lansingerland besloten tot verkoop van alle aandelen in Eneco. De levering van de aandelen heeft inmiddels plaatsgevonden op 24 maart 2020. Het financiële en bestuurlijke risico bestaat alleen uit de REMU-claim.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	Niet van toepassing.

Stedin Groep

Naam verbonden partij	Stedin Holding N.V.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	De waarborging van levering van energie aan de klanten binnen het verzorgingsgebied door middel van netbeheer als bedoeld in de Electriciteitswet en de Gaswet. Stedin maakt hierdoor de energietransitie mogelijk.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Lansingerland draagt niet structureel financieel bij aan deze Verbonden Partij maar ontvangt juist een dividend. Het geprognostiseerde dividend is in de meerjarenbegroting opgenomen als algemeen structureel dekkingsmiddel. Lansingerland is de vijfde aandeelhouder met een aandeel van 3,38% in het reguliere aandelenkapitaal. De boekwaarde van de reguliere aandelen Stedin is EUR 0,6 miljoen. Op 3 juni 2021 heeft de gemeenteraad van Lansingerland ingestemd met de verkrijging van maximaal €13.522.000 van de nog uit te geven cumulatief preferente aandelen Stedin Holding N.V. Er is overtekend op de emissie waardoor de toewijzing heeft geresulteerd in een totale investering van € 12.858.458 welke op 12 juli 2021 is voldaan. Deze investering in cumulatief preferente aandelen Stedin staat tegen de verkrijgingswaarde op de balans en levert ons een structureel dividend op. Het cumulatief preferent dividend bedraagt 3% per jaar over het ingebrachte kapitaal resulterend in een verwacht structureel inkomen van € 385.750 per jaar. Het totale dividend (regulier en cumpref) voor 2021 bedraagt EUR 0,9 miljoen en het geprognostiseerde totale dividend voor 2022 bedraagt EUR 0,4 miljoen.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 2.891 mln. Per 31-12-2021: € 3.270 mln.
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 4.681 mln. Per 31-12-2021: € 4.912 mln.
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Het nettoresultaat over boekjaar 2021 bedraagt EUR 21 mln (2020: 42 mln).
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2021 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	In begrotingsjaar 2021 is het financiële belang van de gemeente Lansingerland in deze verbonden partij toegenomen door de verkrijging van cumulatief preferente aandelen. Op 1 april 2021 heeft Stedin in het kader van haar traject langetermijnfinanciering (LTF 2) haar aandeelhouders verzocht om een kapitaalinjectie van 200 miljoen euro. De gemeente Lansingerland heeft op deze emissie ingetekend en 26.750 cumulatief preferente aandelen toegewezen gekregen tegen een investering van €12.858.458. Hiermee houdt de gemeente nu naast het belang van 3,38% in het reguliere kapitaal ook 6,43% van het cumulatief preferente kapitaal. Het stembelang van de gemeente Lansingerland is daarmee toegenomen tot 3,62%. Hiermee blijven wij de vijfde aandeelhouder.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	De dividenduitkering is een vast dekkingsmiddel in onze begroting. De omvang van het uit te keren dividend is onder andere afhankelijk van de nettowinst in enig jaar en de solvabiliteit. De solvabiliteit is mede afhankelijk van de hoogte van het investeringsprogramma uit hoofde van de energietransitie. De mogelijke tegenvallers in de nettowinst van de onderneming én een verslechtering van de solvabiliteit zijn een financieel risico.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Stedin zorgt dat de energietransitie mogelijk is. Dat gaat gepaard met aanzienlijke investeringen. Aandachtspunten zijn met name de vereiste operationele snelheid ten opzichte van de aard en omvang van de energietransitie en de beschikbare financiële investeringsruimte, solvabiliteit en credit rating. Met betrekking tot het laatste aspect onderzoekt Stedin met de AHC de aard en omvang van langetermijnfinanciering, resterende voorziene maximale kapitaalbehoefte van 1,75 miljard en wijze waarop deze ingevuld wordt, waarbij aangetekend moet worden dat er in eerste instantie voor de invulling van de kapitaalbehoefte nadrukkelijk gekeken wordt naar het Rijk en de niet-aandeelhoudende gemeenten en provincies binnen het verzorgingsgebied van Stedin. De commerciële activiteiten zijn in 2018 en 2019 grotendeels afgebouwd en zijn daarmee geen belangrijk aandachtspunt meer.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Uitkomst van de financiële analyse is dat het financieel risicoprofiel gemiddeld is. Stedin opereert in een gereguleerde markt waarbij de verwachte investeringen uit hoofde van de energietransitie aanzienlijk zijn hetgeen financiële druk legt op de solvabiliteit en de credit rating. Het dividend zal daarom de komende jaren beperkt zijn ten opzichte van het recente verleden. Uitkomst van de bestuurlijke analyse is dat het bestuurlijke risicoprofiel laag is. Enerzijds is Stedin een zogenaamde structuurvennootschap waarbij de rechtstreekse invloed van aandeelhouder(s) op de raad van commissarissen en de raad van bestuur beperkt is. Anderzijds zijn er met Stedin eenduidige afspraken gemaakt over ondermeer het goedkeuringsrecht van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders met betrekking tot (des-)investeringsbeslissingen, een goedkeuringsrecht ten aanzien van de vaststelling van het meerjarig strategisch plan alsmede een herziening daarvan, en een adviesrecht op de concrete uitwerking van de strategie in de daarop aansluitende jaarplannen. Als onderdeel van het traject LTF is het door Stedin en de aandeelhouderscommissie wenselijk gevonden bij een kapitaalinjectie ook de governance te actualiseren en te optimaliseren, wat zich concreet vertaalt heeft in aanpassingen van de statuten en het aandeelhoudersconvenant op de aandeelhoudersvergadering van 25 juni 2021.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	De waarborging van levering van energie aan de klanten binnen het verzorgingsgebied door middel van netbeheer als bedoeld in de Elektriciteitswet en de Gaswet. Vanuit deze wettelijke verantwoordelijkheid neemt Stedin een cruciale rol in het realiseren van de energietransitie.

Stichting Parkmanagement Bedrijvenpark Oudeland (PMBO)

Naam verbonden partij	Stichting Parkmanagement Bedrijvenpark Oudeland (PMBO)
Vestigingsplaats	Berkel en Rodenrijs
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	De stichting heeft ten doel: a. het uitvoeren of doen uitvoeren van het algemeen management voor de dienstverlening met als doel het initiële kwaliteitsniveau van en het verblijfsklimaat op bedrijvenpark Oudeland te behouden en waar mogelijk te verhogen, een en ander overeenkomstig de daartoe in het parkmanagementplan opgenomen prestatie-eisen; b. het uitvoeren of doen uitvoeren van terreinbeveiliging op bedrijvenpark Oudeland overeenkomstig de daartoe in het parkmanagementplan opgenomen prestatie-eisen; c. het (doen) realiseren, (doen) beheren en (doen) onderhouden van bedrijfsverwijzingen op bedrijvenpark Oudeland overeenkomstig de daartoe in het parkmanagementplan opgenomen prestatie-eisen; d. het beheren en onderhouden of doen beheren en onderhouden van de openbare ruimte op bedrijvenpark Oudeland overeenkomstig het daartoe opgestelde beheerplan; en voorts al hetgeen met een en ander verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het publieke belang is het creëren van een gunstig economisch klimaat. Daarnaast is de taak van de stichting PMBO het organiseren, in stand houden en daar waar mogelijk verbeteren van het kwaliteitsniveau (ruimtelijk, technisch en voor veiligheid) op bedrijvenpark Oudeland.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	De gemeente Lansingerland draagt het beschikbare budget voor het dagelijks beheer en onderhoud van de openbare ruimte over aan de stichting PMBO. Het gaat daarbij alleen om het budget behorende bij de taken die daadwerkelijk worden overgedragen. Het gaat om een bedrag van € 72.506,-. De verhouding bijdrage ondernemers - bijdrage gemeente voor het totale parkmanagement bedraagt in 2018 65%-35%.
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	begin 2021: 305.683, eind 2021 387.609
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	begin 2021: 299.648, eind 2021 387.609
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	winst: 20.777
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2020 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Er hebben zich geen veranderingen in het financieel belang voorgedaan. In 2014 is de Beheerovereenkomst tussen de gemeente Lansingerland en de stichting PMBO ondertekend. In deze overeenkomst zijn de afspraken voor het dagelijks beheer en onderhoud van Oudeland vastgelegd. De kaders hiervoor staan beschreven in het bijbehorende beheerplan.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	Geen bijzonderheden.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Het beheerplan is aan actualisering toe. We kijken opnieuw naar de werkzaamheden die de komende jaren nodig zijn om het gewenste kwaliteitsniveau te behalen en het budget dat daarvoor nodig is. We evalueren bestaande afspraken met de stichting PMBO en kijken waar aanscherping en/of verduidelijking nodig is. Tevens worden de statuten van de stichting PMBO opnieuw opgesteld. Proces nog steeds niet afgerond
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Financieel en bestuurlijk zijn de risico's laag.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	Een goed georganiseerd en vitaal bedrijventerrein levert een belangrijke bijdrage aan de plaatselijke en regionale economie.

Bank Nederlandse Gemeenten

Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten
Vestigingsplaats	's Gravenhage
Doelstelling van de VP. (Hoe ziet ons publiek belang eruit?)	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Veranderingen in 2021 en 2022 in het bestuurlijke en publieke belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft.	Er worden geen veranderingen verwacht.
Wat draagt LL financieel bij aan deze VP? (Hoe ziet ons financieel belang eruit?)	Wij dragen financieel niets bij. Als aandeelhouder van 15.015 van de totaal circa 56 mln. aandelen ontvangen wij dividend. Het aandelenkapitaal in BNG vertegenwoordigt een waarde van €7.694,- op onze balans
Eigen vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 5.097 mln. Per 31-12-2021: € 5.062 mln.
Vreemd vermogen begin en einde begrotingsjaar 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	Per 1-1-2021: € 155.262 mln. Per 31-12-2021: € 143.995 mln.
Financieel resultaat 2021 (Uit: jaarrekening 2021)	De netto winst 2021 bedraagt € 211 mln. (in 2020: € 202 mln). Per aandeel zal € 2,28 worden uitgekeerd aan dividend (in 2020 €1,81). De reguliere uitkeringspercentage bedraagt 50% van de winst per aandeel. Over de winst in 2021 wordt eenmalig 60% van de winst per aandeel uitgekeerd om te compenseren voor de niet-toegekende rentekorting over het eerste tijdvak van de Targeted Longer-Term Refinancing Operation (TLTRO).
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar 2020 in het financiële belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Niet van toepassing.
Welke financiële risico's zijn er nu bekend?	Lansingerland is aandeelhouder en loopt daardoor in principe geen of een beperkt financieel of bestuurlijk risico.
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor LL de komende 2 jaar?	Niet van toepassing.
Resultaat financiële en bestuurlijke (inhoudelijke) risicoanalyse met toelichting	Op basis van de financiële en bestuurlijke analyse kan worden vastgesteld dat het risicoprofiel laag is. Lansingerland is aandeelhouder en loopt daardoor in principe geen of een beperkt financieel of bestuurlijk risico.
Op welke wijze draagt de verbonden partij bij aan realisatie van de doelstellingen van het programma?	Lansingerland is aandeelhouder. De dividenduitkering is een vast dekkingsmiddel in onze begroting.

Paragraaf Grondbeleid

Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van bijvoorbeeld volkshuisvesting, economie, groen en recreatie, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te realiseren. Onze kaders zijn vastgelegd in de nota Grondbeleid. In deze nota geven we inzicht in de verschillende vormen van grondbeleid en de keuze die wij hierin maken, de instrumenten die wij inzetten om dit beleid te realiseren en de spelregels die wij hierbij toepassen. De doelstellingen en ambities uit het coalitieakkoord 2019-2022 vormen hiervoor de basis samen met de beleidsdoelstelling zoals vastgelegd in bijvoorbeeld de Omgevingsvisie en de Woonvisie.

Vanuit de VINEX-opgave heeft de gemeente in het verleden vooral een actief grondbeleid gevoerd. De projecten Westpolder - Bolwerk, Meerpolder, Parkzoom en Wilderszijde zijn in uitvoering. Bij een actief grondbeleid koopt en produceert de gemeente zelf bouwgrond. Hieraan zijn ook risico's verbonden. Een toename van de financiële risico's voor de gemeente is niet gewenst. Voor nieuwe ontwikkelingen kiezen wij dan ook in de basis voor een (meer) faciliterend grondbeleid. De kostenverhaalsmogelijkheden vanuit de Wet ruimtelijke ordening ondersteunen deze keuze. Ook de nieuwe omgevingswet biedt in de toekomst de mogelijkheid tot kostenverhaal.

Het college staat open voor nieuwe, private initiatieven. Hierbij wordt telkens de afweging gemaakt in hoeverre deze initiatieven van meerwaarde of aanvullend zijn ten opzichte van de reeds bestaande plannen.

Jaarlijks actualiseren we de lopende grondexploitaties in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) en geven we bij de begroting een globale doorkijk naar de eerstvolgende actualisatie. De actualisatie van het MPG 2022 per 1-1-2022 is de basis voor de waardering van onze grondexploitatieprojecten in de jaarstukken 2021. Het college stelt daarnaast jaarlijks de Kaderbrief Grondprijzen vast.

Grondexploitatie, risico's en weerstandsvermogen

Het MPG 2022 vormt de basis voor de jaarstukken 2021. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij dan ook naar het MPG 2022.

Bij de actualisatie sturen we vooral op de 4 P's: programma, planning, prijzen en parameters. Deze vier elementen bepalen in hoge mate het resultaat van de grondexploitaties. In 2021 hadden wij de volgende projecten in exploitatie:

Kern	Woningbouw	Bedrijventerreinen	Centrum-ontwikkeling	Overig
Berkel en Rodenrijs	Meerpolder	Oudeland	Berkel Centrum	
	Westpolder/Bolwerk			
	Rodenrijse Zoom			
	RvR Groenzoom Noordeinde			
Bergschenhoek	Wilderszijde	Leeuwenhoekweg		Landscheidingspark Horeca
	Parkzoom			

Resultaat afgesloten projecten

In 2021 sloten wij het project Parkzoom af met een positief resultaat van € 4,57 mln., waarvan € 3,54 mln. reeds als tussentijdse winst is genomen in de voorgaande jaren. In 2021 sloten wij ook het project Rodenrijse Zoom af met een positief resultaat van € 0,94 mln., waarvan € 0,81 mln. reeds als tussentijdse winst is genomen in de voorgaande jaren.

Resultaat MPG 2021

Per 1-1-2022 zijn alle grondexploitaties volledig geactualiseerd. Bij de actualisatie stelden we de parameters opnieuw vast, verwerkten we de boekwaarden en stelden we de raming en fasering van de nog te maken kosten en opbrengsten waar nodig bij.

In het MPG 2022 lichten we de (algemene) uitgangspunten, marktontwikkelingen en alle grondexploitaties nader toe. Hierbij gaan we ook in op de verschillen ten opzichte van het MPG 2021 en de aan de grondexploitaties verbonden risico's.

Conform de notitie Grondexploitaties van de commissie BBV zijn de resultaten van alle lopende grondexploitaties in onderstaande tabel weergegeven. Bij de nominale waarde wordt geen rekening gehouden met toekomstige rente en indexering van kosten en opbrengsten. In de eindwaarde is hier wel rekening mee gehouden. Bij de netto contante waarde wordt dit resultaat op eindwaarde teruggerekend naar het heden (prijspeil 1-1-2022), waarmee de resultaten van de grondexploitaties onderling vergelijkbaar zijn.

Tussentijdse winstneming

Het BBV schrijft een tussentijdse winstneming voor bij winstgevendende projecten, naar rato van de voortgang. Hierbij gelden 3 voorwaarden:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat én;
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht én;
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De hoogte van de tussentijdse winstneming bepaalden wij per project op basis van het zogenaamde percentage of completion (POC) op basis van het MPG 2022. Eventuele risico's (onzekerheden) brachten we hierop in mindering.

Op basis van bovenstaande namen we bij de jaarrekening 2021 in totaal ca. € 4,39 mln. aan tussentijdse winst. Dit bedrag komt bovenop de in 2017 tot en met 2020 genomen winst. Het totaal van de genomen winsten over de lopende grondexploitaties komt hiermee uit op €21,79 mln. De winstneming betreft de volgende grondexploitaties:

Bedragen x € 1 miljoen

Positieve grondexploitaties	Reeds genomen winst t/m 2020	Te nemen winst 2021	Totaal tussentijdse winstneming
Oudeland	12,24	2,49	14,73
Rodenrijse Zoom	0,81	0,12	0,94
Parkzoom	3,54	1,03	4,57
RvR Groenzoom Noordeinde	0,34	-0,28	0,06
Meerpolder	0,47	-0,25	0,21
Wilderszijde	0,00	1,27	1,27
Totaal	17,40	4,39	21,79

Verwerking van het tekort en totaal voordeel

Voor het tekort, ofwel het totaal aan verliesgevendende grondexploitaties, moet een verliesvoorziening aanwezig zijn. Op basis van het MPG 2022 is een verliesvoorziening benodigd van € 35,44 mln. Per 31-12-2020 was een verliesvoorziening benodigd van € 34,84 mln. (inclusief Wilderszijde in exploitatie per 1-1-2021). Dat betekent dat bij de Jaarrekening 2021 per saldo een bedrag van € 0,60 mln. wordt onttrokken aan de algemene reserve.

Zoals opgenomen in de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is de dotatie aan de verliesvoorziening per 31-12-2021 bij de Jaarrekening 2021 vóór resultaatsbestemming onttrokken aan de algemene reserve. Dit geldt ook voor de tussentijdse winstneming en genoemde verrekening van de afgesloten projecten.

Bedragen x € 1 miljoen

Negatieve grondexploitaties	Reeds opgenomen verliesvoorziening t/m 2020	Te nemen verlies 2021	Totaal verliesvoorziening
Berkel Centrum West	-14,63	-0,25	-14,88
Westpolder - Bolwerk	-10,99	-1,76	-12,75
Wilderszijde	-1,62	1,62	-
Leeuwenhoekweg	-7,11	-0,06	-7,17
Landscheidingspark Horeca	-0,48	-0,16	-0,64
Totaal	-34,84	-0,60	-35,44

Verschillenverklaring

Ten opzichte van de het MPG 2021 is het resultaat van het MPG 2022 (zowel positieve als negatieve grondexploitaties) verbeterd met € 8,55 mln. op netto contante waarde. De negatieve grondexploitaties zijn verslechterd met € 2,22 mln. en de positieve grondexploitaties kennen een verbetering van € 10,78 mln.

Het verschil in resultaat ten opzichte van het MPG 2021 wordt onder meer veroorzaakt door de volgende wijzigingen:

Algemeen

- Rente boekwaarde: Conform BBV rekenden we de werkelijke rente over 2021 toe aan de grondexploitaties. Deze is lager dan begroot (voordelig effect);
- Parameters kosten- en opbrengstenstijging: de parameters voor kostenstijging zijn over de gehele looptijd hoger zijn dan vorig jaar ingeschat. Hoewel de parameters voor opbrengstenstijging ook zijn toegenomen, heeft dit enkel effect in de projecten waar de grondopbrengst nog niet contractueel is overeengekomen. Per saldo heeft dit een negatief effect.

Projecten

Voor Westpolder-Bolwerk is het resultaat van de grondexploitatie verslechterd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het toevoegen van kosten met betrekking tot een nieuw te verwerven perceel en een verlenging van de looptijd van het project. Oudeland heeft een verbetering van het resultaat van de grondexploitatie als gevolg van voorspoedige marktontwikkelingen en een versnelling van de uitgifte waardoor de looptijd van het project korter wordt. Voor Wilderszijde is eind december de gebiedsexploitatie voor het gehele project vastgesteld. Ten opzichte van de MPG2021 was dit al een verbetering in resultaat. Bij de actualisatie bij het MPG 2022 is het resultaat van de grondexploitatie verbeterd. Dit komt met name door gunstige marktomstandigheden en de toename van de grondopbrengsten voor woningbouw. Het resultaat van de grondexploitatie voor Ruimte voor Ruimte Groenzoom Noordeinde is verslechterd ten opzichte van vorig jaar. Dit komt met name door de toename van kosten als gevolg van nadere uitwerking van de plannen en de verlenging van de looptijd van het project.

BBV en 10 jaarstermijn

Lansingerland heeft op dit moment één grondexploitatie met een looptijd langer dan 10 jaar. De grondexploitatie Wilderszijde loopt tot en met 31-12-2032 en overschrijdt daarmee de richttermijn van 10 jaar, zoals door het BBV gesteld. Om de risico's van de (lange termijn) ontwikkeling van Wilderszijde te beheersen hebben wij in het MPG beheersmaatregelen opgenomen en vastgesteld.

Risico's binnen de grondexploitaties

Ondanks dat we de ramingen binnen de grondexploitaties met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opstellen, blijven er risico's bestaan. De berekeningen zijn gebaseerd op aannames en uitgangspunten, die in de praktijk anders (zowel positief als negatief) kunnen uitvallen. De belangrijkste risico's die samenhangen met de grondexploitaties hebben betrekking op de planning, de prijs en het programma. Voor de lopende projecten zijn de nog te realiseren opbrengsten na 2021 op een totaal van ca. € 275 mln. geraamd. Het al dan niet realiseren van deze opbrengsten is voor de grondexploitaties de grootste uitdaging. Het college stuurt dan ook actief op de realisatie van deze opbrengsten.

De positieve lijn van de afgelopen jaren zette zich in 2021 voort. Voor zowel de woningbouwprojecten als de bedrijventerreinen sloten we in 2021 diverse overeenkomsten af, ondanks de blijvende bijzondere marktomstandigheden vanwege corona. Indien de positieve markt zich voortzet, kan de in de grondexploitaties opgenomen financiële ruimte (risicoreservering) de komende jaren mogelijk verder vrijvallen. Dit heeft een positief effect op het resultaat van de grondexploitaties.

Hier tegenover staan ook negatieve scenario's. Voor een deel is de markt te beïnvloeden, maar voor een ander deel ook niet. Mochten door omstandigheden de geraamde opbrengsten voor de komende jaren maar voor een deel worden gerealiseerd, dan lopen de rentelasten snel op (incidenteel én structureel). En als de nu nog steeds lage rente gaat stijgen dan heeft dit effect op de saldi van de jaarschijven (en de resultaten van de grondexploitaties). In combinatie met een tegenvallende grondverkoop kunnen dit dan forse tegenvallers zijn. Door de verbeterde verhouding tussen eigen- en vreemd vermogen zal het effect van rentestijgingen lager worden in de toekomst.

Gekoppeld aan de actualisatie van de grondexploitaties actualiseren we ook altijd de risico's. Hierbij schatten we, naast het risicobedrag, ook in wat de kans is dat het risico zich zal voordoen. Dit leidt tot een gewogen risicoprofiel per project. Om het verloop van de risico's te kunnen monitoren in de tijd is (indicatief) een indeling gemaakt naar 3 profielen: hoog (gewogen risico groter dan € 2,5 mln.), midden (gewogen risico € 1 mln. tot € 2,5 mln.) en laag (gewogen risico tot € 1 mln.). Bij een voorspoedige ontwikkeling nemen de risico's af naar mate de ontwikkeling vordert. In het begin van een project is er doorgaans sprake van aannames met een hoge mate van onzekerheid. Naar mate de ontwikkeling concreter wordt, kunnen we de kosten en opbrengsten nauwkeuriger inschatten. Hieronder volgt een overzicht van de projecten met de daarbij behorende risicoprofielen van zowel het MPG 2022 als het MPG 2021.

De geactualiseerde risicoanalyses sluiten aan op de geactualiseerde grondexploitaties van het MPG 2022 en zijn waar nodig bijgesteld en/of aangevuld. Op totaalniveau is het risicoprofiel van de grondexploitaties verhoogd. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het MPG 2021 zijn hierbij:

- Verlagen van het risicobedrag voor Berkel Centrum West: in 2021 zijn belangrijke mijlpalen gezet in de ontwikkeling van het nieuwe centrumgebied: het te bebouwen deel (nu blokken 1 t/m 4) is bouwrijp opgeleverd, de sanering is in gang gezet, de grond is geleverd aan de ontwikkelaar en de bouw van de blokken 1 t/m 4 is gestart. Met het behalen van deze mijlpalen zijn de hiermee gepaarde risico's vervallen en neemt ook het risicoprofiel af.
- Verhogen van het risicobedrag voor Wilderszijde: eind 2021 is de gebiedsexploitatie Wilderszijde voor het gehele gebied vastgesteld. Gezien de omgang en looptijd heeft Wilderszijde een hoog risicoprofiel. Het risicoprofiel van Wilderszijde is ten opzichte van de op 23 december 2021 vastgestelde gebiedsexploitatie inhoudelijk beperkt gewijzigd.
- Door de omvang heeft Westpolder-Bolwerk op basis de gehanteerde indeling in risicoprofielen een hoog risicoprofiel.

Op totaalniveau is het risicoprofiel van de grondexploitaties gekoppeld aan de benodigde weerstandscapaciteit. De verhoging van het risicoprofiel betekent dus ook een verhoging van de benodigde weerstandscapaciteit. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicoprofielen	2021	2022
Meerpolder	Laag	Laag
Berkel Centrum West	Midden	Laag
Westpolder-Bolwerk	Hoog	Hoog
Oudeland	Laag	Laag
Leeuwenhoekweg	Laag	Laag
Wilderszijde*	Laag	Hoog
RvR Groenzoom Noordeinde	Midden	Midden
Landscheidingspark Horeca	Laag	Laag

* Wilderszijde had bij MPG2021 een laag risicoprofiel, bij de grondexploitatie eind 2021 was het risicoprofiel hoog

Vennootschapsbelasting

De Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen bepaalt dat ook gemeenten vennootschapsbelasting moeten betalen over ondernemersactiviteiten. Hier vallen in beginsel ook de (actieve) grondexploitaties onder. Via de Quicksan Winstoogmerk grondbedrijven toetsen we jaarlijks of er sprake is van een onderneming. Op basis van onze berekeningen gaan we er op dit moment vanuit dat dit voor Lansingerland nu niet het geval is.

Begin 2022 stelden wij op advies van onze huidige fiscaal adviseur op basis van het MPG 2021 ook een Quicksan op. Ook deze laat een negatief resultaat zien, zowel jaarlijks als op totaalniveau. Voor de jaren 2016-2020 hebben wij een “nihil”-aangifte ingediend bij de Belastingdienst en namen daarmee formeel een standpunt in richting de Belastingdienst.

Wij achten ons standpunt dat wij voor het totaal aan grondexploitaties niet door “de poort” gaan (en we ook fiscaal gezien dus geen winst maken) nog steeds reëel en onderbouwd. Hierdoor is onze inschatting omtrent de VPB ongewijzigd ten opzichte van MPG 2021.

Overzicht van baten en lasten en toelichting

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Onderstaand treft u de staat van baten en lasten over het begrotingsjaar 2021 inclusief de vergelijkende cijfers 2020.

Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2020			Primitief 2021			Begroot 2021			Realisatie 2021			Afwijking 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Bestuur en dienstverlening	5.646	665	-4.981	5.581	670	-4.910	6.098	880	-5.218	5.777	1.181	-4.596	-321	301	622
2. Openbare orde en veiligheid	6.036	44	-5.992	6.511	65	-6.446	6.736	229	-6.507	6.661	121	-6.540	-75	-108	-33
3. Sport, cultuur en onderwijs	11.550	1.351	-10.199	11.459	1.100	-10.359	12.727	1.827	-10.900	12.497	1.703	-10.794	-230	-124	106
4. Sociaal Domein	54.162	17.044	-37.118	48.418	10.846	-37.572	52.188	11.400	-40.787	52.337	12.587	-39.750	149	1.187	1.037
5. Kwaliteit openbare ruimte	32.191	19.244	-12.947	30.565	17.405	-13.160	31.048	18.720	-12.329	31.593	19.125	-12.467	544	406	-138
6. Lansingerland ontwikkelt	9.900	4.284	-5.617	11.454	3.209	-8.245	20.515	5.754	-14.761	20.082	5.721	-14.361	-433	-33	401
7. Grondzaken	35.326	42.279	6.953	56.567	55.825	-741	38.589	39.263	673	48.599	52.096	3.497	10.010	12.833	2.823
Subtotaal Programma's	154.812	84.911	-69.901	170.554	89.121	-81.433	167.902	78.072	-89.830	177.546	92.535	-85.011	9.644	14.462	4.818
Lokale heffingen	465	15.405	14.940	399	16.512	16.114	431	16.022	15.591	507	16.051	15.544	76	29	-47
Algemene uitkering gemeentefonds	0	72.383	72.383	0	72.232	72.232	0	77.479	77.479	0	78.395	78.395	0	916	916
Dividend	134	141.670	141.535	5	566	562	5	881	876	5	908	903	0	27	27
Financieringsfunctie	3.891	3.626	-265	3.448	3.318	-130	3.448	3.584	136	3.512	2.925	-588	64	-659	-724
Overige algemene dekkingsmiddelen	989	88	-900	573	20	-554	110	20	-91	438	23	-416	328	3	-325
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	5.480	233.172	227.692	4.425	92.648	88.223	3.994	97.986	93.992	4.462	98.302	93.839	469	316	-152
Stelpost onvoorzien	0	0	0	50	0	-50	50	0	-50	0	0	0	-50	0	50
Overhead	15.142	8	-15.134	17.205	26	-17.179	17.205	25	-17.180	16.763	10	-16.752	-443	-15	428
Totaal saldo van baten en lasten	175.434	318.092	142.657	192.234	181.795	-10.438	189.151	176.083	-13.068	198.771	190.847	-7.924	9.620	14.764	5.144
1. Bestuur en dienstverlening	80	103	23	0	45	45	70	175	105	86	130	44	16	-45	-61
2. Openbare orde en veiligheid	1	73	72	0	0	0	144	34	-110	144	33	-111	0	-1	-1
3. Sport, cultuur en onderwijs	144	312	168	5.690	5.952	262	6.092	6.730	638	6.104	6.607	503	12	-123	-135
4. Sociaal Domein	3.282	2.191	-1.091	13	2.577	2.564	2.472	4.101	1.628	2.531	3.971	1.440	59	-129	-188
5. Kwaliteit openbare ruimte	1.485	2.765	1.280	576	1.360	784	5.192	1.309	-3.884	5.302	1.273	-4.029	110	-35	-145
6. Lansingerland ontwikkelt	348	1.136	787	41	2.765	2.724	2.040	8.360	6.320	2.028	8.849	6.822	-12	489	501
7. Grondzaken	7.228	602	-6.625	-71	620	690	1.552	618	-934	6.541	2.831	-3.710	4.988	2.213	-2.775
Algemene dekkingsmiddelen	170.636	36.414	-134.222	0	2.685	2.685	38.271	46.812	8.541	37.677	46.286	8.609	-593	-526	67
Overhead	66	1.487	1.422	80	764	684	305	2.218	1.913	291	1.339	1.049	-15	-879	-864
Subtotaal Mutaties reserves	183.269	45.084	-138.185	6.329	16.768	10.438	56.139	70.356	14.217	60.704	71.320	10.616	4.565	964	-3.601
Gerealiseerd resultaat	358.703	363.175	4.472	198.563	198.563	0	245.290	246.439	1.149	259.475	262.167	2.692	14.185	15.728	1.543

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Apparaatslasten

De apparaatslasten 2020 zijn €850.000 hoger dan begroot. dit wordt met name veroorzaakt door een onderbesteding op de salarissen van € 6 miljoen. Deze onderbesteding wordt met name veroorzaakt door het niet kunnen invullen van bestaande vacatures. Hier tegenover staat dan ook een overschrijding van het inhuurbudget van € 6,8 miljoen. Deze overschrijding leidt dan ook tot de overschrijding op de apparaatslasten. Deze overschrijding was echter wel op te vangen binnen de begroting 2020, zoals ook blijkt uit de toelichting bij de programma's.

De overige verschillen zijn kleiner dan € 100.000 en derhalve niet toegelicht.

Bedragen x € 1.000			
Apparaatskosten	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Salarissen en sociale lasten	8.786	7.019	-1.767
Belastingen	0	0	0
Duurzame goederen	140	0	-140
Ingeleend personeel	282	1.965	1.683
Uitgeleend personeel	0	0	0
Huren	0	0	0
Overige goederen en diensten	1.747	1.573	-175
Afschrijvingen	0	0	0
Toegerekende rente en bespaarde rente	0	0	0
Totaal	10.955	10.556	-399

WNT-norm

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Gemeente Lansingerland van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor Gemeente Lansingerland is € 209.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bedragen x €
1,-

Gegevens 2021 bedragen x € 1	L.P. Vokurka	M.S. Walhout	E. Boonstra
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier	Vervangend gemeente secretaris
Aanvang en einde functievervulling	01/01 tm- 15/08/21	01/01 - 31/12	01/12 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	79.661	102.644	7.719
Beloningen betaalbaar op termijn	13.779	20.374	1.432
Subtotaal	93.440	123.018	9.151
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	129.981	209.000	17.752
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	93.440	123.018	9.151
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020

bedragen x € 1	L.P. Vokurka	M.S. Walhout
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.882	98.865
Beloningen betaalbaar op termijn	20.693	18.659
Subtotaal	151.575	117.524
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	151.575	117.524

Functiegegevens	Wilma Atsma vervangend gemeentesecretaris	Bert Schouten vervangend griffier
Kalenderjaar	2021	2020
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	16.08.2021 - 01-12-2021	n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	n.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	426	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	199	n.v.t.
Maxima op basis van de normbedragen per maand	138.500	n.v.t.
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	n.v.t.
Bezoldiging in de betreffende periode	57.510	n.v.t.

Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	57.510	n.v.t.	34.081	n.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	n.v.t.	N.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	57.510		34.081	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹³	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Verloop van de post 'Onvoorzien'

De post onvoorzien is in de begroting 2021 opgenomen

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	Raadsbrief	Bedrag
Stand post onvoorzien per 1/1 (conform begroting)		50
Totaal		50

Rechtmatigheid

De gemeente ontvangt en besteedt publieke gelden. Daarom moet het handelen van de gemeente rechtmatig zijn. De accountant geeft zijn oordeel over de rechtmatigheid en gaat bij de controle van de jaarrekening na of de lasten, baten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder verordeningen. Om over de rechtmatigheid te kunnen oordelen, stelt de accountant eisen aan het systeem van administratieve organisatie en de interne controle (ao/ic) en het interne systeem van risicoafwegingen.

De financiële rechtmatigheid wordt beoordeeld op basis van een tweetal onderdelen: Begrotingsrechtmatigheid (exploitatie en investeringen) en overige financiële beheershandelingen (werkprocessen). Per onderwerp zal hieronder worden toegelicht in hoeverre er sprake is van onrechtmatigheden in de jaarrekening 2021.

Begrotingsrechtmatigheid

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven. In het controle protocol 2021 heeft de gemeenteraad aangegeven welke typen begrotingsoverschrijding verwijtbaar zijn en daarom meetellen in het oordeel van de accountant:

Nr Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen de volgende 'soorten' begrotingsafwijkingen worden onderkend:		Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend.		x
2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die: - In de Zomerrapportage verwerkt hadden kunnen worden; - Niet in Zomerrapportage verwerkt hadden kunnen worden.	x	x
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	x	
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	x	
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluiten genomen.		x
6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een naheffing belasting). - Geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar; - Geconstateerd na verantwoordingsjaar.	x	x
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - Jaar van investeren; - Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren.	x	x
8	Kostenoverschrijdingen inzake de grondexploitatie die leiden tot aanpassing van de in de laatste vastgestelde exploitatieopzet totale uitgaven of inkomsten: - In de Zomerrapportage verwerkt hadden kunnen worden; - Niet in Zomerrapportage verwerkt hadden kunnen worden.	x	x

Begrotingsrechtmatigheid en de programma's

Het bedrag van de begrotingsonrechtmatigheid kan nooit de totale overschrijding op programmaniveau overstijgen. In onderstaand overzicht wordt van die programma's waar een overschrijding heeft plaatsgevonden groter dan € 100.000 de grootte van deze overschrijding gemeld en aangegeven in hoeverre deze overschrijding rechtmatig was. Daarbij wordt tevens de aard van de overschrijding kort toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Programma	Bedrag	Onrechtmatigheid telt wel mee	Onrechtmatigheid telt niet mee	Toelichting
4. Sociaal domein	149		X	De overschrijding op het sociaal domein wordt veroorzaakt door extra lasten die zijn gemaakt op het onderdeel TOZO (€700.000). Hier tegenover staat ook een extra opbrengst van gelijke grootte. Derhalve is sprake van een overschrijding die onrechtmatig is, maar niet meetelt in het oordeel.
5. Kwaliteit openbare ruimte	544		X	Doordat extra opbrengsten zijn gerealiseerd bij afvalstofheffing en rioolheffing hebben er hogere dotaties aan de voorziening door derde bekleemde middelen plaatsgevonden. Hierdoor is het een afwijking die onrechtmatig is, maar niet meetelt in het oordeel.
7. Grondzaken	10.010		X	De overschrijding wordt veroorzaakt door de overboeking van de kosten en opbrengsten van de grondexploitaties naar de balans. Hierdoor worden de hogere kosten gedekt door hogere opbrengsten en daarom zijn ze onrechtmatig maar tellen ze niet mee in het oordeel.
Algemene dekkingsmiddelen	469		X	De overschrijding wordt veroorzaakt door de inrekening van de stelpost haalbaarheid investeringen ad €250.000. Deze doorbelasting van de uren is op de programma's zelf verantwoord en daardoor wordt deze hier niet verantwoord. Daardoor is dit slechts een verschuiving binnen de jaarrekening. De overige kosten worden gedekt door hogere baten die zijn gerealiseerd.
Totaal				

Rechtmatigheid financiële beheershandelingen in processen

Op basis van de in 2021 uitgevoerde interne controles hebben wij vastgesteld dat niet alle transacties rechtmatig tot stand zijn gekomen of dat sprake is van onzekerheden omtrent de rechtmatige totstandkoming van de transactie. In volgende tabel nemen wij de geconstateerde fouten en onzekerheden op. Deze tabel is opgesteld na overleg en afstemming met de extern accountant.

Bedragen x € 1.000.000

Proces	Aard tekortkoming/fout	Financiële omvang
Inkopen	Europese aanbestedingsfouten	0,56
Totaal tekortkoming		0,56

Proces	Aard onzekerheid	Financiële omvang
Participatie	Onzekerheden in kosten t.l.v. Buig-gelden	0,09
WMO/ Jeugd	onzekerheden als gevolg van ontbreken prestatieverklaringen	2,93
Totaal onzekerheden		3,02

Begrotingsrechtmatigheid en de kredieten

Naast het budgetrecht dat de raad heeft op programmaniveau. Dienen ook de investeringskredieten door de raad te worden gevoteerd en dienen de kosten van de investeringen binnen dit vastgestelde krediet te blijven. Hieronder hebben wij deze analyse opgenomen. Hieruit blijkt dat er geen overschrijdingen hebben plaatsgevonden op individuele kredieten die groter zijn dan €100.000. Binnen deze grens mag het college op basis van de financiële verordening 2017 afwijkingen binnen kredieten realiseren zonder dat dit vooraf dient te worden gemeld aan de gemeenteraad. Derhalve zijn de afwijkingen allen rechtmatig tot stand gekomen.

Afgesloten investeringskredieten	Saldo 1-1-2021	Begr 2021	Realisatie 2021	Restant 2021	Begroot komende jaren	Totaal krediet	Totaal gerealiseerd	Totaal restant krediet	Categorie
Led verlichting sportvelden	658.311	141.193	128.355	12.838	0	799.504	786.666	12.838	Vervanging
BVCB veld 6	8.409	115.551	121.982	-6.431	0	123.960	130.391	-6.431	Technisch noodzakelijk
CVV veld 1, straatwerk	14.303	69.942	71.617	-1.675	0	84.245	85.919	-1.675	Technisch noodzakelijk
SV Soccer Boys veld 1	0	154.746	140.351	14.396	0	154.746	140.351	14.396	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 3.1 Sport	681.023	481.432	462.304	19.128	0	1.162.455	1.143.327	19.128	
Aanpassingen evenemententerrein AMG Schmidtpark	375.877	36.523	7.679	28.844	0	412.400	383.556	28.844	Nieuw, gedekt door reserve
Beleidsveld 3.2 Cultuur	375.877	36.523	7.679	28.844	0	412.400	383.556	28.844	
Tijdelijke huisvesting koop	0	0	0	0	0	0	0	0	Nieuw
Beleidsveld 3.3 Onderwijs en kinderopvang	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal programma 3	1.056.900	517.955	469.983	47.972	0	1.574.855	1.526.883	47.972	Categorie
Bebording fietsnetwerk	0	87.073	0	87.073	0	87.073	0	87.073	Nieuw, gedekt door reserve
Vervangen BBS 2021	0	209.450	193.905	15.545	0	209.450	193.905	15.545	Vervanging
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Bebording, bestrrating en straatmeubilair	0	296.523	193.905	102.618	0	296.523	193.905	102.618	
Groen investering 2019	107.874	0	0	0	0	107.874	107.874	0	Technisch noodzakelijk
Groen investering 2020	9.233	0	-9.233	9.233	0	0	0	0	Technisch noodzakelijk
Uitbreiding begraaftplaats	206.348	81.820	65.801	16.019	0	288.168	272.149	16.019	Technisch noodzakelijk
Groen investering 2021	0	0	0	0	0	0	0	0	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Groenvoorziening	323.455	81.820	56.568	25.252	0	396.042	380.023	16.019	
Vervangen speeltoestellen 2019	218.244	0	0	0	0	218.244	218.244	0	Technisch noodzakelijk
Vervangen speeltoestellen 2020	96.014	0	0	0	0	96.014	96.014	0	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Spelen	314.258	0	0	0	0	314.258	314.258	0	
Vervangen brug Koetsveldstraat BR-BB089	2.891	559.054	514.923	44.131	0	561.945	517.814	44.131	Technisch noodzakelijk
Investering kunstwerken 2021 ikv verhogen beeldkwa	0	283.215	262.507	20.708	0	283.215	262.507	20.708	Technisch noodzakelijk
Vervangen duikers	43.017	91.986	78.939	13.047	0	135.003	121.955	13.047	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Kunstwerken	45.907	934.255	856.369	77.886	0	980.162	902.276	77.886	
Fietsveiligheid verlichting Landscheidingspark	130.670	0	0	0	0	130.670	130.670	0	Technisch noodzakelijk
Vervangen OVL Noordeindseweg	166.112	19.288	26.569	-7.281	0	185.400	192.681	-7.281	Technisch noodzakelijk
Renovatatie OVL installaties 2019	12.221	0	-12.221	12.221	0	0	0	0	Technisch noodzakelijk
Investering OVL 2020 ikv verhogen beeldkwaliteit	67.484	0	0	0	0	67.484	67.484	0	Technisch noodzakelijk
Investering OVL 2021 ikv verhogen beeldkwaliteit	0	381.763	369.889	11.873	0	381.763	369.889	11.873	Technisch noodzakelijk
Renovatatie OVL installaties 2020	319.899	0	0	0	0	319.899	319.899	0	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Openbare Verlichting	696.385	401.050	384.237	16.813	0	1.085.215	1.080.623	4.592	

Wegen Overbuurtsepolder (bl)	875.846	23.655	22.892	763	0	899.501	898.738	763	Technisch noodzakelijk
Verlengen Hoogseweg	441.851	5.000	276	4.724	0	446.851	442.126	4.724	Technisch noodzakelijk
Fietsveiligheid aanpak rotondes	1.470.148	0	0	0	0	1.470.148	1.470.148	0	Technisch noodzakelijk
Renovatie Berkel Centrum 't Vierkantje	1.928.292	12.866	26.956	-14.090	0	1.941.158	1.955.248	-14.090	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Noordeindseweg - vervangen wegverhardingen	1.621.758	52.741	55.886	-3.145	0	1.674.499	1.677.644	-3.145	Technisch noodzakelijk
Investering wegen 2021 ikv verhogen beeldkwaliteit	0	149.108	141.668	7.439	0	149.108	141.668	7.439	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Wegen, straten en pleinen	6.337.894	243.370	247.677	-4.308	0	6.581.264	6.585.572	-4.308	
Verzamelcontainers	737.341	38.318	36.399	1.919	0	775.659	773.740	1.919	Gedekt door heffing
Putten ondergrondse containers	50.050	15.954	3.874	12.080	0	66.004	53.924	12.080	Gedekt door heffing
Vervangen zuilen afvalcontainers	232.220	23.837	180	23.657	0	256.057	232.400	23.657	Gedekt door heffing
Grond afvalbrengstation(K)	0	1.499.100	1.499.100	0	0	1.499.100	1.499.100	0	Gedekt door reserve
Beleidsveld 5.2 Afval	1.019.611	1.577.209	1.539.553	37.656	0	2.596.820	2.559.164	37.656	
Riool Oostmeerlaan-Klapwijkse laantje	0	40.000	0	40.000	0	40.000	0	40.000	Gedekt door heffing
Vervangen en vrijval riool (te verdelen 2020-2021)	181.716	450.331	367.686	82.645	0	632.047	549.401	82.645	Gedekt door heffing
Beleidsveld 5.2 Riolering	181.716	490.331	367.686	122.645	0	672.047	549.401	122.645	
Renovatie hoofd- en gebiedsrioolgemalen 2018 7st	216.004	49.996	49.931	65	0	266.000	265.936	65	Gedekt door heffing
Verv pompen en datatransmissie drukriolering 2018	588.436	7.250	6.593	657	0	595.686	595.029	657	Gedekt door heffing
Renovatie Hoofd- en gebiedsrioolgemalen 2019	180.737	232.546	214.550	17.996	0	413.284	395.288	17.996	Gedekt door heffing
Vervangen pompen en datatransm drukriolering 2021	0	373.505	142.558	230.947	0	373.505	142.558	230.947	Gedekt door heffing
Beleidsveld 5.2 Rioolgemalen	985.178	663.297	413.633	249.665	0	1.648.475	1.398.810	249.665	
Realisatie van Cultuurfabriek het Spectrum	460.403	0	0	0	0	460.403	460.403	0	Vervanging
Beleidsveld 5.3 Vastgoed	460.403	0	0	0	0	460.403	460.403	0	
Totaal programma 5	10.364.807	4.687.855	4.059.628	628.227	0	15.031.208	14.424.436	606.773	Categorie
IVA VBK Wilderszijde(K)	2.492.729	1.350.000	-2.492.729	3.842.729	0	0	0	0	Nieuw
Beleidsveld 7.1 Gebiedsontwikkeling	2.492.729	1.350.000	-2.492.729	3.842.729	0	0	0	0	
Totaal programma 7	2.492.729	1.350.000	-2.492.729	3.842.729	0	0	0	0	Categorie
Iveco Daily 05-BSF-4(K)	0	66.800	65.393	1.407	0	66.800	65.393	1.407	Vervanging
Syntos B11L-27 PESN-350 (4x) 2021 (K)	0	110.000	110.000	0	0	110.000	110.000	0	Vervanging
Beleidsveld 9.1 Afdelingskostenplaatsen	0	176.800	175.393	1.407	0	176.800	175.393	1.407	
Totaal programma 9	0	176.800	175.393	1.407	0	176.800	175.393	1.407	
Totaal afgesloten kredieten	13.914.435	6.732.610	2.212.276	4.520.334	0	16.782.863	16.126.711	656.151	
Afgesloten investeringskredieten	Saldo 1-1-2021	Begr 2021	Realisatie 2021	Restant 2021	Begroot komende jaren	Totaal krediet	Totaal gerealiseerd	Totaal restant krediet	Categorie
SV Soccer Boys (trainingsstrook)	0	0	0	0	44.358	44.358	0	44.358	Technisch noodzakelijk
De Kievitten (atletiekveld)	0	62.907	26.838	36.069	0	62.907	26.838	36.069	Technisch noodzakelijk

BVCB veld 1	0	1.300	0	1.300	181.554	182.854	0	182.854	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 3.1 Sport	0	64.207	26.838	37.369	225.912	290.119	26.838	263.281	
Cultuurhuis Blok B - Grond	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	Nieuw
Cultuurhuis Blok B - Bouw	15.480	pm	457.991	pm	pm	pm	473.471	pm	Nieuw, gedekt door reserve
Cultuurhuis Blok B - Installaties	pm	pm	0	pm	pm	pm	pm	pm	Nieuw, gedekt door reserve
Cultuurhuis Blok B - Inventaris vast	pm	pm	0	pm	pm	pm	pm	pm	Nieuw
Cultuurhuis Blok B - Inventaris los	pm	pm	0	pm	pm	pm	pm	pm	Nieuw
Beleidsveld 3.2 Cultuur	15.480	0	457.991	0	0	0	473.471	0	
Vervangende nieuwbouw basisscholen PWA en Kwakel	546.101	1.997.030	2.918.775	-921.745	5.451.973	7.995.104	3.464.876	4.530.228	Vervanging
Baken verduurzaamheidsmaatregelen	0	0	1.200	-1.200	571.233	571.233	1.200	570.033	Vervanging, gedekt door reserve
Gouden Griffel, locatie Annie M.G. Schmidtlaan verduurzaamheidsmaatregelen	0	182.232	183.847	-1.615	135.210	317.442	183.847	133.595	Vervanging, gedekt door reserve
Prinses Maxima, locatie Annie M.G. Schmidtlaan verduurzaamheidsmaatregelen	0	3.232	1.212	2.020	244.168	247.400	1.212	246.188	Vervanging, gedekt door reserve
Wiekslag Vervangende nieuwbouw	0	397.804	330.682	67.122	4.322.492	4.720.296	330.682	4.389.614	Vervanging
Wiekslag ENG	0	0	0	0	208.301	208.301	0	208.301	Vervanging
Oosthoek Vervangende nieuwbouw	0	335.840	394.151	-58.311	3.692.876	4.028.716	394.151	3.634.565	Vervanging
Oosthoek ENG	0	0	0	0	165.212	165.212	0	165.212	Vervanging
Wilderszijde 1 Nieuwbouw	0	0	3.408	-3.408	4.697.396	4.697.396	3.408	4.693.987	Nieuw
Wilderszijde 1 ENG	0	0	0	0	206.907	206.907	0	206.907	Nieuw
Wilderszijde 2 Nieuwbouw	0	0	3.158	-3.158	4.697.396	4.697.396	3.158	4.694.238	Nieuw
Wilderszijde 2 ENG	0	0	0	0	206.907	206.907	0	206.907	Nieuw
Wilderszijde 3 Nieuwbouw	0	0	3.158	-3.158	4.697.396	4.697.396	3.158	4.694.238	Nieuw
Wilderszijde 3 ENG	0	0	0	0	206.907	206.907	0	206.907	Nieuw
Prins Johan Friso, locatie Orionstraat Vervangende nieuwbouw	0	121.898	95.437	26.461	1.304.307	1.426.205	95.437	1.330.768	Vervanging
Prins Johan Friso, locatie Orionstraat ENG	0	0	0	0	70.863	70.863	0	70.863	Vervanging
Parel Vervangende nieuwbouw	0	130.505	3.101	127.404	2.346.812	2.477.317	3.101	2.474.216	Vervanging
Parel ENG	0	0	0	0	91.189	91.189	0	91.189	Vervanging
Beleidsveld 3.3 Onderwijs en kinderopvang	546.101	3.168.541	3.938.130	-769.589	33.317.544	37.032.186	4.484.231	32.547.955	
Totaal programma 3	561.581	3.232.748	4.422.959	-732.220	33.543.456	37.322.305	4.984.540	32.811.236	Categorie
Bebording autonetwerk	0	110.374	150	110.224	0	110.374	150	110.224	Nieuw, gedekt door reserve
Bushaltes Bleiswijk	0	70.384	0	70.384	0	70.384	0	70.384	Nieuw
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Bebording, bestrating en straatmeubilair	0	180.758	179.454	1.304	0	180.758	179.454	1.304	
Reconstructie Vogelbuurt - groen	0	443.433	200.793	242.640	101.170	544.603	200.793	343.810	Vervanging
Reconstructie Dorp Noord Oost - groen	0	106.009	76.658	29.351	0	106.009	76.658	29.351	Vervanging

Reconstructie Weidebloembuurt/plein Oudelandselaan - groen	0	103.340	22.599	80.741	75.735	179.075	22.599	156.476	Vervanging
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Groenvoorziening	0	652.782	300.050	352.732	176.905	829.687	300.050	529.637	
Vervangen speeltoestellen 2021	0	558.480	423.518	134.962	214.770	773.250	423.518	349.732	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Vogelbuurt - spelen	0	219.127	89.517	129.610	53.390	272.517	89.517	183.000	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Schildersbuurt (bl) spelen	0	64.630	0	64.630	28.645	93.275	0	93.275	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Spelen	0	842.237	513.036	329.202	296.805	1.139.042	513.036	626.007	
Vervangen steigers (bh)	0	0	0	0	93.108	93.108	0	93.108	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Kunstwerken	0	0	0	0	93.108	93.108	0	93.108	
Verv masten en armaturen Ds.van Couwenhoveln eo bh	74.215	108.885	80.418	28.467	3.000	186.100	154.633	31.467	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Vogelbuurt - OVL	140.937	97.238	161.762	-64.524	35.175	273.350	302.699	-29.349	Technisch noodzakelijk
OVL Fietsveiligheid rotondes	52.626	37.849	13.965	23.884	165.000	255.475	66.591	188.884	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Oosteindseweg - OVL	0	22.800	9.012	13.788	295.600	318.400	9.012	309.388	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Bloemenbuurt (br) - OVL	0	30.935	1.453	29.482	256.240	287.175	1.453	285.722	Technisch noodzakelijk
Renovatie OVL installaties 2021	0	475.882	335.381	140.501	139.000	614.882	335.381	279.501	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Schildersbuurt (bl) OVL	0	22.960	6.001	16.959	245.920	268.880	6.001	262.879	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Openbare Verlichting	267.778	796.549	607.992	188.557	1.139.935	2.204.262	875.770	1.328.492	
Renovatie Vogelwijk	863.120	1.255.956	1.356.020	-100.064	844.825	2.963.901	2.219.140	744.761	Technisch noodzakelijk
Herinrichting Ds.van Couwenhovelaan e.o. (bh)	1.056.826	113.155	105.064	8.091	12.000	1.181.981	1.161.890	20.091	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Bloemenbuurt (br) - vervangen wegverhardingen	37.743	79.087	50.648	28.439	4.416.903	4.533.733	88.391	4.445.342	Technisch noodzakelijk
Fietsveiligheid Berkelsedijkje	248.980	172.257	-1.195	173.452	0	421.237	247.785	173.452	Technisch noodzakelijk
Fietspad Gerberasingel	0	0	833	-833	139.079	139.079	833	138.246	Technisch noodzakelijk
Opwaarderen station Rodenrijs	298.785	2.132.326	1.434.858	697.468		2.431.111	1.733.643	697.468	Nieuw, gedekt door reserve
Aanleg Calamiteitenweg Klappolder	0	35.360	29.738	5.622	4.813.375	4.848.735	29.738	4.818.997	Nieuw, gedekt door reserve
Fietsvoorziening ZORO	0	0	0	0	181.426	181.426	0	181.426	Nieuw, gedekt door reserve
Metropolitane fietsroutes(K)	0	-20.738	501	-21.239	2.708.392	2.687.654	501	2.687.152	Nieuw, gedekt door reserve
Verbinding Molenweg-Oudeland(K)	134.979	152.551	56.569	95.982	917.147	1.204.677	191.548	1.013.129	Nieuw, gedekt door reserve
Infrastructuur Bosland(K)	25.995	0	1.228	-1.228	980.945	1.006.940	27.223	979.717	Technisch noodzakelijk, gedekt door reserve
De Kruin Bergschenhoek	167.793	603.284	386.818	216.466	1.550.261	2.321.338	554.610	1.766.728	Technisch noodzakelijk

Reconstructie Zuidersingel - vervangen wegverhardingen	180.027	331.898	274.405	57.493	481.925	993.850	454.432	539.418	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Julianalaan (dl Beethovenln-N209) - vervangen wegverhardingen	10.180	93.033	49.769	43.264	817.639	920.852	59.949	860.903	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Schildersbuurt (bl) - vervangen wegverhardingen	44.959	139.825	65.815	74.010	1.448.691	1.633.475	110.774	1.522.701	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Oosteindseweg (bg) - vervangen wegverhardingen	1.250	84.090	65.081	19.009	876.180	961.520	66.331	895.189	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Bergweg-zuid (bg) - vervangen wegverhardingen	0	37.883	4.520	33.363	889.413	927.296	4.520	922.776	Technisch noodzakelijk
Reconstructie rondom Berkel Centrum West - vervangen wegverhardingen	0	475.944	508.617	-32.673	1.249.907	1.725.851	508.617	1.217.234	Technisch noodzakelijk
Reconstructie Hoeksekade - vervangen wegverhardingen	0	23.963	0	23.963	1.111.889	1.135.852	0	1.135.852	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte; Wegen, straten en pleinen	3.070.638	5.709.873	6.874.239	-1.164.367	22.537.997	31.318.508	9.944.877	21.373.630	
Afvalbrengstation	10.507	151.704	53.004	98.700	1.957.296	2.119.507	63.511	2.055.996	Gedekt door reserve
Verzamelcontainers 2021	0	284.782	162.372	122.410	0	284.782	162.372	122.410	Gedekt door heffing
Beleidsveld 5.2 Afval	10.507	436.486	215.376	221.110	1.957.296	2.404.289	225.883	2.178.406	
Reconstructie Vogelbuurt (br) - vervangen en renovatie riool	1.142.572	1.538.201	1.620.230	-82.028	1.787.685	4.468.458	2.762.802	1.705.656	Gedekt door heffing
Reconstructie Dorp Noord-Oost (bg) - vervanging en renovatie riool	1.312.994	420.053	493.250	-73.197	137.300	1.870.347	1.806.244	64.103	Gedekt door heffing
Reconstructie Bloemenbuurt (br) - vervanging en renovatie riool	77.307	790.538	1.068.337	-277.799	3.444.618	4.312.463	1.145.644	3.166.819	Gedekt door heffing
Verbetering afvoer capaciteit Industrieweg	3.744	96.256	122.853	-26.597	0	100.000	126.597	-26.597	Gedekt door heffing
Reconstructie Hoeksekade-Julianalaan - vervanging en renovatie riool	9.001	121.236	66.575	54.660	3.456.474	3.586.711	75.576	3.511.134	Gedekt door heffing
Reconstructie Schildersbuurt (bl) - vervanging en renovatie riool	59.870	853.347	750.769	102.578	1.069.334	1.982.551	810.639	1.171.912	Gedekt door heffing
Reconstructie Weidebloembuurt - vervanging en renovatie riool	0	43.541	53.020	-9.479	263.487	307.028	53.020	254.008	Gedekt door heffing
Reconstructie rondom Berkel Centrum West - vervanging en renovatie riool	0	90.759	3.311	87.448	181.519	272.278	3.311	268.967	Gedekt door heffing
Vervangen en rioolrenovaties Rottekade	0	182.791	50.811	131.980	1.183.173	1.365.964	50.811	1.315.152	Gedekt door heffing
Beleidsveld 5.2 Riolerings	2.605.488	4.136.722	4.229.157	-92.435	11.523.589	18.265.799	6.834.645	11.431.154	
Renovaties hoofd- en gebiedsrioolgemaal 2021	0	871.753	118.876	752.877	0	871.753	118.876	752.877	Gedekt door heffing
Beleidsveld 5.2 Rioolgemalen	0	871.753	118.876	752.877	0	871.753	118.876	752.877	
Huis van de Samenleving (bouwkundig)	0	163.395	11.568	151.827	0	163.395	11.568	151.827	Nieuw
Huis van de Samenleving (inrichting)	0	0	0	0	342.570	342.570	0	342.570	Nieuw
Herontwikkeling De Snip	4.241	10.000	22.605	-12.605	185.759	200.000	26.846	173.154	Vervanging, gedekt door reserve
Beleidsveld 5.3 Vastgoed	4.241	173.395	34.173	139.222	528.329	705.965	38.414	667.551	
Totaal programma 5	5.958.652	13.800.555	13.072.353	728.202	38.253.964	58.013.171	19.031.005	38.982.166	Categorie

IVA VBK Berkel Centrum Oost(K)	164.912	144.588	118.936	25.652	97.306	406.806	283.848	122.958	Nieuw
IVA VBK woningbouwloc Langevaart Bleiswijk(K)	111.054	161.030	153.919	7.112	0	272.084	264.972	7.112	Nieuw
IVA VBK woningbouwloc Merenweg Bleiswijk(K)	75.819	152.097	181.434	-29.337	0	227.916	257.253	-29.337	Nieuw
IVA VBK Woonwagens (bg)(K)	0	152.873	103.237	49.636	245.921	398.794	103.237	295.557	Nieuw
IVA VBK de Wildert(K)	5.263	10.000	9.243	757	44.737	60.000	14.507	45.494	Nieuw
Beleidsveld 7.1 Gebiedsontwikkeling	357.049	620.588	566.768	53.820	387.964	1.365.601	923.817	441.784	
Totaal programma 7	357.049	620.588	566.768	53.820	387.964	1.365.601	923.817	441.784	Categorie
Investerings voertuigen 2021	0	323.200	0	323.200	0	323.200	0	323.200	Technisch noodzakelijk
Investerings gladheid 2021	0	80.000	0	80.000	0	80.000	0	80.000	Technisch noodzakelijk
Beleidsveld 9.1 Afdelingskostenplaatsen	0	403.200	0	403.200	0	403.200	0	403.200	
Totaal programma 9	0	403.200	0	403.200	0	403.200	0	403.200	Categorie
Investerings TOP-werken Hardware	421.892	100.000	79.737	20.263	0	521.892	501.629	20.263	Vervanging
Optimaliseren veiligheid van systemen	71.043	68.957	16.908	52.049	0	140.000	87.951	52.049	Vervanging
Investerings ICT 2021 Hardware	0	150.000	0	150.000	250.000	400.000	0	400.000	Vervanging
Beleidsveld 10.1 Overhead	492.935	318.957	96.645	222.312	250.000	1.061.892	589.580	472.312	
Totaal programma 10	492.935	318.957	96.645	222.312	250.000	1.061.892	589.580	472.312	
Totale investeringsopgave	7.370.216	18.376.048	18.158.726	675.314	72.435.383	98.166.168	25.528.942	73.110.698	

Verschillenanalyse per programma

Verschillenanalyse per programma

Belangrijke verschillen tussen de programmabegroting (na wijziging) en de realisatie worden systematisch toegelicht voor ieder afzonderlijk deel van de programmarekening.

Hieronder een samenvatting van deze verschillen. In de kolom 'Verschil 2021 na mutaties reserves' staat het resultaat per product ten opzichte van de begroting. Daarachter in de volgende kolommen staat welk aandeel hiervan incidenteel en welk aandeel structureel is.

In deze paragraaf lichten wij per beleidsveld toe hoe dit resultaat is samengesteld. De afwijkingen vanaf € 100.000 tussen de begroting en de realisatie worden voor zowel baten als lasten toegelicht. De afwijking kan daarnaast zowel incidenteel als structureel van aard zijn. Dit wordt bij de toelichting aangegeven.

Bedragen x € 1.000

Programma	Verschil 2021 voor mutaties reserves	Verschil 2021 na mutaties reserves
1. Bestuur en dienstverlening	622	561
2. Openbare orde en veiligheid	-33	-34
3. Sport, cultuur en onderwijs	106	-28
4. Sociaal Domein	1.037	849
5. Kwaliteit openbare ruimte	-138	-284
6. Lansingerland ontwikkelt	401	902
7. Grondzaken	2.823	48
Algemene dekkingsmiddelen	-152	-85
Overhead	428	-436
Bedrag van de heffing voor de VPB	0	0
Post onvoorzien	50	50
Totaal	5.144	1.543

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B1.1 Gemeenteraad, college en griffie			
geen dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen nodig	150	0	Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	36	62	Incidenteel
Totaal	186	62	
B1.2 Samenwerking			
Geen afwijkingen geconstateerd	0	0	Incidenteel
Totaal	0	0	
B1.3 Dienstverlening			
Niet gehele budget evenementen Citymarketing uitgegeven	110		Incidenteel
Niet alle vacatures ingevuld bij burgerzaken	203		Incidenteel
Hogerekosten overdracht leges aan de Rijksoverheid, door stijging aanvragen producten	-144	234	Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	-33	4	Incidenteel
Totaal	136	238	
Programma totaal voor mutaties reserves	322	300	
Onttrekkingen reserves		-45	Incidenteel
Toevoegingen reserves	16		Incidenteel
Programma totaal na mutaties reserves	306	255	

Programma 2 Openbare Orde en Veiligheid

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B2.1 Openbare orde en veiligheid			
Lagere lasten en baten door minder uitgaven controle coronatoegangsbewijzen	86	-86	Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	-11	-22	Incidenteel
Totaal	75	-108	
Programma totaal voor mutaties reserves	75	-108	
Onttrekkingen reserves	1		Incidenteel
Toevoegingen reserves		0	Incidenteel
Programma totaal na mutaties reserves	76	-108	

Programma 3 Sport, Cultuur en Onderwijs

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B3.1 Sport			
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	-54	32	Incidenteel
Totaal	-54	32	
B3.2 Cultuur			
lagere lasten aan subsidies kunstzinnige vorming en cultuurhuis	141	0	Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	0	0	Incidenteel
Totaal	141	0	
B3.3 Onderwijs en kinderopvang			
Budget specifieke uitkering voor onderwijsachterstandenbeleid niet volledig benut	151	-151	Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	-8	-5	Incidenteel
Totaal	143	-156	
Programma totaal voor mutaties reserves	230	-124	
Onttrekkingen reserves		-123	Incidenteel
Toevoegingen reserves	12		
Programma totaal na mutaties reserves	218	-247	

Programma 4 Sociaal Domein

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B4.1 Samenleving			
Huisvestiging nieuwe (asiel)statushouders niet gelukt, budget ovegeheveld naar 2022	67		Incidenteel
Minder gebruik gemaakt van extern advies	53		Structureel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	-15	-3	Incidenteel
Totaal	105	-3	
B4.2 Jeugd			
Budget uitrol praktijkondersteuners bij huisartsen niet volledig benut	35		Incidenteel
Tekort GRJR Jeugd, door pleeghulp, ambulante hulp en langdurig verblijf	-239		Incidenteel
Terugontvangsten van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond		1	Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	-31		
Totaal	-235	1	
B4.3 Participatie			
BUIG uitkeringsgelden, verhoging van het uitkeringsbestand. Steunmaatregel Tozo afgelopen 1-1-2021	-92		Incidenteel
Minder re-intergratietrajecten ingezet door coronamaatregelen	165		Incidenteel
Realisatie Tozo 3 hoger dan begroot	-770	748	Incidenteel
Individuele bijzondere bijstand fors gestegen. Verwachte aanvragen TONK lager dan verwacht	-74		Incidenteel
Schuldhelpverlening minder uitgegeven door minder formele uitgaven	62		Incidenteel
Overige mutaties	134		Incidenteel
Totaal	-575	748	
B4.4 Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)			
Lagere lasten maatwerkvoorziening ' begeleiding'	445		Incidenteel
hogere lasten maatwerkvoorziening ' collectief vervoer'	-95		Incidenteel
Lagere lasten overige maatwerkvoorziening	160		Incidenteel
Inkomen uit eigen bijdrage lager dan begroot		-65	Incidenteel
Totaal	510	-65	
Programma totaal voor mutaties reserves	-195	681	
Onttrekkingen reserves		-129	
Toevoegingen reserves	-59		
Programma totaal na mutaties reserves	-136	552	

Programma 5 Kwaliteit Openbare Ruimte

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B5.1 Beheer openbare ruimte			
Lagere inzet veegwagens	127		Incidenteel
Baggerwerkzaamheden niet afgerond ivm coronamaatregelen	67		Incidenteel
Meer opbrengsten door toename aantal begfplaatsen		66	Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	45	58	Incidenteel
Totaal	239	124	
B5.2 Afval- en afvalwatermanagement			
Kosten riolering onderhoud lager dan begroot door tekort aan PVC	162		Incidenteel
Hogere storting in de voorziening van riolering	-310		Incidenteel
Door hogere opbrengsten afvalstromen overschot op de begroting naar egalisatievoorziening	-296		Incidenteel
De opbrengst voor diverse afvalstromen nam in 2021 fors toe		320	Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000		8	Incidenteel
Totaal	-444	328	
B5.3 Vastgoed			
Duurzame maatregelen op diverse gebouwen	-286		Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	-53	-46	Incidenteel
Totaal	-339	-46	
Programma totaal voor mutaties reserves	-544	406	
Onttrekkingen reserves		-35	Incidenteel
Toevoegingen reserves	-110		Incidenteel
Programma totaal na mutaties reserves	-654	371	

Programma 6 Lansingerland Ontwikkelt

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B6.1 Ruimtelijke ordening			
Geluidsschermen N209	-150	150	Incidenteel
Voor de anterieure overeenkomsten (AOK's) minder opbrengsten dan begroot	-955	-889	Incidenteel
Wijziging datum inwerkingstreding Omgevingswet	173		Incidenteel
De Gebiedsvisie Bosland vaststelling def. locatie voor de woonwagenbewoners verplaatst naar 2022	60		Incidenteel
Meeropbrengsten omgevingsvergunningen door grote projecten.		630	Incidenteel
Toetsing omgevingsvergunningen voordeel		55	
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	91	79	Incidenteel
Totaal	-781	25	
B6.2 Infrastructuur en mobiliteit			
Latere vaststelling van de Mobiliteitsvisie	19		Incidenteel
Heropstelling Noordeindseweg Berkel	30		Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	57	-71	Incidenteel
Totaal	106	-71	
B6.3 Economische ontwikkeling			
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	85	11	Incidenteel
Totaal	85	11	
B6.4 Duurzaamheid			
Onderbesteding personeelskosten	98		
Fonds Duurzaam Funderingsherstel vormgeving van de loketfunctie niet afgerond	25		
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	34	2	Incidenteel
Totaal	157	2	
B6.5 Vastgoedbeleid			
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	0	0	Incidenteel
Totaal	0	0	
Programma totaal voor mutaties reserves	-433	-33	
Onttrekkingen reserves		489	Incidenteel
Toevoegingen reserves	12		Incidenteel
Programma totaal na mutaties reserves	-445	456	

Programma 7 Grondzaken

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B7.1 Grondzaken			
Niet begrote mutaties en winsten grondexploitaties	-10.010	12.833	Incidenteel
Totaal	-10.010	12.833	
Programma totaal voor mutaties reserves	-10.010	12.833	
Onttrekkingen reserves		2.213	Incidenteel
Toevoegingen reserves	-4.988		Incidenteel
Programma totaal na mutaties reserves	-14.998	15.046	

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B8.1 Lokale heffingen			
Lokale heffingen	-76	29	Incidenteel
Algemene uitkering gemeentefonds	0	916	Incidenteel
Dividend	0	27	Incidenteel
Financieringsfunctie	-64	-659	Incidenteel
Algemene stelposten	-328	3	Incidenteel
Post onvoorzien	50		Incidenteel
			Incidenteel
Programma totaal voor mutaties reserves	-418	316	
Onttrekkingen reserves		-526	Incidenteel
Toevoegingen reserves	593		Incidenteel
Programma totaal na mutaties reserves	175	-210	

Overzicht Overhead

Bedragen x € 1.000

Toelichting	Afwijking Lasten	Afwijking Baten	Incidenteel/structureel
B10.1 Overhead			
Voordelig uitvallen aanbesteding E-HRM systeem	177		Incidenteel
Voordeel toeschrijven uren	210		Incidenteel
Niet nader toegelichte verschillen < € 100.000	55	-15	Incidenteel
Totaal	442	-15	
Programma totaal voor mutaties reserves	442	-15	
Onttrekkingen reserves		-879	Incidenteel
Toevoegingen reserves	-15		Incidenteel
Programma totaal na mutaties reserves	457	-894	

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele lasten en baten

In dit overzicht worden de incidentele baten en lasten weergegeven voor het boekjaar 2021. Het opnemen van het overzicht van incidentele baten en lasten is gebaseerd op artikel 19 van het BBV. Het opnemen van dit overzicht is relevant voor de vraag: in welke mate wordt het rekeningsaldo in de jaarrekening beïnvloed door incidentele baten en lasten?

Het overzicht van de incidentele baten en lasten van de gemeente Lansingerland ziet er als volgt uit:

INCIDENTELE LASTEN

<i>Programma 1 - Bestuur en dienstverlening</i>	136
Corona uitgaven t.b.v. verkiezingen	50
Mutaties reserve Gemeenteraad, College en Griffie	86
<i>Programma 2 -Openbare Orde en Veiligheid</i>	226
Controle coronatoegangsbewijzen - bijdrage VRR	49
Mutaties reserve Openbare Orde en Veiligheid	144
Extra werkzaamheden Coronamaatregelen	33
<i>Programma 3 - Sport, Cultuur en Onderwijs</i>	7.191
Lasten TVS	206
Corona compensatie cultuur	36
Mutaties reserve Sport	165
Mutaties reserve Cultuur	97
Mutaties reserve Onderwijs	5.842
Nationaal Programma Onderwijs	175
Onderwijsachterstandenbeleid	166
Overdracht schoolgebouw	505
<i>Programma 4 - Sociaal domein</i>	5.573
Maatschappelijke begeleiding statushouders	67
Inburgering	17
Einde lening Inburgeringsplichtig	10
Mutaties reserve Samenleving	111
Mutaties reserve Jeugd	1.858
Mutaties reserve Participatie	416
Mutaties reserve WMO	147
Basis GGZ	90
GR Jeugd veilig thuis	234
Subsidie jeugd	38
Jeugd en jongerenperspectief	182
Robuus beschermingssysteem	68
Versterking jeugdteams	126
Impuls integraal werken	99
Systeemleren	16
Lasten TOZO	1.445
Lasten Tonk	8
Lasten toeslagenaffaire	5
Participatie ondersteuning kandidaten	54
Bijzondere bijstand	300
Schuldhelpverlening	41
Continuïteit zorg	124
Cultuuraanbod	118
<i>Programma 5 - Kwaliteit openbare ruimte</i>	6.044
Toevoeging aan reserves programma 5.1	3.495
Toevoeging aan reserves programma 5.2	1.132
Toevoeging aan reserves programma 5.3	675
Incidenteel onderzoek wegen straten en pleinen	112
extra kosten voor inzameling afval	157

extra kosten voor inzameling afval als gevolg corona	61
Coronacompensatie sportfondsen	412
Programma 6 - Lansingerland ontwikkelt	5.485
Toevoeging aan reserve voor groot onderhoud	28
Toevoeging aan reserve voor omgevingswet	1.479
Toevoeging aan algemene reserve voor budgetoverheveling Gebiedsvisie Bosland	90
Toevoeging reserve voor budgetoverheveling Veiligheid	6
Toevoeging reserve voor ontwikkelperspectief Bleizo-West	425
Onderzoek ihkv geluidsscherm lang N209 en bodemonderzoek bodemkwaliteitskaart	60
Overige incidentele lasten	78
Subsidie geluidsscherm N209 kern Bergenhoek	322
Kosten omgevingswet	506
Kosten economische ontwikkeling	209
Corona Herstelplan	228
(Bijdrage voor) Ontwikkelperspectief Bleizo-West	423
Bijdrage aan Recreatieschap Rottemeren voor Lage Bergse Bos	1.450
Uitgaven RRE-subsidie	181
Programma 7 - Grondzaken	54.651
Lasten met betrekking tot grondexploitaties	48.110
Toevoeging aan algemene reserve voor resultaat grondexploitatie	6.541
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	37.677
Vormen van bestemmingsreserves ten koste van de algemene reserve	750
Storting vanuit septembercirculaire	72
Budgetoverheveling van Organisatie ontwikkelbudget naar 2022	400
Aankoop cum.prefs Stedin	12.858
Vrijval reserve nog te maken kosten afgesloten grexen	70
Terugdraaien dekking boeterente	10.300
Reserve dekking boeterente	11.340
Storting reconstructie Klapwijkseweg	1.887
Overzicht Overhead	1.453
Kosten recruitment	142
kosten voor aanbesteding en implementatie van het nieuwe E-HRM systeem	77
incidentele corona-gerelateerde lasten binnen overhead	1.234
Totaal incidentele lasten	118.436
INCIDENTELE BATEN	
Programma 1 - Bestuur en dienstverlening	407
Onttrekkingen reserve Corona	50
Mutaties reserve Gemeenteraad, College en Griffie	80
Bijdrage priklocatie COVID-19	215
Onttrekking voorziening wethouder pensioenen	62
Programma 2 - Openbare Orde en Veiligheid	82
Controle coronatoegangsbewijzen - bijdrage VRR	49
Onttrekking reserve Coronamaatregelen	33
Programma 3 - Sport, Cultuur en Onderwijs	7.153
Bijdrage Rijk TVS	206

Nationaal Programma Onderwijs	175
Onderwijsachterstandenbeleid	166
Onttrekking reserve overdracht schoolgebouwen	434
Onttrekking reserve crisimaatregelen kwijtschelding huur buitensport	212
Onttrekking reserve herstelwerk schoolgebouwen	100
Onttrekking reserve onderzoek duurzaamheid schoolgebouwen	35
Onttrekking reserve ter storting in reserve 1e inrichting en OLP	1.000
Onttrekking reserve ter storting in res. kapitaallast verduurzaming prim. onderwijs	4.825
Programma 4 - Sociaal domein	5.422
TOZO 2021	1.445
TONK 2021	5
Mutaties reserve Samenleving	472
Mutaties reserve Jeugd	3.198
Mutaties reserve Participatie	41
Mutaties reserve WMO	261
Programma 5 - Kwaliteit openbare ruimte	1.685
Grondverkoop snippergroen	104
onttrekking aan reserves programma 5.1	219
Onttrekking aan reserves programma 5.3	1.054
afrekening sportfondsen als gevolg van corona	308
Programma 6 - Lansingerland ontwikkelt	9.160
Onttrekking uit reserve voor dekking groot onderhoud Jongerencentrum Spectrum	60
Vrijval reserve middengebied	170
Onttrekking uit reserve voor dekking kosten Omgevingwet	506
Onttrekking uit reserve voor dekking verlies AOK Wilderszijde	4.924
Overige kleine onttrekkingen reserves	86
Onttrekking reserve voor kosten corona herstelplan	228
Onttrekking reserve voor kosten economische ontwikkeling;	713
Onttrekking reserve voor bijdrage aan Recreatieschap Rottemeren	1.450
Subsidie geluidsschermb N209 kern Bergenhoek	350
Rijkssubsidie voor het toetsen van aanvragen van omgevingsvergunningen	55
RRE-subsidie	195
(Bijdrage voor) Ontwikkelperspectief Bleizo-West	423
Programma 7 - Grondzaken	54.474
Baten grondexploitatie	51.643
Onttrekking aan reserve	2.831
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	46.285
Onttrekking reserve dekking boeterente	2.886
Aankoop cum. Prefs Stedin	12.858
Opheffen reserve financieringsstructurering	10.300
Budgetoverhevelening van Organisatie ontwikkelbudget naar 2022	400
Ophogen reserve kapitaallasten	4.386
Terugdraaien dekking boeterente	11.340
Storting reconstructie Klapwijkseweg	1.887
Storting reserve Omgevingswet	1.478
Vorming bestemmingsreserve	750
Overzicht Overhead	1.301
Onttrekking uit Coronareserve	1.234
Onttrekking uit de algemene reserve voor visie op huisvesting	67

Totaal incidentele baten	125.969
Saldo incidentele baten en lasten	7.533

Overzicht structurele en incidentele stortingen en onttrekkingen in de reserve

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de structurele en incidentele stortingen en onttrekkingen in de reserve. Per saldo is er € 465.000 toegevoegd aan de reserves. Begroot was een onttrekking van circa € 1,5 miljoen.

bedrag x € 1.000

Toevoegingen/onttrekkingen reserves	Begroot	Incidenteel	Structureel	Realisatie	Incidenteel	Structureel
Toevoegingen aan de reserves	3.411	2.440	971	8.552	7.580	972
Onttrekkingen aan de reserves	-4.921	-3.576	-1.345	-7.347	-6.922	-425
Totaal	-1.510	-1.136	-373	1.204	658	546

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000

	Begroot primair	begroot na wijziging	Realisatie	afwijking
Structurele toevoegingen				
Reserve baggeren	225	225	225	0
Reserve GO gemeentelijke gebouwen	493	493	493	0
Totaal toevoegingen	718	718	718	0
Structurele onttrekkingen				
Reserve baggeren	749	432	139	-293
Reserve Kapitaallasten	28	34	6	-28
Reserve GO gemeentelijke gebouwen	524	800	756	-44
Totaal onttrekkingen	1.301	1.266	901	-365

Balans en toelichting

Balans

Activa

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	11.386	13.582
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	821	2.850
- Bijdragen aan activa van derden	10.565	10.732
Materiële vaste activa	193.953	212.257
- Overige investeringen met economisch nut	123.003	152.418
- Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	35.734	29.688
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	35.216	30.151
Financiële vaste activa	15.668	4.412
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	13.464	606
- Overige verbonden partijen	17	17
- Leningen aan:		
- Woningbouwcorporaties	882	2.985
- Overige langlopende leningen	928	428
- Overige uitzettingen met looptijd langer dan 1 jaar	376	376
TOTAAL VASTE ACTIVA	221.007	230.251
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	105.748	92.627
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	105.748	92.627
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	117.108	138.992
- Vorderingen op openbare lichamen	9.633	9.155
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	103.170	125.363
- Overige vorderingen	4.305	4.474
Liquide middelen	209	1.010
- Kassaldi	1	1
- Bank- en giroaldi	207	1.009
Overlopende activa	5.218	6.144
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	2.849	1.533
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	2.369	4.611
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	228.283	238.774
TOTAAL ACTIVA	449.290	469.024
Omvang recht op verliescompensatie krachtens de Wet Vpb 1969		

Passiva

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-2021	31-12-2020
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	248.496	256.420
- Algemene reserve	87.712	75.843
- Bestemmingsreserves	158.092	176.105
- Gerealiseerd resultaat	2.692	4.472
Vorzieningen	37.422	25.771
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	20.925	11.144
- Egalisatievoorzieningen		
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	16.497	14.627
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	138.097	156.368
- Obligatieleningen		
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	138.049	156.318
- Waarborgsommen	48	50
TOTAAL VASTE PASSIVA	424.015	438.559
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.026	7.743
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
- Debetsaldi bank		
- Overige schulden	5.026	7.743
Overlopende passiva	20.249	22.722
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	11.463	10.202
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	8.720	11.680
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	66	841
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	25.275	30.465
TOTAAL PASSIVA	449.290	469.024
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	233.068	239.838

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met de voorschriften volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 22 december 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen afgerond op € 1.000, waardoor tussen de verschillende tabellen kleine afrondingsverschillen kunnen bestaan.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden maximaal vijf jaar geactiveerd. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan in het jaar volgend op het jaar van realisatie van het gerelateerde immateriële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als aan alle voorwaarden zoals genoemd in artikel 61 BBV wordt voldaan. Waardering vindt plaats tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. investeringen met een economisch nut;
- b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden het jaar na ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden het jaar na ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden het jaar na ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Afschrijvingen

De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte levensduur zonder rekening te houden met een restwaarde. De afschrijvingsperiode vangt aan op 1 januari volgend op het jaar van ingebruikname c.q. gereedkomen. Activa onder de € 25.000 worden in één keer afgeschreven.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd voor de meest voorkomende activa conform de richtlijnen uit de financiële verordening en de nota activabeleid 2020.

Activasoorten	Afschrijvingstermijn in jaren
Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	
- nieuwbouw	40
- renovatie en restauratie	25
Bedrijfsgebouwen	
- nieuwbouw	40
- renovatie en restauratie	25
- tijdelijke gebouwen/noodlokalen	PM
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
- aanleg en reconstructie wegen en kunstwerken (bruggen e.d.)	20
- aanleg en renovatie riolering	40
- aanleg en renovatie rioolgemaal	15
- openbare verlichting	15
- aanleg en renovatie openbaar groen	25
- verkeers- en straatmeubilair	5
- speeltoestellen	10
Voertuigen	5
Vrachtwagens	8
Bouwkundige installaties (brand/luchtbehandeling/warmwater)	15
Overige materiële vaste activa	
- kantoor- en schoolmeubilair en overige	10
- automatisering (hardware)	4

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken; de actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

In de balans worden onder de voorraden afzonderlijk opgenomen:

- a. grond- en hulpstoffen;
- b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- c. gereed product en handelsgoederen;
- d. vooruitbetalingen.

Grond- en hulpstoffen

De overige grond- en hulpstoffen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

In het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is een nieuwe definitie opgenomen voor bouwgrond in exploitatie: Gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

De lagere marktwaarde is bepaald, rekening houdend met de nog te realiseren uitgaven en inkomsten. De contante waarde per 31 december van een eventueel tekort op eindwaarde van een exploitatie is in mindering gebracht op de balanswaarde door middel van een balansverkortings. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Bij de bepaling van de winst name wordt gebruik gemaakt van de voorgeschreven POC methode uit de notitie grondbeleid 2019.

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vooruitbetalingen

Voor de inkomsten en uitgaven op de grondexploitatie en dan meer specifiek de aan- en verkoop van grond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd. Grondaankopen worden meegenomen op moment dat de verplichting tot koop is aangegaan en de ontbindende voorwaarden zijn vervallen. Grondverkoop worden geregistreerd als gerealiseerde opbrengsten als de daadwerkelijke juridische overdracht van de grond heeft plaatsgevonden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting voor de wethouders en de voorziening voor verliezen uit grondexploitaties zijn echter tegen contante waarde gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is en die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, worden op grond van artikel 49 BBV geassocieerd onder de overlopende passiva. In de toelichting op de balans is per uitkering van EU, Rijk en provincies met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van ontvangen voorschotbedragen in een overzicht weergegeven, conform artikel 52a BBV.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is hierover nadere informatie opgenomen.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Algemene uitkering

Met betrekking tot de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Omgevingsvergunningen

De opbrengsten uit omgevingsvergunningen worden verantwoord op het moment van aanvragen van de omgevingsvergunning. Op grond van de legesverordening zijn leges al opeisbaar op het moment van in behandeling nemen van de aanvraag tot beoordeling van een omgevingsvergunning.

Dividend

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar dat het besluit tot uitkeren is genomen.

Eigen bijdrage WMO

De eigen bijdrage die wordt opgelegd en ingevorderd door het CAK wordt op basis van kasbasis verantwoord.

Toelichting op de balans: vaste activa

Immateriële vaste activa

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief:

- Dit betreffen de voorbereidingskosten ten behoeve van de ontwikkeling van grondexploitaties waaronder Berkel centrum Oost, Langenvaart, Merenweg en de Wildert

Bijdragen aan activa van derden:

- Dit betreft in het verleden gedane bijdragen aan scholen ter realisatie van nieuwe schoolgebouwen.

Het verloop van de immateriële vaste activa in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Investering	Desinvestering	Afschrijvingen	bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.850	1.688	4.019	0	-302	821
Bijdragen aan activa van derden	10.732	0	0	-167	0	10.565
Totaal	13.582	1.688	4.019	-167		11.386

Materiële vaste activa

Specificatie van de materiële vaste activa:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Materiële vaste activa met economisch nut	123.003	152.418
Materiële vaste activa waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	35.734	29.688
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	35.216	30.151
Totaal	193.953	212.257

Materiële vaste activa met economisch nut

Gronden en terreinen:

In 2021 is de grondexploitatie Wilderszijde geopend. Hierdoor is de bijbehorende grond ingebracht in de grondexploitatie.

Bedrijfsgebouwen:

- In 2021 is €2,9 miljoen geïnvesteerd in nieuwbouw basisscholen PWA en Kwakel;
- Ook werd €330.000 en €394.000 geïnvesteerd in de Wiekslag en de Oosthoek;
- Daarnaast investeerden wij €457.000 in het Cultuurhuis.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:

- €130.000 investeerden wij in Led verlichting op de sportvelden;
- Ook investeerden wij €403.000 in sportvelden.

Machines, apparaten en installaties:

- We investeerden €184.000 in duurzaamheidsmaatregelen op locatie AMG Schmidtdlaan

Overige materiële vaste activa:

- We investeerden € 513.000 in speeltoestellen.

Het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa met economisch nut is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Investing	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	52.630	0	30.233	0	0	22.397
Woonruimten	0	103	0	0	0	103
Bedrijfsgebouwen	83.589	4.245	0	3.206	0	84.629
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.084	609	82	809		10.801
Vervoersmiddelen	999	175	0	187	0	988
Machines, apparaten en installaties	2.012	255	0	402	0	1.865
Overige materiële vaste activa	2.103	530	0	414	0	2.219
Totaal	152.418	5.917	30.315	5.018	0	123.003

Materiële vaste activa waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

- In 2021 investeerden wij voor €1.550.000 in afvalbrengsstation;
- en €162.000 voor ondergrondse containers;
- daarnaast €1,6 miljoen in riolering Vogelbuurt en €1,0 miljoen in rioolrenovatie Bloemenbuurt;
- en €2,1 miljoen in diverse andere rioolverbeteringen.

Het verloop van de materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Investing	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2021
Materiële vaste activa waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	29.688	6.950	0	904	0	35.734
Totaal	29.688	6.950	0	904	0	35.734

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Grond, weg en waterbouwkundige werken:

- De investeringen bestaan voornamelijk uit uit:
 - €1.556.000 voor de reconstructie Vogelwijk;
 - €105.000 voor de Herinrichting Ds. van Couwenhovelaan;
 - €515.000 voor het Vervangen van brug Koetsveldstraat;
 - €782.000 voor het verbeteren van Fietsveiligheid op Berkels Dijkje;
 - €3.150.000 voor het Opwaarderen van Station Rodenrijs;
 - €508.000 voor Reconstructie Berkel Centrum West;
 - €386.000 voor De Kruin Bergschenhoek;
 - €274.000 voor reconstructie Zuidersingel;

De opbrengsten bestaan voornamelijk uit ontvangen subsidies voor het Verlengen van de Hoogeweg en aanpak Fletsveiligheid rotondes.

Machines, apparaten en installaties:

- €335.000 voor renovatie openbare verlichting installaties;
- €370.000 voor voor het verhogen beeldkwaliteit openbare verlichting.

Overige materiële vaste activa:

- De investeringen bestaan voornamelijk uit:
 - €179.000 voor aanleg Bushaltes Bleiswijk;
 - €193.000 voor vervangen BBS.

Het verloop van de Materiële vaste activa met maatschappelijk nut is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Investering	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2021
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	28.015	8.287	0	1.818	2.665	31.819
Machines, apparaten en installaties	1.591	1.004	0	47	0	2.548
Overige materiële vaste activa	545	373	0	69	0	849
Totaal	30.151	9.665	0	1.934	2.665	35.216

Financiële vaste activa

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen bestaan uit:

- Aandelen Stedin Holding N.V. (168.045 gewone aandelen van € 100 nominaal);
- Aandelen NV Bank Nederlandse Gemeenten (15.015 gewone aandelen van nominaal € 2,50);
- Preferente aandelen Stedin voor €12.858.500

De kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen bestaan uit:

- Maatschappelijk belang bouwkasten BSH
- Grootboek der Nationale Schuld

Leningen aan woningcorporaties

De gemeente heeft leningen verstrekt aan woningcorporatie 3B wonen voor de bouw en renovatie van woningen. Op deze leningen betaald de woningcorporatie jaarlijks rente en aflossing.

Overige langlopende leningen

De post overige langlopende leningen bestaat uit startersleningen, blijversleningen, duurzaamheidsleningen en lening aan de stichting Rotonde.

Overige uitzettingen met een looptijd langer dan één jaar

De overige uitzettingen met een looptijd langer dan een jaar betreffen de belegde gelden voor wethouderspensionen. De waarde van de participaties bedragen ultimo 2021 € 493.831 (2020: € 502.114)

Het verloop van de financiële vaste activa in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Investering	Desinvestering	Afschrijving / aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- Deelnemingen	606	12.858	0	0	0	13.464
- Overige verbonden partijen	17	0	0	0	0	17
Leningen aan:						
- Woningbouwcorporaties	2.985	0	0	2.103	0	882
Overige langlopende leningen	428	500	0	0	0	928
Overige uitzettingen met een looptijd van > 1 jaar	376	0	0	0	0	376
Totaal	4.412	13.358	0	2.103	0	15.668

Toelichting op de balans: vlottende activa

Vorraden bouwgronden

Specificatie voorraden bouwgronden:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Onderhanden werk / bouwgronden in exploitatie	105.748	92.627
Totaal	105.748	92.627

Bouwgronden in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie is het verloop in het boekjaar 2021 als volgt geweest:

Van projecten waar de voorziening groter is dan de boekwaarde vindt presentatie plaats onder de voorzieningen. Deze worden wel in onderstaand overzicht meegenomen en gepresenteerd als €0, echter staat de restant voorziening onder de voorzieningen gepresenteerd.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Saldering voorziening	Balanswaarde 31-12-2020	Investering	Opbrengsten	Saldering voorziening	Winst- / verliesname	Boekwaarde 31-12-2021
Meerpolder	-2.604	0	-2.604	455	1.410	0	-255	-3.813
Centrum	9.207	-9.207	0	2.168	6.190	-5.185	0	0
Westpolder/Bolwerk	67.321	-10.987	56.334	4.956	7.945	-12.751	0	51.580
Oudeland	23.552	0	23.552	4.597	7.110	0	2.494	23.533
Rodenrijse Zoom	352	0	352	122	740	0	125	-141
Parkzoom	-4.046	0	-4.046	1.267	690	0	1.026	-2.443
Leeuwenhoekweg	9.692	-7.111	2.581	350	2.062	-7.168	0	812
Wilderszijde	13.755	-1.623	12.132	35.128	17.145	0	1.273	33.010
Groenzoom RvR	4.590	0	4.590	497	1.381	0	-277	3.428
Landscheidingspark Horeca	-77	0	-77	26	0	0	0	-51
De tuinen	-187	0	-187	20	0	0	0	-167
Subtotaal	121.555	-28.928	92.627	49.587	44.673	-25.103	4.386	105.748

Ramingen per complex

De geraamde kosten, opbrengsten en eindwaarde per complex ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

	Te verwachten opbrengsten	Te verwachten kosten	Te verwachten financieringslasten	Te verwachten eindresultaat
Meerpolder	660	4.338	-88	438
Centrum	0	10.474	450	-16.109
Westpolder/Bolwerk	61.024	9.020	2.032	-14.360
Oudeland	53.123	20.496	-1.023	24.849
Leeuwenhoekweg	1.101	411	168	-7.458
Wilderszijde	177.273	121.336	2.272	21.875
Groenzoom RvR	12.847	6.957	-76	2.605
Landscheidingspark Horeca	0	711	2	-662

Toelichting op de ramingen per complex

De voorziening is op contante waarde (eindwaarde contant gemaakt tegen 2%).

De uitgangspunten zijn voor alle projecten gelijk:

- De kosten zijn onderbouwd met (civieltechnische) ramingen en planning inzet door middel van een plankostenraming;
- De inkomsten en fasering hiervan zijn onderbouwd met marktonderzoeken of sluiten aan bij contractuele afspraken met partijen;
- De rente is gebaseerd op de BBV-systematiek;

Risico's

De belangrijkste risico's die samenhangen met de grondexploitaties hebben betrekking op de planning, prijs en het programma. Voor de komende 4 jaar zijn de opbrengsten op een totaal van ca. € 131 miljoen geraamd,. Het al dan niet realiseren van deze opbrengsten is voor de grondexploitaties de grootste uitdaging. Het college stuurt dan ook actief op de realisatie van deze opbrengsten.

We sloten in 2020 diverse grondverkoopovereenkomsten voor de woningbouwlocaties waarin concrete afspraken zijn gemaakt over de momenten van afname en/of betaling. Ook voor de bedrijventerreinen sloten we in 2020 meerdere grondverkoopovereenkomsten. Met een uitgifte van ruim 7 hectare haalden we onze omzetdoelstelling voor 2020 voor de bedrijventerreinen.

Planning bedrijfstreinen

Binnen Lansingerland heeft de gemeente twee terreinen in ontwikkeling, waarvoor de gemeente 100% van het risico draagt: Oudeland in Berkel en Rodenrijs en Leeuwenhoekweg in Bergschenhoek. Daarnaast worden nog twee terreinen ontwikkeld gezamenlijk met de gemeente Zoetermeer: Bleizo en Hoefweg.

Het inschatten van een goede afzetraming voor de bedrijfstreinen is vanwege de veelheid en omvang van locaties en de onzekere markt lastig. Daarnaast worden er in de praktijk zowel kleine als hele grote kavels uitgegeven.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een looptijd van ten hoogste één jaar:

Voor de overige vorderingen is een voorziening gevormd vanwege verwachte oninbaarheid van € 442.000, voor de debiteuren vanuit sociale zaken een voorziening van € 2.246.000 en voor de belastingdebiteuren een voorziening gevormd van € 75.000

Bedragen x € 1.000		
	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	9.633	9.155
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	103.170	125.363
Overige vorderingen	3.090	3.533
Debiteuren Sociale Zaken	1.215	941
Totaal	117.108	138.992

Vorderingen openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan voor € 8.739.000 uit een vordering inzake BTW/BCF. De overige vorderingen hebben betrekking op overige partijen.

Schatkistbankieren

Op basis van de wet financiering decentrale overheden (wet Fido) is de gemeente verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. De gemeente is gerechtigd om een bepaald bedrag aan middelen buiten 's Rijks schatkist aan te houden. Gerekend over een heel kwartaal mag het op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden bedrag gemiddeld niet hoger zijn dan het drempelbedrag. Het drempelbedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000 bedraagt.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren:

Verslagjaar 2021		Bedragen x € 1.000			
		Drempel 1e halfjaar		Drempel 2e halfjaar	
(1)	Drempelbedrag	1.489		3.971	
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.091	863	341	272
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder drempelbedrag	398	626	3.630	3.699
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	198.563		198.563	
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	198.563		198.563	
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
Berekening Drempelbedrag	Drempelbedrag	1.489		3.971	
(2) Berekening kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	98.216	78.497	31.380	24.985
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) = (5a) / (5b)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.091	863	341	272

Overige vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Voor de overige debiteuren is per debiteur vastgesteld of er mogelijk sprake kan zijn van oninbaarheid. Wanneer sprake is van een verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd.

De invordering van gemeentelijke heffingen onroerende zaakbelasting, hondenbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing is uitbesteed aan het samenwerkingsverband SVHW. De verwachte oninbaarheid van deze vorderingen wordt door het SVHW bepaald. Door Deloitte accountants is een controleverklaring over de jaarverantwoording afgegeven. Wij zijn akkoord met de door SVHW bepaalde voorziening.

Bij de bepaling van onze voorzieningen hebben wij ook rekening gehouden met de eventuele gevolgen van corona op de inbaarheid van de vorderingen.

Debiteuren Sociale Zaken

Voor de debiteuren Sociale Zaken zijn de volgende principes gehanteerd:

Alle debiteuren zijn individueel beoordeeld door de gemeente en is op individuele post vastgesteld of het bedrag van de vordering nog ontvangen kan worden. De debiteuren waarbij de verwachting is dat de vordering niet meer wordt ontvangen zijn voorzien.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Overige vorderingen	3.610	3.975
Debiteuren Sociale Zaken	2.911	2.669
Rijksdeel BBZ 75%	0	-197
Voorziening dubieuze debiteuren SoZa	-1.696	-1.531
voorziening dubieuze debiteuren overig	-520	-442
Totaal	4.305	4.474

Liquide middelen

Specificatie van de liquide middelen:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Kassaldi	1	1
Banksaldi	207	1.009
Totaal	209	1.010

Overlopende activa

Specificatie van de overlopende activa:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2.849	1.533
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.369	4.611
Totaal	5.218	6.144

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

Specificatie overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Vooruitbetaalde bedragen	717	588
Voorschotten Sociaal Domein	229	1.518
Door te belasten kosten	0	6
NTO Bijdragen van het Rijk	0	205
NTO Gelden (exclusief overheid)	1.423	2.292
Totaal	2.369	4.611

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel - Overige	31-12-2020	besteding	ontvangst	31-12- 2021
Nog te ontvangen van het rijk				
SPUK	33	385	233	185
Nog te ontvangen overige Nederlandse overheidslichamen				
subsidie MRDH Berkels dijkje	0	784		784
subsidie MRDH Station rodenrijs	0	1701		1.701
Subsidie MRDH Bushaltes Bleiswijk	0	179		179
subsidie MRDH Fietsveilig Rotondes	1500		1500	0
totaal	1.533	3.049	1.733	2.849

Toelichting op de balans: vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente Lansingerland bestaat uit de Algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat. De Algemene reserve is dat deel van het vermogen waar de gemeente vrij over kan beschikken. Het dient om financiële tegenvallers op te vangen. Daarnaast wordt het resultaat met de Algemene reserve afgewikkeld.

De verschillende bestemmingsreserves vormen een belangrijk onderdeel van het eigen vermogen. Kenmerkend voor deze categorie reserves is dat het hierbij gaat om door de raad geoormerkte middelen. Dit betekent dat aan deze reserves specifieke bestedingsdoelen zijn gekoppeld. De bestemmingsreserves worden door de raad ingesteld. De raad heeft als enige orgaan de bevoegdheid de bestemming en de omvang van een reserve te wijzigen.

Specificatie van het eigen vermogen:

	Bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	87.712	75.843
Bestemmingsreserves	158.092	176.105
Onverdeeld resultaat	2.692	4.472
Totaal	248.496	256.420

Verloop reserves

Het verloop van de reserves in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Bestemming resultaat 2020	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	75.843	4.472	33.221	25.824	0	87.712
Algemene reserve	75.843	4.472	33.221	25.824	0	87.712
Reserve Rekenkamer	22		16	0	0	38
Reserve Afronding Overbuurtsepolder	789		0	0	0	789
Reserve Baggeren	1.018		225	139	0	1.104
Reserve (Tijdelijke) Huisvesting primair onderwijs	43		0	0	0	43
Reserve Overdracht schoolgebouwen	831		0	331	0	500
Reserve Sociaal Domein	4.799		1.314	3.074	0	3.039
Reserve Warmtevisie	260		0	0	0	260
Reserve Actieplan Omgevingswet	821		1.479	506	0	1.794
Reserve Nog te maken kosten afgesloten Grex-en	80		0	70	0	10
Reserve GO gemeentelijke gebouwen	2.873		493	756	0	2.610
Reserve Onderzoekskosten	1.147		0	0	280	867
Reserve Kapitaallasten	10.770		6.273	6	927	16.110
Reserve Ombuiging	849		0	0	75	774
Reserve Crisismaatregelen (n.a.v. Corona)	3.568		618	2.416	0	1.770
Reserve Financieringsstructurering	10.300		0	0	10.300	0
Reserve Enecogelden	137.594		0	24.198	0	113.395
Reserve Kapitaallasten RVR Groenzoom	341		0	278	0	63
Reserve kapitaallasten verduurzaming prim. onderwijs	0		4.825	0	0	4.825
Reserve boeterente leningenportefeuille	0		11.340	2.886	0	8.454
Reserve herstelwerkzaamheden Meerpolder	0		750	0	0	750
Reserve 1e inrichting en OLP	0		1.000	104	0	896
Bestemmingsreserves	176.105	0	28.333	34.764	11.582	158.092
Gerealiseerd resultaat	4.472	-4.472	2.692	0	0	2.692
Totaal	256.420	0	64.246	60.588	11.582	248.496

Algemene reserve

Aard/reden:

1. Het opvangen van onvoorziene uitgaven, voortvloeiende uit opkomende verplichtingen die niet rechtstreeks verband houden met de lopende exploitatie en uit calamiteiten;
2. Het opvangen van rekeningtekorten;
3. Het afdekken van begrotingstekorten, voor zover op basis van een meerjarenbegroting blijkt dat deze niet van structurele aard is.

Looptijd: onbeperkt.

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		75.843
onttrekking	Verliesvoorziening AOK Wilderszijde	-5.637
onttrekking	BGR 2021 IHP (incl.stort.res)	-4.673
onttrekking	ZR 2021 Storting in res. Kapln ivm verhoging investeringen	-4.386
onttrekking	BEST 2021 Onttr ivm stort.BR kapitaallasten tbv Klapwijkseweg	-1.887
onttrekking	Onttr wegens tekort WPBW 2021	-1.764
onttrekking	ZR 2021 Extra storting reserve actieplan omgevingswet	-1.479
onttrekking	BGR 2021 Verhoging deelnemersbijdr.Recreatieschap Rottemeren	-1.450
onttrekking	BGR 2021 Creeren res. 1e inrichting en OLP	-1.000
onttrekking	BEST 2021 Vorming BR herstelwerkzaamheden Meerpolder	-750
onttrekking	SW 2021 BO Opstellen ontwikkelperspectief BleiZo-West	-425
onttrekking	BO 2020 Overheveling organisatieontwikkelbudget	-400
onttrekking	Onttr wegens tekort Meerpolder 2021	-255
onttrekking	Onttr wegens tekort Centrum 2021	-247
onttrekking	BGR 2021 Verrekening amendement A2020-019 met alg.res.	-205
onttrekking	Onttr wegens tekort LP Horeca 2021	-161
onttrekking	ZR 2021 Stort.in Res.Kapitaallasten inzake verduurzaming	-152
onttrekking	BO 2020 Sociaal Domein	-123
onttrekking	BO Ontvangen gelden Veilig Thuis	-117
onttrekking	BO Herstelwerkzaamheden schoolgebouwen	-100
onttrekking	BO 2020 Overheveling verkiezingsmiddelen Corona	-80
onttrekking	ZR 2019 A13 inhuur tlv AR	-76
onttrekking	BO 2020 Sociaal Domein	-67
onttrekking	BGR 2021 Visie op huisvesting	-67
onttrekking	BO 2020 Vertr.onderzoek Horti Science	-60
onttrekking	Onttr wegens tekort Leeuwenhoekweg 2021	-57
onttrekking	BO Opstellen onderzoeken van economisch beleid	-42
onttrekking	BO Coronacompensatie Sociaal Domein	-41
onttrekking	BO Onderzoek duurzaamheid schoolgebouwen	-35
onttrekking	BO 2020 Sociaal Domein	-30
onttrekking	BO 2020 Huis voor de Samenleving	-25
onttrekking	BO 2020 Sociaal Domein	-24
onttrekking	BGR 2021 Studie ZoRo	-11
Toevoeging	SW 2021 BO Vacaturegeld team Veiligheid	6
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 Eenzamen aan boord	20
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 BBZ/onderzoek-en advieskosten	21
Toevoeging	terugboeken naar algemene reserve	850
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 Jeugd/subsidie Midden-Holland	38
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 Schuldhulp./werken door derden	41
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 Part./Ondersteuning kandidaten	54
Toevoeging	SW 2021 BO Middelen inclusieve verkiezingen	70
Toevoeging	Toev.uit res.nog te maken kosten GREX	70
Toevoeging	SW 2021 BO WMO Begeleiding individueel	75
Toevoeging	SW 2021 BO Archiveringsopdracht	75
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 Jeugd Basis GGZ	90
Toevoeging	SW 2021 BO gebiedsvisie Bosland	90
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 Wet Inburgering	91
Toevoeging	SW 2021 BO Lokale cultuur	97
Toevoeging	Winstneming afsluiten Rodenrijse Zoom 2021	124
Toevoeging	SW 2021 BO Vacaturegeld team Veiligheid	144
Toevoeging	SW 2021 BO Implementatie E-HRM	150
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 Jeugd/Jongerenperspectief	182
Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 GR Jeugd - Veilig thuis	234

Toevoeging	SW 2021 BO naar 2022 bijz.bijstand / Tonk covid 19	300
Toevoeging	SW 2021 BO Organisatie ontwikkelbudget	400
Toevoeging	SW 2021 BO Opstellen ontwikkelperspectief BleiZo-West	425
Toevoeging	Winstneming afsluiten Parkzoom 2021	1.027
Toevoeging	Tussentijdse winstneming Wilderszijde 2021	1.273
Toevoeging	Vrijval voorziening Wilderszijde	1.623
Toevoeging	Tussentijdse winstneming Oudeland 2021	2.494
Toevoeging	KB 2021 Terugdraaien ontttr.dekk.BR boeterente leningen	10.300
Toevoeging	BEST 2021 Aankoop cumulatief preferente aandelen Stedin	12.858
Totaal		83.240

Reserve Rekenkamer

Aard/reden: Deze reserve is ingesteld als onderzoeksreserve voor de Rekenkamer Lansingerland.

Storting vindt plaats op grond van de verordening Rekenkamer Lansingerland.

Looptijd: onbeperkt

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		22
	Toevoegingen	16
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	0
Totaal		38

Reserve Afronding Overbuurtsepolder

Aard/reden: Deze reserve is gevormd vanuit de reserve Projecten (bestemd) om de nog te maken kosten van afronding van de Overbuurtse Polder te kunnen opvangen.

Looptijd: 2021

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		789
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	0
Totaal		789

Reserve Baggeren

Aard/reden: Deze reserve is gevormd om de onderhoudslasten ten behoeve van baggerwerkzaamheden evenredig over de tijd te kunnen verdelen.

Looptijd: onbeperkt

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		1.018
	Toevoegingen	225
	Onttrekkingen	139
	Vrijval	0
Totaal		1.104

Reserve (Tijdelijke) huisvesting primair onderwijs

Aard/reden: Dekking van kosten (o.a. sloop tijdelijke huisvesting) gerelateerd aan de realisatie van algemeen primair onderwijs.

Looptijd: 2021

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		43
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	0
Totaal		43

Reserve Overdracht schoolgebouwen

Aard/reden: onderhoud aan schoolgebouwen, zodat ze aan de schoolbesturen worden overgedragen. De bekostiging is noodzakelijk om aan onze wettelijke plicht uit de Wet op het primair onderwijs te voldoen om te voorzien in voldoende en adequate onderwijshuisvesting. Afronding hiervan vindt plaats in 2021. Hiermee verlengen we de looptijd van de reserve tot 2021.

Looptijd: 2021

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		831
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	331
	Vrijval	0
Totaal		500

Reserve Sociaal Domein

Aard/ reden: Dekking van de kosten voor ombuiging van jeugdhulp en de opvang van eventuele tekorten op deze taak.

Looptijd: 2024

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		4.799
	Toevoegingen	1.314
	Onttrekkingen	3.074
	Vrijval	0
Totaal		3.039

Reserve Warmtevisie

Aard/ reden: Uitgaven te dekken voor het opstellen van de Warmtevisie Lansingerland inclusief energiestrategie.

Looptijd: 2021

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		260
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	0
Totaal		260

Reserve Bovenwijkse voorzieningen

Aard/reden: Deze reserve is gevormd voor de aanleg van bovenwijkse voorzieningen zoals opgenomen in de Nota Bovenwijkse Voorzieningen. In de Najaarsnota 2017 is het doel van de reserve aangepast. Het doel van de reserve is dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit investeringen die zijn benoemd in het raadsvoorstel Fonds Bovenwijkse voorzieningen (BR1600121). Deze wijziging heeft plaatsgevonden op basis van de gewijzigde regelgeving omtrent de waardering van grondexploitaties en materieel vaste activa. Waar het in het verleden reserves in mindering gebracht mochten worden op grondexploitaties of investeringen is dit niet meer toegestaan. Enkel dekking van kapitaallasten vanuit reserves is toegestaan. Dit leidt er dan ook toe dat deze reserve is gevormd ter afdekking van de toekomstige kapitaallasten van investeringen in bovenwijkse voorzieningen.

Looptijd: 2023

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		0
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	0
Totaal		0

Reserve Actieplan Omgevingswet

Aard/ reden: Deze reserve is gevormd voor de bekostiging van de uitgaven die gedaan worden in het kader van de implementatie van de omgevingswet.

Looptijd: 2022

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		821
	Toevoegingen	1.479
	Onttrekkingen	506
	Vrijval	0
Totaal		1.794

Reserve Nog te maken kosten GREX

Aard/reden: dekking voor nog uit te voeren werkzaamheden na afsluiting van de grondexploitaties.

Looptijd: onbeperkt

Deze reserve zetten we in voor de grondexploitaties die in 2018 en eerder zijn afgesloten en waarvoor nog kosten moeten worden gemaakt. Voor de grondexploitaties welke vanaf 2019 zijn afgesloten en waarvoor nog kosten dienen te worden gemaakt is een restproject aangemaakt om de kosten uit te dekken. Deze wijziging in verwerking hangt samen met de gewijzigde notitie grondbeleid 2020 van de Commissie BBV.

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		80
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	70
	Vrijval	0
Totaal		10

Reserve Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Aard/reden: Dekking van cyclische onderhoudslasten van de gemeentelijke gebouwen.

Looptijd: onbeperkt

De toevoeging van € 2,3 miljoen betreft een jaarlijkse dotatie, conform begroting. De onttrekking aan de reserve is ter dekking van gemaakte kosten van groot onderhoud.

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		2.873
	Toevoegingen	493
	Onttrekkingen	756
	Vrijval	0
Totaal		2.610

Reserve Onderzoekskosten

Aard/ reden: Het dekken van incidentele onderzoekskosten naar de veranderopgaven binnen de gemeente.

Looptijd: 2021

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		1.147
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	280
Totaal		867

Reserve Kapitaallasten

Aard/ reden: Dekking van de afschrijvingskosten van specifiek aangewezen investeringen.

Looptijd: onbepaald

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		10.770
	Toevoegingen	6.273
	Onttrekkingen	6
	Vrijval	927
Totaal		16.110

Reserve Ombuiging

Aard/ reden: Het dekken van de incidentele kosten in de aankomende 3 jaar voor het herinrichten van de werkprocessen ter verbetering van onze procedures.

Looptijd: 2022

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		849
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	75
Totaal		774

Reserve Crisismaatregelen (n.a.v. Corona)

Aard/ reden: Bij deze reserve gaat het om de noodzakelijke en incidentele uitgaven voor bijvoorbeeld (voor)financiering van uitkeringen, eventuele kwijtschelding van belastingen en leges en uitgaven om extra capaciteit te regelen om de crisismaatregelen uit te kunnen voeren (formatie om piek in uitkeringsverzoeken en verstrekken van bedrijfsleningen op te vangen).

Looptijd: 2021

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		3.568
	Toevoegingen	618
	Onttrekkingen	2.416
	Vrijval	0
Totaal		1.770

Reserve Financieringsstructurering

Aard/ reden: Dekking van de fictieve afkoopplicht die had kunnen plaatsvinden van de Eneco-gelden.

Looptijd 2031

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		10.300
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	10.300
Totaal		0

Reserve Enecogelden

Aard/ reden: Het separaat verantwoorden van de opbrengst welke voortvloeit uit de verkoop van de aandelen Eneco voor latere besluitvorming.

Looptijd: 2021

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		137.594
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	24.198
	Vrijval	0
Totaal		113.395

Reserve kapitaallasten RvR Groenzoom

Aard/ reden: ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in het natuurgebied De Groenzoom.

Looptijd: langer dan 10 jaar.

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		341
	Toevoegingen	0
	Onttrekkingen	278
	Vrijval	0
Totaal		63

Reserve kapitaallasten verduurzaming primair onderwijs

Aard/ reden: ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen in de verduurzaming van het primair onderwijs.

Looptijd: langer dan 10 jaar.

		Bedragen x € 1.000
		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		0
	Toevoegingen	4.825
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	0
Totaal		4.825

Reserve boeterente leningenportefeuille

Aard/ reden: Ter dekking van de structurele rentelasten die ontstaan door het niet kunnen aflossen van de leningen.

Looptijd: 10 jaar

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		0
	Toevoegingen	11.340
	Onttrekkingen	2.886
	Vrijval	0
Totaal		8.454

Reserve herstelwerkzaamheden Meerpolder

Aard/ reden: In 2020 hebben wij een uitkering verkregen voor de herstelwerkzaamheden die in Meerpolder moeten worden uitgevoerd. Deze uitkering is in de reserve opgenomen om de toekomstige kosten te kunnen dekken.

Looptijd: 2022

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		0
	Toevoegingen	750
	Onttrekkingen	0
	Vrijval	0
Totaal		750

Reserve 1e inrichting en OLP

Aard/ reden: ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen voor de eerste inrichting.

Looptijd: langer dan 10 jaar.

Bedragen x € 1.000

		Bedrag
Stand per 1 januari 2021		0
	Toevoegingen	1.000
	Onttrekkingen	104
	Vrijval	0
Totaal		896

Verloop voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Voorziening Wethouders	5.221	0	223	62	4.936
Voorziening Afvloeiingsregeling personeel	19	0	0	0	19
Voorziening grondexploitaties	5.904	10.067	0	0	15.971
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	11.144	10.067	223	62	20.925
Voorziening Riolering	14.627	1.506	0	0	16.133
Voorziening afvalstofheffing	0	364	0	0	364
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	14.627	1.870	0	0	16.497
Totaal	25.771	11.936	223	62	37.422

Voorziening Wethouders

Aard/reden: Deze voorziening is gevormd voor toekomstige pensioen- en wachtgeldverplichtingen van (ex-) wethouders. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks bepaald aan de hand van actuariële berekeningen en is opgenomen tegen contante waarde.

Door uitgekeerde pensioenen is de voorziening met een bedrag van € 285.000 afgenomen. De afname heeft te maken met reguliere uitkering aan gepensioneerde wethouders van €223.000 en een aanpassing van €62.000 als gevolg van hernieuwde berekeningen.

Bedragen x € 1.000

	Bedrag
Stand per 1 januari 2021	5.221
Actualisering toevoeging	0
Actualisering onttrekking	223
Vrijval/overdracht voorziening	62
Totaal	4.936

Voorziening Afvloeiingsregeling personeel

Aard/reden: Deze voorziening is gevormd vanwege de verplichting die is ontstaan door afvloeiingsregelingen met ex-medewerkers. Per balansdatum resteert nog een beperkte betalingsverplichting jegens deze regeling.

Bedragen x € 1.000

	Bedrag
Stand per 1 januari 2021	19
Actualisering toevoeging	0
Actualisering onttrekking	0
Vrijval/overdracht voorziening	0
Totaal	19

Voorziening grondexploitaties

Voor een aantal complexen is, conform de verslaggevingsrichtlijnen, een voorziening opgenomen. Een verliesvoorziening voor een grondexploitatie moet voor zover mogelijk met de boekwaarde van de betreffende grondexploitatie worden gesaldeerd. Wanneer de voorziening hoger is dan de boekwaarde, is het restant van de voorziening dat kan niet worden gesaldeerd, aan de passiefzijde van de balans onder de voorzieningen gepresenteerd. Dit geldt voor de projecten Centrum Berkel en Landscheidingspark Horeca. Daarnaast is hieronder tevens de verliesvoorziening gepresenteerd voor de afgesloten anterieure overeenkomst voor Wilderszijde.

Conform de beleidslijn zoals opgenomen in de nota Reserves en Voorzieningen 2020 wordt de vrijval van de verliesvoorziening bij de jaarrekening vóór resultaatbestemming toegevoegd aan de algemene reserve.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging 2021	Onttrekking 2021	Vrijval 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Centrum Berkel	5.428	4.269	0	0	9.697
Landscheidingspark Horeca	476	161	0	0	637
Anterieure overeenkomst Wilderszijde	0	5.637	0	0	5.637
Totaal	5.904	10.067	0	0	15.971

Voorziening Riolering met specifieke besteding

Aard/Reden: Deze voorziening is gevormd voor het egaliseren van het resultaat op het product rioleringen. Middels de mutaties in deze voorziening wordt bereikt dat het resultaat aan het einde van het boekjaar nihil is

Bedragen x € 1.000

	Bedrag
Stand per 1 januari 2021	14.627
Actualisering toevoeging	1.506
Actualisering onttrekking	0
Vrijval/overdracht voorziening	0
Totaal	16.133

Voorziening Afvalstofheffing met specifieke besteding

Aard/Reden: Deze voorziening is gevormd voor het egaliseren van het resultaat op het product afval. Middels de mutaties in deze voorziening wordt bereikt dat het resultaat aan het einde van het boekjaar nihil is

Bedragen x € 1.000

	Bedrag
Stand per 1 januari 2021	0
Actualisering toevoeging	364
Actualisering onttrekking	0
Vrijval/overdracht voorziening	0
Totaal	364

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De totale rentelast voor het boekjaar 2021 voor de vaste schulden bedraagt €3.448.011 (2020: € 3.919.529).

Bedragen x € 1.000

	Schuld per 31-12-2020	Verstrekt in 2021	Aflossing in 2021	Schuld per 31-12-2021
Leningen Bank Nederlandse Gemeenten	121.652	0	9.603	112.049
Leningen De Nederlandse Waterschapsbank N.V.	34.667	0	8.667	26.000
Waarborgsommen	50	0	3	47
Totaal	156.368	0	18.272	138.096

Toelichting op de balans: vlottende passiva

Vlottende passiva

Specificatie vlottende passiva

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.026	7.743
Overlopende passiva	20.249	22.722
Totaal	25.275	30.465

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

De overige schulden hebben betrekking op nog te betalen facturen die grotendeels eind 2021 zijn ontvangen en waarvan de vervaldatum in 2022 ligt.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Overige schulden	5.026	7.743
Totaal	5.026	7.743

Overlopende passiva

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	11.463	10.202
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	8.720	11.680
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	66	841
Totaal	20.249	22.722

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.026	7.743
Overlopende passiva	20.249	22.722
Totaal	25.275	30.465

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen te dekking van lasten van voorgaande begrotingsjaren

	Boekwaarde 31-12-2020	Ontvangen 2021	Uitgaven 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Rijksbijdrage onderwijsachterstanden 2019-2022	147	312	159	300
Rijksbijdrage geluidschermen N209 Voorbereiding	120	0	26	94
Rijksbijdrage geluidschermen N209 Bergschenhoek	1.228	322	0	1.550
Rijksbijdrage geluidschermen N209 Bleiswijk	962	0	0	962
Rijksbijdrage vbt-subsidie geluidshinderende beperking woningen N209	5	0	0	5
Rijksbijdrage subsidie geluidshinderende beperking Noordeindseweg	29	0	0	29
Rijksbijdrage subsidie geluidshinderende beperking Bergweg Zuid	18	0	0	18
Rijksbijdrage kosten uitvoering TOZO	6.518	3.554	7.718	2.354
Rijksbijdrage gedupeerden toeslagenaffaire	39	40	4	75
Rijksbijdrage RRE	195	0	195	0
subs.Ventilatie in PO scholen	0	136	0	136
Nationaal Programma Onderwijs (D14)	0	279	175	104
Rijksregeling SUVIS	0	458	38	420
Totaal Rijk	9.260	5.101	8.315	6.046
SRR-subsidie Fietspad Triangelpark Wilder	1.922	0	10	1.912
subsidie wilderszijde	0			0
SRR-subsidie Belevenisverbinding Noordas	162	0	0	162
GR Groenzoom	142	0	0	142
SRR-convenant jeugdwerkloosheid	27	0	27	0
SRR-bijdrage project klimaatagenda	8	0	8	0
Subsidie westpolder deelplan 3 fase 5	37	115	0	152
Subsidie project Hordijklocatie	25	95	0	120
Food Systems WUR	22	0	0	22
Proj.Julianastraat-Bernhardstr	0	83	0	83
Subsidie De Wildert	0	60	0	60
Metropolitane fietsroutes	0	21	0	21
Subsidie noodsteun culturele sector	75	0	75	0
Totaal Overige Nederlandse overheidslichamen	2.419	374	120	2.673
Totaal	11.680	5.475	8.435	8.720

Overige vooruitontvangen bedragen

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Netto salarissen	0	3
Te betalen IKB	1	1
Te betalen premie reparatie 3e WW-jaar	64	46
Vooruitontvangen bedragen overig	0	789
Tussenrekening Bank/PIN-betalingen Burgerzaken	2	2
Totaal	66	841

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Waarborgen en garanties

Het onderstaande totaalsaldo van gemeentelijke garantstellingen betreft de volledige garantstelling en komt niet geheel voor rekening van de gemeente. Voor het Garantiefonds WSW en SWS en de particuliere hypotheekleningen is het gemeentelijk aandeel beperkt tot 50%.

Onder het Garantiefonds WSW vallen leningen voor meerdere corporaties, waarvan veruit de meeste betrekking hebben op Woningbouwvereniging 3B (€ 175,3 miljoen). Ook hiervoor geldt dat de gemeente voor 50% van dit bedrag garant staat.

Bedragen x € 1.000

Waarborgsommen en garantieleningen	Primaire zekerheid	Secundaire zekerheid	Tertiaire zekerheid	Oorspronkelijk bedrag	Restant 31-12-2020	Restant 31-12-2021
Garantiefonds WSW	Woningbouwvereniging	WSW	Gemeente (50%)	204.312	193.530	188.529
Garantiefonds SWS	Sportvereniging	SWS	Gemeente (50%)	243	121	104
Hypotheekleningen particulier	Particulier	WEW	Gemeente (50%)	1.516	1.088	1.047
Hypotheekleningen personeel	Personeel	Gemeente (100%)	-	225	225	225
Onderwijsinstellingen	Instelling	Gemeente (100%)	-	53.439	43.745	42.118
Overige instellingen	Instelling	Gemeente (100%)	-	1.605	1.129	1.045
Totaal				261.340	239.838	233.068

Toelichting juridische geschillen

De gemeente is betrokken bij diverse juridische geschillen. Zo is sprake van enkele geschillen met leveranciers over de kwaliteit van geleverde werken en diensten.

De uitkomsten van deze geschillen zijn nog niet bekend. Afhankelijk van de uitkomsten kunnen deze leiden tot een instroom of uitstroom van middelen naar of van de gemeente. Op basis van de huidige feiten en omstandigheden is niet bekend of en zo ja met welke omvang dit plaatsvindt. Om deze reden is geen voorziening en/of vordering in de jaarrekening opgenomen gerelateerd aan juridische geschillen.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

Bedragen x € 1.000

Langlopende financiële verplichtingen	Einddatum	Jaarlijks lasten
beheer en onderhoud		
afvalverwerking	31-12-2023	3.828
Groenonderhoud	31-12-2022	2.100
Sociaal domein		
Jeugdcoaches op school	31-12-2023	658
Exploitatieovereenkomsten		
Exploitatie zwembad	1-7-2029	538

Verplichtingen uit hoofde van de overeenkomsten voor doordecentralisatie

De gemeente heeft met twee stichtingen voor voortgezet onderwijs doordecentralisatie overeenkomsten gesloten. Uit hoofde van deze overeenkomsten is de gemeente verplicht jaarlijks een vergoeding aan de stichtingen te betalen voor de huisvesting.

Een deel van deze overeenkomsten gaat uit van een vast bedrag (€ 1.000) per leerling t/m 2019. Voor 2020 en verder vindt op grond van de overeenkomst bijstelling van de vergoeding plaats. Een ander deel van de overeenkomsten zorgt voor doorbetaling van het bedrag dat de gemeente per leerling krijgt voor huisvesting van het voortgezet onderwijs via de algemene uitkering.

Het jaarlijkse bedrag is dus afhankelijk van het aantal leerlingen VO. Op basis van de huidige prognoses van het aantal leerlingen VO gaat het om circa € 3,1 miljoen per jaar. Dit bedrag is opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeente.

In de overeenkomsten zijn ook bepalingen opgenomen rondom de overgedragen scholen en onderliggende grond. Bij beëindiging van de onderwijsbestemming heeft de gemeente het eerste recht op terugkoop van de gebouwen en grond. Indien de gemeente besluit om niet van dit recht gebruik te maken heeft het schoolbestuur twee jaar de tijd om een andere koper te vinden. Lukt dit niet, dan is de gemeente op grond van de overeenkomst verplicht tot terugkoop van de gebouwen en grond. Terugkoop vindt plaats tegen de op het moment van terugkoop geldende WOZ-waarde van de betreffende objecten verminderd met de historische kostprijs van de door de gemeente gemaakte grondkosten.

Europese aanbestedingen

In het kader van het aanbesteden van opdrachten dient de gemeente te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels. Zowel door de interne controle als de externe controle is vastgesteld dat een aantal opdrachten onterecht niet zijn aanbesteedt. De gemaakte kosten met betrekking tot deze opdrachten in 2021 worden dan ook als onrechtmatig aangemerkt en meegenomen in de foutenevaluatie door de accountant.

Gebeurtenissen na balansdatum

Oorlog in Oekraïne

Op 24 februari 2022 is Rusland de Oekraïne binnen gevallen, als gevolg van deze gebeurtenis zijn in Nederland de eerste Oekraïense vluchtelingen opgevangen waar door gemeenten de eerste noodopvang wordt verzorgd. Dit wordt naar verwachting bekostigd door het rijk. Tevens is als gevolg hiervan de inflatie en rente opgelopen, ook kan er een schaarste aan grondstoffen ontstaan. Er zijn geen relaties tussen de gemeente Lansingerland en Rusland en/of de Oekraïne. De verwachting is dat voorgaande geen materieel financieel effect zal hebben op de jaarrekening 2022 van de gemeente Lansingerland.

Bijlagen

Single Information Single Audit (SiSa)

Single Information Single Audit (SiSa)

Single information, single audit (SiSa) betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole, die voor alle belanghebbenden bruikbaar is. SiSa is de manier waarop medeoverheden (provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen) aan het Rijk of in enkele gevallen aan de provincie of aan gemeenten verantwoorden of en hoe ze de specifieke uitkeringen of het provinciaal middel hebben besteed.

Vóór 2006 moesten medeoverheden over iedere specifieke uitkering een aparte verantwoording en controleverklaring van de accountant inleveren. Nu worden specifieke uitkeringen verantwoord in de SiSa-verantwoording die onderdeel uitmaakt van de jaarrekening van de gemeente.

Een doelstelling van Single information en Single audit (SiSa) voor specifieke uitkeringen en vanaf 2015 in toenemende mate dus ook voor provinciale bijdragen, is het verminderen van de verantwoordings- en controlelasten voor gemeenten, provincies en hun samenwerkingsverbanden die zijn ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Enerzijds door als Rijk en/of provincie per specifieke uitkering of financiële bijdrage minder verantwoordingsinformatie te eisen (door te sturen op hoofdlijnen) en anderzijds door minder diepgaande accountantscontrole op regelingniveau. SiSa gaat uit van de reguliere jaarrekening (inclusief controle) van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Door de koppeling aan de jaarrekening(controle) zijn de afzonderlijke verantwoordingen per specifieke uitkering of relevante provinciale bijdrage en de controle daarop (met bijbehorende controleprotocollen) niet nodig.

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen)	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: B1/01	Indicator: B1/02	Indicator: B1/03	Indicator: B1/04	Indicator: B1/05	Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: C1/01	Indicator: C1/02				
		€ 430.000	Nee					
		Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.	Alleen invullen bij akkoord ministerie.		
		Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R			
		Indicator: C1/03	Indicator: C1/04	Indicator: C1/05	Indicator: C1/06			
		1 Samenwerkingsovereenkomst RRE	€ 255.345	Ja				
		Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
Indicator: C1/07	Indicator: C1/08	Indicator: C1/09	Indicator: C1/10					
1 Samenwerkingsovereenkomst RRE	€ 255.345		Nee					

OC W	D 8	Onderwijsachtersta ndenbeleid 2019- 2022 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)			
				Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04			
				€ 106.600	€ 49.435	€ 35.498	€ 110.287			
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinf ormatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachtersta ndenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsi nformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachtersta ndenbeleid			
					Bedrag		Bedrag			
				Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08			
				1						
		len W	E 3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa i	Hieronder per regel één beschikingsnumm er en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinf ormatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddele n
				Subsidieregeling sanering verkeerslawaa i Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
1	lenM/bsk-2015/204042				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
2	lenM/bsk-2015/204056				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	Kopie beschikingsnumm er	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwo ording (Ja/Nee)				

				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
		1	lenM/bsk-2015/204042	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2	lenM/bsk-2015/204056	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
EZ K	F 9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	
		1	EAW-20-00205097	€ 22.470	€ 22.470	Nee		
			Eindverantwoordin g (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05					
			Nee					
SZ W	G 2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R

		Indicator: G2/01	Indicator: G2/02	Indicator: G2/03	Indicator: G2/04	Indicator: G2/05	Indicator: G2/06
		€ 8.293.902	€ 153.287	€ 574.422	€ 3.084	€ 38.453	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	
		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
		Indicator: G2/07	Indicator: G2/08	Indicator: G2/09	Indicator: G2/10	Indicator: G2/11	Indicator: G2/12
		€ 336.411	€ 261.682	€ 0	€ 174.307	€ 0	Ja
SZ	G 3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
W		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.					Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
		Indicator: G3/01	Indicator: G3/02	Indicator: G3/03	Indicator: G3/04	Indicator: G3/05	Indicator: G3/06
		€ 0	€ 0	€ 243.883	€ 0	€ 0	€ 3.475
		Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t.					
		Indicator: G3/07					

SZ W	G 4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalversterkking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalversterkking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 3.720.702	€ 480.530	€ 90.307	€ 49.080	€ 253	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 926.884	€ 200.277	€ 7.948	€ 0	€ 0	
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 668.196	€ 57.242	€ 2.654	€ 0	€ 0	
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalversterkking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle R Indicator: G4/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	860	87	€ 136.501	Ja		
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	207	38		Ja		
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	160	14		Ja		
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalversterkking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalversterkking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalversterkking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
		Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		

			Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	Indicator: G4/15	Indicator: G4/16	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
VW	H	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
S	4	Gemeenten	Aard controle R. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 330.473	-€ 210.970				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Onroerende zaken	€ 233.950	€ 344.511			
			2 Roerende zaken	€ 180.743		€ 196.932		
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Aard controle R Indicator: H4/10	Aard controle R Indicator: H4/11			
			1 Onroerende zaken	€ 344.511				
			2 Roerende zaken	€ 196.932				

Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000

(sub)taakvelden	Realisatie 2020		Begroting 2021		Realisatie 2021		Afwijking	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 Bestuur	2.958	0	2.687	0	2.514	62	-173	62
0.2 Burgerzaken	2.488	665	3.237	880	3.094	1.118	-144	238
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	240	68	160	1	167	2	6	1
0.4 Overhead	15.342	8	17.379	25	16.931	10	-447	-15
0.5 Treasury	4.026	145.296	3.453	4.465	3.517	3.833	64	-632
0.61 OZB woningen	465	8.553	431	8.756	507	8.802	76	46
0.62 OZB niet-woningen	0	6.322	0	6.722	0	6.701	0	-20
0.64 Belastingen overig	0	530	0	544	0	547	0	3
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	72.383	0	77.479	0	78.395	0	916
0.8 Overige baten en lasten	769	280	5	281	283	278	278	-3
0.9 Vennootschapsbelasting	1	0	0	0	1	0	1	0
0.10 Mutaties reserves	183.269	45.084	56.139	70.356	60.704	71.320	4.565	964
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	4.472	0	1.149	0	0	0	-1.149	0
Hoofdtakveld: 0	214.030	279.190	84.640	169.509	87.718	171.071	3.078	1.562
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.627	52	3.782	35	3.808	37	25	2
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.206	44	2.802	229	2.745	121	-58	-108
Hoofdtakveld: 1	5.834	96	6.585	263	6.552	158	-33	-106
2.1 Verkeer en vervoer	10.214	2.731	9.754	823	9.474	824	-281	1
2.2 Parkeren	126	1	80	0	82	0	3	0
2.5 Openbaar vervoer	1	0	69	0	67	0	-2	0
Hoofdtakveld: 2	10.342	2.732	9.903	823	9.623	824	-280	2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	30	92	116	86	11	88	-104	3
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	278	113	206	168	183	118	-23	-50
3.4 Economische promotie	661	44	1.815	369	1.857	429	42	59
Hoofdtakveld: 3	969	249	2.137	623	2.051	635	-86	12
4.1 Openbaar basisonderwijs	413	0	438	0	436	0	-2	0
4.2 Onderwijshuisvesting	5.030	304	5.688	266	5.709	302	21	36
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.761	269	2.319	566	2.237	424	-82	-141
Hoofdtakveld: 4	7.204	573	8.445	832	8.382	726	-63	-106
5.1 Sportbeleid en activering	127	0	139	25	125	25	-15	0
5.2 Sportaccommodaties	5.993	2.740	5.673	3.567	6.055	3.468	383	-99
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	423	0	542	114	402	114	-139	0
5.4 Musea	14	0	16	0	17	0	1	0
5.5 Cultureel erfgoed	41	0	38	0	44	0	6	0
5.6 Media	953	0	955	0	957	0	2	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.477	151	7.395	286	7.328	272	-67	-15
Hoofdtakveld: 5	14.028	2.891	14.756	3.993	14.928	3.879	171	-114
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.748	43	9.797	98	9.770	102	-27	4
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	19.325	16.477	14.427	10.688	15.216	11.894	789	1.206
6.4 Begeleide participatie	141	0	130	0	100	0	-29	0
6.5 Arbeidsparticipatie	1.819	4	2.218	0	1.984	47	-234	47
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.464	0	1.427	0	1.379	0	-48	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	7.548	205	8.399	302	7.905	237	-494	-65
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	15.167	358	16.463	358	16.663	359	200	1
Hoofdtakveld: 6	55.212	17.087	52.861	11.446	53.017	12.639	156	1.193
7.1 Volksgezondheid	350	0	359	3	365	0	6	-3
7.2 Riolering	4.973	6.570	5.416	6.862	5.567	6.862	151	0
7.3 Afval	6.012	7.139	6.255	7.425	6.520	7.753	264	328
7.4 Milieubeheer	3.041	500	3.230	474	3.215	626	-15	151
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	291	265	257	240	250	307	-6	66
Hoofdtakveld: 7	14.667	14.473	15.517	15.005	15.917	15.548	400	543

8.1 Ruimtelijke ordening	2.782	790	9.541	2.265	9.508	1.414	-33	-851
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	35.394	42.387	38.648	39.371	48.617	52.235	9.969	12.864
8.3 Wonen en bouwen	2.714	2.706	3.405	2.310	3.162	3.038	-243	728
Hoofdtakveld: 8	40.889	45.883	51.594	43.946	61.287	56.687	9.693	12.741
Eindtotaal	363.175	363.175	246.439	246.439	259.475	262.167	13.036	15.728

Toelichting

Vanaf 2017 zijn wij verplicht om een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per takveld op te nemen. Deze bijlage valt ook onder de accountantscontrole. Het BBV bevat geen artikelen waarin vorm en inhoud van dit in de jaarrekening op te nemen overzicht is uitgewerkt. Wel is in artikel 66 BBV aangegeven aan welke eisen *de* uitvoeringsinformatie ten aanzien van de takvelden moet voldoen en wordt verwezen naar een ministeriële regeling. Deze ministeriële regeling is de Regeling vaststelling takvelden en verstrekking lv-3. In deze regeling is een overzicht van de voor de uitvoeringsinformatie te gebruiken takvelden opgenomen. Hoewel de regels voor de uitvoeringsinformatie formeel niet van toepassing zijn op de jaarrekening, ligt het voor de hand om het overzicht takvelden in de jaarrekening (zoals bedoeld in artikel 24 lid 3d BBV) op dezelfde wijze in te richten en toe te lichten als voorgeschreven in artikel 66 voor de uitvoeringsinformatie.

Toelichting verdelingsprincipe

In onze gemeente is de programma indeling leidend voor de opbouw van de begroting. De takvelden zijn daardoor verdeeld over de programma's conform de inhoud van het desbetreffende programma.

Overheveling incidentele budgetten

Budgetoverheveling 2021

In de Programmabegroting 2021 zijn, naast een groot aantal structurele jaarlijks terugkerende budgetten, ook budgetten opgenomen voor specifiek benoemde incidentele projecten naar aanleiding van opgelegd rijksbeleid en gemeentelijke politieke besluitvorming. Niet in alle gevallen worden deze incidentele budgetten geheel aangewend in het betreffende jaar. Bijvoorbeeld omdat de geplande activiteiten nog niet, of slechts gedeeltelijk, zijn gerealiseerd.

De geschetste situatie doet zich ieder begrotingsjaar in bepaalde mate voor. Het wordt van belang geacht om het niet bestede deel van de incidentele budgetten naar het volgende begrotingsjaar over te hevelen, zodat budget beschikbaar blijft om de noodzakelijk en urgent geachte activiteiten te kunnen uitvoeren. onderstaand zijn de budgetten weergegeven die na de reeds gedane budgetoverhevelingen bij de slotwijzigingen nog resteren.

Bedragen x € 1,-

Budgetoverhevelingen 2021			
Programma	Nr.	Omschrijving	Bedrag
4. Sociaal domein	1	Extra verkregen gelden decembercirculaire voor 2022	721.000
4.1 Samenleving	2	Maatschappelijke begeleiding asielzoekers	90.000
6.1 Ruimtelijke ordening	3	Gebiedsvisie Bosland	60.000
6.4 Duurzaamheid	4	Loketfunctie funderingsproblematiek	25.000
10.1 Overhead	5	Doorontwikkeling Lansingerland Academie	100.000
Totaal voorstel budgetoverhevelingen Jaarrekening 2021			996.000

Rapportage Interbestuurlijk Toezicht

Format Rapportage Interbestuurlijk Toezicht

Financiën	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING	
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht		De begroting 2021 is structureel en reëel in evenwicht.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee		
Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING	
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland (artikel 14.2 Omgevingsverordening)		Al onze bestemmingsplannen voldoen aan de verordening ruimte	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee		
Omgevingsrecht Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING	
Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.		Op 26 mei 2020 stelde het college het Uitvoeringsprogramma VTH 2020 vast en de evaluatie over 2019. De raad ontving het aansluitend ter kennisname. Geactualiseerd meerjarenbeleid stelde het college in 2019 vast voor de Toezicht- en handhavingstaken en voor Vergunningverlening. Per abuis heeft de Provincie geen mededeling ontvangen.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	nee		
Monumentenzorg	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING	
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten		We hebben een Erfgoedcommissie. Opgebouwd conform de vastgestelde erfgoedverordening 2016 m.b.t. deskundigheid.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	nee		
Archief- en informatiebeheer		TOELICHTING	
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde		In het 2e kwartaal 2020 vond de tweejaarlijkse inspectie van ons archief- en informatiebeheer plaats. De rapportage geeft aan dat het archief- en informatiebeheer bij de gemeente Lansingerland deels voldoet aan vigerende archiefwet- en regelgeving, maar zeker ruimte laat voor verbetering. De aanbevelingen uit de rapportage zijn opgepakt of gepland. Informatiebeheer vindt voornamelijk plaats in het informatiesysteem Corsa en het Zaaksysteem. Andere nieuwe ontwikkelingen op dit gebied hebben in 2020 niet plaatsgevonden. In 2020 zijn geen archieven overgedragen naar Stadsarchief Rotterdam. Wel ontving de gemeente, via het Stadsarchief Rotterdam, archiefbescheiden uit de Tweede wereldoorlog.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee		
Huisvesting Vergunninghouders	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		Gevraagde informatie	Stand van zaken
		Voorsprong per 1 januari van het verantwoordingsjaar	1 voorsprong
		Fase interventieladder op 1 januari	informer en valideren
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	19
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	11
		achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	7
		Fase interventieladder op 1 juli	informer en valideren
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	23
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	35
		Voorsprong per 31 december van het verantwoordingsjaar	-5

		Fase interventieladder op 31 december	Taakstelling is ruim gerealiseerd
		Toelichting	
		geen	
Is er reden voor extra aandacht?	Nee		

Verplichte BBV indicatoren

Verplichte BBV indicatoren

#	Taakveld	Indicator	Waarde	Periode
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	4,59 FTE per 1.000 inwoners	2021
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	3,69 FTE per 1.000 inwoners	2021
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 567 per inwoner	2021
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	21,75% van totale loonsom + externe inhuur	2021
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	6,67% van de totale lasten	2021
6.	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	5 per 1.000 jongeren	2020
7.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	0,5 per 1.000 inwoners	2021
8.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	3,3 per 1.000 inwoners	2021
9.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	0,9 per 1.000 inwoners	2021
10.	1. Veiligheid	Vernieling en beschadigingen (openbare ruimte)	3,6 per 1.000 inwoners	2021
11.	3. Economie	Funciemenging	52,30%	2020
12.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	143,6 per 1.000 inwoners (15-65 jr)	2020
13.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	0,8 per 1.000 leerlingen	2020
14.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	12 per 1.000 leerlingen	2019
15.	4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	1,30%	2020
16.	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	43,10%	2020
17.	6. Sociaal domein	Banen	672,6 per 1.000 inwoners (15-65 jr)	2020
18.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	1,00%	2020
19.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	3,00%	2020
20.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	75,30%	2020
21.	6. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd -Werkloze jongeren	1,00%	2020
22.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	218,2 per 10.000 inwoners	2021
23.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	156,7 per 10.000 inwoners (15-65jr)	2020
24.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	7,1% van alle jongeren (tm 18 jr)	2021
25.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	0,50%	2021
26.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	0,10%	2021
27.	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	380 per 10.000 inwoners	2021
28.	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	182kg per inwoner	2019
29.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	X	2019
30.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	380.000	2021
31.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	18 per 1.000 woningen	2020
32.	8. Vhrosv	Demografische druk	76,30%	2021
33.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 859	2021
34.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 920	2021

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl (peildatum 15 maart 2021)

Stand van Zaken Collegeprogramma

Stand van Zaken Collegeprogramma

nr	Onderwerp	Portefeuillehouder	Stand van zaken (zie voor uitgebreidere informatie ook de beleidsvelden) BEGROTING 2022	Stand van zaken (zie voor uitgebreidere informatie ook de beleidsvelden) Jaarstukken 2021	Beleidsveld Begroting
1	Lansingerland voor en door inwoners	Pieter van de Stadt	Lansingerland neemt ambtelijk en bestuurlijk actief deel in diverse relevante samenwerkingsverbanden.	Lansingerland neemt ambtelijk en bestuurlijk actief deel in diverse relevante samenwerkingsverbanden.	1.2 Samenwerking en Participatie
2	Organisatieontwikkeling	Pieter van de Stadt	De ingezette stevige organisatieontwikkeling - om een toekomstbestendige organisatie te zijn en te blijven - is in 2021, onder begeleiding van de bureaus Haagse beek en LCT voor respectievelijk teaminrichting & functiewaardering en teamontwikkeling (soft skills), voortgezet en nagenoeg afgerond. De ontwikkeling van de organisatie stopt hier uiteraard niet. Ontwikkeling is tenslotte een continu proces en om onze dienstverlening richting burgers en ondernemers te kunnen blijven leveren, blijft de organisatie zich door ontwikkelen.	De gemeentelijke organisatie heeft de ingezette ontwikkeling - om een toekomstbestendige organisatie te zijn en te blijven - in 2020 voortgezet onder begeleiding van de bureaus Haagse Beek en LCT voor respectievelijk teaminrichting & functiewaardering en teamontwikkeling (soft skills). Als gevolg van de coronacrisis, waardoor geplande fysieke bijeenkomst geannuleerd moesten worden, heeft de ingezette ontwikkeling vertraging opgelopen. De afronding staat gepland voor het 1e kwartaal 2021.	Paragraaf bedrijfsvoering
3	Uitbreiding met 3 wijk-BOA's	Pieter van de Stadt	De professionalisering in termen van kennis en vaardigheden, maar ook houding en gedrag is in 2021 uitgevoerd. Hiermee hebben we Boa's die op wijkniveau onderliggende vraagstukken kunnen analyseren en verbanden kunnen leggen en over de vaardigheid beschikken (met externe partners) samen te werken op wijkniveau. Daarnaast beschikken we over allround Boa's met bepaalde taakaccenten, afgestemd op de vraagstukken die 'op straat' aan de orde zijn, zoals Jeugd en Ondernijning.	We zijn gaan werken met vier boa's die op wijkniveau een rol als aanspreekpunt vervullen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. De boa's zijn opgeleid en de verdere professionalisering vindt ook in 2021 nog plaats.	2.1 Openbare Orde en Veiligheid

4	(Mobiele) camera's op hotspots	Pieter van de Stadt	Als onderdeel van een integrale aanpak zetten we mobiel en tijdelijk cameratoezicht planmatig in op plekken waar extra toezicht nodig is om onveilige situaties aan te pakken. We hebben onderzoek uitgevoerd naar de voorwaarden waaraan de inzet van camera's moet voldoen, met name uit een oogpunt van gegevensbescherming en bescherming van de privacy. In 2022 wil de gemeente met politie, buurtbewoners en andere partners kijken naar welke locaties nog meer in aanmerking komen voor het mogelijk plaatsen van camera's in het kader van de openbare orde en veiligheid. Gezamenlijk werken we dan aan een goede onderbouwing, waarbij we aan het eind van het traject cameratoezicht wel of niet kunnen bijvoegen aan de set van maatregelen. De eisen aan deze onderbouwing (voor gemeentelijk cameratoezicht) worden opgesteld in nieuw camerabeleid in 2022.	De inzet van tijdelijk cameratoezicht is door Corona vertraagd doorgevoerd tijdens Koningsdag en de jaarwisseling. Daarnaast is cameratoezicht ingezet om toezicht te houden op de Corona-maatregelen.	2.1 Openbare Orde en Veiligheid
5	Onderhoud en beheer openbare ruimte	Simon Fortuyn	Vanaf 2019 is het onderhoudsniveau voor de openbare ruimte verhoogd ten opzichte van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (IBP). Vanaf 2022 sluiten we in het kader van bezuinigingen weer aan bij het onderhoudsniveau uit het IBP. We zetten in op openbare ruimte die heel en veilig is en wordt onderhouden op niveau C voor het reguliere areaal en op niveau B voor de centrumgebieden en de stationsgebieden. Via inspecties en schouwen controleren we of we aan het afgesproken niveau voldoen. Uitgangspunt bij de verlaging van het onderhoudsniveau is dat de veiligheid in het openbaar gebied niet in het geding komt en er geen kapitaalvernietiging plaatsvindt.	Voor groen, spelen, onkruidbestrijding en zwerfvuil voerden we onderhoudswerkzaamheden uit om de afgesproken onderhoudsniveaus te verwezenlijken. We schouwden maandelijks op deze onderdelen om de doelstellingen en contractuele afspraken met aannemers te controleren en te monitoren. In 2020 voerden we benodigde werkzaamheden en projecten uit om het onderhoudsniveau voor civiel, wegen en openbare verlichting, belijning en straatmeubilair gefaseerd te verhogen. We zijn voor deze onderdelen goed op weg om uiterlijk eind 2021 het gewenste beeldkwaliteitsniveaus te realiseren (B voor het reguliere areaal en A voor de centra en stationsgebieden).	5.1 Beheer openbare ruimte

6	Recreatieve bebording	Simon Fortuyn	In het AMGS-park en de Groenzoom is extra bebording geplaatst om de recreatiegebieden beter vindbaar te maken en het historisch besef te vergroten. Staatsbosbeheer plaatst nieuwe recreatieve bewegwijzering in het Rottemeren-gebied. Informatieve bebording bij monumenten en historisch belangrijke locaties volgt.	Na plaatsing van borden in het AMGS-park en de groenzoom is ook de bebording in het Recreatieschap vernieuwd. We plaatsten de borden om de recreatiegebieden beter vindbaar te maken en het historisch besef te vergroten. De nieuwe borden verwijzen vanaf de buitengrenzen en vanaf de Rotte naar de deelgebieden met zijn recreatieondernemers, bezienswaardigheden en activiteiten. De informatieve bebording bij monumenten en historisch belangrijke locaties staat gepland voor 2021.	5.1 Beheer openbare ruimte
7	Afvalbrengrstation en afvalscheiding	Simon Fortuyn	Het afvalbrengrstation: De planning is om eind 2022 het nieuwe afvalbrengrstation aan de Dorsvloerweg in Bergschenhoek te openen. De voorbereiding loopt volgens planning. Het afvalbeleid: Maart 2021 stelde de gemeenteraad het nieuwe afvalbeleid vast (BR2000081). Per 1 januari 2023 voert gemeente Lansingerland diftar in. De voorbereiding loopt. Er zijn afspraken gemaakt met derden zoals Renewi en het SVHW. De communicatiecampagne start naar verwachting eind 2021. Woonwagenlocatie Bosland: locatieonderzoek voor de huisvesting bevindt zich in de afrondende fase. Woonwagenbewoners hadden de mogelijkheid te kiezen tussen de twee beste locaties; zij hebben geen unaniem besluit genomen. College neemt regie en stelt aan de gemeenteraad voor om locatie Bosland her in te richten conform wettelijke kaders. Het college stelt dit locatieonderzoek voor aan de raad. De concept-gebiedsvisie Bosland: Het college ontwikkelt vanaf september 2021 een visie over het bedrijventerrein Bosland. Er zijn ontwikkelingen gaande in het gebied: Afvalbrengrstation verhuist, composteringsbedrijf Com goed gaat weg, perspectief op bedrijvigheid voorzijde Bosland, verbetering infrastructuur nodig en de woonwagenbewoners Bosland blijven (afhankelijk van raadsbesluit) op deze locatie. Dit loopt naar verwachting door naar 2022.	Het afvalbrengrstation: De projectleider voor het nieuwe Afvalbrengrstation nam contact op met diverse buurtbedrijven die vragen hadden over het nieuwe Afvalbrengrstation. In het vervolgtraject houdt de projectleider buurtbedrijven op de hoogte van de voortgang. Planning op hoofdlijnen is dat in 2021 de voorbereiding plaats vindt en uitvoering in 2022. Het doel is uiterlijk Q4 2022 het nieuwe Afvalbrengrstation te openen. Het afvalbeleid: In de raadsyclus van maart 2021 wordt het Afvalbeleid ter bespreking en besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. De concept-gebiedsvisie Bosland: De concept-gebiedsvisie Bosland is in november 2020 niet vastgesteld door de raad. De visie wordt breder opgebouwd, waarbij de projectleider gesprekken voert met betrokkenen in de omgeving. Momenteel zijn we in gesprek met de woonwagenbewoners Bosland om volgens wettelijke kaders en met respect voor de woonwagencultuur hun woonsituatie te verbeteren. Er is gestart met een locatieonderzoek. Zodra er op basis van dit stuk in de raad is besloten welke locatie het meest passend is voor de bewoners, wordt de gebiedsvisie Bosland in zijn geheel weer actief opgepakt met aandacht voor alle betrokkenen (bewoners en ondernemers). Planning afronding locatieonderzoek woonwagenbewoners Bosland Q2-2021, gebiedsvisie Bosland Q3 - 2021.	5.2 Afval- en afvalwatermanagement

8	Klimaatadaptatie / toekomstig bestendig maken van wijken	Simon Fortuyn / Jan-Willem van den Beukel		Wij hebben meerdere risicodialogen gevoerd met onze professionele stakeholders zoals de waterschappen en Dunea. Daarbij zijn de eerder in beeld gebrachte risico's als gevolg van klimaatverandering naar verschillende schaalniveaus (regionaal, waterschappen, gemeente, wijk en buurt) vertaald en is gesproken over acceptabele risiconiveaus en de benodigde maatregelen. De uitkomsten van deze dialogen verwerkten we in de Ruimtelijke Adaptatie Strategie. Deze is in 2020 opgesteld en wordt in 2021 behandeld.	6.4 Duurzaamheid
9	Toegankelijkheid minder validen	Simon Fortuyn	Het verwijderen van drempels voor mindervaliden, zowel letterlijk als figuurlijk, is onderdeel van onze aanpak. We namen dit ook zo op in de DIOR. Daarnaast schouwen we elk jaar onze winkelcentra op toegankelijkheid en voeren we, waar mogelijk, verbeteringen door die worden aangedragen door de doelgroep.	Op basis van informatie die we binnen kregen via schouwen en meldingen voerden we, waar mogelijk, verbeteringen door. Bij groot onderhoud pasten we ook onwenselijke situaties aan. De schouw in de winkelgebieden die we normaal gesproken samen met de doelgroep uitvoeren, kon in 2020 helaas niet doorgaan vanwege de Corona-maatregelen.	5.1 Beheer openbare ruimte
10	Verbeteren kwaliteit oppervlaktewater	Simon Fortuyn / Jan-Willem van den Beukel	Lansingerland participeert samen met de glastuinbouwsector in het overleg Emissieloze Kas. De gebiedsgerichte aanpak leidt tot positieve resultaten en wordt voortgezet. Wel zien we in de polders waar we langs zijn geweest in het kader van de gebiedsgerichte aanpak soms een terugval. Daarnaast wordt er nagedacht over aanvullende maatregelen/acties om zo de KRW doelen te halen. Het kwaliteitsverbeterplan voor het oppervlaktewater in de Tuin van Floddertje wordt nog opgesteld.	Lansingerland participeert samen met de glastuinbouwsector in het overleg Emissieloze Kas. De gebiedsgerichte aanpak leidt tot positieve resultaten en wordt voortgezet. Het kwaliteitsverbeterplan voor het oppervlaktewater in de Tuin van Floddertje wordt nog opgesteld.	6.1 Ruimtelijke ordening
11	Visie op bereikbaarheid winkelcentra	Simon Fortuyn	<volgt>	In november 2020 heeft de gemeenteraad besloten geen parkeergarage te realiseren, maar in te zetten op een uitbreiding van het parkeren op maaiveld. Tevens is besloten een bestemmingsplanprocedure voor te bereiden, waarin de woningbouw op locatie Hergerborch, het verleggen van de Molenwerfstraat en de uitbreiding van het parkeren mogelijk te maken. De financiële mogelijkheden voor het verleggen van de Molenwerfstraat en de uitbreiding van het parkeren worden nader verkend bij de Kadernota 2022.	6.2 Infrastructuur en mobiliteit

12	Fietsveiligheid	Simon Fortuyn	Fietsveiligheid heeft de aandacht bij gebiedsontwikkelingen. Als uitwerking van de Mobiliteitsvisie werken we aan een nieuwe wegencategorie, en analyseren we het fietsnetwerk.	De aanpassingen aan de rotondes in het kader van fietsveiligheid zijn gereed. We werken aan andere locaties.	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
13	Flexibel vervoer	Simon Fortuyn	Stop&Go staat onder druk door de herijkingen n.a.v. de Transitieprogramma OV & Corona. Deelscooters zijn beschikbaar in de hele gemeente. Mogelijk volgen andere deelsystemen ook. Het faciliteren van flexibel vervoerinitiatieven is een onderdeel van de Mobiliteitsvisie.	Deelscooters zijn uitgerold over een groot deel van de gemeente. Een deel van 2020 reed Stop&Go niet wegens Corona.	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
14	Fietsvoorzieningen ZORO-baan	Simon Fortuyn	We koppelende realisatie van fietsvoorzieningen bij de ZoRo-bushaltes aan de korte termijn aanpak voor de schaalprong van ZoRo-verbinding.	We koppelende realisatie van fietsvoorzieningen bij de ZoRo-bushaltes aan de korte termijn aanpak voor de schaalprong van ZoRo-verbinding.	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
15	Bereikbaarheid Lansingerland	Simon Fortuyn	De bereikbaarheid van Lansingerland stond in 2020 in het teken van Corona, met iets lagere frequenties in het OV. We zetten de lobby voor verbetering van de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de N209 voort. De realisatie van de A16 Rotterdam vordert gestaag. We maken afspraken over de realisatie van Metropolitane fietsroutes.	De bereikbaarheid van Lansingerland stond in 2020 in het teken van Corona, met iets lagere frequenties in het OV. We zetten de lobby voor verbetering van de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de N209 voort. De provincie past de aansluiting bij Klappolder in 2021 aan.	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
16	Opwaarderen Station Rodenrijs	Simon Fortuyn	Realisatie in Q2 2021 gestart en naar verwachting in Q1 2022 gereed. Ook is de de bewaakte stalling in Q1 2022 in gereed en operationeel.	De realisatie vindt in 2021 plaats.	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
17	Onderzoek naar OV bedrijventerrein Oudeland	Simon Fortuyn	We faciliteren marktinitiatieven voor maatwerkoplossingen richting bedrijventerreinen.	Als gevolg van corona lagen gesprekken met parkmanagement en mogelijke aanbieders omtrent het toepassen van mobiliteitsmanagement en deelmobiliteit 'on hold'. De deelscooters zijn uitgerold over een groot deel van de gemeente.	6.2 Infrastructuur en mobiliteit

18	Verbeteren Dienstverlening	Simon Fortuyn	De vastgestelde visie op dienstverlening en het uitvoeren van concrete projecten voor het optimaliseren van onze dienstverlening, gaven een impuls aan de dienstverlenende grondhouding van de organisatie. Met een inclusieve (digitale) dienstverlening bouwen we aan een passende dienstverlening die voor iedereen vindbaar, toepasbaar en begrijpelijk is. In 2022 vervolgen we deze aanpak, bouwen we aan tijd- en plaatsonafhankelijke dienstverlening en organiseren we volgens de geldende normen en richtlijnen de gemeenteraadsverkiezingen.	In 2019 stelde het college de Visie op dienstverlening vast en presenteerde die aan de Raad. Deze visie werken we uit in een uitvoeringsplan. Daarnaast is de visie een belangrijke pijler in de organisatie ontwikkeling. In 2020 voerden we een aantal concrete projecten uit ter optimalisering van de dienstverlening. In 2021 vervolgen we deze aanpak, geven we digitale dienstverlening een impuls en organiseren we coronaproof verkiezingen.	1.3 Dienstverlening
19	Participatie gewoon doen!	Simon Fortuyn	Op 10 februari 2021 vond de beeldvormende avond Burgerparticipatie plaats. Na presentaties zijn raadsleden met elkaar in gesprek gegaan over de noodzaak van goede burgerparticipatie. In de commissie AB van 9 juni is een inwonerspeiling over burgerparticipatie besproken. Deze peiling is eind juli/begin juli breed uitgezet in Lansingerland. Op 13 oktober bespreken we de uitkomsten van deze inwonerspeiling met de gemeenteraad tijdens een beeldvormende avond. We werken toe naar een Nota van uitgangspunten Burgerparticipatie, gevolgd door een Nota Burgerparticipatie. We streven ernaar om de nieuwe nota half 2022 gereed te hebben.	Door de coronacrisis is de uitvoering van de motie van 2020 naar 2021 doorgeschoven. Op 10 februari jl. heeft er een beeldvormende avond Burgerparticipatie plaatsgevonden. Na plenaire presentaties zijn raadsleden met elkaar in gesprek gegaan over kaders voor burgerparticipatie. Eind Q2 toetsen we in de Commissie AB een concept-uitgangspunten notitie om te komen tot een visie op burgerparticipatie voor onze gemeente. Deze uitgangspunten worden mede bepaald op basis van de resultaten van de beeldvormende avond van 10 februari en de input van stakeholders (inwoners en belangenorganisaties) over wat voorwaarden moeten zijn voor een goede toepassing van burgerparticipatie. De uitgangspunten vormen de basis voor een nieuwe Nota Burgerparticipatie, die in Q4 door de raad wordt vastgesteld.	1.2 Samenwerking en participatie

20	Vergroten naamsbekendheid met ondernemers	Kathy Arends	Om onze regionale positionering rondom Home of Horti Science te versterken voeren we een lobbystrategie gericht op een aantal lobbydoelen. Met behulp van communicatie uitingen geven we Home of Horti Science een gezicht naar buiten toe. Aan de hand van een stakeholdersanalyse ontstond in 2021 een beeld van onze belangrijkste stakeholders. In 2022 intensiveren we samen met deze partners het netwerk in de regio en benoemen we ambassadeurs. We organiseren netwerkbijeenkomsten en zakelijke evenementen om het verhaal van Lansingerland bekend te maken en uit te dragen. Naar aanleiding van de uitkomst van de belangenanalyse in 2021 ontwikkelen we daarnaast in 2022 een (digitaal) platform waarin we nieuws en ontwikkelen met belangrijke stakeholders delen. De keuze voor de profilering en positionering van Lansingerland als Home of Horti Science is een keuze voor de komende jaren. Afhankelijk van het nieuwe gekozen college in 2022 verweven we de positionering in de portefeuilles en de profilering van de nieuwe bestuurders. Bij speeches, representatiemomenten, regionale bestuurlijke overleggen en onze proactieve mediastrategie houden we consistent aandacht voor de positionering van Home of Horti Science zodat zij dit als collegebestuur blijven uitdragen.	In 2020 is er een keuze gemaakt over de Strategische positionering van Lansingerland. De keuze behelst een duidelijk profiel dat we als gemeente lokaal, regionaal en daarbuiten uitdragen. De strategische keuze die is gemaakt spitst zich toe op de Innovatieve slagkracht binnen het Horti Science cluster in Lansingerland. Deze keuze geldt als onderlegger en loopt als een rode draad door de diverse grote opgaven van de gemeente. Corona heeft de voortgang van de positionering on hold gezet. In het vierde kwartaal is de uitvoeringsagenda beschreven en bereiden we ons voor op de uitrol ervan in 2021	6.3 Economische ontwikkeling
----	---	--------------	--	---	------------------------------

21	Lansingerland als onderdeel van de regio	Kathy Arends	<volt>	In 2020 deden we samen met Gemeente Zoetermeer een aanbesteding voor het opstellen van het ontwikkelperspectief Bleizo-West in lijn met de bestuurlijke opdracht. Hiervoor is € 800.000 beschikbaar gesteld door de Gemeenschappelijke Regeling Bleizo. Samen met de MRDH, Gemeente Rotterdam en Gemeente Zoetermeer deden wij onderzoek naar de effecten van de metroverbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam. In het BO-MIRT van november 2020 is besloten een lange-termijn ontwikkelperspectief regionale HOV-verbindingen op te stellen. De strategische samenwerking tussen de gemeenten Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland heeft zich in 2020 verder verdiept op de thema's van de gebiedsagenda middengebied.	6.3 Economische ontwikkeling en 1.2 Samenwerking en Participatie
22	Centrummanager en dienstverlening ondernemers	Kathy Arends		Alle drie de kernen hebben een centrummanager. Zie punt 27 voor toelichting op de kwaliteitsimpuls van Centrum Bergschenhoek.	6.3 Economische ontwikkeling
23	Verlagen caseload consulenten	Kathy Arends	Het college heeft het uitvoeringsplan Werken Werkt geïmplementeerd. Met de indeling van het uitkeringenbestand naar vaardigheden- en motivatieprofiel ligt er een basis die inzicht geeft in wie onze bijstandsgerechtigde inwoners zijn en op welke gebieden ondersteuning benodigd is om te komen naar (een vorm van) werk. Wij zijn hierdoor beter in staat voor hen een interventie in te zetten, die aansluit bij de specifieke hulpvraag. Om consulenten te ondersteunen een interventie in te zetten die aansluit bij het profiel, is een instrumentenboek opgesteld met een compleet en actueel overzicht van de beschikbare voorzieningen. Voor 567 kandidaten is nu een vaardigheden- en motivatieprofiel ingevuld, die ook bij ieder contact wordt geactualiseerd. We hebben helaas gezien dat de covid-19 crisis een dempend effect heeft op de positieve resultaten. Veel voorzieningen hebben periodes stilgelegd of moesten in een minder efficiënte vorm plaatsvinden.	Het college stelde in 2019 het uitvoeringsplan 'Werken werkt' vast. Daarin staan alle participatie- en re-integratieactiviteiten om werkzoekenden richting arbeidsmarkt te begeleiden. In 2020 startten we met het vullen van een motivatie- en vaardighedenprofiel per kandidaat. De combinatie van motivatie en vaardigheden is bepalend voor de inzet die past bij de specifieke behoefte van kandidaten. Zo kunnen we meer maatwerk leveren.	4.3 Participatie

24	Pilot: "het nieuwe wij"	Kathy Arends	De pilot 'Het Nieuwe Wij' is geëindigd met een beeldvormende avond in de raad op 26 mei en brief U21.03734. We constateerden dat de coronamaatregelen grote impact hadden op de uitvoering van deze pilot. Mede daarom heeft deze aanpak onvoldoende geleid tot de verwachte duurzame uitstroom naar betrokken Lansingerlandse werkgevers. Het was wel een waardevolle pilot die ons heeft geleerd dat deelnemers de persoonlijke aandacht erg waardeerden. Dit nemen we mee in de doorontwikkeling van het team Participatie.	Corona heeft zijn weerslag gehad op de pilot van Het Nieuwe Wij. Het bleek lastig deelnemers en betrokken werkgevers te vinden in deze onzekere periode. In 2020 is vooral ingezet op het continueren van de coaching van de bestaande deelnemers. Medio 2021 evalueren we de pilot.	4.3 Participatie
25	Intensivering participatie & integratie asielgerechtigden	Kathy Arends	Per 1 januari 2022 zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor de inburgering van onze inwoners met een inburgeringsplicht. Hiermee krijgen wij een nieuwe maatschappelijke opgave binnen het sociaal domein. Om invulling te geven aan het (door de gemeenteraad in april 2021 vastgestelde) beleidsplan voeren wij nu 5 inkooptrajecten uit voor: de B1-leerroute; de zelfredzaamheidsroute, de onderwijsroute; het participatieverklaringstraject en de training financiële zelfredzaamheid. Eind oktober vinden de gunningen plaats, waarna we overgaan op contractimplementatie. Daarnaast zijn binnen onze uitvoering deze zomer 5 werkgroepen opgestart om alle werkprocessen en systemen gereed te maken voor het nieuwe inburgeringsstelsel. De groep statushouders die dit jaar instroomt en niet profiteert van de nieuwe wet, kan dankzij extra middelen van het Rijk aan enkele onderdelen toch meedoen. Hier wordt rekening mee gehouden tijdens inkoop.	We stelden een beleidsplan inburgering op om te voldoen aan de verplichtingen van het nieuwe inburgeringsstelsel per 1 januari 2022. Dit beleidsplan wordt in het voorjaar van 2021 voorgelegd aan de Raad. Daarnaast startte de pilot ontzorging. Voor de groep statushouders die (net) niet onder de nieuwe wet valt is taalondersteuning ingekocht. Dit voorkomt schulden en zorgt voor betere kansen op de arbeidsmarkt. Alle werkzoekende asielgerechtigden in onze gemeente zijn goed in beeld. We begeleiden hen bij het vinden van de benodigde hulp en ondersteuning en naar werk.	4.3 Participatie
26	Verbeteren procedure omgevingsvergunningen	Kathy Arends	In 2021 zetten we opnieuw de pro-actieve communicatie met aanvragers voort. In het kader van de komst van de Omgevingswet in 2022 komt de nadruk meer op participatie te liggen. Hier bereiden we ons op voor.	De grootste verbeterlagen vonden in 2019 plaats (met name versnellen adviestermijnen), in 2020 zetten we de pro-actieve communicatie met aanvragers voort. In het kader van de komst van de Omgevingswet komt de nadruk meer op participatie te liggen.	6.1 Ruimtelijke ordening

27	Aanpak de Kruin in Bergschenhoek	Kathy Arends	Eind 2021 zijn we gestart met de uitvoering van de herinrichting van Bergschenhoek centrum. Afgelopen maanden zijn er aanpassingen gedaan in de organisatiestructuur en 1 gremia geformeerd om zo de afstemming binnen de verschillende gremia's te optimaliseren.	In 2020 startten we met het opstellen van het inrichtingsplan voor Bergschenhoek Centrum en onderzoeken we kansen voor verdere versterking van het centrumgebied. Met het definitief ontwerp van de openbare ruimte zal er een voorstel liggen om het centrum toekomstbestendig te maken met een aantrekkelijke uitstraling en een hoge verblijfskwaliteit. Ook zorgt dit plan ervoor dat het centrum meer zal vergroenen en de dorpse uitstraling die bij Bergschenhoek past te verstevigen. Met de herinrichting van het centrum vormt Bergschenhoek een aanvulling op de twee andere dorpskernen van Lansingerland. De bestaande kwaliteiten van Bergschenhoek worden versterkt en verbonden met het centrum zodat deze een aantrekkende werking heeft op de inwoners uit Bergschenhoek.	6.3 Economische ontwikkeling
----	----------------------------------	--------------	--	---	------------------------------

28	Wonen	Kathy Arends	<volgt>	In 2020 startten we met de nieuwe woonvisie. De eerste participatiebijeenkomsten met de raad zijn gehouden, mede in het kader van het Toekomstperspectief. We voerden voor Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs woningbehoefteonderzoeken uit. Daarnaast stelden we de uitgangspunten vast voor de woningbouwontwikkelingen in Bleiswijk, mede gebaseerd op het behoefteonderzoek uit 2019. Voor de huisvesting van arbeidsmigranten stelden we het toetsingskader vast. Met de huisvesting van 46 statushouders behaalden we de taakstelling. We stelden in 2020 de Verordening Woonruimtebemiddeling 2020 vast. In 2020 startten we met de voorbereidingen voor de eventuele ontwikkeling van Wolfend Bergschenhoek en Driehoek Noordpolder in Berkel en Rodenrijs. In juni 2020 stelde de gemeenteraad het Masterplan Wilderszijde vast, zie die regel in dit overzicht. Ook in Westpolder/Bolwerk zetten we met de betrokken partijen stappen voor de optimalisatie om meer woningen te realiseren rondom het station Westpolder. De komende jaren verwachten wij gemiddeld 400-500 woningen per jaar op te leveren. In 2020 leverden we 535 woningen op door een vertraging in de bouw in 2019. Voor de sociale woningbouw voeren we de komende jaren ons bod ten behoeve van het Regioakkoord Woningmarktafspraken Regio Rotterdam 2018-2030 uit.	6.1 Ruimtelijke ordening
29	Visie op Duurzaamheid	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	In 2020 startten we met de voorbereidingen voor de eventuele ontwikkeling van Wolfend Bergschenhoek en Driehoek Noordpolder in Berkel en Rodenrijs.	6.4 Duurzaamheid

30a	Energietransitie: verduurzamen panden / woningen	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	In juni 2020 stelde de gemeenteraad het Masterplan Wilderszijde vast. Daarna volgde het proces om te komen tot een bestemmingsplan waarbij we diverse stakeholders betrokken. Voor de financiële haalbaarheid van onze ambities in dit plan dienden wij voor deze Woondeal-versnellingslocatie een aanvraag voor steun vanuit de BZK-Woningbouwimpulsgelden in. Ook in Westpolder/Bolwerk zetten we met de betrokken partijen stappen voor de optimalisatie om meer woningen te realiseren rondom het station Westpolder.	6.4 Duurzaamheid
30b	Verduurzamen glastuinbouw	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	De komende jaren verwachten wij gemiddeld 400-500 woningen per jaar op te leveren. In 2020 leverden we 535 woningen op door een vertraging in de bouw in 2019. Voor de sociale woningbouw voeren we de komende jaren ons bod ten behoeve van het Regioakkoord Woningmarktafspraken Regio Rotterdam 2018-2030 uit.	6.4 Duurzaamheid en 6.3 Economische ontwikkeling
31	Gemeentelijke inzet duurzaamheid	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	Op alle gemeentelijke daken waar dit technisch mogelijk is plaatsten wij zonnepanelen. Ook zijn in 2020 de eerste gebouwen gasloos gemaakt. In 2020 ontwikkelde zich de regionale concessie voor laadpalen, waar wij het lokale beleid op afstemmen. In 2021 zal dit worden afgerond.	6.4 Duurzaamheid
32	Innovatiezones glastuinbouw	Jan-Willem van den Beukel		Om doorontwikkeling van innovatieve projecten (ruimtelijk) mogelijk te maken, wijzen we het gebied op en rondom het Horti Science Parc in Bleiswijk aan als (regelluwe) innovatiezone. Het is reeds opgenomen in het vastgestelde Werkboek Oostland. In 2020 startten we (samen met PZH) met het ontwikkelen van beleid hierop.	6.4 Duurzaamheid en 6.3 Economische ontwikkeling
33	Holland Rail Terminal	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	In de situatie ten aanzien van de Holland Rail Terminal is nog geen verandering gekomen. Het onderzoek van het Ministerie van I&W is nog niet afgerond. Lansingerland zit in de wachtkamer en is in afwachting of er andere bestaande terminal locaties geschikt zijn voor dit concept en of financiering loskomt. Voor de HRT voeren we op dit moment geen actieve bestuurlijke lobby.	6.3 Economische ontwikkeling

34	Wilderszijde	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	Op 18 februari 2021 informeerden we de raad over het teleurstellende besluit dat we geen bijdrage uit de woningbouwimpuls ontvangen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Aangezien het bestemmingsplan geënt was op de woningbouwimpuls (met 50 % betaalbare woningen) kan het ontwerpbestemmingsplan nu nog niet in procedure worden genomen. Er wordt een nieuw raadsbesluit voorbereid, waarbij wordt besloten welk van de alternatieve scenario's gevolgd gaat worden, te weten: 1. een ongewijzigd plan voor de ontwikkeling van Wilderszijde zelf financieren; 2. het plan voor de ontwikkeling van Wilderszijde wijzigen met bijbehorende financiële optimalisatie; 3. niets doen; voorlopig geen nieuw bestemmingsplan in procedure brengen Indien het plan ongewijzigd blijft of gewijzigd wordt binnen de kaders van het vastgestelde Masterplan dan kan de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan best-casenog voor de zomer van 2021 plaatsvinden.	6.1 Ruimtelijke ordening
35	Verlagen woonlasten (OZB)	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	In 2019 en 2020 verlaagden we versneld de OZB tot het landelijk gemiddelde. De gemiddelde OZB in Lansingerland ligt, bij gelijke woningwaarde, reeds onder het landelijk gemiddelde.	Overzicht algemene dekkingsmiddelen en Paragraaf Lokale heffingen
36	Parkmanagement in glastuinbouwgebieden	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	In 2016 voerden we een draagvlakmeting uit voor parkmanagement in glastuinbouwgebieden. Hieruit bleek onvoldoende draagvlak. In 2019 blijkt uit consultatie met bedrijven uit de polders een ongewijzigde situatie. Het niet aanwezig zijn van Glasvezel dat onderdeel kan zijn van Parkmanagement werd als een gemis ervaren. In samenwerking met de gemeente leverde Glasvezel Buitenaf in 2020 het glasvezelnetwerk op.	6.3 Economische ontwikkeling
37	Snippergroen	Jan-Willem van den Beukel	<volgt>	Het college besloot dit thema nu niet planmatig op te pakken, maar in individuele gevallen maatwerk toe te passen.	5.1 Beheer openbare ruimte en 6.1 Ruimtelijke ordening

38	Bevriezen huurtarieven binnen-, buitensport en culturele verenigingen	Ankie van Tatenhove	Vanwege het uitstellen van de besluitvorming over het accommodatieplan is ook de vaststelling van de tarievennota uitgesteld.	In raadsbrief U20.08679 van november 2020 is een voorstel gedaan voor de planning van de tarievennota sport. Deze wordt vastgesteld na het accommodatieplan sport en staat gepland voor Q2 2021.	3.1 Sport
39	Sportvoorzieningen laten meegroeien	Ankie van Tatenhove	Het accommodatieplan is besproken in de Raad van mei 2021. Hierin is besloten besluitvorming hierover uit te stellen tot de Raad van september 2021.	Planning is dat het accommodatieplan voor het zomerreces 2021 aan de raad wordt voorgelegd ter vaststelling.	3.1 Sport
40	Integraal huisvestingsplan onderwijs	Ankie van Tatenhove	Op 16 juli 2020 stelde de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 (IHP) vast.	Op 16 juli 2020 stelde de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 (IHP) vast.	3.3 Onderwijs en kinderopvang
41	Chillplekken voor de jeugd	Ankie van Tatenhove	In de raadsbrief U21.00669 informeerde het college de gemeenteraad dat we de activiteiten vanuit accent Pubers in de Spotlight, waaronder het aanwijzen van nieuwe chillplekken, on hold zetten. De ontwikkeling van chillplekken maakt onderdeel uit van een nieuwe beleidsplan jeugd.	In raadsbrief U20.04962 d.d. 3 juli 2020 informeerden wij de raad dat het aanwijzen van chillplekken gecategoriseerd als een zogenaamde 'plus taak'. De uitvoering hiervan is afhankelijk van de hiervoor benodigde mogelijkheden voor (fysieke) stakeholder- en burgeraadpleging. De ontwikkelingen van de afgelopen maanden, en dan met name de tweede golf, maakten voortgang op dit onderwerp niet mogelijk. Aanvullend hierop merken we op dat we ons door corona en dan met name de impact die dit heeft op kinderen en jongeren in onze gemeente van mening zijn dat we nieuwe keuzes moeten maken op het gebied van ons beleid gericht op jongeren.	4.1 Samenleving en 4.2 Jeugd
42	Intensivering aanpak werk voor kwetsbare jongeren	Ankie van Tatenhove	We continueren de inzet van trajecten bij De Jonge Krijger voor de begeleiding van jongeren van 16 tot 27 jaar richting school of werk. De Jonge Krijger biedt coaching- en adviestrajecten voor jongeren om hen terug te leiden richting school of werk. Met Pro- en VSO-scholen werken we samen om jongeren naar werk te begeleiden.	Voor jongeren werkten we samen met De Jonge Krijger, een gespecialiseerde partij die coaching- en adviestrajecten voor jongeren aanbiedt. In 2020 adviseerden of coachten zij 30 jongeren richting school of werk. Daarnaast werkten we vanuit het accent 'Werken aan Werk' aan de samenwerking met scholen voor praktijk- en speciaal onderwijs. Door corona en het thuisonderwijs was het lastig om stageplaatsen te organiseren.	4.1 Samenleving en 4.2 Jeugd
43	Cultuurhuis Berkel	Ankie van Tatenhove	In 2022 bevindt het cultuurhuis zich in de fase richting fysieke realisatie. De ontwikkeling gaat van Definitief Ontwerp (DO) naar realisatie in Q3/A4 van 2022. Daarnaast staat centraal de communicatie en activiteiten rondom naamsbekendheid en placemaking, de ontwikkeling van het exploitatieplan en de oprichting van de stichting.	De raad heeft gekozen voor de realisatie van Blok B in Berkel en Rodenrijs. Na dit besluit is gestart met de voorbereidingen voor de realisatie van de bouw en de oprichting van de stichting. In 2021 wordt de oprichting van de stichting verder vormgegeven en wordt gestart met placemaking.	3.2 Cultuur

44	Cultureel Erfgoed	Ankie van Tatenhove	In 2022 voert het college de plannen voor Kunst in de openbare ruimte uit. De raad besluit over dit voorstel in Q4 2021.	De drie pilots bij EXPO zijn uitgevoerd. In 2021 wordt naar aanleiding van de pilots de Beleidsnota Kunst in de openbare ruimte uitgewerkt.	3.2 Cultuur
45	Omgevingswet	Ankie van Tatenhove	Op 27 mei 2021 heeft de verantwoordelijk minister besloten om de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet met een half jaar te verplaatsen naar 1 juli 2022. Deze verplaatsing betekent voor onze gemeente dat wij onverminderd door zijn gegaan met de verplichte verdere voorbereiding voor de invoering van de Omgevingswet. Wij hebben de door ons gekozen gestructureerde aanpak gecontinueerd aan de hand van de vijf sporen. Naast het overkoepelende spoor 0 (over ambities, strategie, aanpak, financiën en communicatie) gaat het om: Omgevingsvisie, 2. Omgevingsplan, 3. Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), 4. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en 5. Veranderopgave. Wij werken in deze sporen aan de hand van de 27 "Minimale acties Omgevingswet voor gemeenten" van de VNG. Deze acties moeten wij als gemeente minimaal regelen om klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet.	Door uitstel van de invoerdatum en Corona hebben wij ons in 2020 gericht op de voorbereiding van de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2022. In 2020 stelde de raad breed gedragen de nota uitgangspunten en koers Omgevingsvisie Lansingerland vast. In 2021 bereiden wij ons verder voor op de implementatie van de omgevingswet. Wij hebben inzichtelijk wat wij als gemeente minimaal moeten regelen voor 1 januari 2022 om klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Het gaat om 27 minimale acties die wij hebben onderverdeeld in vier sporen: Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).	6.1 Ruimtelijke ordening
46	Zelfstandig en minder eenzaam: - aandacht voor ouderen	Ankie van Tatenhove	Welzijn Lansingerland zet nu structureel de extra capaciteit in van de ouderenadviseurs. Hiermee komen we tegemoet aan het groeiend aantal hulpvragen. Ouderenadviseurs van Welzijn Lansingerland richten zich op het zelfstandig kunnen leven van ouderen en hebben aandacht voor eenzaamheid.	De extra capaciteit ouderenadviseurs is structureel ingezet. Het doel om tegemoet te komen aan het groeiend aantal hulpvragen is hiermee bereikt.	4.4 Maatschappelijke ondersteuning
47	- Praatje Pot Zorgprofessionals	Ankie van Tatenhove	Met onze maatschappelijke partners hebben wij afspraken over de inzet van een breed pakket aan maatregelen voor kwetsbare ouderen. Hieronder valt ook de met Praatje Pot beoogde activiteiten.	Bij de kaderbrief 2020 is besloten dat door de inzet van een breed pakket aan maatregelen voor kwetsbare ouderen Praatje Pot niet meer nodig is.	4.4 Maatschappelijke ondersteuning
48	- Ontmoeting in de wijken	Ankie van Tatenhove	De helft van het budget is ingezet om bewoners in de buurt zelf activiteiten te laten organiseren om elkaar te ontmoeten. De andere helft van het budget is ingezet voor extra hulp in het restaurant van Huize Sint Petrus. Daardoor kunnen niet alleen de bewoners van Petrus, maar ook de ouderen in de wijk een warme maaltijd nuttigen in het restaurant.	In 2020 hebben we opnieuw bijgedragen aan de restaurantfunctie in Huize sint Petrus. Door de inzet van een extra medewerker kunnen ook de ouderen die zelfstandig wonen binnen de muren van het verpleeghuis deelnemen aan de maaltijden in het restaurant.	4.4 Maatschappelijke ondersteuning

49	- Domotica	Ankie van Tatenhove	Het college volgt de ontwikkelingen rondom techniek in de zorg op de voet. We organiseren trainingen voor ouderenadviseurs, wmo-consulenten, ouderen en mantelzorgers over de inzet van e-health en domotica. Tijdens deze trainingen worden e-health producten, waaronder de Tessa robots, in bruikleen uitgegeven voor een half jaar aan deelnemende ouderen. Daarna kunnen ze beslissen of ze het zelf kopen.	De Tessa robots zijn ingezet bij ouderen thuis. Daarmee ontlasten we mantelzorgers en helen we de zorgvrager om zelf meer regie te houden. Juist in de coronaperiode blijken de Tessa's een waardevolle aanvulling voor zorgvragers.	4.4 Maatschappelijke ondersteuning
----	------------	---------------------	--	--	------------------------------------